Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 en Omgevingseffectrapportage Omgevingsvisie (OER)

Horst aan de Maas 2040

November 2025

Inhoud

Voorwoord 6
1. Inleiding 8
1.1 Aanleiding 8
1.2 Behandeling zienswijzen en reacties wettelijk vooroverleg 8
1.3 Ambtelijke aanpassingen en aanbevelingen OER....8
1.4 Procedure....8
2. Totaaloverzicht wijzigingen Omgevingsvisie naar aanleiding van de zienswijzen en wettelijk vooroverleg 9
2.1 Totaaloverzicht wijzigingen zienswijzen....9
2.2 Totaaloverzicht wijzigingen wettelijk vooroverleg 11
3. Ambtshalve wijziging 12
3.1 Aanbevelingen uit het OER....12
3.2 Overzicht van ambtelijke wijzigingen 12
4. Zienswijzen 16
4.1 Zienswijze 1 16
4.2 Zienswijze 2 16
4.3 Zienswijze 3 19
4.4 Zienswijze 4 19
4.5 Zienswijze 5 20
4.6 Zienswijze 6 22
4.7 Zienswijze 7 25
4.8 Zienswijze 8 26
4.9 Zienswijze 9 30
4.10 Zienswijze 10 31
4.11 Zienswijze 11 32
4.12 Zienswijze 12 33
4.13 Zienswijze 13 33
4.14 Zienswijze 14 34
4.15 Zienswijze 15 35
4.16 Zienswijze 16 36
4.17 Zienswijze 17 36
4.18 Zienswijze 18 39
4.19 Zienswijze 19 41
4.20 Zienswijze 20 43
4.21 Zienswijze 21 48
4.22 Zienswijze 22 48
4.23 Zienswijze 23 50

4.24 Zienswijze 24 53
4.25 Zienswijze 25 55
4.26 Zienswijze 26 58
4.27 Zienswijze 27 62
4.28 Zienswijze 28 64
4.29 Zienswijze 29 65
4.30 Zienswijze 30 68
4.31 Zienswijze 31 69
4.32 Zienswijze 32 71
4.33 Zienswijze 33 73
4.34 Zienswijze 34 75
4.35 Zienswijze 35 76
4.36 Zienswijze 36 79
4.37 Zienswijze 37 80
4.38 Zienswijze 38 81
4.39 Zienswijze 39 82
4.40 Zienswijze 40 85
4.41 Zienswijze 41 86
4.42 Zienswijze 42 91
4.43 Zienswijze 43 91
4.44 Zienswijze 44 92
4.45 Zienswijze 45 92
4.46 Zienswijze 46 95
4.47 Zienswijze 47 97
4.48 Zienswijze 48 98
4.49 Zienswijze 49 100
4.50 Zienswijze 50 105
4.51 Zienswijze 51 105
4.52 Zienswijze 52 107
4.53 Zienswijze 53 108
4.54 Zienswijze 54 112
4.55 Zienswijze 55 113
4.56 Zienswijze 56 113
4.57 Zienswijze 57 114
4.58 Zienswijze 58 119
4.59 Zienswijze 59 130
4.60 Zienswijze 60 131

4.61 Zienswijze 61 132
4.62 Zienswijze 62 135
4.63 Zienswijze 63 136
4.64 Zienswijze 64 137
4.65 Zienswijze 65 138
4.66 Zienswijze 66 141
4.67 Zienswijze 67 145
4.68 Zienswijze 68 150
4.69 Zienswijze 69 155
4.70 Zienswijze 70 160
4.71 Zienswijze 71 165
4.72 Zienswijze 72 170
4.73 Zienswijze 73 175
4.74 Zienswijze 74 180
4.75 Zienswijze 75 182
4.76 Zienswijze 76 185
4.77 Zienswijze 77 188
4.78 Zienswijze 78 188
4.79 Zienswijze 79 190
4.80 Zienswijze 80 191
4.81 Zienswijze 81 193
4.82 Zienswijze 82 196
4.83 Zienswijze 83 197
4.84 Zienswijze 84 201
4.85 Zienswijze 85 201
4.86 Zienswijze 86 203
4.87 Zienswijze 87 206
4.88 Zienswijze 88 208
4.89 Zienswijze 89 209
4.90 Zienswijze 90 212
4.91 Zienswijze 91 214
4.92 Zienswijze 92 218
4.93 Zienswijze 93 218
4.94 Zienswijze 94 219
4.95 Zienswijze 95 219
4.96 Zienswijze 96 220
4.97 Zienswijze 97 222

4.98 Zienswijze 98 226
4.99 Zienswijze 99 227
4.100 Zienswijze 100 227
4.101 Zienswijze 101 229
4.102 Zienswijze 102 230
4.103 Zienswijze 103 230
4.104 Zienswijze 104 232
4.105 Zienswijze 105 235
4.106 Zienswijze 106 237
4.107 Zienswijze 107 237
4.108 Zienswijze 108 238
4.109 Zienswijze 109 240
4.110 Zienswijze 110 241
4.111 Zienswijze 111 244
4.112 Zienswijze 112 246
4.113 Zienswijze 113 247
4.114 Zienswijze 114 251
4.115 Zienswijze 115 255
4.116 Zienswijze 116 260
4.117 Zienswijze 117 261
4.118 Zienswijze 118 265
4.119 Zienswijze 119 266
4.120 Zienswijze 120 266
5. Wettelijk vooroverleg bestuursorganen en reacties ketenpartners 269
5.1 Wettelijk vooroverleg partij 1 269
5.2 Wettelijk vooroverleg partij 2 269
5.3 Wettelijk vooroverleg partij 3 270
5.4 Wettelijk vooroverleg partij 4 270
5.5 Wettelijk vooroverleg partij 5 272
5.6 Wettelijk vooroverleg partij 6 276
5.7 Wettelijk vooroverleg partij 7 277

Voorwoord

Voor u ligt de Nota van Zienswijzen. Dit is de belangrijke stap in het proces om een Omgevingsvisie te maken zodat de gemeenteraad daarover een besluit kan nemen. De afgelopen weken hebben we alle reacties zorgvuldig bekeken en afgewogen – met als uitgangspunt de belangenafweging die wij in de Omgevingsvisie hebben gemaakt. De belangenafweging die wij hierbij toepassen is verankerd in de Omgevingswet: een evenwichtige toedeling van functies (en belangen) aan locaties (ETFAL). De Omgevingsvisie is gericht op ruimte voor ontwikkelingen. Nieuwe initiatieven in de toekomst wegen we af aan de gewenste ontwikkelrichting. De Omgevingsvisie is ook gericht op in stand houden en beheer zoals bijvoorbeeld geldt voor natuur en landschap of erfgoed.

Wij bedanken alle indieners voor hun reactie tijdens het gehele participatieproces. Wij zijn blij met de grote betrokkenheid en lezen ook de zorgen die er bestaan. Natuurlijk zijn deze niet nieuw voor ons, maar het is goed om ze ook op papier te ontvangen en zorgvuldig in het proces mee te nemen en af te wegen. De reacties helpen ons om de Omgevingsvisie beter te maken. We doen het als gemeente niet alleen: het is een visie van en voor de gemeente Horst aan de Maas, waarmee we de fysieke leefomgeving de komende jaren vormgeven. Daarom is een goede afweging van álle belangen noodzakelijk. Op basis van de zienswijzen voeren wij dan ook een aantal aanpassingen door.

We hebben veel reacties gekregen van bedrijven. Bedrijven zijn voor de ondernemende gemeente Horst aan de Maas van groot belang. De reacties van bedrijven gaan over hun bedrijfsbelang.

Betere duiding definities
We zien dat sommige zaken uit de omgevingsvisie anders worden uitgelegd dan wij bedoeld hebben. Dat we zaken soms niet duidelijk of éénduidig genoeg hebben verwoord in de omgevingsvisie. Dat hebben we in de breedte opgepakt door de definities van de te hanteren termen beter te omschrijven. Zo gaf bijvoorbeeld de term hoogproductief en laagproductief meer verwarring dan duidelijkheid. Dat hebben we aangepast.

Duidelijkheid voor de toekomst
Veel bedrijven willen perspectief voor de toekomst. Wat kan ik nog als bedrijf in de toekomst. Deze ruimte voor ontwikkeling hebben we beter omschreven. Waarbij in de praktijk blijkt dat de beperkingen voor ontwikkeling meer zit in landelijke- en provinciale wet- en regelgeving dan in de Omgevingsvisie.

Omgevingsvisie is strategisch en wordt uitgewerkt naar programma's en plannen
Vaak wordt gevraagd zaken meetbaar of toetsbaar te maken. De Omgevingswet zegt dat de Omgevingsvisie strategisch moet zijn. Deze is daardoor abstract en ambitie-gericht. Ook ligt in de Omgevingswet vast dat concrete uitwerking van de Omgevingsvisie volgt in het Omgevingsplan en/of omgevingsvergunningen en/of programma's. Doelen en resultaten die meetbaar of toetsbaar zijn werken we dus verder uit in programma's. Daarnaast willen we nadrukkelijk niet alles van tevoren in detail vastleggen, juist omdat we ruimte willen bieden voor nieuwe en bijvoorbeeld nu nog niet te voorziene innovatieve zaken. Onze omgevingsvisie is ontwikkelingsgericht en dat willen we graag zo houden..

Input voor uitwerking in Omgevingsprogramma's
De 'botsende ruimteclaims' die in het advies van de Commissie m.e.r. wordt genoemd erkennen wij. Wij hebben ambitie. Op diverse plekken geven wij aan dat we zaken verder uitwerken in omgevingsprogramma's of bouwstenen hiervan. Zo is bijvoorbeeld VAB-beleid nodig om de ruimte voor ontwikkeling in het agrarisch gebied en buitengebied in meer detail vorm te geven. Veel opmerkingen gaan over de concretisering van de Omgevingsvisie. Deze nemen wij mee als input bij de uitwerking naar de Omgevingsprogramma's – de

bouwstenen en de gebiedsgerichte uitwerking. Waar we deze samen met alle belangen zorgvuldig bekijken en afwegen.

Draagvlak Provincie en het Waterschap
Van zowel de Provincie als het Waterschap hebben wij complimenten ontvangen op onze Omgevingsvisie. Zij hebben dan ook aangegeven geen zienswijze in te dienen. Zij geven wel zaken mee voor de Omgevingsvisie en de uitvoering. Wij hebben deze reacties wel als zienswijze behandeld. Wij hebben alle belangen (ETFAL) waar wij rekening mee moeten houden een plek gegeven.

De basiskeuzen in de Omgevingsvisie zijn goed
Op basis van de zienswijzen hebben we zaken aangepast. De basiskeuzen die gemaakt worden zijn goed: we streven, aangepast per gebied, naar een balans tussen ruimte voor wonen, ruimte voor agrariërs en economie, en een gezonde leefomgeving (gezondheid, natuur, milieu, landschap en dergelijke). We bieden ruimte voor ontwikkeling en waarderen onze kernkwaliteiten die terug te vinden zijn in het landschap en erfgoed. Nieuwe onderwerpen als een gezonde leefomgeving hebben we een plek gegeven.

Het is een dik boekwerk geworden en dat hoort ook zo. Alle indieners hebben recht op een zorgvuldige behandeling van hun opmerkingen, suggesties, vragen, zorgen en complimenten. Wij hopen daarin geslaagd te zijn met dit rapport.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 10 juni 2025 het besluit genomen om de Omgevingsvisie Horst aan de Maas, samen met de Omgevingseffectrapportage (OER), ter inzage te leggen. Beide stukken hebben van 23 juni 2025 tot en met 31 augustus 2025 ter inzage gelegen. De ter inzagelegging is op reguliere wijzen bekendgemaakt, zoals een publicatie in Gemeenteblad (nr. 272105) en via een persbericht en website. De ontwerp omgevingsvisie en het OER zijn te vinden op de website van de gemeente.

1.2 Behandeling zienswijzen en reacties wettelijk vooroverleg

In deze nota worden de zienswijzen en vooroverleg reacties samengevat weergegeven en beantwoord. Hoewel samengevat weergegeven, zijn de zienswijzen en wettelijke vooroverleg reacties volledig beoordeeld en beantwoord. Er wordt aangegeven of de zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen aan de Omgevingsvisie.

Deze nota bevat de volgende onderdelen:
• een weergave van de gevolgde procedure;
• een samenvatting van de reacties (‘zienswijzen’) op de ontwerp Omgevingsvisie en het besluit hierover;
• een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van de Omgevingsvisie;

Volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die sinds 28 mei 2018 van toepassing is mogen wij NAW-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aanbieden. Wij bieden deze nota digitaal aan, daarom noemen wij geen NAW-gegevens, behalve waar de wet dat toelaat.

1.3 Ambtelijke aanpassingen en aanbevelingen OER

Naar aanleiding van de zienswijzen, signalen uit de organisatie en actualiteiten, is er nog kritisch naar de Omgevingsvisie gekeken. Zodoende zijn er ook ambtelijke aanpassingen gedaan in de Omgevingsvisie. Het gaat hierbij om aanscherpingen, verduidelijking, argumentaties, taalfouten en het beter leesbaar maken van de tekst. Ook is ingegaan op de aanbevelingen die gegeven zijn op het OER.

1.4 Procedure

De concept Omgevingsvisie heeft op grond van artikel 16.23 Omgevingswet met ingang van 23 juni 2025 voor een periode van 10 weken ter inzage gelegen. In verband met de zomerperiode heeft het college er bewust voor gekozen om de gebruikelijke termijn van 6 weken met 4 weken te verlengen, zodat belanghebbenden voldoende tijd hebben gehad om een eventuele reactie in te dienen. De zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ontvangen.

De ingediende zienswijzen worden in deze nota samengevat en van een reactie voorzien. De samenvatting van de zienswijzen kan inhouden dat niet ieder aspect los en expliciet in de samenvatting wordt benoemd. Een integrale beoordeling van aspecten die benoemd zijn heeft plaatsgevonden. Tot slot is nog aangegeven, welke gevolgen de beantwoording van deze zienswijze voor vaststelling van het bestemmingsplan heeft. Als een indiener van een (ontvankelijke) zienswijze gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze gegrond. Als de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze ongegrond. Een zienswijze kunnen wij gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

2. Totaaloverzicht wijzigingen Omgevingsvisie naar aanleiding van de zienswijzen en wettelijk vooroverleg

2.1 Totaaloverzicht wijzigingen zienswijzen

Algemeen

- De naam ‘Innovatief economisch cluster Greenport’ voor dit gebied is gewijzigd naar ‘Greenport Venlo’ in de gehele Omgevingsvisie om verwarring te voorkomen.
- De kaartlagen ‘Recreatieterrein – Bestaand’ en ‘Recreatieterrein – in Ontwikkeling’ worden verwijderd uit de kaarten behorende bij de Omgevingsvisie.
- Het toekomstig verbinden van natuurgebieden wordt exacter op de kaarten weergegeven in de Omgevingsvisie, zodat helder wordt dat het met name gaat om de beekdalgebieden die de verbinding moeten maken tussen bestaande natuurgebieden.
- De gebieden ‘zeer kwetsbaar’ en ‘overige natuur’ worden samengebracht onder de noemer Natuur Netwerk Limburg. Dit wordt aangepast in de kaarten in de Omgevingsvisie waar deze laag getoond wordt. Dit betekent ook dat het ‘overgangsgebied kwetsbare natuur’ herbenoemd wordt naar ‘bufferzone natuur’ in het betreffende kaartmateriaal en de bijbehorende tekst.
- Alle oranje zones rondom de kernen op de kaarten behorende bij de Omgevingsvisie worden herbenoemd in de legenda’s naar ‘kernrandzone’. Hiermee is sprake van één term door het gehele document. Zodat hiermee hopelijk spraakverwarring wordt voorkomen.

Per paragraaf en/of pagina

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

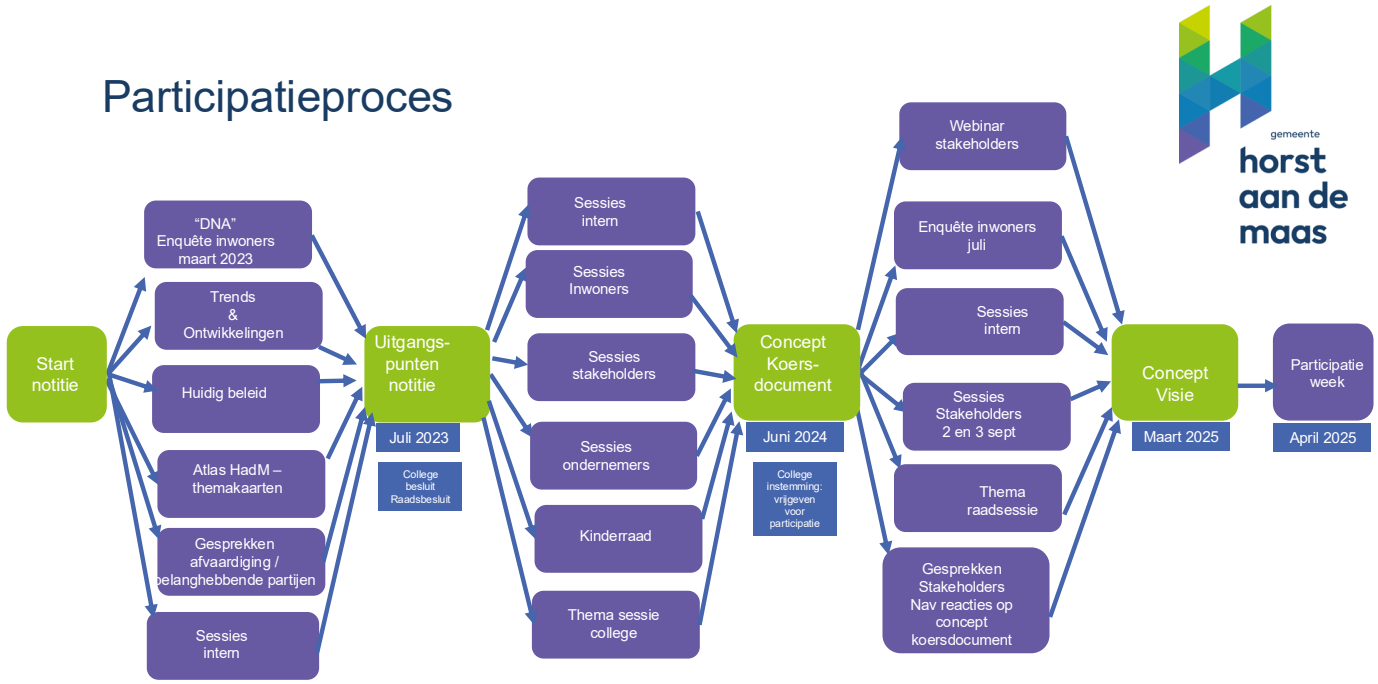

- Op pagina 28 van de Omgevingsvisie is de term ‘bestaande bedrijven’ veranderd in ‘intensieve veehouderijen’.
- In paragraaf 3.1.7 en 3.3.3 wordt de terminologie vrijkomende agrarische bebouwing verruimd naar vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing.
- In de kaart behorende bij paragraaf 3.2 evenals de integrale visiekaart in hoofdstuk 4 worden de twee groeikernen beter aangeduid, zodat tekst en kaartmateriaal beter met elkaar overeenstemmen.
- Paragraaf 3.2.1: Tussen de tekst ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’ wordt de volgende tekst toegevoegd: *De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.*
- Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie.
- Paragraaf 3.2.6: Het volgende wordt toegevoegd bij het kopje ‘Onderwijs, sport en cultuur in dorpsclusters’ in de Omgevingsvisie: Sport en maatschappelijke voorzieningen zijn belangrijk voor het dorpsleven. Toch lukt het niet altijd om alle voorzieningen in elk dorp te houden, denk bijvoorbeeld aan een agrarische kinderopvang. Samenwerking tussen dorpen kan dan een betere oplossing zijn. Een gezamenlijke school, kinderopvang of sportveld zorgt voor kwaliteit én nabijheid.
- Op pagina 52 is het stuk tekst ‘waardoor die delen minder waardevol zijn.’ verwijderd bij het cultuurhistorisch kompas voor Sevenum.
- Aan paragraaf 3.3.3 is een bullet toegevoegd: Het vitaal en toekomstbestendig houden van solitaire bedrijfslocaties die op de juiste plek liggen. De toelichting op dit kopje is verder uitgewerkt onder het gelijknamige kopje en toegevoegd als laatste alinea vóór 3.3.4 met de volgende tekst:
  ‘In het buitengebied en de kernrandzone liggen op diverse locaties solitaire kleinere bedrijven. Deze bedrijven zijn vaak klein en aan een woonlocatie gekoppeld. Bedrijven zonder veel personeel die een lokale functie hebben door de diensten die ze leveren en de werkgelegenheid die ze geven. Vaak voor mensen in de eigen omgeving. We vinden het belangrijk dat deze bedrijfslocaties kunnen blijven bestaan en zien tegelijkertijd dat door groei van sommige bedrijven de impact groter wordt. Daarom staan we solitaire bedrijfslocaties in de kernrandzone en/of het buitengebied toe mits de impact en omvang binnen bepaalde grenzen blijft. In een omgevingsprogramma ruimtelijke kwaliteit werken we dit de komende tijd verder uit.’
- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.
- In paragraaf 3.4 wordt na het kopje ‘Intensieve veehouderij’ een nieuw kopje toegevoegd ‘Gebied Witveld’: *In het gebied Witveld kunnen bedrijven zich vestigen die willen verplaatsen uit de kernrandzones of natuurbuffers rondom natuur (Natura 2000 en/of Natuur Netwerk Limburg). In dit gebied komt intensieve veehouderij en de boomteelt voor. Voor de bestaande bedrijven binnen Witveld geldt dat we streven naar een nieuwe balans tussen dierlijke en plantaardige productie, evenals de boomteelt waarbij dus rekening gehouden moet worden met het feit dat dit gebied voor primair voor de intensive veehouderij gereserveerd is. Voor glastuinbouwbedrijven zijn andere gebieden aangewezen en zien we daarom niet als potentiële nieuwe bedrijven in dit gebied.*
- De kaarten zijn verduidelijkt waar sprake is van projectvestigingsgebied glastuinbouw ten opzichte van de reguliere glastuinconcentratiegebieden.
- Het gebied Californië 2 was foutief overgenomen in het kaartmateriaal. Dit is hersteld.

- Paragraaf 3.4.2: Toevoeging stukje onder kopje ‘Ruimte voor de boomteelt’ “De boomteelt krijgt ruimte om te kunnen ontwikkelen in kwalitatieve en op plekken waar dat mogelijk is in kwantitatieve zin, rekening houdend met zaken zoals het TOV-beleid. Dit geldt gemeentebreed in gebieden waar de grondgebonden landbouw is toegestaan.
- Paragraaf 3.4.2: Na het kopje ‘Ruimte voor boomteelt’ wordt een nieuw kopje ‘Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen’ toegevoegd om het strategisch standpunt rondom dit thema te verduidelijken.
- In paragraaf 3.7 wordt verduidelijkt dat ‘De gemeente Horst aan de Maas wil in 2040 zoveel als mogelijk klimaatneutraal, klimaatbestendig en natuurinclusief zijn.’
- In paragraaf 3.7.3 wordt het volgende gewijzigd. De zin ‘zoals vastgelegd in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).’ wordt gewijzigd in ‘zoals reeds vastgelegd als extensiveringsgebied in het Omgevingsplan van rechtswege. Deze beleidslijn wordt hiermee bestendigd,’
- In paragraaf 3.7.6 wordt de volgende zin verduidelijkt: *‘In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.’ i.p.v. ‘in Horst aan de Maas 30% in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.’*
- In paragraaf 6.6 en de OER wordt het volgende verduidelijkt ‘De gemeente wekt in 2040 voldoende duurzame energie op om aan de RES-doelstelling van duurzame opwek te voldoen. Op het gebied van circulaire economie en energiesystemen zijn er nog veel nieuwe ontwikkelingen te verwachten. Daarom is het moeilijk te zeggen in de OER, boven op de plannen die er al zijn, wat deze plannen voor effect gaan hebben.’
- In hoofdstuk 6 wordt toelichting gegeven over de GebiedsGerichte Aanpak (GGA) Gedeelde Peel
- In hoofdstuk 6 wordt de relatie tussen de omgevingsvisie en de programmatische uitwerking (thematisch en/of gebiedsgericht verder verhelderd door tekst en toevoeging van het beleidshuis onder de Omgevingswet en de werking hiervan op gemeenteniveau.
- De eerste definitie van natuurinclusieve landbouw van de WUR is leidend. Om verwarring te voorkomen zijn de andere vier definities geschrapt uit de definitielijst in hoofdstuk 7.
- De definitie ‘milieubelastende activiteit’ in het hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie is verhelderd.
- Aan de Omgevingsvisie is een nieuw hoofdstuk 9 toegevoegd als bijlage. In deze bijlage is het Landschapsplan Greenport Venlo toegevoegd, hierna wordt verwezen in paragraaf 3.6.

2.2 Totaaloverzicht wijzigingen wettelijk vooroverleg

- Bij de laatste alinea pagina 59 na “daarom bieden we” wordt “daar waar mogelijk” toegevoegd.
- Bij de eerste alinea pagina 60 wordt de zin “Daarnaast mag elk vrijgekomen…recreatieve functie” vervangen door “We gaan in het op te stellen VAB-beleid uitwerken welke mogelijkheden we bieden bij vrijkomende agrarische erven of bebouwing”.
- Paragraaf 3.5: De term ‘extensief’ wordt gewijzigd in ‘intensief’ op pagina 73 bij het punt dat toeziet op recreatief gebied De Peelbergen.
- Onder paragraaf 3.7.6, het kopje ‘Acties richting een duurzaam energiesysteem’ is het volgende punt toegevoegd: We houden rekening met het feit dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De plaatsing van deze stations is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.
- Bijlage 1 van het OER, pagina 5-6 wordt de volgende tekst toegevoegd ‘In de gemeente is het waterwingebied Grubbenvorst aanwezig met het daarbij behorende grondwaterbeschermingsgebied. Verder ligt een deel van het grondwaterbeschermingsgebied Breehei in de gemeente Horst aan de Maas. Het waterwingebied Breehei ligt in de gemeente Venray. Ook een groot gedeelte van de Boringsvrije zone Venloschol is binnen de gemeente Horst aan de Maas gelegen. Ter bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening stelt de Provincie regels in haar Omgevingsverordening.’
- Het tekstblok tussen figuur 5-5 en figuur 5-6 is aangevuld met de voorgestelde tekst over de Boringsvrije zone / grondwaterbeschermingsgebied.

3. Ambtshalve wijziging

In dit hoofdstuk worden de wijzigingen naar aanleiding van de aanbevelingen van de OER en de ambtelijke wijzigingen weergegeven. Naar aanleiding van de zienswijzen, signalen uit de organisatie en actualiteiten, is er nog kritisch naar de omgevingsvisie gekeken. Zodoende zijn er ook ambtelijke aanpassingen gedaan in de omgevingsvisie. Het gaat hierbij om aanscherpingen, verduidelijkingen, argumentaties, taalfouten en het beter leesbaar maken van de tekst. De aanbevelingen uit het OER waren nog niet in de ontwerp-omgevingsvisie opgenomen.

3.1 Aanbevelingen uit het OER

Op 12 september 2025 heeft de Commissie mer een toetsingsadvies uitgebracht over het OER bij de Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040. Hierin geeft ze aan dat het rapport goede informatie geeft over de ambities van de gemeente, knelpunten en dilemma's waarover de gemeenteraad keuzes moet maken.
De Commissie merkt wel op dat het rapport relatief weinig informatie biedt over de ruimte die nodig is voor toekomstige ontwikkelingen in de gemeente en dat de gevolgen van de omgevingsvisie voor Natura 2000-gebieden waarschijnlijk te positief ingeschat zijn. Met name de stikstofemissies vanuit de gemeente in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden zouden beter onderzocht kunnen worden.
De Commissie mer draagt hier goede punten aan die vooral bij de uitwerking van de omgevingsvisie in verschillende programma's nadere uitwerking vereisen. Voor een goede uitwerking dient een verdere detaillering plaats te vinden die niet overeenkomt met het detailniveau van de visie, en daarmee ook niet van het OER. Van belang is wel dat de uitwerking niet per programma plaatsvindt, maar goed integraal benaderd wordt. Anders is er een risico dat verschillende belangen alsnog aanspraak gaan maken op dezelfde ruimte.
Ten aanzien van de stikstof problematiek heeft de gemeente relatief weinig invloed. De voorgestelde maatregelen kunnen positief uitpakken, maar de gemeente is daarbij zeer afhankelijk van nationaal en provinciaal beleid op dit onderwerp. Zodra daar meer duidelijkheid over is, kunnen betere uitspraken over dit onderwerp worden gedaan.

Naar aanleiding van het mer-advies over de 'botsende ruimteclaims' is paragraaf 3.4.2 het kopje 'Ruimte voor glastuinbouw' als volgt aangepast: Wij willen geen nieuw concentratiegebied voor glastuinbouw aanwijzen. We willen kijken of het mogelijk is om ruimte te bieden in de vorm van revitalisering van bestaande glastuinbouwbedrijven en/of -gebieden en/of intensivering binnen de bestaande glastuinbouwbedrijven en/of -concentratiegebieden. Daarom staan we geen nieuwvestiging toe buiten deze gebieden. Zo beschermen we de kwaliteit van het landschap. Bestaande glastuinbouwbedrijven die buiten de aangewezen gebieden liggen, behouden hun rechten

3.2 Overzicht van ambtelijke wijzigingen

We hebben de tikfoutjes, dubbelingen, foute verwijzingen die in het document staan aangepast. Ook hebben we een aantal niet goed lopende zinnen aangepast. Zinnen die verwarring oproepen, of onnodig zijn, hebben we aangepast dan wel verwijderd.

In het document streven we naar eenzelfde gebruik van de termen en minder omslachtig gebruik van woorden, dat bleek ook uit de zienswijzen. We hebben '*ontwikkelzones*' vervangen door '*kernrandzones', en 'overgangsgebied kernrandgebied'* door '*kernrandzone'*. Alle *'overgangszones natuur'* en dergelijke is vervangen door woord *'natuurbuffer'*.

Op pagina 9 is toegevoegd: De Omgevingsvisie wordt gepubliceerd in het DSO (digitaal stelsel Omgevingswet). De teksten en kaarten die hierin gepubliceerd worden, zijn leidend. De 'pdf-tekst' -versie is bedoeld als toelichting en uitwerking.

Op pagina 20 is de volgende zin aangepast, omdat we willen niet vooruitlopen op namen van toekomstige omgevingsprogramma: Als gemeente werken we dit samen uit met de sector in een omgevingsprogramma.

Op pagina 20-21 is per abuis een samenvatting van de thema's mobiliteit en duurzaamheid weggevallen, deze is alsnog toegevoegd op pagina 21.

In paragraaf 3.2.2 is in verband met voortschrijdend inzicht in relatie tot de totstandkoming van het Volkshuisvestingsprogramma (bouwen voor eigen behoefte, en ruimtelijke beperkingen) is de volgende tekst over Grubbenvorst geheel verwijderd:

- *Grubbenvorst*
  Grubbenvorst is een woonkern met relatief veel voorzieningen. We zetten ons in voor meer woningbouw om de voorzieningen in stand te houden.

In de plaats hiervoor is in paragraaf 3.2.6 in blauw de volgende tekst toegevoegd na:

- *Horst en Sevenum zijn onze centrumdorpen. Inwoners kunnen hier terecht voor niet-dagelijkse winkels en voor kunst, cultuur, horeca en andere bezoekfuncties.*
- *Grubbenvorst is een (centrum)kern, een plek waar omliggende dorpen naartoe trekken voor voorzieningen. Deze voorzieningen moeten op peil blijven.*

In paragraaf 3.2.2 is in verband met voortschrijdend inzicht in relatie tot het programma Ken de dorpen en Volkshuisvestingsprogramma in paragraaf 3.2.5 de volgende tekst vervangen:
Daarom zorgen we ervoor dat elk dorp minstens één ontmoetingsplek heeft die past bij het karakter van het dorp. Dit kan een groene plek zijn, zoals een park of sportveld, of een rode plek, zoals een buurthuis, sporthal, café of multifunctioneel gebouw.
Door de tekst:
We willen aansluiten bij wat nodig is in een dorp om o.a. de vitaliteit en kwaliteit te behouden. Dat kan per dorp verschillen. Daarnaast gaan we ook gebiedsgericht werken, waarbij we meer gaan kijken naar het gebied en dan inzoomen wat voor voorzieningen aansluiten en passen i.c.m. met het woningbouwprogramma, de sociale cohesie etc.

Op pagina 38, na de opsomming van Horst en Sevenum als groeikernen de alinea afsluiten met:
Grubbenvorst zien wij niet als groeikern om bovenlokale groei op te vangen, maar we blijven wel creatief zoeken naar mogelijkheden voor toevoegen van woningbouw en zijn alert op kansen die ontstaan. Op de kaart is dit weergegeven door een extra symbool toe te voegen 'kansen voor inbreiding'.

Op pagina 42 is om de botsende ruimteclaims en zoekruimte voor woningbouw een betere positie te geven de volgende zin toegevoegd: *Bij alle (rode) lijnen op de kaart (niet uitbreiden dorpsranden) geldt een 'nee, tenzij'-principe, dat we nog verder uitwerken in een programma ruimtelijke kwaliteit of onderdeel daarvan.*

Bij paragraaf 3.2.6. op pagina 44, na de zin: Grubbenvorst is een (centrum)kern, een plek waar omliggende dorpen naartoe trekken voor voorzieningen. De voorzieningen moeten op peil blijven, toevoegen; *Daarom blijven we creatief zoeken naar mogelijkheden voor toevoegen van woningbouw en zijn alert op kansen die ontstaan.*

Bij paragraaf 3.3.4. Toevoegen op pagina 61, *toevoegen;*
We zien hier kansen voor onderwijs, dienstverlening, onderzoeks- en adviesbureaus, (lokale) startups ***en daar waar mogelijk daarbij passende woonconcepten.***

In paragraaf 3.5 op pagina 74 de volgende zin verduidelijkt: *Daarnaast willen we de wandel-, fiets- en ruiterroutes buiten de natuurgebieden verder verbeteren.*

In paragraaf 3.7.3 is '*aan te leggen'* vervangen door '*aan te houden'* in relatie tot de natuurbuffer. Deze natuurbuffers worden namelijk in stand gehouden, niet aangelegd.

In paragraaf 3.7.6, wordt in verband met het proces rondom totstandkoming van het Energieprogramma en het voortschrijdend inzicht dat hierbij komt kijken, de volgende tekst (1) vervangen en (2) aangevuld:
In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit. 'Om dit te bereiken, gaan we als gemeente een energievisie opstellen." (1) vervangen door: *"Om dit te bereiken, stellen we een uitgangspuntennotitie op om daarmee te komen tot een energieprogramma."*

(2) aangevuld met:
De huidige Warmtevisie (Transitievisie Warmte) richt zich op de isolatieopgave binnen de gebouwde omgeving. Daarnaast wordt all-electric verwarmen, op basis van technische haalbaarheid en kosten, gezien als de voorkeursoptie voor aardgasvrij wonen. Tegelijkertijd vindt innovatie in hoog tempo plaats, waardoor collectieve warmteoplossingen zoals warmtenetten – bijvoorbeeld op basis van aquathermie – in toenemende mate worden gezien als een mogelijkheid om aardgasvrij te wonen.

• *We blijven onderzoeken in hoeverre collectieve warmteoplossingen, zoals warmtenetten, aansluiten bij de warmtetransitie binnen onze gemeente.*

In verband met de voorbereiding van (de actualisatie) van het Mobiliteitsprogramma is paragraaf 3.8 Mobiliteit, verhelderd en (1) de volgende tekst vervangen, (2) aangevuld of (3) verwijderd, zodat dit beleidsdoel in lijn is met het proces rondom het Mobiliteitsprogramma:
(1.1) tekst vervangen: *Als gemeente werken we aan een fijnmazig en multimodaal vervoerssysteem. Dat betekent: een netwerk van verschillende vervoermogelijkheden, zoals lopen, fietsen, openbaar vervoer en auto's, die goed op elkaar aansluiten. Zo houden we alle dorpen en wijken bereikbaar en zorgen we voor goede verbindingen met voorzieningen en bedrijven in de regio en daarbuiten.*
Door: *Als gemeente werken we aan een fijnmazig en multimodaal vervoerssysteem. Dat betekent: een netwerk van verschillende vervoermogelijkheden, zoals actieve mobiliteit (lopen en fietsen), openbaar vervoer en gemotoriseerd verkeer (auto's, agrarisch verkeer en vrachtverkeer) die goed op elkaar aansluiten. Deze netwerken zullen onder het mobiliteitsprogramma verder worden uitgewerkt. Zo houden we alle dorpen en wijken bereikbaar en zorgen we voor goede verbindingen met voorzieningen en bedrijven in de regio en daarbuiten. Daarbij draagt actieve mobiliteit bij aan het thema 'actieve gezondheid'.*

(1.2) tekst vervangen: *Bij gebieden met intensieve landbouw wijzen we routes aan waar de fiets voorrang krijgt.*
Door: *We zetten in op een vlotte en veilige afwikkeling van het landbouwverkeer in het buitengebied waarin huidige knelpunten – zoals raakvlakken met actieve gezonde mobiliteit – worden opgelost of geminimaliseerd.*

(2) aangevuld: *In de dorpen geven we wandelaars en fietsers voorrang bij het inrichten van de openbare ruimte.*
Toevoegen tussen haakjes: *(In het mobiliteitsprogramma passen we de maatregel 'Fietsers krijgen bij herinrichting prioriteit' aan naar 'het stimuleren van actieve gezonde mobiliteit (wandelen en fietsen) krijgt bij herinrichting prioriteit')*

(3) verwijderd: In de kaart van Mobiliteit wordt de verwijzing naar de parkeernota verwijderd, dit hoort thuis in het omgevingsprogramma Mobiliteit.

Naar aanleiding van de verdere inventarisatie van beleid en regels rondom de implementatie van de Omgevingswet in onder ander visie, programma en/of plan door het verstrijken van de tijd zijn zaken verder uitgekristalliseerd, die zorgen voor een verheldering van:

1. Paragraaf 6.2 is geactualiseerd met de meest recente informatie rondom (1) het komen tot programma's en welke types programma's er zijn en (2) hoe gewerkt wordt met het beleidshuis onder de Omgevingswet in gemeente Horst aan de Maas.
2. Paragraaf 6.3 Omgevingsplan is geactualiseerd met de stand van zaken rondom het komen tot een Omgevingsplan Horst aan de Maas 'nieuwe stijl'
3. Paragraaf 6.4 Kostenverhaal is geactualiseerd zodat de juridische grondslagen in relatie tot dit vraagstuk beter uit de verf komen. Enkele grondslagen voor het kostenverhaal waren niet of niet juist opgenomen.

Hoofdstuk 7 zijn in de definitielijst de definities aangepast, mede naar aanleiding van de zienswijzen. We hebben een definitie toegevoegd van de kernrandzones:
Een kernrandzone is een overgangsgebied van 250 meter tussen een dorpskern en de omgeving.
Deze kernrandzone is een aantrekkelijke zone voor de inwoners van de kernen, waarin we in principe de toekomstige woningbouwlocaties zoeken. Daarnaast is deze kernrandzone voor inwoners extra aantrekkelijk om te kunnen recreëren. Een kernrandzone is een gebied rondom de kernen waarin we een groene leefomgeving extra belangrijk vinden. We zetten daarmee een kernrandzone niet op slot, want bedrijvigheid in milieucategorie 1 en 2 blijft mogelijk (ook nieuwe activiteiten) en bestaande rechten blijven behouden. Ook akkerbouw in de kernrandzones vinden wij aantrekkelijk.

Hoofdstuk 10 'Bovenlokale beleidsontwikkelingen en thema's vanuit de Omgevingswet' is geactualiseerd in verband met beleid dat in de loop der tijd is gewijzigd of geactualiseerd.

4. Zienswijzen

4.1 Zienswijze 1

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Verzocht wordt om het bestaansrecht van de indiener te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving.	In de kommen en ook in het buitengebied van de gemeente zijn bedrijven actief in de sector die indiener vertegenwoordigt. De aanwezigheid en het belang van direct of indirect aan de agrarische sector verbonden bedrijvigheid in de gemeente Horst aan de Maas is expliciet benoemd.
2.	Verzocht wordt om: - mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities. - bij de bedrijfslocaties van indiener voldoende (buiten) opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie. - bij de bedrijfslocaties van indiener voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de Omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie biedt perspectief voor de ontwikkeling van het landelijk gebied. Er wordt ruimte geboden aan ondernemen, mits hierbij rekening wordt gehouden met de draagkracht, maat en schaal en kwaliteiten van bepaald gebied of locatie. Dat geldt voor ontwikkeling van bestaande bedrijven als voor locaties waar agrariërs hun bedrijf beëindigen en een andere activiteit willen starten. Daaronder kunnen ook niet-agrarische activiteiten vallen in de sector die indiener vertegenwoordigt. Per specifieke ontwikkeling zal gekeken worden hoe die zich verhouden tot de doelen in dat gebied. We gaan op dat moment ook graag het gesprek aan per initiatiefnemer. In de uitgangspunten voor het energieprogramma komen we op dit punt terug
3.	Verzocht wordt om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van indiener.	Bij de aanleg of verandering van ontsluitingswegen zullen meerdere belangen en verkeersstromen worden meegewogen. De benoemde vraag over het toestaan van (buiten)opslag heeft betrekking op een detailniveau dat thuishoort bij het omgevingsplan en niet bij de omgevingsvisie.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

4.2 Zienswijze 2

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De huidige formuleringen in de visie zijn vrijblijvend en ontoereikend, en gaan voorbij aan zowel nationale als Europese wet- en regelgeving, die bindende verplichtingen oplegt aan gemeenten, provincies én het rijk. Deze wettelijke verplichting wordt genegeerd.	Een Omgevingsvisie betreft een beleidsdocument dat de ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, zoals vervat in de Omgevingswet. Deze visie dient als kader voor verdere uitwerking in ruimtelijke instrumenten zoals een programma, omgevingsplan en/of omgevingsvergunning. Met name het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen betreffen de ruimtelijke instrumenten waarin de strategische beleidslijn ter uitvoering wordt gebracht en dus ook maatregelen in worden vertaald. Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij

		de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
2.	Volgens artikel 2 Wpg rust op het College van B&W een expliciete zorgplicht om de gezondheid van inwoners te beschermen, bewaken en bevorderen. Dit omvat het voorkomen van blootstelling aan ziekmakende stoffen, zoals bestrijdingsmiddelen. Deze wettelijke verplichting wordt genegeerd.	Zie beantwoording zienswijze 2, punt 1.
3.	Artikel 7 van de Drinkwaterrichtlijn stelt dat lidstaten (en dus ook decentrale overheden) passende maatregelen moeten nemen om verdere verontreiniging te voorkomen. Deze wettelijke verplichting wordt genegeerd.	Het overgrote deel rondom de regulering rondom drinkwater zit bij het Rijk en de provincie, zij zijn hiervoor het bevoegd gezag. De gemeente kan bevoegd gezag zijn voor (een gedeelte van de) ondergrond. Dit is afhankelijk van de rijks- en provinciale regels. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen.
4.	Artikel 6 van de Habitatrichtlijn legt vast dat in of nabij Natura 2000-gebieden elke vorm van verslechtering van natuurlijke habitats of verstoring van soorten verboden is, tenzij er dwingende redenen van openbaar belang zijn én mitigerende compensatie is gegarandeerd. De huidige situatie in Horst aan de Maas – zoals beschreven in het Sweco-rapport – laat zien dat meerdere natuurgebieden lijden onder toxische belasting.	Een Omgevingsvisie kijkt hoe de huidige fysieke leefomgeving in de toekomst verbeterd kan worden. Uit de OmgevingsEffectRapportage (OER, zie hoofdstuk 6) volgt dat door het volgen van de Omgevingsvisie (de stip op de horizon, 2040) een verbetering ontstaat op: - De gezonde en veilige leefomgeving - Bescherming ondergrond en bovengrond - Natuurkwaliteit Energie en circulariteit - Klimaat In tegenstelling tot wat de indiener van de zienswijze stelt, is weldegelijk gehoor gegeven aan de wettelijke verplichtingen die gesteld worden aan een Omgevingsvisie en worden deze niet genegeerd.
5.	Er worden geen concrete maatregelen opgenomen om schadelijke landbouwpraktijken terug te dringen of inwoners te beschermen tegen blootstelling.	Zie beantwoording zienswijze 2, punt 1. Een Omgevingsvisie bevat geen concrete maatregelen enkel strategische beleidsdoelen. Voor concrete maatregelen zijn andere ruimtelijke instrumenten bedoeld, zoals ook vastgelegd in de Omgevingswet.
6.	Er wordt nergens in de ontwerp Omgevingsvisie verwezen naar de Kaderrichtlijn Water, de Habitatrichtlijn, Drinkwaterrichtlijn, nationale verplichtingen uit de Wpg, Waterwet en Omgevingswet.	Artikel 3.3 Omgevingswet schrijft niet voor dat iedere Europese richtlijn met milieu inhoud bij naam en toenaam genoemd moet worden in de Omgevingsvisie. Wèl schrijft de Omgevingswet onder andere voor dat voldaan moet worden aan het

		beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestreden moeten worden. Hoe aan deze beginselen voldaan wordt, wordt beschreven in de Omgevingsvisie.
7.	In de ontwerp omgevingsvisie 2024 van de gemeente Horst aan de Maas is het zelfs heel nadrukkelijk het volgende opgenomen waaruit blijkt dat het gemeentebestuur haar wettelijke taak willens en wetens verzaakt in relatie tot de thema's gewasbeschermingsmiddelen en het beter beschermen van dorpen en andere kwetsbare functies.	Zie beantwoording zienswijze 2, punt 1. In de Omgevingsvisie wordt uiteengezet hoe de gemeente Horst aan de Maas toewerkt naar een leefomgeving die gezond en veilig is op de lange termijn (2040). Het feit dat zaken op termijn worden uitgewerkt onderschrijft de karakteristiek van een Omgevingsvisie, een langetermijnvisie op hoofdlijnen. Door middel van kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Op pagina 68 en 69 wordt uitgebreid uiteengezet hoe de gemeente om wil gaan met gewasbeschermingsmiddelen. De wettelijke taak zoals die wordt voorgeschreven in artikel 3.1 Omgevingswet voor het opstellen van een Omgevingsvisie waarbij sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties daar geeft de gemeenteraad van gemeente Horst aan de Maas met positief gevolg gehoor aan.
8.	Het drinkwatergebied wordt, ondanks de keiharde wettelijke verplichting, niet beschermd.	De bescherming van de drinkwatergebieden vindt plaats in de provinciale omgevingsverordening en gedeeltelijk in het gemeentelijk omgevingsplan. In beide plannen (zowel de provinciale Omgevingsverordening als het gemeentelijk bestemmingsplannen) die gelden voor dit gebied zijn de drinkwatergebieden weldegelijk juridisch planologisch beschermd door middel van een gebiedsaanduiding en een set regels als zijnde grondwaterbeschermingsgebied.
9.	De gemeente moet concrete maatregelen in haar Omgevingsvisie opnemen om landbouwgif actief uit te faseren in en nabij: woonkernen, grondwaterbeschermingsgebieden en Natura 2000-gebieden.	De opbouw van de Omgevingswet volgt de beleidscyclus (1) beleidsontwikkeling, (2) beleidsdoorwerking, (3) uitvoering en (4) terugkoppeling. Deze cyclus loopt, zoals de naam zegt, rond. Men begint met (1) beleidsontwikkeling. In deze eerste stap zit het opstellen van de Omgevingsvisie vervat. Waarna in stap 2, beleidsdoorwerking, de Omgevingsvisie wordt uitgewerkt in onder andere het Omgevingsplan, Programma's, Instructieregels. Waarna vervolgens men uitkomt op stap 3 Uitvoering. Deze derde stap vertaalt zich in het verlenen van omgevingsvergunningen of het stellen van algemene regels in bijvoorbeeld een verordening. Waarna de beleidscyclus gesloten wordt met stap 4 Terugkoppeling. In deze stap worden zaken enerzijds gemonitord en geëvalueerd of wordt toezicht en handhaving ingezet, waar nodig.

		Zoals meermaals aangehaald voorziet niet de Omgevingsvisie, maar een Omgevingsplan en/of programma en/of omgevingsvergunning in een concrete set aan maatregelen. Enkel de hoofdlijnen voor deze thema's zijn vervat in de Omgevingsvisie.
10.	Er dient hierover verplicht tot overleg over te gaan met het Waterschap, de provincie en de GGD over de uitvoering en handhaving hiervan.	In het kader van het wettelijk vooroverleg (artikel 3.20 Algemene wet bestuursrecht jo. Artikel 2.2 Omgevingswet) worden andere bestuursorganen, zoals het Waterschap, provincie Limburg, de GGD in de bovenvermelde stappen altijd meegenomen daar waar belangen van het Waterschap en Provincie Limburg geraakt worden. Zoals duidelijk wordt uit de zienswijzebeantwoording punt 8 heeft zowel de provincie als het waterschap belang bij (onder andere, niet alleen) de grondwaterbeschermingsgebieden en zijn zij dus ook meegenomen in het proces rondom het opstellen van de Omgevingsvisie.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

4.3 Zienswijze 3

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Er wordt bezwaar gemaakt tegen de nieuwe Omgevingswet en de bijbehorende plannen welke de gemeente verder in procedure wil brengen. Het bezwaar richt zich op het feit dat de gemeente vastlegt waar gefietst, gewoond, gewerkt enzovoort mag worden. Waarom bepaalt de gemeente dit en heeft een burger zelf nog iets te zeggen over wat hij wel of niet mag? Het is in strijd met het autonoom kunnen leven als burger in de gemeente Horst aan de Maas.	Op 14 maart 2023 heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Bij Koninklijk besluit is op 10 juli 2023 bepaalt dat iedere gemeente vóór 1 januari 2027 over een Omgevingsvisie moet beschikken zoals vastgelegd in artikel 3.1 Omgevingswet. Aan deze verplichting wordt door de gemeenteraad van gemeente Horst aan de Maas gehoor gegeven door het opstellen van de Omgevingsvisie 2040 Horst aan de Maas.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

4.4 Zienswijze 4

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Er wordt bezwaar gemaakt tegen de nieuwe Omgevingswet en de bijbehorende plannen welke de gemeente verder in procedure wil brengen. Het bezwaar richt zich op het feit dat de gemeente vastlegt waar gefietst, gewoond, gewerkt enzovoort mag worden. Waarom bepaalt de gemeente dit en heeft een burger zelf nog iets te zeggen over wat hij wel of niet mag? Het is in strijd met het autonoom kunnen leven als burger in de gemeente Horst aan de Maas.	Op 14 maart 2023 heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Bij Koninklijk besluit is op 10 juli 2023 bepaalt dat iedere gemeente vóór 1 januari 2027 over een Omgevingsvisie moet beschikken zoals vastgelegd in artikel 3.1 Omgevingswet. Aan deze verplichting wordt door de gemeenteraad van gemeente Horst aan de Maas gehoor gegeven door het opstellen van de Omgevingsvisie 2040 Horst aan de Maas.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.5 Zienswijze 5

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De gemeente wordt verzocht om in het definitieve beleid expliciet ruimte te bieden aan zowel extensieve als intensieve vormen van landbouw, mits voldaan wordt aan geldende milieuwet- en regelgeving	De Omgevingswet schrijft in artikel 3.2 en 3.3 voor dat een integrale wijze thema's voor de fysieke leefomgeving moeten worden beschreven, waarbij rekening gehouden moet worden met onder andere het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen. Een van de kernbegrippen binnen de Omgevingswet betreft 'de evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (voorheen: een goede ruimtelijke ordening). Dit betekent dat alle thema's, belangen evenwichtig moeten worden afgewogen. Concreet komt dit erop neer dat dus ook duidelijk gemaakt moet worden in verdere plan- en beleidsvorming waar wel/niet ruimte geboden wordt voor extensieve en intensieve vormen van landbouw, waarbij voldaan moet worden aan geldende wet- en regelgeving.
2.	Een categorische uitsluiting van bepaalde bedrijfsvormen, zoals intensieve veehouderij binnen een straal van 250 meter van dorpskernen, achten wij disproportioneel en strijdig met het evenredigheidsbeginsel. Verzocht wordt om te kiezen voor een benadering gebaseerd op feitelijke emissies, innovatieve technieken en maatwerkvergunningverlening.	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze. De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.' Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Echter wanneer een nieuw agrarisch bedrijf zich wil (nieuw)vestigen of een bestaande intensieve veehouderij zich wil uitbreiden, dan zijn hiervoor andere gebieden aangewezen, zoals Witveld. Het is

		niet gewenst om een nieuw agrarisch bedrijf tegen een kern te (nieuw)vestigen. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
3.	Verzocht wordt om ruimte te bieden aan precisielandbouw en innovatie, en om samen met de sector te investeren in proefprojecten en kennisdeling met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Hierbij dient rekening gehouden worden met het feit dat aanvullend gemeentelijk beleid reeds bestaande wettelijke regels niet mag doorkruisen.	Een Omgevingsvisie betreft een beleidsdocument dat de ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, zoals vervat in de Omgevingswet. Deze visie dient als kader voor verdere uitwerking in ruimtelijke instrumenten zoals een programma, omgevingsplan en/of omgevingsvergunning. Met name het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen betreffen de ruimtelijke instrumenten waarin de strategische beleidslijn ter uitvoering wordt gebracht en dus ook maatregelen in worden vertaald. Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie stellen wij dat we ruimte willen geven aan innovatie en verduurzaming. Voorstellen hiervoor worden individueel beoordeeld.
4.	Er is geen sociaaleconomische effectanalyse gedaan, waardoor de beperkingen voor agrarische bedrijven in de Peelbuffer niet goed te onderbouwen zijn. Gevraagd wordt om beleidsruimte voor emissiearme, innovatieve bedrijven die bijdragen aan zowel natuurdoelen als economische vitaliteit.	Dergelijke zaken (zoals een sociaaleconomische effectanalyse) worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. De Omgevingsvisie is daarvoor niet het juiste ruimtelijke instrument.
5.	In het veelzijdig zandlandschap en de Greenport dient ruimte behouden te worden voor hoogproductieve landbouw.	In het deelgebied ‘Greenport Venlo’ en het ontwikkelingsgebied Witveld is ruimte gereserveerd voor hoogproductieve landbouw in de vorm van intensieve veehouderij, zoals volgt uit de Omgevingsvisie. Er is verder veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze

		term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
6.	De indiener van de zienswijze vraagt om structureel betrokken te worden in de uitwerking van omgevingsprogramma's, zoal het programma Vitaal Platteland.	Gemeente Horst aan de Maas zal belanghebbenden betrekken bij de verdere uitwerking van omgevingsprogramma's.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.6 Zienswijze 6

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De percelen van bezwaarmakers bevinden zich in het buitengebied. De gronden hebben bestemming 'Wonen' in het buitengebied en worden ook als zodanig gebruikt. Het aanwijzen van dit gebied als 'zone voor woningbouw' is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid of huidige gebruik.	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. De Omgevingsvisie is een opzichzelfstaand ruimtelijk instrument. En zo is ook het bestemmingsplan (nu onder de Omgevingswet; het omgevingsplan) een opzichzelfstaand ruimtelijk instrument. Het omgevingsplan 'Buitengebied Horst aan de Maas' legt de bestaande situatie vast en het klopt inderdaad dat perceel 472 de bestemming 'Wonen' heeft. Het perceel 2505 heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Daaraan wijzigt de Omgevingsvisie <u>niets</u>, omdat deze regels vastliggen in het *omgevingsplan*. Deze bestemmingen blijven gelden en blijven dus hetzelfde. De Omgevingsvisie staat dus los van het bestemmingsplan, heeft een andere juridisch-planologische reikwijdte en volgt dus ook haar eigen

		procedure. Er is geen sprake van een herbestemming van de genoemde percelen naar woningbouw Noot: met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt niet meer gesproken van een bestemmingsplan, maar het omgevingsplan. Met de komst van de Omgevingswet is het bestemmingsplan overgegaan van rechtswege in het Omgevingsplan gemeente Horst aan de Maas, waarin dezelfde regels nog steeds gelden voor de betreffende locatie.
2.	De vooropgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied, evenals de woon- en leefkwaliteit van de bezwaarmaker.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m.

		doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Het is onwenselijk dat Horst aan de Maas wordt gepositioneerd als forensisch woongebied. Dit is onvoldoende onderbouwd waarom Horst aan de Maas dit zou moeten zijn. Door hierop te sturen wordt een overcapaciteit aan woningen, aantasting van het landschap en een druk op de infrastructuur gegenereerd die onomkeerbare effecten teweegbrengt en dus zeer onwenselijk is.	Zie beantwoording zienswijze 6, punt 2. Zoals aangegeven wordt op basis van behoefte maatwerk geleverd in relatie tot het woningbouwvraagstuk. Per initiatief dient verder gemotiveerd en onderbouwd te worden dat er behoefte is in verdere planvorming in bijv. een programma 'Wonen' of een herziening van het Omgevingsplan. Hiermee wordt de realisatie overcapaciteit en onomkeerbare aantasting van het landschap voorkomen en is daarmee dus ook niet aan de orde.
4.	Door nu al grond te bestemmen voor woningbouw wordt het probleem rondom de huidige netcongestie alleen maar groter	Zie beantwoording zienswijze 6, punt 1. Het omgevingsplan wordt niet gewijzigd. Er worden geen gronden bestemd naar woningbouw. De bestemmingen blijven hetzelfde. Er wordt enkel een zoekgebied rondom de diverse kernen aangewezen om met behulp van andere ruimtelijke instrumenten verder te onderzoeken waar woningbouw in de toekomst zou kunnen landen.
5.	Het bestemmen van grootschalige woningbouwontwikkeling in het buitengebied is in strijd met het nationale CO_2-reductiebeleid en de CO_2-doelstellingen die hieruit voortkomen.	Zie beantwoording zienswijze 6, punt 4.
6.	Het bestemmen van grootschalige woningbouwontwikkeling is in strijd met de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals vastgelegd in het Bkl.	Zie beantwoording zienswijze 6, punt 4.
7.	Er is geen actieve participatie of consultatie gevoerd over de toekomstige ontwikkeling van het gebied waarbinnen bezwaarmaker woonachtig is. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Zorgvuldige besluitvorming vereist betrokkenheid van grondeigenaren vanaf het begin van het proces.	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders

		gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.7 Zienswijze 7

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Belanghebbenden zouden graag zien dat in de Omgevingsvisie 2040 de lijn wordt doorgezet zoals die juist altijd is gehanteerd door de gemeente en voor het bedrijf van belanghebbenden - als innovatief en duurzaam bedrijf - een toekomst binnen Horst aan de Maas wordt gegarandeerd.	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we

	Belanghebbenden benadrukken dat de huidige locatie voor het bedrijf zeer geschikt is - hoewel zij graag zelfs wat meer ruimte zouden willen hebben - maar dat zij wel de zekerheid willen hebben dat zij, als lokaal bedrijf, ook hun bedrijf kunnen voortzetten in de toekomst.	samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
2.	Belanghebbenden dringen erop aan dat het gebied waar zij zijn gevestigd ook in de toekomst aangewezen blijft voor glastuinbouw. Nu wordt in de Concept-Omgevingsvisie echter de locatie bestemd voor woningen.	Op 10 september 2024 is het bestemmingsplan ‘Herbegrenzing Glastuinbouwconcentratiegebied Horst aan de Maas 2023’ onherroepelijk geworden. In dit bestemmingsplan is de gebiedsaanduiding ‘ontwikkelingsgebied glastuinbouw’ verwijderd, waarmee het gebied niet langer meer in een ontwikkelingsgebied glastuinbouw ligt.
3.	Er is ontwikkelruimte nodig om de verdere verduurzaming van de glastuinbouw waar te maken. Het is van belang dat de resterende gronden ook in de toekomst kunnen worden ingezet voor de agrarische sector en voor de behoefte aan kleinschalige kavels die aanwezig is vanuit lokale bedrijvigheid.	Zie antwoord zienswijze 7, punt 1.
4.	Belanghebbenden vragen u, als gemeente, om hen te faciliteren en de voortzetting van de innovatieve glastuinbouw op het bedrijf van belanghebbenden verder te stimuleren. Dit vanuit de overtuiging dat dit kansen biedt voor ondernemers als belanghebbenden	Zie beantwoording zienswijze 7, punt 1.
5.	Om de economische positie van de regio te kunnen behouden, in combinatie met verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, is een toekomst bestendig voedsel- en landbouwsysteem nodig, zoals belanghebbenden hanteren en willen verbeteren. Belanghebbenden verzoeken u dit te garanderen in de Omgevingsvisie 2040.	In de Omgevingsvisie wordt reeds vermeld dat toekomstbestendige landbouw een van de punten is waarnaartoe gewerkt moet worden in 2040.
6.	Er zijn gesprekken gevoerd met indiener zienswijze over de toekomst van de locatie. Uit de Omgevingsvisie wordt niet duidelijk wat nu prevaleert: geeft de Omgevingsvisie ruimte om het glastuinbouwbedrijf toekomstbestendig te kunnen voeren *of* wordt deze locatie Reysenbeckstraat-Kogelstraat-Bemmelstraat-Hagelkruisweg de meest geschikte locatie voor uitbreiding van de dorpskern	Zie beantwoording zienswijze 7, punt 1.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.8 Zienswijze 8

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Er staat beschreven dat 'economie en gezondheid in balans moet zijn'. Wanneer is dat en wie bepaalt dat? Dit zijn vage kreten, die bovendien door andere uitspraken (bijvoorbeeld	Wie bepaalt wat een balans is wanneer economie en gezondheid in balans zijn is niet primair aan de gemeente Horst aan de Maas en is ook een maatschappelijk vraagstuk. Wij streven er met deze

	'veel arbeidsmigranten nodig' en 'koploper blijven op bouwgebied') volledig onderuitgehaald worden.	omgevingsvisie wel naar een balans te krijgen. Dat er veel arbeidsmigranten nodig blijven en dat we koploper op bouwgebied willen blijven haalt deze ambitie wat ons betreft niet onderuit.
2.	Voorgesteld wordt om concrete doelen te stellen bij het ontwikkelen van de Omgevingsvisie.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Concrete(re) zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
3.	In de Omgevingsvisie dient opgenomen te worden dat alleen lokale ondernemers kleinschalig te laten vestigen op nieuwe kavels. Bij nieuwvestiging van een bedrijf mag een maximaal percentage internationale medewerkers geaccepteerd worden.	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Ook wordt er een breed afwegingskader in relatie tot regionale meerwaarde opgesteld dat toegepast gaat worden bij uitgifte van gronden binnen Greenport Venlo. Nieuw te vestigen bedrijven moeten daarbij aan diverse criteria voldoen.
4.	Geen grote kavels (groter dan 5 hectare) meer uit te geven, vuurwerk te beperken, en vermindering van vervoersbewegingen als doel te stellen.	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 1 en 3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
5.	Voorgesteld wordt om bedrijven te stimuleren om te innoveren en als doel te stellen de hoeveelheid laagwaardige arbeid te verminderen. Ook wordt voorgesteld om te verduidelijken dat meer groei niet betekent meer volbouwen.	In de Omgevingsvisie is al opgenomen dat bestaande bedrijventerreinen gerevitaliseerd moeten worden. Juist om volbouwen tegen te gaan en groei op andere manieren te genereren. Hieronder wordt bijvoorbeeld verstaan: • bedrijven werk bieden aan mensen uit de regio (lokale binding). • ze betrokken zijn bij het lokale verenigingsleven of andere maatschappelijke initiatieven. • ze bijdragen aan een duurzamer bedrijventerrein, bijvoorbeeld door circulair te werken of maatregelen te nemen tegen wateroverlast of hittestress. • daarbij wordt slim en dubbel ruimtegebruik gestimuleerd. Denk aan bedrijven die samen energie opwekken of opslaan, of elkaars restwarmte of afvalstromen gebruiken. Dat verbetert de gezamenlijke energiebalans.
6.	Aanvullend aanbod voor bedrijventerreinen mag volgens indiener alleen op lege kavels of vrijkomend binnen bedrijventerrein toegepast worden voor bouw van nieuwe panden.	Op pagina 60 is nader uitgewerkt hoe 'aanvullend aanbod bedrijventerreinen en in kernranden en bebouwde kom' vormgegeven dient te worden en dat onder diverse voorwaarden kleinschalige bedrijvigheid op een bestaand erf – mits passend – mogelijk is.
7.	Uitgesloten dient te worden dat er gebouwen of tunnels gebruikt mogen worden op 'hoge natuurlijke vruchtbare gronden met hoge landschappelijke of cultuurhistorische waarden ten behoeve van grondgebonden landbouw'. In dat geval worden meteen de landschappelijke of cultuurhistorische waarden	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Het omgevingsplan voor het gebied ten oosten van Sevenum maakt onderdeel uit van de ontwikkeling van Greenport Venlo. De aandeelhouders zijn in overleg over de ontwikkelstrategie.

	aangetast. Het gebied ten Oosten van Sevenum is goed geschikt voor landbouw. Daarom pleiten wij ervoor om tussen de bewoners van bijvoorbeeld de Zeesweg een groot gedeelte landbouw te houden en open te houden. Dit is samen met de groenbuffer een overgangsgebied tussen Greenport en de bewoners. Hierdoor blijft een gedeelte van het landelijke karakter van het gebied behouden.	Het bestaand gemeentelijk beleid rondom het toelaten van teeltondersteunende voorzieningen wordt in deze Omgevingsvisie gehandhaafd. De kaart behorende bij het beleid is wel aangepast in deze Omgevingsvisie. In de kaart is aangegeven waar teeltondersteunende voorzieningen onder voorwaarden mogelijk zijn. Een van de belangrijke voorwaarden is, zoals ook vastgelegd in het gemeentelijk beleid, dat teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan ter plaatse van belangrijke landschappen waar sprake is van cultuurhistorische of landschappelijke kenmerken. Dit is momenteel niet opgenomen in de Omgevingsvisie en wordt als nieuw kopje ‘Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen’ na het kopje ‘Ruimte voor boomteelt’ toegevoegd.
8.	De visie op Logistiek 2040 en Glastuinbouw 2040 mist, eveneens als de visie op de snelle ontwikkeling van Artificial Intelligence. Dit is belangrijk, omdat deze thema’s direct de sturing op arbeidsmigranten regelt.	In regionaal verband zal een economische visie worden ontwikkeld, waarbij aandacht zal zijn voor de genoemde thema's. Dergelijke grootschalige ontwikkelingen beperken zich niet tot de gemeentegrens. Het gemeentelijk economisch programma zal hier ook aandacht voor hebben.
9.	Kleinschalig toerisme is een goede toevoeging, maar massatoerisme leidt tot overlast. Maximeer de aantallen ‘toerisme’, zorg voor een goede bescherming van de natuur in Park de Peelbergen, eveneens als de compensatie van de boskap die gerealiseerd moet worden.	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
10.	De gemeente heeft jaren geleden het Schone Lucht Akkoord ondertekent, dat aangeeft dat de gemeente de WHO-grenswaarden van luchtvervuiling wil aanhouden. Op dit moment worden deze WHO-grenswaardes in onze gemeente overschreden. Wij stellen voor om een concreet programma te ontwikkelen waarmee de WHO-grenswaardes als maximum gesteld worden	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Dit geldt ook voor het programma ‘luchtkwaliteit’.
11.	Er dient een integrale visie ontwikkeld te worden voor het stationsgebied Horst-Sevenum, waarbij de mogelijke consequentie van een tunnel meegenomen wordt. Indiener wil voorkomen dat de huidige situatie ongecontroleerd drukker wordt. Daarbij dient groen aangeplant te worden in de omgeving tegen hittestress.	De zaken die benoemd worden in de zienswijzen zijn grotendeels meegenomen in het ontwerp voor Stationsomgeving Horst-Sevenum in 2023. In dit besluit van 2023 is ook vastgelegd dat de tunnel niet wordt uitgevoerd. In 2025 begint de gemeente met de aanbesteding met als doel in 2026 te beginnen met de werkzaamheden. De planning is dat de nieuwe stationsomgeving eind 2026 klaar is.
12.	De gemeente dient een plan te ontwikkelen waarbij duidelijk wordt gewaarborgd dat een huisarts (met ondersteuning) beschikbaar is per 2095 inwoners. Ook dient in dit plan aangegeven te worden hoe de tandheelkundige zorg en voldoende ziekenhuiszorg is geregeld.	We onderschrijven de noodzaak van de beschikbaarheid van zorg, alsook het voorzieningenniveau algemeen, voor onze inwoners. We willen dit waar mogelijk ook zeker terug laten komen in het Volkshuisvestingsprogramma dat momenteel voorbereid wordt.
13.	Wij stellen voor om een plan op te stellen op welke manieren er systematisch gewerkt zal gaan worden, door bedrijven, overheid en inwoners, om het energieverbruik terug te dringen.	Medio 2023 heeft de gemeenteraad het Programma Energiebesparing Horst aan de Maas 2023-2026 vastgesteld. Hierbinnen ligt de focus op woningen (koop en huur), bedrijven, maatschappelijk vastgoed en gemeentelijke accommodaties. Ons doel is om onze inwoners, verenigingen en ondernemers te

		stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen en hen daarbij te ondersteunen en ontzorgen. Ook zetten we in op het tegengaan en beperken van energiearmoede. Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt aan de uitgangspunten voor het Energieprogramma. Het Energieprogramma zal daarna verder uitgewerkt worden.
14.	De indiener van de zienswijze is het volstrekt oneens met het feit dat de Omgevingsvisie stuurt op het 'Het extra bouwen om de woningdruk vanuit de regio Eindhoven en Nijmegen op te vangen, vooral in Horst en Sevenum' en 'Het zijn van bouwkoploper van de provincie Limburg, waarbij we trots zijn op deze positie en deze positie vast willen houden.' Dit staat haaks op het in balans sturen op (economische) groei met aandacht voor gezondheid, milieu en eigen inwoners'.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
15.	De indiener van de zienswijze is verheugd dat er aandacht is voor groen (moet minimaal 10%) bij het ontwikkelen van een projectgebied. Daarnaast wil indiener graag verduidelijking in welk belang prioriteit heeft in een kernrandzone qua functie, cultuurhistorisch landschap of een andere functie. Naar de mening van de indiener van de zienswijze dient dit het cultuurhistorisch landschap te zijn omdat dit maar éénmalig is.	Zoals reeds verwerkt in de Omgevingsvisie zien we (cultuurhistorisch) erfgoed als een belangrijk onderdeel van een levend en functionerend landschap. Daarom kijken we goed naar het erfgoed zelf en naar de omgeving. We kijken bij nieuwe plannen naar de samenhang tussen een gebouw en het landschap eromheen. Een voorbeeld hiervan is een veldenlandschap met kruisbeelden en/of kapellen, bakenbomen of een molen. Het totale ensemble is dan belangrijk om de cultuurhistorische waarde te behouden. Hier houden wij serieus rekening mee bij nieuwe plannen. Zie ook paragraaf 3.6 Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed. Hoe we dit doen is uitgewerkt in het programma erfgoed en wordt geborgd in het omgevingsplan.
16.	De bereikbaarheid van de Peelbergen dient anders verbeterd te worden, dan recentelijk door de gemeente is doorgevoerd op de Blaktdijk. De veiligheid van inwoners dient erop vooruit te gaan, niet achteruit.	Zie beantwoording zienswijze 8, punt 2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan en/of omgevingsvergunning.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Paragraaf 3.4.2:"Na het kopje 'Ruimte voor boomteelt' wordt een nieuw kopje 'Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen' toegevoegd om het strategisch standpunt rondom dit thema te verduidelijken.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen 'We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen' en 'De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum'.

4.9 Zienswijze 9

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Wij begrijpen echter geenszins waarom hiervoor buffers rond de dorpen dienen te komen liggen. Als ondernemers willen wij op een duurzame wijze kunnen blijven ondernemen met onze intensieve teelten, ook in de voorgenoemde zones. Reclamant wil geen beperkende zones waar op voorhand beperkingen worden opgelegd waarbij e.e.a. nog verder dient te worden uitgewerkt. Deze zones leggen uitsluitend beperkingen op voor het gezamenlijk na te streven doel.	Een kernrandzone is de overgangszone tussen het bebouwde gebied (de kern van een stad of dorp) en het buitengebied, gekenmerkt door relatief veel bebouwing die dichter op elkaar staat dan in het landelijke gebied. Het doel van een kernrandzone is het geleidelijk laten overgaan van stedelijk naar landelijk gebied en het sturen van ontwikkelingen, waarbij specifieke regels kunnen gelden voor de ontwikkeling van bijvoorbeeld agrarische bedrijven. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst ook andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
2.	Reclamant is van mening dat de overheid niet op de stoel van de ondernemer dient te gaan zitten wat betreft het principe ‘bodem- en watermede sturend’ te laten zijn in ontwikkelingen. Ondernemers weten als geen ander wat waar mogelijk is en kunnen hier prima een afweging in maken. Er dient dus geen verbod op ontwikkelingen te zijn in bijvoorbeeld beekdalen daar deze zeer indicatief begrensd zijn en reclamant als geen ander weten wat wel en niet mogelijk is op hun in gebruik zijnde percelen.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
3.	Er is in onze ogen geen "goede" of "slechte" landbouwgrond. Elke grond is geschikt voor bepaalde teelten waarbij ondernemers als geen ander hierin een goede afweging kunnen maken. Kortom ga als gemeente niet op de stoel van de ondernemer zitten en schrap deze beperkingen in de bedrijfsvoering.	Zie beantwoording zienswijze 9, punt 2.

4.	Er is nauwelijks aandacht besteed aan de glastuinbouwsector in de omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie moet beter vastgelegd worden dat: - De glastuinbouwsector regionale koppelkansen biedt in de verduurzaming van het regionale energiesysteem - Er moet meer ontwikkelingsruimte voor glastuinbouwbedrijven geboden worden om toekomstbestendig te kunnen ondernemen. - De glastuinbouwsector koploper is in verdere verduurzaming op het gebied van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, energie-innovatie, hightech productiesystemen, robotica. Bied hiervoor de ruimte in de Omgevingsvisie.	Genoemde punten worden nu al beschreven in de Omgevingsvisie en zijn daarmee goed onder de aandacht. Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.10 Zienswijze 10

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Alle verminderde teeltmogelijkheden moeten gecompenseerd worden. Te beginnen met allereerst de teeltmogelijkheden van nu als 0-situatie vast te leggen en de verminderde teeltmogelijkheden te kapitaliseren en te compenseren.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
2.	Schep duidelijkheid en inventariseer de beperkingen rondom gezonde buffers van 250 m rond dorpskernen.	Deze duidelijkheid wordt geschept in de Omgevingsvisie in onder andere paragraaf 3.1.1, 3.1.6, 3.1.7, 3.2.4, 3.3.3, 3.4.1 en 6.1.
3.	De grond van indiener ligt in de buurt van de Peel en de Peelbuffer. Er wordt gestuurd op o.a. natuur, groen, water en agrarisch (laagproductief). Hoe valt dit te rijmen met de bestaande hoogproductieve tuinbouw.	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt.

		In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
4.	In de ontwerp Omgevingsvisie is niets terug te vinden is van dit voorkeursscenario ‘gedeelde peel’ of dat er een voorbehoud wordt gemaakt voor nadere/latere invulling van dit gedeelte van de Omgevingsvisie. De relatie van dit project tussen de Omgevingsvisie dient verduidelijkt te worden. Daarbij laten de uitkomsten van de landbouwrapportage van ABM een heel ander beeld op dan de visie voor dit gebied in de Omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma’s die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In hoofdstuk 6 wordt toelichting gegeven over de GebiedsGerichte Aanpak (GGA) Gedeelde Peel.

4.11 Zienswijze 11

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Wij zijn van mening dat er geen andere aanduidingen over dit gebied gelegd mogen worden die de bedrijfsvoering van onze boomkwekerij belemmeren. Daarom vinden wij dat de overgangszone natuurgebieden geschrapt moet worden evenals de verbindingszone tussen het Schuitwater en 't Ham/Reulsberg te schrappen. Zodat er in de toekomst voor ons bedrijf geen belemmeringen in het agrarische ondernemen kunnen optreden	De betreffende percelen zijn aangeduid als boomteeltgebied, gebieden voor teeltondersteunende voorzieningen en ontwikkelgebied voor intensieve niet grondgebonden agrarische functies om te kunnen ondernemen. Deze aanduidingen zijn leidend m.b.t. agrarisch ondernemen. De aanduidingen waarnaar verwezen wordt zien toe op erfgoed en cultuurhistorie in de vorm van kenmerken van het landschap en zijn veelal overgenomen uit de reeds geldende structuurvisie.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.12 Zienswijze 12

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener maakt zich zorgen over de vele en vaak vage buffer- en overgangszones die worden voorgesteld in de Omgevingsvisie. Dit betreffen onder andere zones zoals: verbindingen tussen natuurgebieden, overgangszones tussen natuurgebieden, groenblauwe dooraderen van dorpen en beekdalen, en andere zogenaamde 'gezonde' overgangszones. De grote hoeveelheid zones leidt tot onduidelijkheid over de precieze grenzen en rol van de bestaande boomteeltbedrijven. Welk belang krijgt wanneer voorrang? We pleiten voor maatwerkbenadering per dorp en gebied.	Daar waar de Omgevingsvisie ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, worden concrete ruimtelijke ontwikkelingen met name in programma's (hier landt sectoraal beleid veelal in), (een wijziging van) het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en de omgevingsvergunningen concreet uitgewerkt. De Omgevingswet schrijft voor dat zowel in de Omgevingsvisie, maar ook in het Omgevingsplan sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In de praktijk komt dit vaak neer op maatwerk (zoals ook in de zienswijze wordt voorgesteld) welk belang wanneer voorrang krijgt. De bouw van een woning in een bestaande woonwijk vraagt een andere afweging van thema's en belangen, dan de bouw van een woning in een kernrandzone of in een buurtschap in het buitengebied. Hetzelfde geldt voor een vestiging van een bedrijf op een bedrijventerrein, in een winkelstraat of bijvoorbeeld ergens in het buitengebied. Voor een dergelijk initiatief wordt een nieuw proces met eigen procedure gevoerd waar deze belangen met maatwerk verder worden uitgewerkt.
2.	Indiener van de zienswijze ziet graag een plan zien voor de boomteeltgebieden binnen de gemeente. Een plan waarin zaken landen als waterbuffering, het versterken van de infrastructuur en het ontwikkelen van een gemeentelijk pachtbeleid dat bijdraagt aan een duurzame toekomst voor de boomteelt. Deze maatregelen zouden de sector in staat stellen om verder te groeien, terwijl ze tegelijkertijd bijdragen aan de ecologische en economische doelstellingen van de gemeente.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.13 Zienswijze 13

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Vanuit ruimtelijk oogpunt is het begrijpelijk dat de voorkeur ernaar uitgaat om zoveel mogelijk van deze opgave binnenstedelijk te realiseren. Echter, haal je maar een bepaald aantal woningen in bestaand stedelijk gebied. Locaties aanwijzen in dit document is begrijpelijk lastig, maar door deze niet aan te wijzen voorziet indiener dat de woningbouwdoelstellingen niet gehaald worden zoals deze nu geformuleerd worden in de ontwerp Omgevingsvisie 2040.	Om te kunnen sturen op de woningbouwdoelstellingen zijn de kernen Horst-Hegelsom-Meterik en de kern Sevenum aangewezen als 'groeikern'. Tekstueel is dit al beschreven in de Omgevingsvisie. Dit komt echter niet goed terug in het kaartmateriaal. De twee groeikernen zullen visueel aangewezen worden op de kaart behorende bij paragraaf 3.2 en de integrale omgevingsvisie kaart. Hiermee is de tekst en het kaartmateriaal beter met elkaar in overeenstemming.

		Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
2.	Aangezien er nu weinig omvangrijke plannen in ontwikkeling zijn, betekent dit dat Groot Horst in de komende periode niet volledig bediend zal kunnen worden in haar woningbehoefte. Ook voor kern Sevenum is de woningmarkt al te lang niet bediend, terwijl daar ook een groot deel van de uitbreiding plaats zal moeten vinden. Dit ondanks dat daar het planvormingsproces al enige tijd loopt. Grubbenvorst is net bediend, maar zou in de beleidsmatige planvorming ook nu een locatieafweging gemaakt moeten worden voor de middellange termijn: Regeren is vooruitzien in dit opzicht.	Zie beantwoording zienswijze 13, punt 1. De kern Grubbenvorst wordt wel aangemerkt om voor eigen behoefte te kunnen bouwen en het op peil houden van haar voorzieningenniveau.
3.	We zijn en blijven altijd bereid om in gesprek te gaan over de woningmarkt in Horst aan de Maas in zijn algemeenheid anderzijds.	We waarderen dit. Belangrijke partners in het realiseren van de woonopgave worden vanzelfsprekend betrokken bij het opstellen van beleid en planvorming rondom de woningmarkt in Horst.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- In de kaart behorende bij paragraaf 3.2 evenals de integrale visiekaart in hoofdstuk 4 worden de twee groeikernen beter aangeduid, zodat tekst en kaartmateriaal beter met elkaar overeenstemmen.

4.14 Zienswijze 14

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De uitbreidingsmogelijkheden voor mijn bedrijf worden door de overgangszone kernrandgebied ontnomen. De overgangszone kernrandgebied dient te komen te vallen.	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst ook andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.15 Zienswijze 15

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De kern van Horst wordt visueel foutief weergeven, want de gronden van indiener liggen binnen de bebouwde kom volgens het bestemmingsplan Peelkernen.	Het begrip ‘bebouwde kom’ en ‘kern’ betreffen twee verschillende definities waar ook verschillende regels voor gelden. In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) (o.bv. de Wegenverkeerswet 1994) wordt vastgelegd waar de bebouwde kom begint en eindigt. Het vastleggen van daar waar de kern begint en eindigt in een Omgevingsvisie wijkt vaak af van de bebouwde komgrenzen. De kern wordt op basis van stedenbouwkundige kenmerken veelal strikter vastgelegd, daar waar zich bebouwing veelal concentreert. In de praktijk komt het er daarom vaak op neer dat percelen met een agrarische bestemming in de bebouwde kom kunnen vallen, maar geen onderdeel uitmaken van de stedenbouwkundige ‘kern’. Dit principe geldt ook voor de percelen van indiener. De kern van Horst wordt visueel dus niet fout weergeven op grond van de Omgevingswet in de gemeentelijke Omgevingsvisie.
2.	Toekomstige ontwikkelmogelijkheden worden onterecht uitgesloten met de aanduiding ‘dorp niet uitbreiden vanwege waarden’.	De beleidslijn zoals reeds geldende Structuurvisie 2013, Provinciale Omgevingsverordening Limburg ingezet, wordt in feite doorgezet in de Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040. Er wordt sinds 2013 gestuurd op het versterken van de aanwezige beken met aandacht voor natuur. Het ‘niet uitbreiden vanwege waarden van het dorp’ sluit aan op de beleidslijn die sinds 2013 is ingezet.
3.	De waarde van de grond wordt onevenredig beperkt. De gemeente moet dit compenseren.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
4.	De wijziging van de Omgevingsvisie is niet in samenspraak met de grondeigenaren tot stand gekomen, terwijl dit vanuit het participatiebeginsel van de Omgevingswet wel wenselijk en verplicht is.	We herkennen ons niet in het ontbreken van een zorgvuldig participatietraject. Participatie was juist een groot en belangrijk onderdeel van de totstandkoming van de omgevingsvisie. Er zijn veel inwoners en organisaties geraadpleegd bij het opstellen van de ambities en de keuzes. Op www.horstaandemaas2040.nl staat uitgebreid beschreven hoe het participatieproces heeft plaatsgevonden. Hier staan ook de onderzoeksrapporten van de twee enquêtes. Het was daarmee een breed participatieproces, gericht op het maken van een visie tot 2040.

5.	De bebouwing op gronden is door de provincie als kansrijk beoordeeld.	Dit is ruimtelijk niet relevant voor het proces dat doorlopen is en wordt voor de Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040.
6.	De betreffende percelen van indiener zijn uitermate geschikt voor woningbouw en komt daarmee tegemoet aan de behoefte om voor eigen woonbehoefte te bouwen.	In zienswijze 15, punt 1 en 3, is al toegelicht waarom de aanduiding 'dorp niet uitbreiden vanwege waarden' woningbouw niet toelaat.
7.	De onderwerpen - 'Gesprekken met gemeente over gronden', - 'Beoordeling Rayonplanoloog en Provincie Limburg n.a.v. Ruimte voor Ruimte aanvraag'. - Vergelijkbare zienswijze reeds eerder ingediend	Deze zienswijzen zien toe op de vraag om op locatieniveau Ruimte-voor-Ruimtewoningen te realiseren. Voor dergelijke vragen moet een verzoek tot vooroverleg ingediend worden om te laten afwegen wat en of er mogelijkheden (ja/nee) zijn m.b.t. het concreet ruimtelijk ontwikkelen van de voorliggende vraag. De Omgevingsvisie bepaalt het strategisch ruimtelijk beleid voor de lange termijn. In het kader van de Omgevingsvisie is dit niet ruimtelijk relevant.
8.	Indiener is actief betrokken bij ontwikkeling gebied Kasteelpark Ter Horst/Kabroeksebeek	We nemen deze zienswijze ter kennisname aan. Dit is een separate ontwikkeling dat zijn eigen proces doorloopt. Het proces van de Omgevingsvisie staat hier geheel los van.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.16 Zienswijze 16

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het is niet duidelijk voor indiener in welk 'gebied' hij valt met zijn bedrijf. Er dient een duidelijke omschrijving te komen waarin gezonde economische en maatschappelijke toekomst geboden wordt richting 2040. Dit volgt nu niet duidelijk uit de Omgevingsvisie.	De locatie ligt voor een gedeelte in de kernrandzone rondom dorpen. Voor milieucategorie 1 en 2 bedrijven blijft het mogelijk om te ondernemen in deze zones. Dat betekent niet dat bedrijfsmatige functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere lucht. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Het gaat om gebieden waar een mix aan functies bestaat of waar we dat graag zouden willen. Het is daarbij belangrijk dat bestaande functies niet belemmerd worden door nieuwe activiteiten zoals wonen, zorg of recreatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4.17 Zienswijze 17

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Indieners vragen zich af waarom de zone kernrandgebied 250 m bedraagt. Dit wijkt af van de 100 m-zone die onlangs is vastgelegd in	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen

	het ontwerp van de provinciale omgevingsvisie Limburg (POVI).	provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI is niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
2.	Uit de Omgevingsvisie wordt niet duidelijk hoe de gemeente om wil gaan met spuitzones.	Dit staat wel vermeld in de Omgevingsvisie. Op pagina 68 van de Omgevingsvisie staat het volgende geschreven: *‘Rond dit thema (red. gewasbeschermingsmiddelen, ook wel aangeduid als spuitzonering) is veel beweging door nieuwe uitspraken van rechters en onderzoeksresultaten.* *We volgen deze ontwikkelingen nauw en onderzoeken of de huidige vuistregel van 50 meter aangepast moet worden. Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies. Samen met de agrarische sector zoeken we naar manieren om dat te realiseren.’*
3.	Als de Omgevingsvisie zorgt voor beperkingen in de bedrijfsvoering van reclamant dan dient dit gepaard te gaan met een schadevergoeding vanuit de gemeente.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.

4.	In de Omgevingsvisie wordt geschreven dat groencompensatie moet plaatsvinden. Vervolgens wordt niet toegelicht hoe dit vorm krijgt. Dit dient verduidelijkt te worden.	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag 'wie regelt dit'. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie wordt een programma voor huisvesting arbeidsmigranten voorbereid. In het omgevingsplan (voorheen bestemminsplan) liggen de juridisch-planologische regels vast voor functies rondom onder andere bouwen, gebruik, milieu van een bepaalde locatie. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Omgevingsvergunningen worden op basis van het omgevingsplan wel of niet verleend. Bijvoorbeeld voor de bouw van een dakkapel, de aanplant van een bos. Zeer concrete activiteiten dus, waarvoor het college bevoegd is. Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dit geldt ook voor zaken als groencompensatie en hoe hier vorm aan gegeven wordt.
5.	Er zijn vijf verschillende definities opgenomen voor natuurinclusieve landbouw. Dit is erg verwarrend. Hoe weet je nu wat er exact bedoeld wordt met natuurinclusieve landbouw. Verduidelijk dit.	De eerste definitie van de WUR is leidend. Om verwarring te voorkomen zijn de andere vier definities geschrapt uit de definitielijst in hoofdstuk 7.
6.	De Omgevingsvisie beschikt over onduidelijke kaarten. Welke aanduiding geldt waar wel/niet. Dit is onduidelijk voor reclamant.	U heeft de mogelijkheid om per thema een kaart te bekijken wat wel/niet van toepassing is op uw locatie. Tot slot is er ook een integrale visiekaart waar alles bijeen gebracht is. Uw locatie ligt binnen de volgende aanduidingen: - Gebied voor teeltondersteunende voorzieningen - Nader onderzoek landbouw- en vrachtverkeer kernen. - Overgangszone kernrandgebied

		- Overgangszone kernrandgebied i.r.t. veehouderijen en gewasbeschermingsmiddelen - Stimuleren gezond gedrag: meer ruimte voor wandelaars en fietsers - Glastuinbouw concentratiegebied

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- De eerste definitie van natuurinclusieve landbouw van de WUR is leidend. Om verwarring te voorkomen zijn de andere vier definities geschrapt uit de definitielijst in hoofdstuk 7.

4.18 Zienswijze 18

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener is zeer teleurgesteld over de communicatie rondom de Omgevingsvisie 2040. De gemeente stelt dat het de verantwoordelijkheid is van inwoners om zich online te informeren, en noemt papierverspilling als reden om geen fysieke post te versturen. Dat vind ik een zwak argument, zeker gezien het feit dat wijzigingen in de afvalinzameling wèl op papier worden verspreid.	Wij vinden het jammer dat u teleurgesteld bent over de communicatie rondom de Omgevingsvisie. We hebben via diverse kanalen gecommuniceerd, online en of-line via bijvoorbeeld de dorpskrantjes. De wijzigingen in afvalinzameling kennen een andere communicatiestrategie en daarmee publicatievereiste in vergelijking met de Omgevingsvisie De Omgevingsvisie kent haar eigen publicatievereisten die voortkomen uit (o.a.) de Omgevingswet en de Wet elektronische publicaties. De omgevingsvisie wordt officieel gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het betreffende bestuursorgaan (minister, provincie of gemeente) en wordt ontsloten via het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO-LV).
2.	Indiener verwijst in de zienswijze naar verschillende artikelen uit het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (EU-handvest) en verschillende internationale verdragen. Uit het EU-handvest en deze internationale verdragen volgt dat mensen met een beperking dezelfde mogelijkheden moeten hebben als mensen zonder beperking. Discriminatie op grond van een bijvoorbeeld een handicap is verboden. Ook verwijst indiener naar de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. In deze wet is vastgesteld dat mensen met een handicap of chronische ziekte behandeld moeten worden net als ieder ander.	Wij zijn van mening dat met het doorlopen participatieproces sowieso geen sprake is van enige vorm van discriminatie en mensen met een beperking/ handicap/ chronische ziekte gelijk zijn behandeld net als ieder ander. Hiermee zijn mensen met een beperking/ handicap/ chronische ziekte net als ieder ander in ruim voldoende mate in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de ontwerp Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 en in ruim voldoende mate in de gelegenheid gesteld hierop hun zienswijze in te dienen. Indiener stelt dat het tijdig versturen van een persoonlijke brief volgens haar een noodzakelijke, eenvoudige en haalbare aanpassing was. Echter, noch het EU-handvest, noch de genoemde internationale verdragen, noch de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, noch enig ander(e) internationaal verdrag of nationale wet verplicht het met een brief persoonlijk op de hoogte stellen. Indiener wijst tenslotte op het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) en het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb) en vraagt zich af of de gemeente hieraan voldoet, gezien de

		beperkte en ontoegankelijke participatie tot nu toe. Wij zijn van mening dat geen sprake is van beperkte en ontoegankelijke participatie en verwijzen naar de toelichting van het doorlopen participatieproces zoals hiervoor weergegeven. Van strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel of het motiveringsbeginsel is volgens ons dan ook geen sprake, evenals uitstel besluitvorming. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers

		van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.19 Zienswijze 19

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De ontwerpvisie stelt dat het buitengebied open en groen moet blijven, en dat woningbouw zich moet concentreren in en rondom bestaande kernen. Toch wordt het gebied tussen Hegelsom en Horst aangeduid als zoeklocatie voor woningbouw. Dit zorgt voor tegenspraak met eigen uitgangspunten, verlies van landschappelijke identiteit, versmelting van dorpen en onlogische locatiekeuze(s).	Er zit een verschil tussen het buitengebied en een kernrandzone. Dit zijn twee verschillende gebieden Eén van de verschillen tussen deze twee gebieden is hoe omgegaan wordt met woningbouwopgaven. Het betreft dus geen tegenspraak, maar een ander uitgangspunt voor een ander gebied. Het is niet mogelijk om enkel in de kernen woningen te bouwen. Daarvoor is de woningbouwopgave simpelweg te groot. In de kern dient ruimte gereserveerd worden voor andere functies (zoals mobiliteit, detailhandel, bedrijvigheid), maar ook groen (gezien de klimaatopgaven). Dit houdt in dat uitbreiding (op nader te definiëren exacte plekken) in de kernrandzones een logische vervolgstap betreft. Dergelijke projecten worden verder uitgewerkt in o.a. bijv. een volkshuisvestingprogramma of een wijziging van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) waarbij sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet voorschrijft. Juist om verlies van landschappelijke identiteit, vervaging van scheiding tussen dorpen en daarmee verlies van dorpsidentiteit en onlogische locatiekeuzes tegen te gaan.

2.	De visie lijkt STOMP als leidend principe te hanteren, maar zonder concrete investeringen in OV en infrastructuur blijft het voor veel inwoners een onhaalbare ambitie	Voor het onderwerp mobiliteit wordt niet enkel en alleen het STOMP principe gehanteerd in het kader van verduurzaming van mobiliteit. Ook wordt in de Omgevingsvisie gestuurd op een sterkere vervoersknoop Horst-Sevenum, betere bereikbaarheid van bedrijventerreinen en het scheiden van verkeersstromen om de verkeersveiligheid te vergroten. Wanneer bijvoorbeeld gezorgd wordt voor het beter scheiden van verkeerstromen, waardoor het gebruik van een fietspad veiliger wordt, of de oversteek naar een busstation veiliger wordt, moedigt dit mensen aan om de fiets of de bus te pakken. Indirect dragen deze acties ook bij aan de verduurzaming van de mobiliteit. Hetzelfde geldt voor het opwaarderen van het stationsgebied. De opwaardering als een knooppunt in zijn algemeen, zorgt ervoor dat duurzaam vervoer gewaarborgd blijft. Het STOMP-principe is daarbij een extra hulpmiddel om de genoemde mobiliteitsambities uit onze Omgevingsvisie waar te maken.
3.	De visie spreekt over het ondersteunen van regionale centra zoals Eindhoven en Nijmegen. Hoewel samenwerking belangrijk is, roept dit vragen op over de verkeersdruk die dit met zich meebrengt	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
4.	De sturing op bezoekersstromen in natuurgebieden mag niet leiden tot ontoegankelijk maken van natuurgebieden.	De Omgevingsvisie ziet niet toe op het ontoegankelijk maken van natuurgebieden, maar het beter gelijkmatiger spreiden van de bezoekers over de natuurgebieden. We onderschrijven dat de toegang van natuur juist het draaglak voor natuurontwikkeling kan vergroten.
5.	Er is geen scenario uitgewerkt dat Horst-Sevenum de status als intercitystation verliest. Dit moet wel gebeuren in de Omgevingsvisie	Het station Horst-Sevenum betreft een intercityverbinding, dit is iets anders dan het hebben van een status als intercitystation. Het wel of niet verliezen van een bepaalde status van het treinstation wordt niet geregeld in een Omgevingsvisie. Hiervoor is privaatrechtelijke regelgeving die dit regelt.
6.	De focus op Horst en Sevenum als centrale woonlocaties draagt het risico in zich dat kleinere kernen verder leeglopen. Juist deze kernen kunnen bijdragen aan het opvangen van druk en het behoud van sociale cohesie	Provinciaal zijn Horst en Sevenum als groeikern aangeduid. Dat betekent niet automatisch dat alle aandacht gefocust is op deze twee kernen. Dit is een van de redenen dat bij alle kernen binnen de gemeente een kernrandgebied is aangeduid. Zoals toegelicht in zienswijze 19, punt 1, is één van de doelen van deze gebieden verder onderzoeken waar passende woningbouw mogelijk is.

7.	De geplande ligging van de Delta Rhine Corridor onder een recreatiegebied met meer dan een miljoen bezoekers per jaar roept vragen op over veiligheid. Ik verzoek de gemeente om transparantie over risicoanalyses en crisisbeheersing.	In de zienswijze worden enkel twee bronnen op rijksniveau genoemd. De gemeente is hier niet het bevoegde gezag. De gemeente is met het bevoegd gezag van de Delta Rhine Corridor hierover in gesprek. Zienswijze indiener maakt niet duidelijk hoe zijn/haar belangen geraakt worden. In de verdere uitwerking van een Omgevingsvisie, al dan niet in programma, Omgevingsplan of omgevingsvergunning dient o.a. rekening gehouden met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet voorschrijft. Omgevingsveiligheid is één van de aspecten die hier deel van uitmaakt.
8.	Gestapelde bouw wordt in de visie genoemd als middel om ruimte-efficiënt en klimaatbestendig te bouwen. In dorpen met een laagbouwtraditie kan dit echter leiden tot: - Schaduwwerking en verlies van privacy - Verminderde sociale interactie en gemeenschapszin - Verlies van menselijke maat	Schaduwwerking en verlies van privacy zijn schadeverhaalsonderwerpen. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen. Dat naast ook privaatrechtelijke schadeverhaal-mogelijkheden. Een omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Zoals in de Omgevingsvisie vermeld staat, kiezen we kiezen bewust voor dorpse ‘hoogbouw’, waarbij de hoogte en vormgeving worden afgestemd op de locatie. Juist om de menselijke maat en sociale interactie en gemeenschapszin te behouden in een kern.
9.	In de ontwerpvisie wordt De Peel genoemd als gebied voor duurzame energieopwekking. Hoewel zonnevelden een optie zijn, pleit ik voor geothermische energie als landschapsvriendelijk alternatief	In de uitgangspunten voor het energieprogramma worden dergelijke opties verder uitgewerkt. In onze (toekomstige) energievoorziening is er behoefte aan verschillende vormen van energie(dragers) zoals elektriciteit, gassen en warmte. Geothermie is een bron die primair voor warmte wordt benut. De Omgevingsvisie laat de mogelijkheid van geothermie open ondanks dat Horst aan de Maas zich in een gebied bevindt waar zich geologisch complexe breuklijnen bevinden en onder enige mate van ‘tektonische spanning’ staat. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar veilige winning van geothermie om seismische activiteit door winning te voorkomen/beperken.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.20 Zienswijze 20

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Kernrandzones creëren, zonder goed in kaart te hebben wat dit betekent voor de individuele bedrijven en woningen in dit gebied?	Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een ‘plannen’ dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen

		worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Echter wanneer een nieuw agrarisch bedrijf zich wil (nieuw)vestigen of een bestaande intensieve veehouderij zich wil uitbreiden, dan zijn hiervoor andere gebieden aangewezen, zoals Witveld. Het is niet gewenst om een nieuw agrarisch bedrijf tegen een kern te (nieuw)vestigen. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap.
2.	Hoe is het beleid ten aanzien van het gebruik van gewasbescherming en bemesting? Wat is de juiste definitie van gewasbescherming?	Een Omgevingsvisie betreft een beleidsdocument dat de ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, zoals vervat in de Omgevingswet. Deze visie dient als kader voor verdere uitwerking in ruimtelijke instrumenten zoals een programma, omgevingsplan en/of omgevingsvergunning. Met name het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen betreffen de ruimtelijke instrumenten waarin de strategische beleidslijn ter uitvoering wordt gebracht en dus ook maatregelen in worden vertaald. Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
3.	Schuift een kernrandzone op, wanneer er gekozen wordt voor woningbouw binnen dit gebied?	Nee, dit mag niet zomaar. Wanneer een dergelijke zone aangepast moet worden in de kaart, dient de Omgevingsvisie (op onderdelen) gewijzigd te

		worden, waarbij een nieuwe procedure doorlopen moet worden met een nieuwe ontwerp en vaststellingsfase. Waarbij belanghebbenden opnieuw de mogelijkheid krijgen om hier iets van te vinden.
4.	Burgerwoningen buiten de kernen en kernrandzones. Krijgen deze ook bepaalde rechten?	In de zienswijze wordt niet gemotiveerd over welke 'rechten' het gaat in relatie toe wat. We kunnen hier dan ook geen reactie op geven.
5.	Het doorgroeien van bedrijven op de plaats waar ze nu zitten. Kan dit wel of niet meer? Er is een meer individuele benadering nodig	Daar waar de Omgevingsvisie ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, worden concrete ruimtelijke ontwikkelingen met name in programma's (hier landt sectoraal beleid veelal in), (een wijziging van) het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en de omgevingsvergunningen concreet uitgewerkt. De Omgevingswet schrijft voor dat zowel in de Omgevingsvisie, maar ook in het Omgevingsplan sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In de praktijk komt dit vaak neer op maatwerk (zoals ook in de zienswijze wordt voorgesteld) welk belang wanneer voorrang krijgt. De bouw van een woning in een bestaande woonwijk vraagt een andere afweging van thema's en belangen, dan de bouw van een woning in een kernrandzone of in een buurtschap in het buitengebied. Hetzelfde geldt voor een vestiging van een bedrijf op een bedrijventerrein, in een winkelstraat of bijvoorbeeld ergens in het buitengebied. Voor een dergelijk initiatief wordt een nieuw proces met eigen procedure gevoerd waar deze belangen met maatwerk verder worden uitgewerkt.
6.	Bij een wijziging van de bestemming, is er sprake van waardestijging of vermindering. Wordt hierin gecompenseerd?	Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
7.	De ontwikkelingsruimte voor de land- en tuinbouw is beperkt. De beste gronden langs de maas gaan gebruikt worden voor winning van grind. De gebieden rond de peel worden beperkt door de nabijheid van natuur. De druk op het gebruik van grond blijft maar toenemen	Horst aan de Maas heeft de ambitie om een innovatieve en florerende agrarische sector te behouden en daarom is het belangrijk dat agrariërs zich kunnen blijven ontwikkelen. Tegelijk willen we daarbij rekening houden met andere belangen in het buitengebied, zoals natuur, landschap, woon, -en leefkwaliteit en andere functies. De druk neemt inderdaad toe. We gaan zuinig om met landbouwgrond. In de omgevingsvisie wordt aangeven dat voor de buitendijkse gebieden langs de Maas hoogwaterveiligheid een belangrijk thema is.

		Het huidige beleid, dat we geen grind- en zandwinning toestaan, zetten we uitdrukkelijk voort in deze omgevingsvisie.
8.	Glastuinbouw kan alleen maar uitbreiden in de aangewezen gebieden. Deze zitten nagenoeg vol. Waar moeten ze dan naartoe? Hoe zit het met de uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven of boomkwekerijen, buiten de concentratiegebieden?	Nieuwvestiging van glastuinbouw kan alleen binnen de glastuinbouwconcentratiegebieden en het projectvestigingsgebied Californië. Solitaire glastuinbouwbedrijven behouden wel hun bestaande rechten. Dit geldt ook voor (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden. Daar verander met deze omgevingsvisie niets aan. Als een kernrandzonde een overlap heeft met een glastuinbouwconcentratiegebied, zullen we de voorkeursstrategie opnemen in de omgevingsvisie. Voor de boomkwekerijen zijn geen concentratiegebieden aangewezen, Dit betekent dat boomkwekerijen in het buitengebied zijn toegestaan onder voorwaarden. Met uitzondering van de kernrandzones verandert deze omgevingsvisie daar niets aan. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
9.	De intensieve veehouderij kan alleen verplaatsen naar het LOG Witveld. Op dit moment zit het vergunning technisch vol. 15% van 200 ha. Dus is verplaatsen geen optie meer.	Het voormalige LOG Witveld wordt in deze omgevingsvisie aangeduid als het gebied Witveld. In dit gebied kan een niet grondgebonden veehouderij zich vestigen mits dit nodig is om op een andere locatie een knelpunt op te lossen als gevolg van deze veehouderij. De opmerking dat het gebied vergunning technisch vol zit kunnen we niet onderschrijven. Binnen het gebied Witveld zijn nog mogelijkheden, gekeken naar de milieuruimte, voor het houden van vee waarbij voldaan wordt aan wet - en regelgeving.
10.	Er wordt niet meer gesproken over windenergie. Waarom deze omslag? Uitbreiding van zonnepanelen op daken is een goede zaak. Grootschalige zonneparken op land is geen optie meer vanwege de noodzaak om zoveel mogelijk de landbouwgrond, een agrarische bestemming te laten.	We hebben gekozen om ons te richten op het energiesysteem omdat we met zonnepanelen ons RES-doel halen en dan een uitdaging hebben om gedurende het jaar voldoende duurzame energie op het juiste moment te hebben. Noodzakelijk, en de plek waar is in de toekomst niet meer geschikt voor landbouw en wel voor bijvoorbeeld zonnepanelen.

11.	Een sterke agrarische sector en dus de ruimte om te ondernemen voor de agrarische sector moet er blijven, maar wordt door deze omgevingsvisie erg beperkt.	Zie beantwoording zienswijze 20, punt 7.
12.	Het verbinden van de natuurgebieden geeft wederom een enorme druk op het gebruik van goede landbouwgronden. Waarom is dit nodig? Dit creëert weer de nodige bufferzones met alle beperkingen van dien	De Omgevingswet schrijft verplicht voor dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in de Omgevingsvisie. Dit betekent dat niet enkel en alleen naar de agrarische sector gekeken kan worden, maar ook ruimte voor o.a. natuur, wonen, recreatie een plek dient te krijgen in de Omgevingsvisie. Het verbinden van natuurgebieden is nodig voor het behoud van natuur. Deze verbindingen zijn maatregelen die ervoor zorgen dat dieren en planten van het nee gebied naar het andere gebied kunnen komen. De verbindingen zijn stippellijntjes die de plek aangeven van maatregelen, het zijn geen gebieden of zones. Dit is ook een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die al zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
13.	Natuur inclusieve Landbouw heeft een te romantische benadering. Agrarische bedrijfsvoering is een economische activiteit. Wie compenseert ervoor deze manier van ondernemen?	Zie 20.6.
14.	De boomkwekerij levert een positieve bijdrage aan de omgeving en de biodiversiteit. Echter om te kunnen blijven ondernemen is er ruimte nodig en zijn teelt ondersteunende voorzieningen (TOV) noodzakelijk. Vruchtwisseling en de mogelijkheden om te irrigeren zijn van cruciaal belang.	Het huidige beleid rondom teeltondersteunende voorzieningen wordt gehandhaafd in de gebieden die aangewezen zijn voor teeltondersteunende voorzieningen in de Omgevingsvisie. Dit biedt voldoende perspectief.
15.	Om de kernen Broekhuizen, Melderslo en Lottum te ontlasten is een verharding van de verbindingsweg tussen de Broekhuizerdijk en de Horsterdijk noodzakelijk.	Een Omgevingsvisie is een strategisch langetermijnvisie. Dergelijke concrete projecten landen in andere ruimtelijke instrumenten en/of procedures.
16.	In hoeverre kan het gebied Hoogheide in Lottum, met aansluitend Hanenberg en Witveld behouden blijven voor de boomkwekerij? Hier zijn unieke mogelijkheden om een duurzaam boomteeltgebied te ontwikkelen	De boomkwekerij krijgt gemeente breed de ruimte op plekken waar grondgebonden bedrijven in het algemeen de ruimte krijgen, In het genoemde gebied bevinden zich veel boomteeltbedrijven. Dit hebben we in de omgevingsvisie ook zo benoemd en op de kaart aangeduid. Onder het kopje “ruimte voor boomteelt” is dit verder verduidelijkt met de volgende tekst.
17.	Het kostenverhaal is verre van duidelijk. Wie gaat wat betalen? Is een “Afdwingbaar kostenverhaal” ook van toepassing op alle burgers wondende in de kernen? Wie heeft er het meeste nut van deze herstructurering?	In de zienswijze wordt niet duidelijk welke ‘herstructurering’ op gedoeld wordt. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op bij 20.6.
18.	Welke voorwaarden worden er gesteld aan de teelt ondersteunende voorzieningen? In hoeverre moet er financieel worden bijgedragen aan de compensatie om deze teelt ondersteunende voorzieningen te kunnen realiseren?	Voor compensatie zie antwoord bij 20.8. Het geldende beleid rondom teeltondersteunende voorzieningen ligt vast in ‘Beleidsnotitie teeltondersteunende voorzieningen gemeente Horst aan de Maas vastgesteld’.

Conclusie: deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Toevoeging stukje onder kopje ‘Ruimte voor de boomteelt’ “De boomteelt krijgt ruimte om te kunnen ontwikkelen in kwalitatieve en op plekken waar dat mogelijk is in kwantitatieve zin, rekening houdend met zaken zoals het TOV-beleid. Dit geldt gemeente breed in gebieden waar de grondgebonden landbouw is toegestaan.

4.21 Zienswijze 21

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De locatie van indiener is gelegen binnen de zogeheten ‘Overgangszone natuurgebied’ vanwege de ligging nabij het Schuitwater. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen. Indiener verzoekt dan ook om duidelijker aan te geven dat in deze zone agrarische bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderijen, wel bestaansrecht hebben en zich ook kunnen blijven ontwikkelen. Uiteraard passend binnen de wettelijke regels zoals die op dat moment gelden.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
2.	Bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om te kunnen blijven bestaan. ‘Stilzitten’ is in de huidige tijd geen optie. Het lijkt erop dat met deze omgevingsvisie uiteindelijk bedrijven min of meer op slot gezet worden, dat kan niet de bedoeling zijn.	Wij zijn het niet met deze stelling eens. Bedrijven blijven ontwikkelmogelijkheden behouden mits wordt ontwikkeld volgens deze omgevingsvisie. Daar waar de omgevingsvisie niet concreet genoeg is werken we dit de komende tijd uit in een omgevingsprogramma en/of omgevingsplan.
3.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.22 Zienswijze 22

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Wij begrijpen niet waarom hiervoor buffers rond de dorpen dienen te komen liggen. Als ondernemers willen wij op een duurzame wijze kunnen blijven ondernemen met onze	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen

	intensieve teelten, ook in de voorgenoemde zones. Reclamant wil geen beperkende zones waar op voorhand beperkingen worden opgelegd waarbij e.e.a. nog verder dient te worden uitgewerkt. Deze zones leggen uitsluitend beperkingen op voor het gezamenlijk na te streven doel.	ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
2.	Reclamant is van mening dat de overheid niet op de stoel van de ondernemer dient te gaan zitten wat betreft het principe ‘bodem- en watermede sturend’ te laten zijn in ontwikkelingen. Ondernemers weten als geen ander wat waar mogelijk is en kunnen hier prima een afweging in maken. Er dient dus geen verbod op ontwikkelingen te zijn in bijvoorbeeld beekdalen daar deze zeer indicatief begrensd zijn en reclamant als geen ander weten wat wel en niet mogelijk is op hun in gebruik zijnde percelen.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden..
3.	Er is in onze ogen geen "goede" of "slechte" landbouwgrond. Elke grond is geschikt voor bepaalde teelten waarbij ondernemers als geen ander hierin een goede afweging kunnen maken. Kortom ga als gemeente niet op de stoel van de ondernemer zitten en schrap deze beperkingen in de bedrijfsvoering.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
4.	Er is nauwelijks aandacht besteed aan de glastuinbouwsector in de omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie moet beter vastgelegd worden dat:	Genoemde punten worden nu al beschreven in de Omgevingsvisie en zijn daarmee goed onder de aandacht. Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

	- De glastuinbouwsector regionale koppelkansen biedt in de verduurzaming van het regionale energiesysteem - Er moet meer ontwikkelingsruimte voor glastuinbouwbedrijven geboden worden om toekomstbestendig te kunnen ondernemen. De glastuinbouwsector koploper is in verdere verduurzaming op het gebied van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, energie-innovatie, hightech productiesystemen, robotica. Bied hiervoor de ruimte in de Omgevingsvisie.	

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.23 Zienswijze 23

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Een deel van het perceel heeft decennialang een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’.

		Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio's zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen.

		Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen 'We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen' en 'De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum'.

4.24 Zienswijze 24

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De locatie vindt binnen het zoekgebied voor woningbouw. Hierdoor verdwijnt de rust en de ruimte en krijgen we er drukte, geluid en lawaai voor terug. Dat terwijl er al problemen zijn met wateroverlast en sprake is van verlies van natuur en uitzicht, aantasting van het dorp.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding 'zoekgebied uitbreiding' opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het 'zoekgebied uitbreiding' dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt 'opgeofferd' voor 'rood'. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er

		wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
2.	We zijn niet per brief, enquête geïnformeerd. We hebben er digitaal niets van mee kunnen krijgen, omdat wij niet digitaal onderlegd zijn. We zijn definitief buitengesloten. Terwijl de plannen ons serieus raken.	De visie voorziet in een strategische visie op hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving gemeente breed en ziet niet toe op individuele huishoudens. Dit maakt ook het verschil of dat een burger per brief of via algemenere informatiekanalen betrokken wordt bij de Omgevingsvisie. Voor de Omgevingsvisie geldt dus de laatste variant: communicatie via de grotere informatiekanalen over de omgevingsvisie. Er is zowel een online (digitale) campagne als een offline (analoge/ op papier) campagne opgezet. Wat betreft de offlinecampagne zijn er sandwichborden in alle kernen geplaatst, flyers in o.a. gemeenschapshuizen verspreid en advertenties en publicaties in de lokale dorpsblaadjes geplaatst. Met als doel mensen te informeren, maar ook uit te nodigen voor (analoge) informatie- en participatieavonden. Daarbij moet de gemeente zorgdragen voor inspraak en voorbereiding volgens afdeling 3.4 Awb (art. 16.26 Ow). Zienswijzen over het ontwerp van de omgevingsvisie kunnen door eenieder worden ingediend (art. 16.23 Ow). Ook dit is een vorm van communicatie en participatie die toegepast wordt om te komen tot een Omgevingsvisie die mede door burgers is vormgegeven d.m.v. participatie. Op diverse manieren is de burger dus offline ook ruim voldoende betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie.
3.	Waarom moeten wij daarbij bouwen voor Eindhoven en Nijmegen en moeten wij wijken voor anderen. We komen op de laatste plaats als bestaande inwoners.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.25 Zienswijze 25

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Betrek de gemeenteraad, de inwoners en de maatschappelijke organisaties bij het uitwerken van de plannen, omdat dan pas de echte impact duidelijk wordt en om het wantrouwen te verminderen. Het kan niet zo zijn dat alles wat vastgelegd wordt in deze omgevingsvisie niet meer bij te sturen is. Op basis van voortschrijdend inzicht moet het altijd mogelijk zijn dat de raad bij projecten met impact op de omgeving vooraf kan bijsturen.	Gemeente Horst aan de Maas zal belanghebbenden betrekken bij de verdere uitwerking van omgevingsprogramma's.
2.	Verbied bedrijven, die veel water gebruiken, veel energie gebruiken of grote oppervlaktes nodig hebben, bijvoorbeeld logistieke bedrijven en groentewassers	Hier zijn al afspraken over vastgelegd in de intergemeentelijke Structuurvisie Klavertje 4, welke is vastgesteld is op 11 september 2012. Er is hiermee dus geen sprake van het wijzigen van het Omgevingsplan, maar het bestendigen van een beleidslijn die in 2012 is ingezet op visieniveau en nu doorgezet wordt in de Omgevingsvisie. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Ook wordt er een breed afwegingskader in relatie tot regionale meerwaarde opgesteld dat toegepast gaat worden bij uitgifte van gronden binnen Greenport Venlo. Nieuw te vestigen bedrijven moeten daarbij aan diverse criteria voldoen. Het bestaand gemeentelijk beleid rondom het toelaten van teeltondersteunende voorzieningen wordt in deze Omgevingsvisie gehandhaafd. De kaart behorende bij het beleid is wel aangepast in deze Omgevingsvisie. In de kaart is aangegeven waar teeltondersteunende voorzieningen onder voorwaarden mogelijk zijn. Een van de belangrijke voorwaarden is, zoals ook vastgelegd in het gemeentelijk beleid, dat teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan ter plaatse van belangrijke landschappen waar sprake is van cultuurhistorische of landschappelijke kenmerken. Dit is momenteel niet opgenomen in de Omgevingsvisie en wordt als nieuw kopje 'Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen' na het kopje 'Ruimte voor boomteelt' toegevoegd.
3.	In eerdere presentaties is duidelijk geworden dat 30 hectare bedrijventerrein voor Klaver 7 voldoende is. Daarbij dient de uitgifte gemaximeerd te worden op 5 hectare zodat voldaan wordt aan het provinciaal beleid.	Dergelijke kwantitatieve zaken worden uitgewerkt in een wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan (voor in dit geval Klaver 7).
4.	De natuurcompensatie zoals die ten oosten van Sevenum, evenals de Greenport is ingetekend in de plannen is niet gerealiseerd en daarmee worden de afspraken niet nagekomen.	De Omgevingsvisie ziet toe op het strategisch beleid voor de lange termijn (2040). Daarmee is het aanduiden van de compensatieopgave voortkomende uit de plannen voor Greenport Venlo voldoende. In de uitvoering (programma's en het omgevingsplan met name) zal hier op gestuurd moeten worden.

5.	De Omgevingsvisie biedt de mogelijkheid om grote logistieke bedrijven met grote aantallen arbeidsmigranten te vestigen. Dit staat haaks op de ambitie innovatie, vakmanschap en duurzaamheid. Er dient gestuurd te worden in de Omgevingsvisie op lokale kleinschalige ondernemers op bedrijventerreinen, evenals meer focus op natuurbeheer en kleinschalige landbouw.	Zie 25.3. Naast dat zaken nog verder uitgewerkt worden in omgevingsprogramma's erkennen wij in deze Omgevingsvisie dat er ook ruimte gegeven moet worden aan lokale kleinschalige ondernemers, innovatief ondernemer en als het kan in samenhang met natuur.
6.	Arbeidsmigranten zijn nodig, maar maximeer het aantal om de leefbaarheid van een gebied te garanderen. En stel een visie op hoe om te gaan met arbeidsmigranten.	Zoals opgenomen in de Omgevingsvisie is de gemeente momenteel bezig met het uitwerken van een programma huisvesting arbeidsmigranten. Dit is in voorbereiding. In dit document worden nadere regels gesteld hoe ruimtelijk maar ook sociaal omgegaan moet worden met de huisvesting van arbeidsmigranten. In dit beleidsdocument wordt bijvoorbeeld ingegaan op de leefbaarheid van verschillende gebieden en hoe en of de huisvesting van arbeidsmigranten daar in past.
7.	Voorgesteld wordt om concrete doelen te stellen bij het ontwikkelen van de Omgevingsvisie.	Zie 25.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
8.	In de Omgevingsvisie dient opgenomen te worden dat alleen lokale ondernemers kleinschalig te laten vestigen op nieuwe kavels. Bij nieuwvestiging van een bedrijf mag een maximaal percentage internationale medewerkers geaccepteerd worden.	Zie 25.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
9.	Geen grote kavels (groter dan 5ha) meer uit te geven, vuurwerk te beperken, en vermindering van vervoersbewegingen als doel te stellen.	zie 25.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
10.	Voorgesteld wordt om bedrijven te stimuleren om te innoveren en als doel te stellen de hoeveelheid laagwaardige arbeid te verminderen. Ook wordt voorgesteld om te verduidelijken dat meer groei niet betekent meer volbouwen.	In de Omgevingsvisie is al opgenomen dat bestaande bedrijventerreinen gerevitaliseerd moeten worden. Juist om volbouwen tegen te gaan en groei op andere manieren te genereren. Hieronder wordt bijvoorbeeld verstaan: • bedrijven werk bieden aan mensen uit de regio (lokale binding). • ze betrokken zijn bij het lokale verenigingsleven of andere maatschappelijke initiatieven. • ze bijdragen aan een duurzamer bedrijventerrein, bijvoorbeeld door circulair te werken of maatregelen te nemen tegen wateroverlast of hittestress. • daarbij wordt slim en dubbel ruimtegebruik gestimuleerd. Denk aan bedrijven die samen energie opwekken of opslaan, of elkaars restwarmte of afvalstromen gebruiken. Dat verbetert de gezamenlijke energiebalans.
11.	Aanvullend aanbod voor bedrijventerreinen mag volgens indiener alleen op lege kavels of vrijkomend binnen bedrijventerrein toegepast worden voor bouw van nieuwe panden.	Op pagina 60 is nader uitgewerkt hoe 'aanvullend aanbod bedrijventerreinen en in kernranden en bebouwde kom' vormgegeven dient te worden en dat onder diverse voorwaarden kleinschalige bedrijvigheid op een bestaand erf – mits passend – mogelijk is.
12.	Uitgesloten dient te worden dat er gebouwen of tunnels gebruikt mogen worden op 'hoge natuurlijke vruchtbare gronden met hoge	Het bestaand gemeentelijk beleid rondom het toelaten van teeltondersteunende voorzieningen wordt in deze Omgevingsvisie gehandhaafd. De kaart behorende bij het beleid is wel aangepast in

	landschappelijke of cultuurhistorische waarden ten behoeve van grondgebonden landbouw'. In dat geval worden meteen de landschappelijke of cultuurhistorische waarden aangetast. Het gebied ten Oosten van Sevenum is goed geschikt voor landbouw. Daarom pleiten wij ervoor om tussen de bewoners van bijvoorbeeld de Zeeweg een groot gedeelte landbouw te houden en open te houden. Dit is samen met de groenbuffer een overgangsgebied tussen Greenport en de bewoners. Hierdoor blijft een gedeelte van het landelijke karakter van het gebied behouden	deze Omgevingsvisie. In de kaart is aangegeven waar teeltondersteunende voorzieningen onder voorwaarden mogelijk zijn. Een van de belangrijke voorwaarden is, zoals ook vastgelegd in het gemeentelijk beleid, dat teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan ter plaatse van belangrijke landschappen waar sprake is van cultuurhistorische of landschappelijke kenmerken. Dit is momenteel niet opgenomen in de Omgevingsvisie en wordt als nieuw kopje 'Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen' na het kopje 'Ruimte voor boomteelt' toegevoegd.
13.	De visie op Logistiek 2040 en Glastuinbouw 2040 mist, eveneens als de visie op de snelle ontwikkeling van Artificial Intelligence. Dit is belangrijk, omdat deze thema's direct de sturing op arbeidsmigranten regelt.	In regionaal verband zal een economische visie worden ontwikkeld, waarbij aandacht zal zijn voor de genoemde thema's. Dergelijke grootschalige ontwikkelingen beperken zich niet tot de gemeentegrens. Het gemeentelijk economisch programma zal hier ook aandacht voor hebben.
14.	Kleinschalig toerisme is een goede toevoeging, maar massatoerisme leidt tot overlast. Maximeer de aantallen 'toerisme', zorg voor een goede bescherming van de natuur in Park de Peelbergen, eveneens als de compensatie van de boskap die gerealiseerd moet worden.	Zie 25.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
15.	De gemeente heeft jaren geleden het Schone Lucht Akkoord ondertekent, dat aangeeft dat de gemeente de WHO-grenswaarden van luchtvervuiling wil aanhouden. Op dit moment worden deze WHO-grenswaardes in onze gemeente overschreden. Wij stellen voor om een concreet programma te ontwikkelen waarmee de WHO-grenswaardes als maximum gesteld worden	Zie 25.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Dit geldt ook voor het programma 'luchtkwaliteit'.
16.	De gemeente dient een plan te ontwikkelen waarbij duidelijk wordt gewaarborgd dat er voldoende voorzieningen (school, leraren) beschikbaar zijn in relatie tot de woningbouw opgave. Ook dient in dit plan aangegeven te worden hoe de tandheelkundige zorg en voldoende ziekenhuiszorg is geregeld.	We onderschrijven de noodzaak van de beschikbaarheid van het voorzieningenniveau algemeen, voor onze inwoners. We willen dit waar mogelijk ook zeker terug laten komen in het Volkshuisvestingsprogramma dat momenteel voorbereid wordt.
17.	Wij stellen voor om een plan op te stellen op welke manieren er systematisch gewerkt zal gaan worden, door bedrijven, overheid en inwoners, om het energieverbruik terug te dringen.	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt een energieprogramma (nadere beleidsregels zijn dit in feite). Dergelijke zaken worden verder uitgewerkt in deze stukken.
18.	De indiener van de zienswijze is het volstrekt oneens met het feit dat de Omgevingsvisie stuurt op het 'Het extra bouwen om de woningdruk vanuit de regio Eindhoven en Nijmegen op te vangen, vooral in Horst en Sevenum' en 'Het zijn van bouwkoploper van de provincie Limburg, waarbij we trots zijn op deze positie en deze positie vast willen houden.' Dit staat haaks op het in balans sturen op (economische) groei met aandacht voor gezondheid, milieu en eigen inwoners'.	Dit is ongelukkig opgeschreven in de Omgevingsvisie. *De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij*

		het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen. Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
19.	De indiener van de zienswijze is verheugd dat er aandacht is voor groen (moet minimaal 10%) bij het ontwikkelen van een projectgebied. Daarnaast wil indiener graag verduidelijking in welk belang prioriteit heeft in een kernrandzone qua functie, cultuurhistorisch landschap of een andere functie. Naar de mening van de indiener van de zienswijze dient dit het cultuurhistorisch landschap te zijn omdat dit maar éénmalig is.	Zoals reeds verwerkt in de Omgevingsvisie zien we (cultuurhistorisch) erfgoed als een belangrijk onderdeel van een levend en functionerend landschap. Daarom kijken we goed naar de plek waar het erfgoed staat. Bij nieuwe plannen letten we niet alleen op het gebouw of het object zelf, maar ook op de omgeving waarin het staat. We kijken naar de samenhang tussen het gebouw en het landschap eromheen. Een voorbeeld hiervan zijn de Kasteelse Bossen. Daar gaat het niet alleen om de ruïne van het oude kasteel, maar ook om de kasteelboerderij en het bos dat erbij hoort. Alles samen vertelt het verhaal van die plek. Hiermee wordt rekening gehouden bij nieuwe plannen.
20.	In omgevingsvisie staat dat er een vertakking van een leiding moet komen moet vanuit Greenport. Voor het transporteren van waterstof. Dit zal een gigantische impact hebben op omgeving en natuur. De vraag is sowieso wat is het nut van deze leiding? Wij stellen voor om dit goed te onderzoeken en de impact af te wegen tegen de eventuele voordelen.	In de omgevingsvisie staat dat er een kans is om een verbinding te maken tussen de Delta Rhine Corridor en Greenport Venlo (t.b.v. duurzame mobiliteit). De omgevingsvisie is niet het instrumenten dat iets zegt over de haalbaarheid en realisatiekansen. Wij realiseren ons dat dit een grote impact kan hebben en dat dit uiterst complex is. Als deze kansen zich daadwerkelijk voordoen, zal de nadere uitwerking daarvan via een apart programma (Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding van de programma's) worden uitgewerkt. De gemeente is niet het bevoegd gezag van de Delta Rhine Corridor.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Paragraaf 3.4.2: Na het kopje ‘Ruimte voor boomteelt’ wordt een nieuw kopje ‘Ruimte voor teeltondersteunende voorzieningen’ toegevoegd om het strategisch standpunt rondom dit thema te verduidelijken.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.26 Zienswijze 26

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouw moet economisch haalbaar zijn voor de ondernemer. Juist de hoogproductieve en efficiënte landbouw is op dit moment economisch gezien	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar

	veruit het meest interessant. Laagproductieve landbouw moet het vooral hebben van subsidie om zich enigszins te kunnen redden. Daarmee is geen sprake van een duurzaam verdienmodel en is laagproductieve landbouw niet mogelijk in het Peellandschap. De definitie laagproductieve landbouw is daarmee niet handig gekozen en we willen deze graag verhelderd zien in de Omgevingsvisie, omdat dit de kapstok vormt voor het uitwerken van verder beleid zoals beschreven wordt in de Omgevingsvisie.	waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
2.	In de ontwerp Omgevingsvisie is niets terug te vinden is van dit voorkeursscenario 'gedeelde peel' of dat er een voorbehoud wordt gemaakt voor nadere/latere invulling van dit gedeelte van de Omgevingsvisie. De relatie van dit project tussen de Omgevingsvisie dient verduidelijkt te worden.	De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma's die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.
3.	In het geval van het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel, Mariapeel gaat het in beginsel om een zone van 500 meter omdat De Peel als extra belangrijk beschouwd wordt.	Dat klopt inderdaad gezien de gebiedsgerichte opgaven die hier spelen is gekozen voor een grotere natuurbuffer.
4.	De Wageningen Universiteit heeft met het begrip hoogproductieve landbouw de melkveehouderij onder omstandigheden ook als intensieve veehouderij aangewezen. Klopt het met het gebruik van het begrip 'hoogproductieve landbouw' in de Omgevingsvisie dat de gemeente Horst aan de Maas nu elke melkveehouderij ziet als een intensieve vorm van veehouderij.	Zie 26.1.
5.	Het lijkt erop dat het besef ontbreekt dat behoud van grasland alleen kan met behoud	Grazers zoals rundvee hebben we nodig om grasland te behouden. Dat is een feit en blijft ook zo.

	van graasdieren. Dit meest belangrijke aspect wordt hier niet benoemd. Er zijn (landelijk) reeds voldoende signalen dat een belangrijk negatief neveneffect van de diverse opkoopregelingen voor de veehouderij ten vermindering van Stikstofuitstoot een forse afname van het graslandareaal hebben en een intensivering van het grondgebruik. Om grasland te behouden heb je dus graasdieren nodig. Je zult dus in deze gebieden een bepaalde hoeveelheid stikstofuitstoot moeten accepteren om dit graslanddoel te behalen. Er wordt ook een kanttekening gemaakt over de paardenhouderij en dat deze relatief weinig stikstofuitstoot. Deze conclusie is terecht, echter als je een substantiële hoeveelheid grasland wilt behouden heb je een gezonde melkveesector in het gebied nodig.	Minder koeien per hectare, is ook minder bemesting van het gras nodig. Minder dieren kunnen een groter areaal aan grasland begrazen waarbij als bijkomende voordeel een kruidenrijk grasland ontstaat dat beter het water vast kan houden en goed positief werkt op de biodiversiteit. In omgevingsprogramma's (zoals de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel) werken we verder uit hoe de gemeente kan sturen op het behoud van dit grasland en daarmee voorkomen dat het veronderstelde negatief effect van de diverse regelingen een forse afname van het graslans tot gevolg heeft. Dit laatste wordt door ons overigens niet ontkent en zien we op dit moment inderdaad gebeuren. Hiervoor zijn echter ook kaders en sturing van de rijks- en provinciale overheid voor nodig. Die ontbreken op dit moment. Zie hoofdstuk 7 van de omgevingsvisie voor de relatie met (uitvoerings)programma's.
6.	Geef bedrijven die met een gewenste functie op de juist plek zitten dan ook de ruimte om te ontwikkelen.	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Vollegrondsteeltbedrijven of bijvoorbeeld boomtelers kunnen wanneer zij voldoen aan de eisen voor een gezonde leefomgeving ondernemen in het kernrandgebied. In het buitengebied blijven de mogelijkheden zoals ze nu gelden min of meer hetzelfde. Echter zaken van buitenaf zoals de jurisprudentie rondom gewasbeschermingszones, maar ook het strikter worden van het gebruik van (kunst)mest zijn zaken die veelal Europees en landelijk geregeld worden waar we in mee moeten in een bepaalde vorm. Hoe hierin meegegaan moet worden, dat wordt onderzocht in het programma en/of de wijziging van het omgevingsplan.
7.	Ben er je van bewust dat de eerste optie, natuurinclusie met korte kringlopen en lokale producten een nichemarkt is. Het gros van de bedrijven produceert voor de reguliere markt, plat gezegd: "datgene wat de inwoners van ons land iedere week bij de supermarkt kopen."	Wanneer wordt gesteld dat een niche altijd een niche zal blijven, dan blijft dit ook zo. Wel zien we dat een nichemarkt zich vaak ontpopt en doorontwikkeld richting de reguliere markt. Om de toekomst voor de lange termijn zeker te stellen, zullen er veranderingen plaats moeten vinden richting 2040 en wellicht daarna. Hier sorteert de Omgevingsvisie op voor.
8.	Drie Kooienweg en de aanliggende bebouwing aangeduid zijn aangeduid als een 'Historisch ensemble'. In de toelichting wordt vervolgens niet of nauwelijks ingegaan op de gevolgen van het aanbrengen van deze aanduiding. Waarom is dit zo, kan dit verduidelijkt worden in de Omgevingsvisie.	De ambities bij de historische ensembles zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 ‘Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed’. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaart ensembles en paragraaf 4.4.2 in dit programma. De betreffende aanduiding is niet nieuw, maar overgenomen uit bestaand beleid. Daarbij is de inhoudelijke afweging voor historische ensembles gedaan in het programma Erfgoed dat recentelijk is vastgesteld.
9.	De gebieden met de daar bijbehorende functies op pagina 19 van de Omgevingsvisie zijn niet	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van

	goed afgebakend en onduidelijk. De begrenzing moet duidelijker.	een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
10.	"Om dit te bereiken, gaan we als gemeente een energievisie opstellen." In paragraaf 3.7.6 wordt vermeld dat de gemeente een energievisie zal opstellen. Wij verzoeken u om hieraan toe te voegen dat tot het moment dat deze is vastgesteld het Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Horst aan de Maas houdende regels omtrent Kader Opwekking Duurzame Elektriciteit (KODE) van 25-12-2020 geldt en wordt toegepast. Aan oppervlakte die nodig is om de duurzaamheidsambities van 2040 te kunnen voldoen, kunnen dan 2 extra functies worden toegevoegd: 1) water vasthouden door infiltratie om een stabieler hoger grondwaterniveau in de Mariapeel te verkrijgen om de natuurdoelen te halen 2) water vastgehouden door wateropslag waardoor er water beschikbaar komt voor de agrarische sector in de Bufferzone ten tijde van droge periode, waardoor er minder (grond)wateronttrekkingen nodig zijn, wat een bijdrage kan leveren tot een stabieler (hoger) grondwaterniveau in de Mariapeel. Dit zorgt ervoor dat agrariërs in de bufferzone een beter toekomstperspectief krijgen	Het staat buiten kijf dat vigerend beleid (KODE) geldig is tot er nieuw beleid is/wordt vastgesteld. Dit hoeft dus niet toegevoegd te worden. De ambities die genoemd worden met betrekking tot ‘water vasthouden’ landen niet in duurzaamheidsbeleid, maar wordt verder onderzocht en opgepakt met de Gebiedsgerichte Aanpak Gedeelde Peel.
11.	Pagina 86-87: "In eerder beleid hebben we afgesproken dat we in Horst aan de Maas 30% van de totale energievraag duurzaam willen opwekken..." Wij verzoeken u om te verduidelijken dat het hier gaat om 30% van de totale verwachte energievraag in 2030.	In het kader van de voorbereidingen die voor het Energieprogramma worden gedaan is sprake van voortschrijdend inzicht en wordt deze zin geheel verwijderd en gewijzigd naar: *‘In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.*’ i.p.v. ‘in Horst aan de Maas 30% in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.’

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.
- In paragraaf 3.7.6 wordt de volgende zin verduidelijkt: ‘In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.’ i.p.v. ‘in Horst aan de Maas 30% in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.

4.27 Zienswijze 27

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Kijkend naar de ambities in het rapport over de woningbouw is inbreiden in de kern van Meterik niet tot nauwelijks mogelijk. Uitbreiden in de 250 meter ontwikkelzones is aan de zuidkant van Meterik tot aan het sportpark zeker mogelijk, vanaf de Speulhofsbaan richting Horst, met op termijn misschien zelf de mogelijkheid aan te sluiten bij de huidige nieuwbouw in de Afhang. Hierdoor zou Meterik een buitenwijk van Horst zijn, met alle voorzieningen binnen een korte afstand. Dit vinden wij niet wenselijke en dienen daarom deze zienswijze in.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
2.	Er is geen onderbouwing van de 250 m-zone in de visie. In de provinciale visie staat een zone van 100 m. Het legt een claim op goede agrarische grond, wij vinden dat ook binnen die zone normaal goed agrarisch gebruik mogelijk moet zijn.	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze. De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.’ Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone

		weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
3.	Onze zienswijze is dat zwaar verkeer inderdaad zoveel mogelijk uit de dorpskernen wordt geweerd. Ons bezwaar richt zich met name op de tekst “waar het kan”. Daarmee kan de gemeente te gemakkelijk zeggen dat er helaas niets mogelijk is. Het is te vrijblijvend. Waar dat nu niet kan zal dat alsnog mogelijk gemaakt moeten worden door aanpassing van bestaande of aanleg van nieuwe wegen. Probleem is echter dat dan de recreatieve functie van de wegen in het buitengebied in het gedrang komt. Voor wandelaars en fietsers wordt het nog onveiliger dan het nu op sommige plekken al is. Wegen in het buitengebied zijn veelal niet geschikt voor zwaar verkeer. In 2004 is een convenant “Peelruit” opgesteld waarin wegbeheerders, transportsector, en	Zwaar verkeer, zoals vracht- en agrarisch vervoer, leiden we waar het kan om de kernen heen. Dit is een van de uitgangspunten uit de omgevingsvisie die geldt voor alle kernen. Het verplaatsen van verkeersstromen heeft impact zowel binnen als buiten de kernen. De praktische uitvoering hiervan en de keuzes van routes wordt in nauwe afstemming met de belanghebbenden uitgewerkt in één of meerdere uitvoeringsprogramma's. In het mobiliteitsprogramma zijn hiervoor een aantal maatregelen opgenomen die hier verdere uitwerking aan geven. Hierbij wordt gekeken hoe de belangen van bewoners, agrariërs en vervoerders in balans kunnen worden gebracht. Hierbij heeft verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers de prioriteit.

	politiemaatregelen voorstellen voor regulering van zwaar verkeer. Hier is volgens ons echter niets mee gedaan. Door de vrijblijvendheid van de visie vrezen we dat er weer niets gedaan wordt aan de reeds jaren bestaande en nog steeds toenemende overlast van zwaar verkeer in onze dorpskern.	
4.	Bebouwing in het buitengebied is ontstaan als resultaat van kleinschalige landbouw. Er werden her en der boerderijen gebouwd. Een voorbeeld is de lintbebouwing aan de Schaak in Meterik. Omdat de landbouw zich de laatste 25 jaar heel anders heeft ontwikkeld, worden veel voormalige boerderijen op dit moment bewoond door gestopte agrariërs of gewone burgers. Soms hebben die boerderijen al de bestemming wonen gekregen, maar velen nog niet. • Geef in de omgevingsvisie expliciet aan dat alle bewoners in het buitengebied hun huidige woonrechten behouden los van de huidige bestemming van het pand zijnde wonen of agrarisch. En dat er een mogelijkheid is de bestemming van agrarisch te wijzigen naar wonen of voormalige bedrijfswoning (voorheen plattelandswoning). • De bewoner in het buitengebied moet, net als andere bewoners, het woonrecht hebben, de woning kunnen splitsen of een mantelzorgwoning kunnen plaatsten. • Ons verzoek betreft bewoners van bestaande bebouwing. • Deze rechten zouden ook over moeten gaan op nieuwe inwoners bij verkoop of splitsing van gebouwen. • Hanteer ook het begrip ‘voormalige bedrijfswoning’ in de visie	Er wordt in de zienswijzen ingegaan op verschillende soorten woonvormen in combinatie met hun woonrechten. Woonrechten worden niet geregeld in de Omgevingsvisie maar o.a. het Omgevingsplan (voorheen het bestemmingsplan), de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Huisvestingsverordening. De Omgevingsvisie is hiervoor niet de juiste plaats.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.28 Zienswijze 28

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Wij zijn van mening dat het door het bijzondere karakter van Griendtsveen, woningbouw op “grote” schaal binnen de huidige woonkern (bebouwde kom) geen recht doet aan dit dorpskarakter. En zouden daarom graag zien dat Griendtsveen zou kunnen uitbreiden naar de randen van het dorp. Temeer we daar ook een nieuw groen woongebied zouden kunnen maken, die recht doet aan de leefomgeving van het dorp.	De vraag rondom woningbouw in Griendtsveen wordt bemoeilijkt doordat het dorp een beschermd dorpsgezicht is, tegen Natura 2000-gebied, tegen de spoorlijn en op de grens van een andere gemeente en provincie. Dit volgt ook uit de kaart die bij paragraaf 3.2 ‘Woningen en voorzieningen naar behoefte’ hoort. In feite komt het erop neer dat door al deze (wettelijke) limiteringen enkel inbreiding de enige optie is voor het dorp Griendtsveen. Hoe invulling gegeven kan worden aan de woonopgave voor

	Daarnaast is het uitbreiden van de woonkern ook uitermate geschikt voor de hoofdstructuren van het dorp, t.w. lintbebouwingen het blijvend historisch karakter van het dorp. De hoofdontsluitingswegen en hoofdentrees van het dorp zullen hierdoor geen aanpassingen behoeven. Voor Griendtsveen is het van belang dat woningbouw zowel via inbreiding als uitbreiding mogelijk wordt. Eerdere studies hebben aangetoond dat het vinden van geschikte ontwikkelruimte bijzonder lastig is, zowel binnen de bebouwde kom als in het buitengebied.	Griendtsveen, wordt verder uitgewerkt in onder andere het Volkshuisvestingsprogramma. Inbreiding aan de rand lijkt op uitbreiding maar is nog steeds binnen de contouren

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.29 Zienswijze 29

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In hoofdstuk 4 is de “Visiekaart” opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	De functies wonen, groen, sport, bedrijvigheid wringen in de kernrandzone met elkaar. Binnen deze gebieden is van oorsprong nu eenmaal sprake van een mix van functies waarbij door de beperkte onderlinge afstand bijna elke ontwikkeling maatwerk is. Indiener vreest dan ook dat het aanbrengen van de kernrandzone zijn bedrijfsvoering op die locatie wel degelijk gaat beperken omdat de nadruk in deze zones meer en meer gaat verschuiven van agrarisch naar andere functies waaronder met name wonen.	De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.’ Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een ‘plannen’ dit zijn moet

		volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
3.	Hoe denkt de gemeente de bedrijfseconomische schade te vergoeden die voortkomt uit de Omgevingsvisie aan de ondernemer.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
4.	In paragraaf 3.7.3 van de toelichting wordt ingegaan op de overgangszones natuurgebieden. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen. Indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
5.	Niet duidelijk is hoe een ondernemer moet beoordelen wat de aanduidingen voor zijn bedrijf betekenen op de betreffende locatie. Waar de grenzen liggen moeten we maar gokken. Ieder gebiedstype heeft zijn eigen doelen in de Visie. Op deze manier geeft deze visie totaal geen houvast, zowel niet voor de ondernemer als voor de gemeente. Als de ondernemer wil ontwikkelen, aan welk doel moet hij en/of de gemeente dan toetsen	Het gebied oude bouwland in dit gebied is van cultuurhistorisch belang. En is er sprake van een beekdal met Langevenscheloop. Het beter vasthouden van water en het natuurvriendelijk inrichten van deze beekdalen in het gebied zijn belangrijke doelen. Het gebied is verder gelegen in een gebied waar het verbinden van dorpen en natuur een van de acties is waar gemeente Horst aan de Maas 2040 mee aan de slag wil. Daarnaast zijn teeltondersteunende voorzieningen mogelijk en loopt er ten oosten van de kaart nog net een klein stukje glastuinbouwconcentratiegebied. De rode cirkel ligt niet in het concentratiegebied.
6.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van cliënt. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan

	in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is?	helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
7.	Uit de Omgevingsvisie valt op te maken dat de gemeente zichzelf wil gaan zien als een "groene" en vrijwel "emissieloze" gemeente. Op het moment dat een bedrijf een ontwikkeling door wil maken, zoals een vergroting van het bouwvlak of het deels wijzigen van het gebruik, zal blijken dat dat in de praktijk niet haalbaar is. Op basis van de "zelfbindendheid" van deze visie voor de gemeente kan de gewenste ontwikkeling van het bedrijf dan niet doorgaan. Dat houdt in dat het bedrijf in de bestaande vorm voortgezet wordt. Vraag is of dit bedrijf dan op termijn nog perspectief heeft om voort te bestaan.	Zie beantwoording zienswijze 29, punt 2.
8.	Welke mogelijkheden zijn er straks om te reageren op de uitkomsten van deze uitvoeringsprogramma's? Het zou zomaar kunnen zijn dat hiertegen geen zienswijzen of bezwaar ingediend kunnen worden en dat de ondernemer wel de (negatieve) consequenties gaat ervaren.	In artikel 3.5 is vastgelegd dat het college een programma vaststelt. Daarbij is het college verplicht om gehoor te geven aan artikel 10.8 Omgevingsbesluit wat betreft participatie. In dit proces kunnen ondernemers weldegelijk inbreng hebben bij een programma.
9.	Recent heeft de Provincie Limburg de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie (POVI) bekendgemaakt. In hoeverre is er in de gemeentelijke Omgevingsvisie rekening gehouden met de zoneringen uit de POVI? In de gemeentelijke visie worden er overgangsgebieden toegevoegd, die voor beperkingen zullen leiden in de bedrijfsvoering. Hoe kan het dat de Provincie een behoorlijk andere kijk heeft dan de gemeente?	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies.

		Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.30 Zienswijze 30

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	In de visie wordt dit gebied sterk gekoppeld aan functies als natuur, landbouw en recreatie. Dat is begrijpelijk, maar de economische rol van lokale bedrijven zoals het mijne lijkt onderbelicht. Het is voor mij van groot belang dat er voldoende ontwikkelruimte blijft voor uitbreiding en innovatie, ook buiten de grotere bedrijventerreinen voor lichte bedrijvigheid zoals dat van ons. Die juist minimale belasting voor de omgeving meeneemt. Dit dient verduidelijkt te worden in de Omgevingsvisie.	We delen deze mening daarom hebben we een stuk opgenomen over de mogelijkheden voor solitaire bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas Het volgende stuk is toegevoegd aan paragraaf 3.3.3 het buitengebied en de kernrandzone liggen op di In verse locaties solitaire kleinere bedrijven. Deze bedrijven zijn vaak klein en aan een woonlocatie gekoppeld. Bedrijven zonder veel personeel die een lokale functie hebben door de diensten die ze leveren en de werkgelegenheid die ze geven. Vaak voor mensen in de eigen omgeving. We vinden het belangrijk dat deze bedrijfslocaties kunnen blijven bestaan en zien tegelijkertijd dat door groei van sommige bedrijven de impact groter wordt. Daarom staan we solitaire bedrijfslocaties in de kernrandzone en/of het buitengebied toe mits de impact en omvang binnen bepaalde grenzen blijft. In een omgevingsprogramma of beleid werken we dit de komende tijd verder uit.

2.	Zonder voldoende ruimte om te groeien en zonder duidelijke vestigingsmogelijkheden voor kleine en middelgrote installatiebedrijven kan de gemeente haar eigen duurzaamheidsdoelen niet halen.	Zie beantwoording zienswijze 30, punt 1.
3.	In de visie ligt de nadruk op Greenport en de grotere economische clusters. Het risico bestaat dat het lokale mkb daardoor in de verdrukking komt, omdat kavels en faciliteiten vaak gericht zijn op grotere spelers. Dit bemoeilijkt de doorgroei van kleinere, innovatieve bedrijven die Juist de lokale gemeenschap versterken. Daarnaast moeten de investeringen die (opnieuw) gedaan moeten worden op deze bedrijventerreinen ook nog maar haalbaar zijn	Zie beantwoording zienswijze 30, punt 1 en 2. Zoals vermeld op pagina 58 en 59 willen we in de toekomst verschillende soorten bedrijventerreinen, elk met een eigen profiel. Zo maken we ruimte voor zowel kleine, lichte bedrijvigheid als voor grotere en zwaardere bedrijven. Tegelijk willen we zuinig omgaan met de ruimte die we hebben. Nieuwe uitbreiding van bedrijventerreinen is op ons grondgebied straks afgerond, met de ontwikkeling van Greenport (Klaver 7 en 11). Na deze uitbreiding willen we nieuwe ruimte voor bedrijven op een andere manier vinden, namelijk door: • Bedrijventerreinen op te knappen en beter te benutten (revitalisering). • Een werk-, leer- en leefgebied te ontwikkelen rond het OV-knooppunt Horst-Sevenum. • Aanvullend aanbod bedrijvigheid te realiseren in kernranden en de bebouwde kom Hieraan wordt één punt toegevoegd in de Omgevingsvisie - Het vitaal en toekomstbestendig houden van solitaire bedrijfslocaties die op de juiste plek liggen binnen onze gemeente.
4.	Dit maatschappelijke kapitaal verdient een plek in de afwegingen van de gemeente, omdat het direct bijdraagt aan de vitaliteit van de samenleving. Wanneer bedrijven zoals wij die nauw verbonden zijn met het dorp geacht worden het dorp te verlaten om zich verplicht te vestigen op bedrijventerreinen buiten het dorp zal dit het verenigingsleven en daarmee de leefbaarheid van het dorp ook aantasten op den duur.	Hiervoor heeft de gemeente zeker aandacht. Op pagina 58 onder het kopje ‘Blijvende aandacht voor revitalisering bedrijventerreinen’ wordt uiteengezet hoe bedrijven met een maatschappelijk ‘kapitaal’ de ruimte krijgen. Het is verder ook niet gezegd dat het bedrijf moet verplaatsen. Het is alleen gebonden aan de mogelijkheden zoals die er liggen vanuit het omgevingsplan zijn. De genoemde binding met het dorp kan daarmee in stand blijven.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Aan paragraaf 3.3.3 is een bullet toegevoegd: Het vitaal en toekomstbestendig houden van solitaire bedrijfslocaties die op de juiste plek zitten. Deze is verder uitgewerkt onder het gelijknamige kopje en toegevoegd als laatste alinea vóór 3.3.4.
- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.31 Zienswijze 31

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De Omgevingsvisie roept bij ons veel vragen en zorgen op, met name over de vele en vaak vage buffer- en overgangszones die worden voorgesteld. De grote hoeveelheid zones leidt	De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water,

	tot onduidelijkheid over de precieze grenzen op onze locatie.	bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.' Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt 'Gewasbeschermingsmiddelen'. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). In de Omgevingsvisie hebben we dit verder verduidelijkt. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
2.	Zover ik kan zien staat ons bedrijf niet eens meer op deze kaart.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel. De kaart van de Omgevingsvisie is niet bedoeld functie (zoals uw bedrijf) toe te bedelen zoals dit gebeurt met een Omgevingsplan.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.32 Zienswijze 32

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In hoofdstuk 4 is de “Visiekaart” opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	De aanduidingen die op de percelen liggen zijn niet met elkaar te verenigen. Intensieve, hoogwaardige teelten in het gebied gaan niet samen met het koppelen van natuurgebieden en natuurinclusieve landbouw. Indiener vreest dat binnen deze zone op termijn striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Conform het gemeentelijke TOV-beleid is de locatie namelijk gelegen in een zogenaamde “witte vlek”. Dit zijn de gebieden waar juist de ruimte is voor teeltondersteunende voorzieningen. Dit past niet bij een aanduiding als ’overgangszone natuurgebied’.	De aanduiding op de visiekaart om hier het dorp te verbinden met de natuurgebieden hoeft geen negatieve effecten op het bedrijf te hebben. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen aan waar een aantrekkelijke verbinding tussen het dorp en de natuur wenselijk is. Dit heeft geen gevolgen voor bestaande rechten van bedrijven. Hetgeen indiener stelt, klopt niet. Volgens het geldende TOV-beleid ligt locatie van indiener niet in een toekomstbestendige locatie (zogenaamde witte vlek). Deze locatie is aangeduid als een waardevol cultuurlandschap. De Omgevingsvisie is hierdoor in overeenstemming met hetgeen in het gemeentelijk beleid staat.
3.	Bedrijven die voorlopig niet meer hoeven te ‘bewegen’ en hun bedrijfsvoering de komende 10 tot 15 jaar ongewijzigd kunnen voortzetten hebben niet of nauwelijks last van de nieuwe regels (althans, vermeld wordt dat bestaande rechten worden gerespecteerd). Een bedrijf dat zich wel door wil ontwikkelen in eenzelfde gebied krijgt daar mogelijk de kans niet meer toe. Als het bedrijf op basis van de visie van de gemeente niet langer meer als passend te beschouwen is binnen dat gebied dan moet een bedrijf zich verplaatsen, zo komt het over.	Er is weldegelijk (duurzame) ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven. We merken dat veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw (zie ook volgende beantwoording). In feite bedoelen we in onze visie dat we sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregelniveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.

4.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van cliënt. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is?	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
5.	Uit de Omgevingsvisie valt op te maken dat de gemeente zichzelf wil gaan zien als een "groene" en vrijwel "emissieloze" gemeente. Op het moment dat een bedrijf een ontwikkeling door wil maken, zoals een vergroting van het bouwvlak of het deels wijzigen van het gebruik, zal blijken dat dat in de praktijk niet haalbaar is. Op basis van de "zelfbindendheid" van deze visie voor de gemeente kan de gewenste ontwikkeling van het bedrijf dan niet doorgaan. Dat houdt in dat het bedrijf in de bestaande vorm voortgezet wordt. Vraag is of dit bedrijf dan op termijn nog perspectief heeft om voort te bestaan.	Zie 32.4.
6.	Recent heeft de Provincie Limburg de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie (POVI) bekendgemaakt. In hoeverre is er in de gemeentelijke Omgevingsvisie rekening gehouden met de zoneringen uit de POVI? In de gemeentelijke visie worden er overgangsgebieden toegevoegd, die voor beperkingen zullen leiden in de bedrijfsvoering. Hoe kan het dat de Provincie een behoorlijk andere kijk heeft dan de gemeente?	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de

		gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.33 Zienswijze 33

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In hoofdstuk 4 is de “Visiekaart” opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Gezien de hoogteligging van het perceel is er ter plaatse van de bestaande bebouwing geen sprake van een beekdal. Daarom is het verzoek om de begrenzing van het beekdal te beperken tot maximaal de omvang zoals opgenomen in de POVI. Hiermee komt de locatie meer te liggen in de velden/kampen in de Omgevingsvisie en is in overeenstemming met de POVI.	De aanduiding van het beekdal is correct in zowel in de POVI als de GOVI. gaat over de achterste helft van het perceel. De provincie is bevoegd gezag voor het aanwijzen van begrenzingen van het beekdal/ de groenblauwe mantel en/of groenblauwe landbouwzone. In de gemeentelijke Omgevingsvisie worden deze begrenzingen gevolgd.
3.	De functies wonen, groen, sport, bedrijvigheid wringen in de kernrandzone met elkaar. Binnen deze gebieden is van oorsprong nu eenmaal sprake van een mix van functies waarbij door de beperkte onderlinge afstand bijna elke ontwikkeling maatwerk is. Indiener vreest dan ook dat het aanbrengen van de kernrandzone zijn bedrijfsvoering op die locatie wel degelijk gaat beperken omdat de nadruk in deze zones	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde

	meer en meer gaat verschuiven van agrarisch naar andere functies waaronder met name wonen.	woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet). De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Vollegrondsteeltbedrijven of bijvoorbeeld boomtelers kunnen wanneer zij voldoen aan de eisen voor een gezonde leefomgeving ondernemen in het kernrandgebied. In het buitengebied blijven de mogelijkheden zoals ze nu gelden min of meer hetzelfde. Echter zaken van buitenaf zoals de jurisprudentie rondom gewasbeschermingszones, maar ook het strikter worden van het gebruik van (kunst)mest zijn zaken die veelal Europees en landelijk geregeld worden waar we in mee moeten in een bepaalde vorm. Hoe hierin meegegaan moet

		worden, dat wordt onderzocht in het programma en/of de wijziging van het omgevingsplan. Het feit dat het gebied in een kernrandzone - waarbij gestuurd wordt op een gezonde leefomgeving - ligt, wil dus niet zeggen dat agrarische bedrijfsvoering onmogelijk is. Het gebied gaat dus niet op slot voor agrarische activiteiten, maar stelt wel verzwaarde eisen aan met name de intensieve veehouderij en glastuinbouw in deze kernrandgebieden. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.34 Zienswijze 34

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In deze zone liggen de jonge ontginnings-gronden. Grote rechthoekige blokken met goede zandgronden. Op deze gronden kun je alles telen. Daarom ben ik van mening dat we in de Omgevingsvisie anders om moeten gaan met de landbouwers in de bufferzone. Niet van alles afnemen of verplichtingen opleggen, maar de blijvers kansen bieden.	De natuurbuffer bestaat inderdaad uit jonge ontginningsgronden. We zien echter ook dat door de sterk veranderende omstandigheden de reguliere landbouw het steeds moeilijker krijgt. Daarom werken via de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel aan een (nieuw) toekomstperspectief voor dit gebied. Hiermee willen we juist kansen in beeld brengen voor een duurzaam toekomstgericht landgebruik zoals u vraagt.
2.	De 60 diersoorten, die er in 1976 zaten en zijn waargenomen, zitten er nu in 2025 nog allemaal en doen het erg goed. Het gaat dus goed in de Peel. Wel is het actief hoogveen (van 150 m^2) verdwenen in 2018 door klimaatverandering (opwarming van de aarde). Hoogstwaarschijnlijk komt dit ook niet meer terug, omdat de Mariapeel het zuidelijkste hoogveengebied is	De omgevingsvisie is een langer termijnvisie op hoofdlijnen voor de gehele gemeente. De omgevingsvisie gaat niet in op het type en/of soort natuurbeheer voor de Peel. De Provincie Limburg en Brabant zijn het bevoegd gezag voor het natuurbeheerplan van de Mariapeel en de Deurnsche Peel.
3.	Zorg in het gebied waar perceel van indiener ligt bijvoorbeeld voor verduurzamingskansen, een zonnepark van 200 hectare, maar wel met dubbelfunctiegebruik. Bouw daaronder een waterbassin met gesloten bodem, dit zorgt voor tegendruk voor het Natura 2000 gebied.	Het gebied waar het perceel van indiener is gelegen is (door de RES NML, de provincie én door de gemeente) ook aangewezen als zoekgebied voor duurzaam energiesystemen met opwek, gebruik, opslag en omslag gecombineerd. Via de Gebiedsgerichte Aanpak Gedeelde Peel wordt met de initiatiefnemers (waar indiener toe behoort) samen gewerkt om een energielandschap. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De naderde uitwerking vindt plaats in een programma, omgevingsplan en/of via een gebiedsgerichte aanpak zoals de Gedeelde Peel.
4.	Heb meer aandacht voor de tuin- en akkerbouwers die er al decennialang zitten, terwijl er steeds meer recreatie en paarden(sport)bedrijven in de omgeving bijkomen, die ook een druk op de omgeving hebben.	Zie beantwoording zienswijze 34, punt 1.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.35 Zienswijze 35

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Opvallend was de suggestieve en voor land- en tuinbouw negatieve toon in enquêtes en tijdens inwonersavonden. Wij vinden dat ongepast. Vanuit glastuinbouw is nadrukkelijk bezwaar gemaakt tegen het Koersdocument en in gesprek is door uw wethouder aangegeven dat het koersdocument richting de prullenbak zou gaan. We constateren echter dat het koersdocument tot op heden op de website staat en er in de visie nog steeds naar wordt verwezen. We missen daarnaast verbinding met regionaal, bovengemeentelijk denken én het perspectief voor het tuinbouwcluster dat mede door Horst aan de Maas is beschreven in het rapport “Toekomstperspectief Tuinbouwketen Limburg+”.	Het koersdocument waarnaar indiener verwijst, is nooit vastgesteld en heeft daarmee ook geen enkele status. In 2022 is een geheel nieuwe herstart gemaakt met het traject om te komen tot een Omgevingsvisie. De concept Omgevingsvisie is als ‘koersdocument’ gaan gelden. Het rapport Toekomstperspectief Tuinbouwketen Limburg + is bekend bij ons en ook ondertekend door Wethouder Beurskens. Het rapport is niet als beleid door het college van Burgemeester en Wethouders van Horst aan de Maas vastgesteld. We zien het rapport TTL+ als belangrijke bouwsteen voor bij het bepalen van het toekomstperspectief voor de brede tuinbouwsector en niet als beleids- of toetsingskader bij toekomstige ontwikkelingen.
2.	Op Pagina 20 schrijft u dat u als gemeente met de agrarische sector samenwerkt aan het omgevingsprogramma “Vitaal platteland”. GTNL en glastuinbouwondernemers zijn onbekend met het bestaan van dit programma, laat staan dat er sprake van samenwerking is. We staan daar uiteraard wel voor open en worden daar graag in betrokken. Glastuinbouw wil en kan onderdeel van oplossingen zijn, door bij te dragen aan de ambities.	Paragraaf 2.4 betreft de samenvatting van de Omgevingsvisie die houden we zo kort en krachtig mogelijk. We constateren dat hier inderdaad staat dat we een omgevingsprogramma Vitaal platteland gaan uitwerken. Dit is een fout in de tekst. Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe de programma's worden uitgewerkt Dit kan namelijk thematisch en/of gebiedsgericht (zie hoofdstuk 7 van de omgevingsvisie). Er zijn nog geen keuzes gemaakt op welke manier dit programma wordt uitgewerkt. De tekst zal hierop worden aangepast. Hetgeen voorgesteld wordt, is al opgenomen in de Omgevingsvisie in paragraaf 3.4.1 en 3.4.2 en meer expliciet onder het kopje ‘Ruimte voor de glastuinbouw’.
3.	Vanuit glastuinbouwperspectief hebben we moeite met deze zones, in meerdere opzichten. Overall ontbreekt een concrete en afdoende feitelijke onderbouwing van nut en noodzaak en concreet te realiseren doelen. Het simpelweg generiek intekenen van 250 m – brede ontwikkelzones, en daar “geen toekomstige ontwikkelingen toe te staan die een negatieve impact hebben op de gezondheid van onze inwoners” is behalve ongefundeerd, uiterst vaag en onduidelijk qua uitwerking. De breedte van de zone is niet onderbouwd, arbitrair qua omvang en wijkt bovendien af van een vergelijkbare door Provincie Limburg geprojecteerde zone (100 m). Iedereen wil een gezonde veilige leefomgeving en is bereid daaraan mee te werken, óók glastuinbouwondernemers die meestal ook inwoners zijn. Wat zijn de actuele problemen in de leefomgeving, welke rol spelen gevestigde glastuinbouwbedrijven daarin en welke concrete kwaliteitsdoelen moeten gerealiseerd worden?	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de

		gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
4.	Binnen de kernrandzone zijn diverse glastuinbouwbedrijven gevestigd. Sterker nog, kernrandzones overlappen planologische glastuinbouwgebieden; nabij Hegelsom, America (Reindonk), Melderslo en Horst (Veld-Oostenrijk). Glastuinbouw werd voorheen, afhankelijk van de bedrijfsvoering en installaties, in milieucategorie 2 of 3.1 (incidenteel 3.2) geschaard. Daarbij werd wederzijds een richtafstand van 30, respectievelijk 50 meter, tussen een (rustige) woonwijk en een glastuinbouwgebied in acht genomen. Het perspectief van glastuinbouwbedrijven in de nu geïntroduceerde kernrandzone is onduidelijk. Kunnen gevestigde glastuinbouwbedrijven exploiteren, ontwikkelen en/of uitbreiden? Het opleggen van (bovenwettelijke) beperkingen is ongefundeerd en niet getoetst op bedrijfseconomische effecten of planschade. Óf in kernrandzones; - én het hanteren van aanvullende kwaliteitsdoelen en de begrenzing feitelijk te onderbouwen en beleid te concretiseren tot heldere en objectief meetbare doelen; - én uit te gaan van/te conformeren aan landelijke wet- en regelgeving op het gebied van milieu, emissie en veiligheid voor glastuinbouwbedrijven (o.a. fijnstofuitstoot en gebruik gewasbeschermingsmiddelen); - én duidelijkheid te geven over consequenties voor exploiteren, ontwikkelen, uitbreiden c.q. faciliteren van gevestigde glastuinbouwbedrijven - én duidelijk gedetailleerd kaartmateriaal te verstrekken - én bij het plannen/ontwikkelen van nieuwe wijken/woongebieden, minimaal 250 m afstand in acht te nemen tot de dichtst bij zijnde percelen in agrarisch gebruik waaronder glastuinbouwbedrijven. Óf deze kernrandzones in zijn geheel te schrappen.	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
5.	Indiener vraagt de omgevingsvisie aan te vullen met: Beschrijving glastuinbouwsector Horst aan de Maas; areaal, bedrijven, ruimtelijke invulling, trends in de ontwikkeling naar toekomstbestendigheid, belang in relatie tot	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan en/of omgevingsvergunning.

	brede welvaart, waaronder economie en energie. De groeiende en latente vraag naar aanvullende ontwikkelingsruimte glastuinbouw te onderkennen en “zoekruimte duurzame ontwikkeling glastuinbouw” in de omgevingsvisie op te nemen in tekst en op kaart, aansluitend aan bestaande glastuinbouwgebieden, in Greenport en/of jonge ontginningen.	
6.	We pleiten ervoor om “zoekruimte duurzame ontwikkeling glastuinbouw” in deze omgevingsvisie op te nemen én in regionaal verband samen met Provincie en buurgemeenten de toekomstige vraag naar, het actueel aanbod aan én de concrete ruimtebehoefte voor glastuinbouw in beeld te brengen. De te vormen Greenport-organisatie zou bij uitstek geschikt zijn voor uitwerking. De begrenzing van Glastuinbouwgebied Californië (Californië 2 in het bijzonder) te corrigeren.	De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. Het klopt inderdaad dat de begrenzing van het glastuinbouwgebied Californië 2 niet goed is overgenomen. Daarbij ontbreekt ook de laag ‘projectvestigingsgebied’. Dit wordt aangepast op het kaartmateriaal behorende bij de Omgevingsvisie waar sprake is van projectvestigingsgebieden / glastuinbouwconcentratiegebieden.
7.	We pleiten ervoor om “zoekruimte duurzame ontwikkeling glastuinbouw” in deze omgevingsvisie op te nemen én in regionaal verband samen met Provincie en buurgemeenten de toekomstige vraag naar, het actueel aanbod aan én de concrete ruimtebehoefte voor glastuinbouw in beeld te brengen. De te vormen Greenport-organisatie zou bij uitstek geschikt zijn voor uitwerking. Ruimtelijke en infrastructurele voorwaarden te scheppen om rendabele verduurzaming en het leveren van bijdragen aan het regionaal energiesysteem door glastuinbouw mogelijk te maken.	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een ruimtelijk programma of het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan), naar gelang de vraag. Voorwaarden dienen daarbij altijd gesteld te worden om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet verplicht.
8.	De differentiatie naar vijf gebieden, grofmazige indeling en uiterst generieke beschrijving van de gewenste functies (pagina’s 19, 94 en 95) gaat voorbij aan actuele inrichting, gevestigde belangen en bedrijven. De gebruikte terminologie van de agrarische functies, te weten ’agrarisch, agrarisch laagproductief en agrarisch hoogproductief, levert eerder vragen dan antwoorden. Met name voor het héle grote deelgebied “het veelzijdig zandlandschap”, is de doorwerking naar solitaire glastuinbouwbedrijven én glastuinbouwgebieden Reindonk, Veld-Oostenrijk en Melderslo onduidelijk. We mogen er toch van uitgaan dat het perspectief van glastuinbouw ook buíten het economisch	De glastuinbouw wordt in zijn algemeenheid gezien als een innovatieve sector. In de kaarten van de Omgevingsvisie zijn de glastuinbouwgebieden aangegeven. Nieuwvestiging buiten deze gebieden is niet toegestaan. Daar waar sprake is van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de aangewezen gebieden, behouden deze bedrijven hun huidige rechten. De laatste zin wordt vervangen door In de glastuinbouwconcentratiegebieden en het projectvestigingsgebied is het mogelijk dat nieuwe bedrijven zich vestigen zolang de ruimte er is. Buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden het projectvestigingsgebied liggen ook solitaire bedrijven. Deze bedrijven behouden hun rechten maar kunnen

	cluster Greenport, innovatief en hoogproductief mag zijn, met name in het zandlandschap.	alleen ontwikkelen zolang dit binnen de bestaande rechten is.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Pagina 20, 1e alinea laatste zin: “Als gemeente gaan we deze ambitie verder uitwerken in een omgevingsprogramma waarbij we bedrijven en inwoners zoveel mogelijk betrekken”
- De kaarten zijn verduidelijkt waar sprake is van projectvestigingsgebied glastuinbouw ten opzichte van de reguliere glastuinconcentratiegebieden.
- Het gebied Californië 2 was foutief overgenomen in het kaartmateriaal. Dit is hersteld.
- De Visiekaart (Hoofstuk 5) betreft een kaart met de gebiedsindeling op hoofdlijnen. De positionering van deze kaart wordt aangepast naar paragraaf 1.4 waaruit duidelijk wordt dat het een Hoofdgebiedsindeling is, geen visiekaart. De Omgevingsvisie wordt hierop aangepast.

4.36 Zienswijze 36

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Door de hele visie is er geen aandacht voor burgers die in het buitengebied wonen. Ik vind dat ook deze groep onderdeel is van gemeente Horst aan de Maas en benoemd en erkend moet worden in de visie. Daarbij staan er tegenstrijdigheden in de visie over ‘het buitengebied’ (zie hoofdstuk 3.1.6/ 3.2.4/ 3.3.3) waarbij geen recht gedaan wordt aan de werkelijke situatie van wonen in het buitengebied.	Er is een verschil tussen het gebied kern, kernrandgebied en buitengebied. Deze termen worden door indiener door elkaar gehaald waardoor zaken tegenstrijdig gelezen kunnen worden. Dit is niet het geval. Er zit een verschil tussen het buitengebied en een kernrandzone. Dit zijn twee verschillende gebieden Eén van de verschillen tussen deze twee gebieden is hoe omgegaan wordt met woningbouwopgaven. Het betreft dus geen tegenspraak, maar een ander uitgangspunt voor een ander gebied. Het is niet mogelijk om enkel in de kernen woningen te bouwen. Daarvoor is de woningbouwopgave simpelweg te groot. In de kern dient ruimte gereserveerd worden voor andere functies (zoals mobiliteit, detailhandel, bedrijvigheid), maar ook groen (gezien de klimaatopgaven). Dit houdt in dat uitbreiding (op nader te definiëren exacte plekken) in de kernrandzones een logische vervolgstap betreft. Dergelijke projecten worden verder uitgewerkt in o.a. bijv. een volkshuisvestingprogramma of een wijziging van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) waarbij sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet voorschrijft. Juist om verlies van landschappelijke identiteit, vervaging van scheiding tussen dorpen en daarmee verlies van dorpsidentiteit en onlogische locatiekeuzes tegen te gaan. In paragraaf 3.2.4 ‘Juiste woning op de juiste plek’ wordt met name ingegaan op hoe woningbouw in het buitengebied wordt gezien. Voor woningbouw in de kernen of het kernrandgebied geldt ander beleid. We zijn zuinig op de ruimte voor uitbreiding van woningen in het buitengebied, omdat dit een belangrijke rol vervult voor de agrarische sector en als uitloopgebied en voor natuur en landschap. Buiten de overgangszone kernrandgebied staan we

		geen nieuwe (solitaire) woningen meer toe in het buitengebied. Alleen in specifieke gevallen (bij het oplossen van grote ruimtelijke knelpunten) maken we uitzonderingen, zoals: • Bestaande woningen splitsen. • Tijdelijke (pre-) mantelzorgwoningen/ familiewoningen
2.	In mijn directe omgeving staan veel boerderijen die al jaren bewoond worden door oud agrariërs en burgers. Meer dan 50% heeft een bijpassende woonbestemming en nog een deel wordt gebruikt als woning maar is de bestemming er niet van aangepast. Om het buitengebied vitaal te houden moet dit mogelijk blijven. Door toestaan van burgerbewoning wordt juist het karakteristieke landschap zoals rond voormalig buurtschap Schadijk behouden voor de toekomst. Door in de woonbestemming 'voormalige bedrijfswoning' te benoemen zijn er mogelijkheden om ook de agrarische sector de ruimte te blijven geven in dit gebied van (zeer) hoge cultuurhistorische waarde.	Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie. Het is overigens niet zo dat we per definitie deze bedrijfswoningen willen omzetten naar burgerwoningen omdat in veel gevallen het wenselijk is om de bedrijfsbestemming te behouden. Dit zal van geval tot geval in individueel gevallen beoordeeld worden. Vanaf 2026 gaan we in omgevingsprogramma's en meer specifiek in dit geval met het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB) dit verder uitwerken.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie.

4.37 Zienswijze 37

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	We willen in de toekomst het bedrijf blijven ontwikkelen. Hiervoor zal het nodig zijn dat in de toekomst stalinrichtingen veranderd worden, een stal nieuw gebouwd, of een andere stal verlengd wordt. Deze ontwikkeling zal nodig zijn als we een zo laag mogelijke milieubelasting willen nastreven	De locatie is gelegen in het veelzijdige zandlandschap. In het veelzijdige zandlandschap krijgt de agrarische sector de ruimte. Een pluimveebedrijf wordt gezien als een intensieve veehouderij en is niet grondgebonden. Onder niet grondgebonden landbouw verstaan we het volgende: Niet grondgebonden landbouwbedrijven zijn de intensieve veehouderijen zoals kippen, -en varkensbedrijven en de glastuinbouwbedrijven. Bij intensieve veehouderijen is de productie niet afhankelijk van het eigen land voor het verbouwen van voer en het uitrijden van mest. Het houden van dieren vindt vooral plaats in gebouwen (stallen). Onder niet grondgebonden veehouderijen kunnen ook andere diersoorten vallen die op de genoemde wijze worden gehouden. Maar alleen als hun ontwikkeling samengaat met de doelstellingen uit de visie veehouderij. Veehouderijen moeten op toekomstbestendige locaties liggen en de emissies verminderen en/of beter dierenwelzijn nastreven. In een omgevingsprogramma werken we

		verder uit wat we verstaan onder toekomstbestendige locaties. Als op dit moment wordt voldaan aan wet, -en regeling en geen sprake is van bovenmatige milieubelasting worden bestaande rechten gerespecteerd. In de overgangszone kernrandgebied en in de buffers rond kwetsbare natuurgebieden zoeken we samen met de sector naar manieren om bedrijfsontwikkeling te koppelen aan het verminderen van uitstoot. Zo verkleinen we risico's voor de volksgezondheid en het milieu. Daarnaast bieden we in deze gebieden ook de mogelijkheid om over te schakelen naar andere functies of naar grondgebonden bedrijfsvoeringen voor het houden van dieren, als bedrijven dat willen.
2.	Kunt u ons aangeven hoe we het bedrijf naar de toekomst toe, binnen de richtlijnen van deze omgevingsvisie kunnen blijven ontwikkelen.	Een exact antwoord kunnen wij niet geven op de gestelde vraag, omdat de Omgevingsvisie een document op hoofdlijnen. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.
3.	Kunt u ons aangeven of deze grenzen kunnen verschuiven, bijvoorbeeld als in de toekomst in de kernrandzones gebouwd mag worden.	Nee, dit mag niet zomaar. Wanneer een dergelijke zone aangepast moet worden in de kaart, dient de Omgevingsvisie (op onderdelen) gewijzigd te worden, waarbij een nieuwe procedure doorlopen moet worden met een nieuwe ontwerp en vaststellingsfase. Waarbij belanghebbenden opnieuw de mogelijkheid krijgen om hier iets van te vinden.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.38 Zienswijze 38

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Juridische borging van erfgoedwaarden in het omgevingsplan is niet concreet vastgelegd (geen uitgeschreven planregels/ weigeringsgronden). Het Programma Erfgoed noemt de plicht tot borging, maar vertaalt die (nog) niet naar concrete regels. De Visie zou die opdracht expliciet moeten geven.	Hetgeen u naar verwijst, dient te landen in het Omgevingsplan. Dit is een ander ruimtelijke instrument, namelijk de Omgevingsvisie en regelt het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen. De Omgevingsvisie betreft de basis voor het Programma Erfgoed (geldend vanaf 25 juli 2025, zie Programma Erfgoed Horst aan de Maas)) en het Omgevingsplan. Dit programma Erfgoed is dus reeds in werking.
2.	Er zijn geen vaste werkafspraken (Startcheck Erfgoed, structurele afstemming RO-	Zie 38.1. Hetgeen u naar verwijst, dient te landen in interne werkafspraken of het Omgevingsplan. Dit is

	Grondzaken-Vastgoed-VTH-Erfgoed) opgenomen. Dit is juist nodig om te voorkomen dat erfgoed pas laat of niet wordt meegewogen.	een ander ruimtelijk instrument, namelijk de Omgevingsvisie en regelt het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen.
3.	Er is geen expliciete erfgoedparagraaf met capaciteit, prioritering, themacontroles en rapportage. Het Programma Erfgoed bevat hooguit voornemens; Visie & OER moeten dit opdrachtgericht vastleggen.	In paragraaf 3.6 'Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed' is vastgelegd dat de doelen voor erfgoed uitgewerkt worden in een programma. Op Omgevingsvisieniveau is dit voldoende.
4.	Meetbaarheid in het OER: er ontbreken concrete erfgoedindicatoren en gevoeligheidskaarten (bijv. zandwegen/open profiel, intactheid verkavelingspatronen, status/behouw aandeel karakteristieke panden, naleving vergunningsvoorwaarden). Evenals de verankering een VTH-erfgoedparagraaf.	In bijlage 9 van de Omgevingsvisie zijn de kernkwaliteiten van de gemeente in relatie tot erfgoed en landschap verder uitgewerkt. Zie punt 38.1. voor de uitgebreide beantwoording. Hetgeen u naar verwijst, dient te landen in interne werkafspraken of het Omgevingsplan. Dit is een ander ruimtelijk instrument, namelijk de Omgevingsvisie en regelt het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen.
5.	Neem in de definitieve Visie een bindende opdracht op aan het college om binnen een duidelijk tijdpad (bijv. binnen 6-9 maanden) een facet-omgevingsplan of wijziging vast te stellen met: • Instandhoudings- en vergunningplichten voor prioritaire erfgoedelementen (o.a. historisch cultuurlandschap, ensembles), inclusief weigeringsgronden bij aantasting van kernwaarden. • Borging van landschappelijk erfgoed (zandwegen, houtwallen, beken, kampontginningen e.a.) via planregels en kaartbijlagen	Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2025 ontstond er voor iedere gemeente 'automatisch' een omgevingsplan, waarvan de bestemmingsplannen en de delen van andere verordeningen met regels voor de fysieke leefomgeving van rechtswege onderdeel zijn geworden. Dat omgevingsplan is tijdelijk en de regels daaruit moeten in de transitieperiode tot 1 januari 2032_4 worden overgeheveld naar het permanente omgevingsplan (art. 22.6 lid 3 Ow). In deze periode worden dergelijke zaken zoals genoemd door indiener overgeheveld in het omgevingsplan. Dit is ook geagendeerd in het Programma Erfgoed. Zolang dit nog niet gebeurd is, geldt het oude onderliggende bestemmingsplan als 'omgevingsplan van rechtswege' in combinatie met gemeentelijke verordeningen (bijv. de Algemene Plaatselijke Verordening, APV) om te borgen dat deze erfgoedwaarden beschermd blijven.
6.	Indiener stelt voor om te werken met o.a. een Erfgoed Startcheck bij grondverkoop, gebiedsontwikkeling en opstart van een project.	Zie beantwoording zienswijze 38, punt 4.
7.	Immaterieel erfgoed is in de huidige Omgevingsvisie niet opgenomen.	De Omgevingsvisie regelt de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in de *fysieke* leefomgeving. Immaterieel erfgoed maakt hier geen onderdeel van uit.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.39 Zienswijze 39

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Een deel van het perceel heeft decennia lang een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.

2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio’s zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse denk aan arbeidsmigratie) (migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we*

		hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen. Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2..
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de

		toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.40 Zienswijze 40

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Mijn verzoek is om de ontwikkelmogelijkheden voor het gebied Witveld breder te trekken binnen de hoogproductieve landbouw, zodat het ook bestemd kan worden voor hoogproductieve tuinbouw, zoals kassenbouw. De boomteelt past goed in dit gebied, aansluitend aan het gebied Hoogheide. Ook de verdere verwerking en verwaarding van producten zou in het gebied passen, waardoor de circulariteit en toegevoegde waarde stijgt in dit gebied. Zo dient het Ontwikkelingsgebied Witveld ook ruimte te bieden voor bijvoorbeeld de productie van groene energie (waterstof, groen gas). Hierover vermeldt de Omgevingsvisie niets in relatie tot ontwikkelingsgebied Witveld.	We delen uw mening dat niet helder in de Omgevingsvisie naar voren komt welke functies gewenst zijn in het gebied Witveld. Om deze reden hebben we in paragraaf 3.4 na het kopje ‘Intensieve veehouderij’ een nieuw kopje toegevoegd ‘Gebied Witveld’ met de volgende tekst: *In het gebied Witveld kunnen bedrijven zich vestigen die willen verplaatsen uit de kernrandzones of natuurbuffers rondom natuur (Natura 2000 en/of Natuur Netwerk Limburg). In dit gebied komt intensieve veehouderij en de boomteelt voor. Voor de bestaande bedrijven binnen Witveld geldt dat we streven naar een nieuwe balans tussen dierlijke en plantaardige productie, evenals de boomteelt waarbij dus rekening gehouden moet worden met het feit dat dit gebied voor primair voor de intensive veehouderij gereserveerd is. Voor glastuinbouwbedrijven zijn andere gebieden aangewezen en zien we daarom niet als potentiële nieuwe bedrijven in dit gebied.* Dit betreft een aanpassing in de Omgevingsvisie.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 wordt na het kopje ‘Intensieve veehouderij’ een nieuw kopje toegevoegd ‘Gebied Witveld’: *In het gebied Witveld kunnen bedrijven zich vestigen die willen verplaatsen uit de kernrandzones of natuurbuffers rondom natuur (Natura 2000 en/of Natuur Netwerk Limburg). In dit gebied komt intensieve veehouderij en de boomteelt voor. Voor de bestaande bedrijven binnen Witveld geldt dat we streven naar een nieuwe balans tussen dierlijke en plantaardige productie, evenals de boomteelt waarbij dus rekening gehouden moet worden met het feit dat dit gebied voor primair voor de intensieve veehouderij gereserveerd is. Voor glastuinbouwbedrijven zijn andere gebieden aangewezen en zien we daarom niet als potentiële nieuwe bedrijven in dit gebied.*

4.41 Zienswijze 41

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens Indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog

		meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie.

		In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar 'De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.' Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	'Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar.

		Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden). Indiener hecht er waarde aan	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.

	dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	De locatie van indiener is gelegen in de kernrandzone rondom de kern Horst. Het glastuinbedrijf ligt in deze kernrandzone, hoe kan nu nog sprake zijn van een toekomstbestendige onderneming.	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.42 Zienswijze 42

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In de plattegrond op pagina 79 van de Omgevingseffectrapportage behorende bij de Omgevingsvisie is er zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde van de kern van Meterik een rode lijn getekend die aangeeft: dorp niet uitbreiden vanwege aanwezige waarden. Er is door de huidige bebouwing helemaal geen sprake van zichtlijnen, die zijn er niet meer. Kijkend naar de ambities de Omgevingsvisie aangaande de woningbouw is inbreiden in de kern van Meterik niet tot nauwelijks mogelijk. Uitbreiden in de 250 meter ontwikkelzones is aan de zuidkant van Meterik tot aan het voetbalterrein zeker mogelijk, vanaf de Speulhofsbaan richting Horst, met op termijn misschien zelfs de mogelijkheid aan te sluiten bij de huidige nieuwbouw in de Afhang. Hierdoor zou Meterik een buitenwijk van Horst zijn, met alle voorzieningen binnen een korte afstand.	De rode lijn rondom de kern zijn correct weergeven. Aan de noordzijde Meterik staat de rode lijn om de landschappelijke en én cultuurhistorische waarde van het Meteriks veld (openheid, kruisbeelden en in dit specifieke geval de molen) van het veldenlandschap te waarborgen. De veldenlandschappen zijn kenmerkend vanwege het open en weids karakter. In de omgevingsvisie sturen we hier op het behoud van deze waarde. Daarnaast zijn de veldenlandschappen bij uitstek geschikt voor vollegrond landbouw (en worden daar ook voor aangewezen. Aan de zuidzijde van Meterik ligt de aanduiding ‘beekdal’. Deze aanduiding is overgenomen vanuit het provinciale beleid. Grootschalige woningbouw in beekdalen is vanuit grote opgaven die we hebben niet wenselijk
2.	We hebben een initiatief om ongeveer 8000 m2 geschikt te maken voor de bouw van voornamelijk starterswoningen en levensloopbestendige woningen. Daarnaast nog kleinere woningen waar tegen die tijd behoefte aan is. Het bestaande perceel met de bestaande woning en bebouwing willen we dan gelijktijdig herontwikkelen.	Een exact antwoord kunnen wij niet geven op de gestelde vraag, omdat de Omgevingsvisie een document op hoofdlijnen. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart. Dergelijke zaken worden veelal uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan en/of omgevingsvergunning.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.43 Zienswijze 43

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener maakt bezwaar op alles in de omgevingsvisie die zorgen voor verandering en daarmee een negatief gevolg kan hebben op de bedrijfsvoering en eigendommen van bovengenoemde bedrijven.	Zienswijze indiener maakt niet duidelijk hoe zijn/haar belangen geraakt worden. In de verdere uitwerking van een Omgevingsvisie, al dan niet in programma, Omgevingsplan of omgevingsvergunning dient o.a. rekening gehouden met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet voorschrijft.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.44 Zienswijze 44

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener geeft aan hoe het bedrijf een lokale bijdrage levert door o.a. het bedienen van lokale klanten in de directe omgeving, de betrokkenheid van medewerkers die ook uit de directe omgeving komen en de lokale binding van het bedrijf en hoe hier op een toekomstbestendige manier aan gewerkt is en wordt. Echter maakt indiener zich over het volgende hierbij wel zorgen: wordt in de Omgevingsvisie rekening gehouden met een goede ontsluiting van het bedrijf in de toekomst?	De praktische uitvoering van 'mobiliteit' en de keuzes van routes wordt in nauwe afstemming met de belanghebbenden uitgewerkt in één of meerdere uitvoeringsprogramma's. In het mobiliteitsprogramma zijn hiervoor een aantal maatregelen opgenomen die hier verdere uitwerking aan geven. Hierbij wordt gekeken hoe de belangen van bewoners, agrariërs en vervoerders in balans kunnen worden gebracht. Hierbij heeft verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers de prioriteit.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.45 Zienswijze 45

1.	Een deel van het perceel heeft al ruim 100 jaar een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding 'zoekgebied uitbreiding' opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het 'zoekgebied uitbreiding' dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt 'opgeofferd' voor 'rood'.

		Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio's zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen.

		Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.46 Zienswijze 46

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Voorafgaand aan mijn zienswijze wil ik mijn beklag doen over de manier waarop de zienswijze kan worden ingediend. Dit is niet meer van deze tijd. Om het persoonlijk dan wel per post te moeten overhandigen. De omgevingsvisie benoemd veel over natuur en gezondheid en dan moet een postbode of wijzelf het op papier komen brengen. Dat kan volgens mij natuurvriendelijker.	De omgevingsvisie is conform de daarvoor geldende publicatievereisten gepubliceerd. We nemen deze opmerking ter kennisgeving aan.
2.	De kaarten bijbehorend aan de gebiedsvisie (hoofdstuk 4) zijn zeer grofmazig. Op perceelsniveau is er geheel niet duidelijk te zien wat er aan regels, beperkingen, ontwikkelingen en mogelijkheden zijn en hoe deze worden gedefinieerd. Digitaal is er niet in te zoemen op locaties. Dit is erg onprofessioneel. Natuurlijk is het maar een visie, die nog verder uitgewerkt dient te worden maar als we als ondernemer nu niet goed in beeld hebben w at er wel en niet kan is een bezwaar of reactie niet goed te formuleren	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
3.	Mijn bedrijf is volgens de visie gesitueerd in het Maasgebied voor zover dat op te maken is uit de kaart. Hier is laagproductieve landbouw mogelijk. Echter, mijn bedrijf is hoogproductief op een geringe oppervlakte. Doordat we op een kleine oppervlakte relatief veel planten produceren, gebruiken we veel minder gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen dan een bedrijf wat laagproductief presteert. Ook hebben we een aantal teeltondersteunende voorzieningen nodig om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nog verder te kunnen verminderen. Door hoogproductief te telen zijn deze voorzieningen economisch te verantwoorden terwijl bij laagproductief telen dit niet meer haalbaar is. Laagproductief en hoogproductief zijn dus containerbegrippen die in deze context geheel niet zijn te verantwoorden. Temeer omdat	De locatie van indiener ligt in het algemeen in het Maaslandschap. Uit de integrale visiekaart (hoofdstuk 4) is op te maken dat op de locatie grondgebonden landbouw is voorzien. In het Maasgebied is het mogelijk om als boomteler te kunnen ondernemen wanneer toegewerkt wordt naar een duurzamere boomteelt Let op: op basis van de Omgevingsvisie worden dus mogelijkheden geboden, maar een dergelijk initiatief moet altijd integraal getoetst worden (landelijke en provinciale wet- en regelgeving in combinatie met bijv. een omgevingsprogramma en het omgevingsplan), waardoor deze conclusie genuanceerd moet worden of verandert. Denk bijvoorbeeld aan het TOV-beleid. Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De

	indiener op deze manier zijn bedrijf niet verder kan verduurzamen door de begrenzing die laagproductieve landbouw oplegt, hoogproductief is ook noodzakelijk. Dit staat haaks op het worden van een emissieloze gemeente in de toekomst.	definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
4.	Loopt de gemeente niet op de feiten vooruit met deze omgevingsvisie aangezien Provincie Limburg eenzelfde Provinciale versie (POV1) heeft ontwikkeld? En hoe is dit ingepast in deze visie, aangezien beide visies in ongeveer hetzelfde tijdspad zijn opgesteld? Wordt er rekening gehouden met de richtlijnen en maatregelen die in de POVI zijn opgenomen? Of zijn er tegenstrijdige, dan wel niet gelijke maatregelen opgesteld?	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar

		ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
5.	In de visie worden voortdurend termen gebruikt die mijns inziens als mooie containerbegrippen kunnen worden bestempeld maar hiermee zijn geen concrete maatregelen, ontwikkelingen of beperkingen benoemd. De visie kan ik helaas niet als beleid opvatten maar meer als een mooi verhaal. In de visie mis ik verder de Landbouw Effect Rapportage. Deze is mijns inziens toch zeker van belang.	Hoe de visie gericht doorwerkt op de percelen van indiener is al uiteengezet in zienswijze 46, punt 3. De strategische hoofdlijnen zijn daarmee wel degelijk helder. Hoe zaken concreet doorwerken wordt verder uitgewerkt in een programma of het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is een OmgevingsEffectRapportage (OER) opgesteld, welke onderdeel uitmaakt van de Omgevingsvisie. Dit rapport maakt de milieueffecten op strategisch niveau inzichtelijk die de Omgevingsvisie teweegbrengt.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.47 Zienswijze 47

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De agrarische functie lijkt in deze gebieden namelijk ‘voorrang’ te krijgen op gevoelige functies. Dit terwijl de locatie juist een passende locatie is voor het type kinderopvang (veel buiten spelen, agrarisch gerelateerd, handen mogen ‘vies’ worden) dat indiener exploiteert. indiener vraagt zich af in hoeverre er in de agrarische gebieden nog ruimte geboden wordt voor agrarisch aanverwante (gevoelige) functies zoals een agrarische kinderopvang?	In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat bestaande rechten van bedrijven gerespecteerd worden. Er dient een evenwichtige toedeling van functies aan locaties plaats te vinden. De ene keer is een agrarische functie gewenst op een plek, de andere keer een bepaalde maatschappelijke voorziening op een plek. Dergelijke specifieke zaken worden met name getoetst bij een wijziging van het Omgevingsplan. In de voorbereiding van deze procedure(s) worden dergelijke vragen beantwoord en hieruit volgt de wenselijkheid voor een bepaalde functie op een bepaalde plaats. We hebben de strategische beleidslijn rondom ‘voorzieningen’ verduidelijkt in onze Omgevingsvisie voor wat betreft ‘agrarische kinderopvanglocaties’. Deze locaties zijn namelijk niet (altijd) centraal met een goede bereikbaarheid te realiseren, zoals de Omgevingsvisie wèl voorschrijft. Het volgende wordt toegevoegd bij het kopje ‘Onderwijs, sport en cultuur in dorpsclusters’ in de Omgevingsvisie: Sport en maatschappelijke voorzieningen zijn belangrijk voor het dorpsleven. Toch lukt het niet altijd om alle voorzieningen in elk dorp te houden, Samenwerking tussen dorpen kan dan een betere

		oplossing zijn. Een gezamenlijke school, kinderopvang of sportveld zorgt voor kwaliteit én nabijheid.
2.	De locatie van indiener is aangewezen als ‘Recreatieterrein – Bestaand’. Wil dit zeggen dat op deze locatie nu enkel nog recreatieve activiteiten zijn toegestaan in het vervolg? Dat zou toekomstige ontwikkelingen in de huidige functie als kinderopvang namelijk onmogelijk maken. In de integrale visiekaart komt de aanduiding als recreatieterrein, voor zover wij kunnen zien, namelijk niet terug.	Ten tijde van de concept Omgevingsvisie zijn de ‘Recreatieterrein – Bestaand’ vlakken opgenomen om inzichtelijk te krijgen waar recreatiefuncties zitten binnen de gemeente, als zijnde inventarisatiefunctie. Aangezien er geen bijzondere strategische functies aan gekoppeld zijn in latere fases, wordt deze kaartlaag verwijderd uit de Omgevingsvisie. Op 11 januari 2023 is een omgevingsvergunning verleend om een kinderdagverblijf te exploiteren. Deze vergunning heeft de IMRO-code NL.IMRO.1507.HOWEVERTWEG8-OVV1 en het besluitnummer 2022-040482. Hiermee is een kinderdagverblijf ondergeschikt aan de functie ‘Dagrecreatie’ op locatie toegestaan. De Omgevingsvisie wijzigt hier niets aan. Dit blijft toegestaan. Wèl dient deze omgevingsvergunning nog permanent overgenomen te worden in het Omgevingsplan wanneer dit voorbereid gaat worden voor het buitengebied in gemeente Horst aan de Maas. Wanneer dit deelgebied (buitengebied) voorbereid gaat worden, is nog niet bekend.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.
- Paragraaf 3.2.6: Het volgende wordt toegevoegd bij het kopje ‘Onderwijs, sport en cultuur in dorpsclusters’ in de Omgevingsvisie: Sport en maatschappelijke voorzieningen zijn belangrijk voor het dorpsleven. Toch lukt het niet altijd om alle voorzieningen in elk dorp te houden, denk bijvoorbeeld aan een agrarische kinderopvang. Samenwerking tussen dorpen kan dan een betere oplossing zijn. Een gezamenlijke school, kinderopvang of sportveld zorgt voor kwaliteit én nabijheid.
- De kaartlagen ‘Recreatieterrein – Bestaand’ en ‘Recreatieterrein – in Ontwikkeling’ worden verwijderd uit de kaarten behorende bij de Omgevingsvisie.

4.48 Zienswijze 48

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De woonbehoefte in de gemeente is divers. Niet iedereen wil of kan wonen in (gestapelde) nieuwbouw of uitbreidingslocaties bij de kernen. Juist in het buitengebied is vraag naar kleinschalige woonmogelijkheden, bijvoorbeeld voor gezinnen die landelijk willen wonen of voor mensen die in de buurt van hun agrarische werkzaamheden willen blijven. Een absoluut verbod sluit niet aan bij deze behoefte.	Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie. Het is overigens niet zo dat we per definitie deze bedrijfswoningen willen omzetten naar burgerwoningen omdat in veel gevallen het wenselijk is om de bedrijfsbestemming te behouden. Dit zal van geval tot geval in individueel gevallen beoordeeld worden. Vanaf 2026 gaan we in omgevingsprogramma’s en meer specifiek in dit geval met het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB) dit verder uitwerken.

		We willen de karakteristieken van het buitengebied behouden door te sturen op de juiste woning op de plek. Het verleden heeft bewezen dat te gemakkelijk woningen verspreid door het buitengebied toegestaan werden en dit knelde met de bestaande functies die er al aanwezig waren. Bovendien blijkt uit het woningbehoefteonderzoek dat we voldoende duurdere grondgebonden woningen in onze bestaande woningvoorraad hebben om aan de vraag te kunnen voldoen. Om deze reden willen we nu strakker sturen op het toestaan van woonfuncties in ons buitengebied. Voor het kernrandgebied hanteren we inderdaad ander beleid. Enerzijds wanneer grote ruimtelijke knelpunten (dit kunnen bijv. grootschalige saneringen, oplossen milieubelasting omgeving zijn) worden opgelost. Anderzijds door woningsplitsing, (pré)mantelzorgwonen, het omzetten van een bestaande bedrijfswoning naar burgerwoning in het kader van VAB-beleid kunnen uitzonderingen op de regel betekenen in het buitengebied en daarmee toch voldoen aan deze behoefte. Op korte termijn starten we met de actualisatie van ons beleid bij vrijkomende agrarische bebouwing. Bij deze vrijkomende agrarische bebouwing liggen in veel gevallen bedrijfswoningen. In de actualisatie van het beleid vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-beleid) werken we verder uit hoe we in de toekomst met deze bedrijfswoningen om willen gaan als het gaat om het wenselijke woon, -en leefklimaat voor deze woningen.
2.	Het toestaan van incidentele, goed ingepaste solitaire woningen kan bijdragen aan de leefbaarheid van het buitengebied en de vitaliteit van kleine dorpen en buurtschappen. Het voorkomt leegloop en zorgt voor meer sociale samenhang en draagvlak voor voorzieningen in de kleinere kernen.	Zie beantwoording zienswijze 48, punt 1. In de Omgevingsvisie sturen we op de juiste woning op de juiste plek. We zijn van mening dat strakker gestuurd moet worden op het toestaan van woningen in het buitengebied, omdat hierdoor nieuwe geur-/geluidsgevoelige objecten gecreëerd kunnen worden in een gebied waar ook veel solitaire buitengebied gebonden bedrijvigheid is toegestaan. Dit knelt met elkaar. Enkel wanneer grote ruimtelijke knelpunten worden opgelost, wordt een uitzondering gemaakt op deze regel.
3.	Het volledig uitsluiten van woningen bij dit hergebruik is echter onlogisch. Juist woningbouw kan bijdragen aan het behoud van ruimtelijke kwaliteit en het tegengaan van leegstand en verpaupering. Een woning op een vrijkomend erf is vaak landschappelijk beter inpasbaar dan een nieuwe bedrijfs- of recreatieve functie die meer druk legt op verkeer, geluid of milieu	Zie beantwoording zienswijze 48, punt 2.
4.	Het volledig uitsluiten van nieuwe woningen buiten kernranden miskent de mogelijkheid om via maatwerk en kwaliteitseisen wel passende ontwikkelingen toe te staan. Met een zorgvuldig welstands- en landschapskader kunnen solitaire woningen juist bijdragen aan de	Zie de beantwoording van zienswijze 48, punt 1 en 2.

	ruimtelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door herinrichting van onfraaie plekken, hergebruik van oude agrarische percelen of het saneren van oude, ontsierende stallen of loodsen.	
5.	De samenleving verandert, bijvoorbeeld door de groei van mantelzorgsituaties, de behoefte aan kleinschalige woonvormen en het inspelen op demografische krimp of juist regionale woningdruk. Een beleid dat zo strak is dichtgetimmerd, biedt onvoldoende flexibiliteit om hierop in te spelen	Op solitaire woningbouw in het buitengebied wordt strakker gestuurd omdat er voldoende ruimte vrijstaande gezinswoningen in de bestaande woningvoorraad zitten om aan deze vraag te kunnen voldoen. Er is wel behoefte aan extra woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens. We bieden daarom wel ruimte voor (pré-) mantelzorgwonen, woningdelen en woningsplitsing in het buitengebied, juist om strak dichttimmeren te voorkomen. We zijn van mening dat dit voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen sturen op de gemeentelijke woningbouwopgave.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie.

4.49 Zienswijze 49

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie.

	beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra

		bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan.

		De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie beantwoording zienswijze 49, punt 4.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden.	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.

	van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie beantwoording zienswijze 49, punt 4.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 49, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie beantwoording zienswijze 49, punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	In de nieuwe situatie zal de locatie een hoge cultuurhistorische waarde verkrijgen maar de agrarische mogelijkheden lijken te worden behouden. Indien het zo is dat als gevolg van de aanwijzing dat sprake is van een hoge cultuurhistorische waarde, belemmeringen zullen ontstaan voor de bedrijfsvoering van indiener dan verzet Indiener zich tegen deze aanduiding. Indiener vraag zich overigens af waarom deze aanduiding nu wél op deze grond wordt gelegd en waarom dat voorheen niet zo was. Indiener ziet ook geen onderbouwing in de ontwerp omgevingsvisie waarom de grond van en in de nabijheid van zijn locatie deze aanduiding heeft gekregen.	Het gebied van indiener betreft een gebied met hoge cultuurhistorische waarden. De ambities bij het cultuurlandschap zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 ‘Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed’. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaartbijlage cultuurlandschap en paragraaf 4.3. De betreffende aanduiding is niet nieuw. In het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is dit agrarisch met waarde. De beleidslijn voor agrarisch met waarde en hoge cultuurhistorische waarde komen overeen. Er is geen sprake van meer beperkingen ten opzichte van de bestaande situatie.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’

4.50 Zienswijze 50

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het kaartmateriaal is dusdanig ongedetailleerd dat we maar moeten inschatten waar het bedrijf ligt en welke aanduidingen er van toepassing zijn. Het had stukken beter geweest als een zichtbare/leesbare kadastrale ondergrond te zien zou zijn op de kaarten.	Naast de integrale kaart in Hoofdstuk 4 is ook per thema een kaart opgesteld. Wanneer deze kaarten erbij gepakt worden, klopt het inderdaad dat het bedrijf binnen de kernrandzone ligt. Het bedrijf ligt niet binnen de natuurbuffer bij Natuur Netwerk Limburg.
2.	Het is natuurlijk wel zo dat de Omgevingsvisie indirect invloed gaat hebben op bestaande rechten. De visie zal namelijk leiden tot het uitwerken van een aantal programma's die zullen leiden tot beleidsmatige keuzes. Indirect heeft de Omgevingsvisie daarmee wel effect op de bestaande rechten	In de Omgevingsvisie in paragraaf 1.1 staat daarom ook het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
3.	In de kernrandzone dienen de gebieden moet het woon- en leefklimaat verbeteren volgens de visie. "We vragen bedrijven die bijvoorbeeld geur- en fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Niet duidelijk is wat "uitbreiden" inhoudt. Hoeveel moet de uitstoot verlaagd worden? Dat is ook niet duidelijk. Indiener beschrijft vervolgens een concreet plan en vraagt of dit past binnen de omgevingsvisie.	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Zolang deze zaken nog niet geregeld/overgeheveld zijn, geldt overgangsrecht vanuit de Omgevingswet en daarmee het vigerende beleid rondom deze thema's. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.
4.	Mogelijke ligging in overgangszone natuurgebieden.	Zie beantwoording zienswijze 50, punt 1. De locatie ligt tegen de overgangszone, hij ligt er niet in.
5.	In paragraaf 3.4.1 wordt aangegeven dat "we een toekomstbestendige landbouwsector zonder uitspoeling of schadelijke uitstoot' willen'. Dat streven is natuurlijk mooi, maar hoe ga je dat realiseren? Wat is schadelijke uitstoot? Bij een pluimveehouderij is er sprake van emissies van geur, fijnstof en ammoniak. Zijn deze emissies schadelijk? Als er binnen de waardes gebleven wordt die de diverse toetsingskaders geven zijn ze dan ook nog schadelijk? Dat is niet duidelijk.	Zie beantwoording zienswijze 50, punt 3.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.51 Zienswijze 51

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het bedrijf beschikt over meerdere hectares landbouwgrond, waarvan circa 29 hectare dicht	De maatregelen in de kernrandzones zien met name toe op de niet grondgebonden landbouw zoals de

	tegen dorpskernen ligt en (gedeeltelijk) binnen de voorgestelde 250 meter zone valt. Deze gronden worden verpacht aan agrarische ondernemers. Door de beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal de waarde van deze percelen aanzienlijk dalen, omdat potentiële pachters deze gronden minder rendabel zullen kunnen exploiteren.	intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Akkerbouw valt hier niet onder en is niet grondgebonden landbouw. Daarbij worden bestaande rechten gehonoreerd. Aangezien de jurisprudentie rondom gewasbeschermingsmiddelen in een rap tempo verandert, maken we daar nu geen keuze in en volgen we de landelijke tendens. Dit staat uitgeschreven op pagina 68. We volgen deze ontwikkelingen nauw en onderzoeken of de huidige vuistregel van 50 meter aangepast moet worden. Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies. Samen met de agrarische sector zoeken we naar manieren om dat te realiseren. Hiermee zijn we niet meer of minder beperkend dan hetgeen landelijk nu loopt. Parallel hieraan willen we dus samen met de agrarische sector aan de slag om een passend antwoord op deze problematiek te geven.
2.	De maatregel leidt tot een directe waardevermindering van de percelen binnen de 250 meter zone. Gronden die door de beperking minder aantrekkelijk zijn voor agrarische exploitatie verliezen een aanzienlijk deel van hun marktwaarde. Dit vormt een financieel nadeel voor het bedrijf en een inbreuk op het eigendomsrecht, zonder dat hiervoor compensatie is voorzien. Indiener beroept zich dan ook op een verzoek tot nadeelcompensatie in.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
3.	Het volledig uitsluiten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen een straal van 250 meter rondom kernen achten wij disproportioneel.	Dit staat niet in de Omgevingsvisie, in de Omgevingsvisie staat dat we in het kernrandgebied sturen op een gezonde leefomgeving. Voor hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen verwijzen we naar pagina 68: hier wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
4.	In plaats van een generieke uitsluitingsmaatregel kan de gemeente beter inzetten op: - het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken bij pachters,	Daar zijn we het helemaal mee eens. De gemeente is echter niet primair aan zet. Daar waar we dat wel zijn en het binnen onze mogelijkheden ligt, sturen we zeker op de voorgestelde maatregelen.

	- het gebruik van precisielandbouw, - het ondersteunen van initiatieven voor geïntegreerde gewasbescherming en weerbare teeltsystemen	

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.52 Zienswijze 52

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Om in de toekomst alle uitdagingen betreft klant-eisen, milieu en klimaat het hoofd te bieden is het noodzakelijk dat er op de hoofdlocatie ruimte blijft en komt, om verder te kunnen investeren in teeltmethodes van de toekomst zoals gebruik van containervelden en teeltondersteunende maatregelen. Op de kaarten is het lastig te zien in welk 'gebied' de hoofdlocatie valt en wat dit voor de bedrijfsvoering betekent. 1. Als boomteeltgebied met teeltondersteunende voorzieningen 2. Als projectvestigingsgebied 'De Hanenberg' (tijdens ruilverkaveling Melderslo tot stand gekomen) 3. Als overgangszone natuur. Deze overgangszone heeft met name betrekking op de bescherming van de 'natte natuurparel' Schuitwater, welke echter ruim 900 meter van dit perceel vandaan ligt	Daar waar de Omgevingsvisie ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, worden concrete ruimtelijke ontwikkelingen o.a. in het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) concreet uitgewerkt. Er is hier dus geen sprake van bestemmingen, want dit is niet het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) dat voorligt. Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel. De Omgevingswet schrijft voor dat zowel in de Omgevingsvisie sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Hierdoor kan het zo zijn dat er meerdere ‘aanduidingen’ gelden. De genoemde aanduidingen komen veelal overeen uit het bestemmingsplan, waar de extensiveringszone (overgangszone natuur) al met een aanduiding in vastgelegd is. Het projectvestigingsgebied de Hanenberg zoals dit is aangewezen bestaat niet meer als zodanig. Dit neemt niet weg dat bestaande rechten worden gerespecteerd en onder voorwaarden het mogelijk is om het bedrijf verder te ontwikkelen.
2.	Indiener wil graag maatwerk op zijn locatie.	Zoals reeds toegelicht in zienswijze 52, punt 1. De Omgevingsvisie is een strategische visie op hoofdlijnen. Voor concretere initiatieven is een wijziging van het omgevingsplan of de aanvraag van een omgevingsvergunning meestal de geëigende weg. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dient een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.53 Zienswijze 53

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt aangegeven dat Horst aan de Maas ruimte ziet om "een deel van de regionale vraag op te vangen" Deze passage roept bij mij zorgen op. Ik verzoek de gemeente daarom om in de definitieve Omgevingsvisie. - expliciet vast te leggen dat de lokale woningbehoefte leidend is en voorrang krijgt boven regionale druk; - duidelijk te maken dat regionale woningbouwopgaven niet automatisch worden overgenomen door Horst aan de Maas; - en te benadrukken dat extra woningbouw slechts kan plaatsvinden indien deze aantoonbaar bijdraagt aan de leefbaarheid en kwaliteit van de eigen kernen.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
2.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt gesteld dat arbeidsmigranten van “essentieel belang” zijn voor de lokale economie en een “cruciale rol” vervullen. Deze formuleringen zijn te stellig en wekken een eenzijdig beeld dat niet past bij de doelstellingen van de Omgevingsvisie. Een dergelijke kwalificatie zou, wanneer zij in de visie wordt opgenomen, bindend worden vastgelegd en vormt daarmee een onwenselijke uitgangspositie voor toekomstig beleid.	Er zijn vele onderzoeken die aantonen hoeveel arbeidsmigranten er in onze gemeente en regio werken. Wij hebben altijd erkend dat zonder de arbeidsmigranten de economie niet draaiende te houden is. Ligt bijvoorbeeld vast in onderzoek Decisio, Sociaal Cultureel Planbureau, Rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 en beleidskader 2019
3.	Het stimuleren van innovatie, automatisering en productiviteitsgroei is daarom veel belangrijker dan het bestendigen van afhankelijkheid van arbeidsmigratie. De ambitie in de Omgevingsvisie om te komen tot een duurzame en innovatieve economie staat haaks op het vastleggen van arbeidsmigratie als "essentieel” of “cruciaal”.	Niet alle werkzaamheden zijn te automatiseren. Dit is nog een lange weg. Wel proberen we door samenwerking tussen bedrijfsleven en onderzoeksinstellingen innovatie te bevorderen.
4.	In de visie ontbreekt een duidelijke uitwerking van de vraag hoe huisvesting van arbeidsmigranten wordt gepositioneerd ten opzichte van bedrijventerreinen en kernen. Het is inderdaad van groot belang dat bedrijven die niet thuishoren op een bedrijventerrein binnen de kernen worden geplaatst, en dat omgekeerd grootschalige woonlocaties op industrieterreinen waar Industrie met een hoge milieubelasting wordt toegestaan worden uitgesloten.	In programma’s wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma’s o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid en zit in de planning om een programma voor het landelijk gebied te maken
5.	De gemeente dient rekening te houden met de juridische positie van bewoners. Huisvesters suggereren regelmatig dat arbeidsmigranten onder de noemer tijdelijk geen huurbescherming genieten, terwijl recente jurisprudentie, zoals de uitspraak van arbeidsmigrant Kevin Victor tegen huisvester	De Omgevingsvisie reageert niet op losse uitspraken van ondernemers, bedrijven en burgers maar ziet toe op strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving. Het melden van problemen met verhuurders verloopt via een ander domein.

	Otto/Kafra aantoont dat dit wel degelijk het geval is.	
6.	Ook wijs ik erop dat (uitbreiding van) shortstay-huisvesting (logiesfunctie) ook onbedoelde maatschappelijke neveneffecten kan hebben, zoals een toename van dakloosheid. Dit risico dient in de visie expliciet te worden onderkend en afgewogen.	Het beleid over veiligheid op straat en handhaving van de openbare orde wordt niet beïnvloed door deze omgevingsvisie. Dit verloopt via landelijke regelgeving, en/of de algemene plaatselijke verordening (APV).
7.	Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft vastgesteld dat een toenemende migratie kan leiden tot een lagere sociale cohesie, tot spanningen tussen bevolkingsgroepen en tot een afname van vertrouwen in de overheid. Dit kan participatie en onderling vertrouwen aantasten, en dat staat haaks op de doelstellingen van een vitale leefgemeenschap zoals beoogd in de Omgevingsvisie.	Het beleid over migratie daar gaat deze omgevingsvisie niet over. Dit zijn zaken die in het sociaal domein opgepakt dienen te worden en bijvoorbeeld in een preventievisie zouden kunnen landen. Voor deze thema's verloopt het een en ander ook vaak via landelijke regelgeving.
8.	De ontwerp Omgevingsvisie stelt dat de gemeente inzet op "kwalitatieve economische groei" en tegelijkertijd dat arbeidsmigranten "essentieel en cruciaal" zijn voor de lokale economie. Deze uitspraken zijn tegenstrijdig en roepen fundamentele vragen op. Indien de gemeente daadwerkelijk kiest voor kwalitatieve groei, dient zij duidelijke kaders te stellen voor het soort bedrijven dat zich kan vestigen en voor de manier waarop werkgelegenheid wordt gecreëerd. Bedrijven die structureel afhankelijk zijn van grote aantallen arbeidsmigranten passen niet bij een strategie gericht op duurzame kwaliteit. In de Omgevingsvisie dient helder gesteld te worden dat innovatie, automatisering en productiviteitsgroei de primaire motoren zijn voor een duurzame lokale economie en niet de afhankelijkheid van arbeidsmigranten.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. In dit geval een programma dat toeziet op bedrijventerreinen of bijvoorbeeld de huisvesting van arbeidsmigranten.
9.	Het verleden leert dat ambities om bedrijventerreinen te richten op agro en agri niet altijd zijn waargemaakt; de praktijk laat juist een sterke toename van distributiebedrijven en logistiek zien. Zonder concrete borging in de Omgevingsvisie bestaat het risico dat de huidige intenties opnieuw niet worden waargemaakt. De visie dient daarom heldere criteria te bevatten: welke bedrijven horen bij kwalitatieve economische groei en welke niet?	Zie 53.8.
10.	De verwijzing naar de "strategische inzet van de klavers 7 en 11 in de regio" is bovendien onduidelijk en te cryptisch geformuleerd. Er ontbreekt een uitleg wat met deze strategie wordt bedoeld, welke rol de regio speelt en welke consequenties dit heeft voor lokale bedrijven en omwonenden. Daarbij is opmerkelijk dat zowel de aangenomen motie over Klaver 7, met daarin vier verschillende ontwikkelscenario's, als het door inwoners en maatschappelijke organisaties aangedragen alternatieve plan voor een kleinere ontwikkeling van Klaver 7 "Ten Oosten van Sevenum", niet in de visie zijn verwerkt.	Zie 53.8. De strategie voor de ontwikkeling van Klaver 7 is nog onderwerp van gesprek tussen aandeelhouders van de gebiedsontwikkeling en het college/raad van de gemeente Horst aan de Maas. Hierover zal een afzonderlijk besluit plaatsvinden in de vorm van een ontwerp-omgevingsplan.

	Dit alternatieve plan is breed gedragen door buurtbewoners, Groengroep Sevenum, Behoud de Parel, de Dassenwerkgroep Limburg en de Milieufederatie Limburg. Het voorziet in 30 hectare ruimte voor lokale ondernemers, een groene buffer van 100 meter, het behoud van natuur, landbouwgrond en de aanwezige dassenburcht. Dat dit participatief tot stand gekomen plan volledig buiten beschouwing is gelaten, staat haaks op de ambitie van de gemeente om samen met de samenleving richting te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling. De Omgevingsvisie 2040 is juist het moment om zowel de scenario's uit de motie als dit breed gedragen alternatief integraal mee te wegen en de begrenzing van Greenport Klaver 7 opnieuw te bezien.	
11.	De passages over "grotere kavels" en "schuifruimte voor bedrijven" zijn eveneens te vaag. Wat wordt verstaan onder grotere kavels, wat zijn de criteria, en welke kaders gelden daarbij? Zonder duidelijke definities blijven deze termen inhoudsloos en kunnen zij in de praktijk leiden tot ongewenste ontwikkelingen en overlast voor omwonenden. In de huidige formulering voelt dit eerder als een cliffhanger dan als een visie en dreigt de gemeente de uiteindelijke keuzes feitelijk door te schuiven naar een volgende generatie, in plaats van nu duidelijk richting te geven en grenzen te stellen	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Zie 53.8.
12.	Het is positief dat de visie noemt dat bedrijven die veel externe arbeidskrachten nodig hebben beperkt moeten worden. Toch ontbreekt een concrete invulling: hoe gaat de gemeente dit daadwerkelijk sturen?	Zie beantwoording zienswijze 53, punt 4 en zienswijze 8. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
13.	Een ander punt van zorg is dat de visie stelt dat "groei nodig is om onze lokale economie sterk te houden en bedrijventerreinen duurzamer te maken". Deze redenering is niet onderbouwd. Oneindige economische groei is niet mogelijk in een eindige leefomgeving. Duurzaamheid vraagt juist om storing op innovatie, efficiënt gebruik van middelen, circulaire principes en beperking van externe arbeid, niet om ongerichte uitbreiding. Het is bovendien inconsistent dat de visie zeer strenge duurzaamheidsopgaven oplegt aan de landbouw, maar Industrie en distributie op Greenport nauwelijks kritisch beschouwt, terwijl ook daar sprake is van grote emissies en effecten op leefomgeving door bijvoorbeeld fijnstof van uitlaatgassen, slijtage van banden/remmen en verkeersdruk en dienen dezelfde aandacht en normstelling te krijgen. Ook het Ontwerpprincipe 1 "niet afwentelen" meet consequent worden toegepast op alle sectoren en niet enkel op de landbouw.	Zie 53.8. Binnen de kernrandzone geldt dat bedrijven met een te hoge milieucategorie niet wenselijk zijn in de kernrandzone.

14.	De ontwerp Omgevingsvisie stelt dat Horst aan de Maas in 2040 klimaatneutraal zal zijn, terwijl in eerdere beleidsstukken (zoals KODE) nog werd uitgegaan van 2050. Deze vervroeging van het doel met tien jaar is niet onderbouwd en roept vragen op over de haalbaarheid. Het stellen van onrealistische of onhaalbare doelen werkt contraproductief en kan het vertrouwen van inwoners in gemeentelijk beleid ondermijnen. Ik verzoek daarom om de ambitie te baseren op een realistische analyse en haalbare tijdshorizon.	2050 is inderdaad het juiste jaar voor wat betreft klimaatneutraal. 2040 is de doelstelling van de glastuinbouwsector.
15.	Ook wordt in de visie gesteld dat "in Horst aan de Maas 30% van de totale energievraag duurzaam moet worden opgewekt". Onduidelijk blijft waar de gemeente nu staat ten opzichte van dit doel en hoe de huidige voortgang is. Zonder nulmeting en inzicht in de stand van zaken ontbreekt een realistisch vertrekpunt.	Dit wordt verduidelijkt in de Omgevingsvisie in paragraaf 3.7.6 naar het volgende: '*In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.*
16.	Verder wordt gesproken over "energiesystemen waarbij duurzame opwekking, gebruik, opslag en omschakeling met elkaar verbonden zijn", met Greenport als "logische plek om te starten". Deze formulering is onvoldoende duidelijk. Wat betekent "starten" concreet? Welke projecten worden voorzien, welke impact hebben deze op de omgeving, en hoe wordt draagvlak geborgd? Zeker in gebieden zoals Sevenum, die reeds tors hebben ingeleverd op landschappelijke openheid en omgevingskwaliteit, is verdere aantasting door windturbines of grootschalige zonneparken zonder breed draagvlak onwenselijk	Zie 53.8. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. In dit geval in het Energieprogramma. Op elk industrieterrein is er de potentie van het vormen van een energy hub. Deze hebben niet persé landschappelijk aantasting tot gevolg.
17.	De visie stelt bovendien dat de gemeente "nog te weinig energie opwekt". Ook hier ontbreekt de onderbouwing; waarop is dit oordeel gebaseerd, en hoe is dit afgezet tegen landelijke of regionale doelstellingen? Heldere en controleerbare maatstaven ontbreken.	Uit het DASHBOARD - Doelstellingen gemeenten en regio's - Horst aan de Maas volgt dat we op 13% van de 30% zitten.
18.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt op de kaart van pagina 51 een groot gebied aangeduid als "innovatief economisch cluster Greenport". Dit betreft onder meer het gebied waar ik woon. Het is onduidelijk waarom dit gebied nu ineens volledig onder deze duiding valt en of dit betekent dat hier toekomstige industriële ontwikkeling wordt voorzien. Greenport is op dit moment immers geen innovatief cluster, maar bestaat grotendeels uit grootschalige distributiebedrijven met een hoge afhankelijkheid van arbeidsmigranten. Het benoemen van dit gebied als "innovatief economisch cluster" wekt een onjuist beeld en schept ongewenste verwachtingen. Als inwoner van dit "gebied" ervaar ik de aanduiding 'innovatief economisch cluster' als misleidend en als extra druk op de leefomgeving; deze emotie dient serieus meegewogen te worden.	De naam 'Innovatief economisch cluster Greenport' voor dit gebied is integraal door de Omgevingsvisie gewijzigd naar 'Greenport Venlo' om verwarring te voorkomen. Dit is ook de naam zoals deze intergemeentelijk gehanteerd wordt.
19.	Daarnaast wordt op de kaart op pagina 51 geen natuur weergegeven tussen Sevenum en	De Omgevingsvisie geeft per thema de belangrijkste strategische beleidslijnen. De kaart waar indiener

	Greenport, terwijl deze buffer op pagina 79 wel is opgenomen. Dit leidt tot verwarring en dient in alle kaarten eenduidig en volledig te worden weergegeven, inclusief groene buffers en landschappelijke waarden.	naar verwijst gaat over het thema 'Economie'. De landschappelijke kenmerken en (strategische) ontwikkelingen zijn vastgelegd in paragraaf 3.6. In deze kaart is ook het landschapsplan voor de Greenport opgenomen. Het landschapsplan is ter verduidelijking als hoofdstuk 9 toegevoegd aan de Omgevingsvisie. Dit betreft een wijziging.
20.	Op pagina 49 wordt het noordoosten van Sevenum aangeduid als "minder waardevol gebied". Dit is een kwalificatie die voor inwoners die daar wonen onjuist en kwetsend overkomt. Voor bewoners is dit gebied juist van grote waarde, zeker gezien de druk die zij al ervaren door de aanwezigheid van Greenport. Het is belangrijk dat de Omgevingsvisie zorgvuldig formuleert en geen negatieve waarderingen toekent aan gebieden waar mensen wonen en hun leefomgeving koesteren.	We delen deze mening, daarom is het stuk tekst 'waardoor die delen minder waardevol zijn.' verwijderd bij het cultuurhistorisch kompas voor Sevenum.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen 'We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen' en 'De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum'.
- In paragraaf 3.7.6 wordt de volgende zin verduidelijkt: *'in Horst aan de Maas 30% van <u>de totale verwachte energievraag</u>, in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.'*
- De naam 'Innovatief economisch cluster Greenport' voor dit gebied is gewijzigd naar 'Greenport Venlo' in de gehele Omgevingsvisie om verwarring te voorkomen.
- Op pagina 52 is het stuk tekst 'waardoor die delen minder waardevol zijn.' verwijderd bij het cultuurhistorisch kompas voor Sevenum.
- Aan de Omgevingsvisie is een nieuw hoofdstuk 9 toegevoegd als bijlage. In deze bijlage is het Landschapsplan Greenport Venlo toegevoegd, hierna wordt verwezen in paragraaf 3.6.

4.54 Zienswijze 54

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Onze zienswijze komt voort uit zorg over de wijze waarop erfgoed in de visie wordt behandeld. Erfgoed wordt weliswaar als kernkwaliteit erkend, maar de noodzakelijke borging in beleid, Juridische instrumenten en uitvoering ontbreekt. Daardoor blijft bescherming in de praktijk vrijblijvend. Wij verzoeken u dringend deze punten te herstellen bij de vaststelling van de definitieve Omgevingsvisie en het OER, zodat erfgoed daadwerkelijk wordt beschermd, beleefd en doorgegeven aan toekomstige generaties.	In paragraaf 3.6 'Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed' in combinatie met de OmgevingsEffectRapportage (OER) en bijlage 9 zijn de strategische lijnen uiteengezet. Op Omgevingsvisieniveau is dit voldoende. De Omgevingsvisie betreft vervolgens de basis voor het Programma Erfgoed (geldend vanaf 25 juli 2025, zie Programma Erfgoed Horst aan de Maas)) en vervolgens het Omgevingsplan (bijvoorbeeld via de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie of de aanduiding 'bos- en mozaïeklandschap'). Hiermee is en wordt de borging van erfgoed op diverse manieren voldoende geborgd.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.55 Zienswijze 55

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Belanghebbende is van mening dat de ontwerp omgevingsvisie onvoldoende concreet inzicht biedt in de gevolgen, die de omgevingsvisie kan of zal hebben voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het eigen bedrijf en binnen de huidige bedrijfslocatie. Is deze locatie een toekomstbestendige locatie? De ligging binnen het deelgebied 'veelzijdig zandlandschap' zou dit wel verwachten. Dit deelgebied is aangeduid als een van de meest agrarisch geschikte zones en dus zou het bedrijf van belanghebbende niet belemmerd mogen worden.	De gebruiksmogelijkheden worden nu al steeds meer ingeperkt vanuit de Europese en landelijke politiek, en de bescherming van de aspecten water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.' Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
2.	Belanghebbende wenst zijn toekomst op de bestaande locatie verzekerd te hebben en vraagt de gemeente om op korte termijn duidelijkheid hierin te bieden. Belanghebbende roept de gemeente op om hierin duidelijkheid te scheppen en te zorgen voor realistisch en uitvoerbaar flankerend beleid.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke concrete(Re) zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
3.	Daarbij roept belanghebbende de gemeente bovendien op om aan te sluiten bij de normen die vanuit de landelijke overheid en de wet- en regelgeving reeds (zullen) worden gesteld en niet te zorgen voor strengere normen, teneinde de zittende agrariërs voldoende toekomstperspectief te kunnen bieden.	Zie 55.2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.56 Zienswijze 56

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Deze locatie is gelegen in het "toeristisch recreatieve cluster de Peelbergen". De Visie op de gebieden (hoofdstuk 5) doet voorkomen dat er in dit gebied alleen ruimte is voor intensieve recreatie en toerisme en hippische activiteiten. De praktijk is dat de landbouwsector (in meerdere vormen) een groot deel van de ruimte in dit gebied beslaat. Je doet het gebied dan ook tekort door alleen in te steken op recreatie. Het zal ook nooit zo zijn dat het gebied alleen en uitsluitend gebruikt gaat worden voor recreatie. Er zullen meerdere functies langs elkaar voorkomen. De visie zegt niets over de andere functies.	Daar waar het landschap 'toeristisch landschap Peelbergen' is aangeduid, daar hebben recreatieve ontwikkelingen – rekening houdend met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties – wel voorrang. Dit wil niet zeggen dat andere functies niet mogelijk, ongewenst en onbelangrijk zijn. Dit is ook de reden dat dit gebied bij het veelzijdig zandlandschap hoort. Zoals de naam zegt, veelzijdig, en herbergt daarmee veel verschillende functies evenals de grondgebonden en niet grondgebonden landbouw.
2.	Het is natuurlijk wel zo dat de Omgevingsvisie indirect invloed gaat hebben op bestaande rechten. De visie zal namelijk leiden tot het	In de Omgevingsvisie in paragraaf 1.1 staat daarom ook het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel

	uitwerken van een aantal programma's die zullen leiden tot beleidsmatige keuzes. Indirect heeft de Omgevingsvisie daarmee wel effect op de bestaande rechten	invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.57 Zienswijze 57

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Opvallend was de suggestieve en voor land- en tuinbouw negatieve toon in enquêtes en tijdens inwonersavonden. Wij vinden dat ongepast. Vanuit glastuinbouw is nadrukkelijk bezwaar gemaakt tegen het Koersdocument en in gesprek is door uw wethouder aangegeven dat het koersdocument richting de prullenbak zou gaan. We constateren echter dat het koersdocument tot op heden op de website staat en er in de visie nog steeds naar wordt verwezen. We missen daarnaast verbinding met regionaal, bovengemeentelijk denken én het perspectief voor het tuinbouwcluster dat mede door Horst aan de Maas is beschreven in het rapport "Toekomstperspectief Tuinbouwketen Limburg+".	Het koersdocument waarnaar indiener verwijst, is nooit vastgesteld en heeft daarmee ook geen enkele status. In 2022 is een geheel nieuwe herstart gemaakt met het traject om te komen tot een Omgevingsvisie. De concept Omgevingsvisie is als 'koersdocument' gaan gelden. Het rapport Toekomstperspectief Tuinbouwketen Limburg + is bekend bij ons en ook ondertekend door Wethouder Beurskens. Het rapport is niet als beleid door het college van Burgemeester en Wethouders van Horst aan de Maas vastgesteld. We zien het rapport TTL+ als belangrijke bouwsteen voor bij het bepalen van het toekomstperspectief voor de brede tuinbouwsector en niet als beleids- of toetsingskader bij toekomstige ontwikkelingen.
2.	Hetgeen op dit moment beschreven staat in de Ontwerp Omgevingsvisie 2040 biedt voor ons als ondernemers geen enkel toekomstperspectief. Ik kan als ondernemer behouden wat ik heb, maar er komt niks meer bij en er zijn ontwikkelmogelijkheden meer. Ofwel bestaande rechten blijven bestaan maar er is geen kans meer om mijn bedrijf verder te laten groeien. En let op: groei is niet altijd areaalvergroting	Indiener geeft aan dat de bedrijfslocaties van indiener allemaal gelegen zijn in het glastuinbouwconcentratiegebied. Juist in deze gebieden moedigen we glastuinbouwbedrijven aan om verder te innoveren en bij te dragen aan verduurzaming. Hiermee wordt gestuurd op een toekomstbestendige glastuinbouw. Dit is beter uitgeschreven in paragraaf 3.4.1. We zijn het overigens eens met de stelling dat groei niet altijd areaalvergroting is.
3.	Wat algemeen opvalt aan het document Omgevingsvisie dat er gewerkt wordt met vage en indicatieve kaarten met overlappende functies waarop niet ingezoomd kan worden. Hierdoor is het niet mogelijk goed te zien welke gevolgen de ingetekende maatregelen hebben voor mijn bedrijf. Het lijkt alsof er binnen het Ontwerp Omgevingsvisie geen rekening wordt gehouden met bestaande functies van gebieden en de daar nu al gevestigde bedrijven.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
4.	Wat is de nut en noodzaak van een kernrandzone.	Een kernrandzone is de overgangszone tussen het bebouwde gebied (de kern van een stad of dorp) en het buitengebied, gekenmerkt door relatief veel bebouwing die dichter op elkaar staat dan in het landelijke gebied. Het doel van een kernrandzone is het geleidelijk laten overgaan van stedelijk naar landelijk gebied en het sturen van ontwikkelingen, waarbij specifieke regels kunnen gelden voor de ontwikkeling van bijvoorbeeld agrarische bedrijven.

		In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. De kernrandzones zijn ook een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen.
5.	Waarom is er gekozen voor een 250 meter-zone i.p.v. een 100-meterzone. Tot op heden is er nooit een heldere onderbouwing voor deze keuze geleverd. Temeer omdat in de POVI uitgegaan wordt van 100 meter. Waarom wijkt de gemeente af van deze afstand met een 250 meter-zone? Indiener wil graag dat deze afstand teruggebracht wordt naar maximaal 100 meter, zoals ook in de POVI gedaan is.	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI is niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
6.	Wat betekent het voor mijn bedrijf als deze kernrandzone ligt? Of wanneer mijn bedrijf erbuiten ligt?	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we

		samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. In de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. Dit geldt niet als uw bedrijf buiten de kernrandzone ligt.
7.	Heeft de gemeente haar visie getoetst op planschade	Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
8.	Kan de kernrandzone nog verder opschuiven dan hoe deze nu al ligt.	Nee, dit mag niet zomaar. Wanneer een dergelijke zone aangepast moet worden in de kaart, dient de Omgevingsvisie (op onderdelen) gewijzigd te worden, waarbij een nieuwe procedure doorlopen moet worden met een nieuwe ontwerp en vaststellingsfase. Waarbij belanghebbenden opnieuw de mogelijkheid krijgen om hier iets van te vinden.
9.	Is de gemeente bereid om bedrijven die in de kernrandzone liggen te verplaatsen buiten deze zone?	Dit ligt er aan welke locatie de ondernemer voor ogen heeft. Dit is maatwerk. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.
10.	Kan de gemeente bij plannen en ontwikkelen van woonwijken minimaal 250 meter in acht nemen tot de nabijgelegen bedrijven en agrarische percelen.	Door de karakteristieken van een kernrandzone kunnen wij op voorhand dus niet uitsluiten dat we minimaal 250 meter in acht nemen tot nabijgelegen bedrijven en agrarische percelen. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied

		vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.
11.	Een paar kernrandzones lopen over het bedrijf van indiener. In de Omgevingsvisie wordt gesproken over het wandelen en fietsen in de kernrandzones. Betekent dit dat hierdoor mensen over mijn terrein kunnen gaan wandelen en fietsen? Of moet ik nu plaats gaan maken op mijn bedrijf op termijn voor wandelaars en fietsers.	Waar de Omgevingsvisie toeziet op de strategie op hoofdlijnen. Daar ziet een omgevingsprogramma of een omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) op de concrete uitvoering van de Omgevingsvisie. In de kernrandzone wordt een gezonde leefomgeving gestimuleerd. Een van de dingen waaraan gedacht kan worden, als koppelkans, is het stimuleren maar ook realiseren van fiets- en wandelpaden in de kernrandzone. Zoals gezegd: hier kan aan worden gedacht. Dit wil niet zeggen dat dit er per definitie komt. Of een bepaalde actie wordt uitgevoerd moet verder getoetst worden in met name het omgevingsplan. Als het zover komt dan wordt voor een wijziging van het omgevingsplan een geheel nieuw proces doorlopen.
12.	In de kernrandzone is uitbreiding van bestaande bedrijven niet toegestaan. Kan ik nu als ondernemer nog wel verduurzamen?	De bestaande rechten worden gerespecteerd. Als een bedrijf op basis van de bestaande rechten wil veranderen moet dit binnen de bestaande kaders met minder milieu uitstoot en met verduurzaming). De omgevingsvisie biedt hier mogelijkheden voor.
13.	In de kernrandzone worden milieucategorie 1 en 2 bedrijven toegelaten. Hoe zit het met glastuinbouwbedrijven die bijvoorbeeld in milieucategorie 2 of 3 vallen.	Hiervoor geldt dat de bestaande rechten zoals die gelden gehonoreerd worden. Zoals al vastgelegd in het Omgevingsplan.
14.	In hoeverre blijven de concentratiegebieden glastuinbouw (zoals bijv. Veld-Oostenrijk, Melderslo) gelden? Met name het stuk dat in de kernrandzone ligt, wat gaat daar nu mee gebeuren?	In de integrale kaart van de Omgevingsvisie zijn de glastuinbouwconcentratiegebieden vastgelegd. Daaruit is op te maken dat Veld-Oostenrijk en Melderslo (ten oosten daarvan) is aangeduid als glastuinbouwconcentratiegebied. De kernrandzone overgangsgebieden zijn gebieden waar primair een gezonde leefomgeving geldt. Vanuit de bestaande situatie kan het daarmee voorkomen dat een functieaanduiding voor glastuinbouw over deze zone heen valt. In dat geval zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor het glastuinbouwbedrijf alleen mogelijk als hierbij geen toename van impact en omvang van het glastuinbouwbedrijf gepaard gaat. De bestaande rechten worden hierbij gerespecteerd.
15.	In hoofdstuk 3 overgangszone kernrandgebied rond de dorpen gestuurd op het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen, vermindering van geur en vermindering van fijnstof. Weet de gemeente überhaupt wel hoe de glastuinbouwsector van vandaag de dag werkt?	Er wordt op pagina 28 en 29 gesproken van voorbeelden (zoals, bijvoorbeeld). Het is een niet limiterende opsomming. Zaken als transport, lichtvervuiling, substantiële emissie van energie, kunnen hier dus bij gedacht worden.
16.	Waarom wordt er bij het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen, fijnstof, geur alleen gekeken naar bedrijven? Ook burgers kunnen hier zeker bijdragen, bijvoorbeeld houtstook of het water geven van de tuin. Ook zij mogen hierin verantwoordelijkheid dragen.	We delen de mening dat terugdringen van milieulasten ligt inderdaad niet alleen bij bedrijven. Ook burgers zullen hieraan moeten bijdragen. Op pagina 32 wordt reeds aangegeven dat ook verminderen van fijnstofuitstoot door houtstook een van de zaken is waarop gestuurd kan worden.

17.	Er wordt in de Omgevingsvisie niets gezegd over bedrijfswoningen. Mogen agrarische bedrijfswoningen niet meer omgezet worden naar een burgerwoning? Hierdoor worden agrarische bedrijfswoningen onverkoopbaar als ze niet omgezet mogen worden.	Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.3 en 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie. Het is overigens niet zo dat we per definitie deze bedrijfswoningen willen omzetten naar burgerwoningen omdat in veel gevallen het wenselijk is om de bedrijfsbestemming te behouden. Dit zal van geval tot geval in individueel gevallen beoordeeld worden. Voor het kernrandgebied hanteren we ander beleid. Op korte termijn starten we met de actualisatie van ons beleid bij vrijkomende agrarische bebouwing. Bij deze vrijkomende agrarische bebouwing liggen in veel gevallen bedrijfswoningen. In de actualisatie van het beleid vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-beleid) werken we verder uit hoe we in de toekomst met deze bedrijfswoningen om willen gaan als het gaat om het wenselijke woon -en leefklimaat voor deze woningen.
18.	Als ondernemers voelen we ons verantwoordelijk voor deze doelgroep en willen we investeren in goede en betaalbare huisvesting, maar hiervoor is voldoende ruimte binnen de omgevingsvisie/ gemeentelijk beleid essentieel. Op dit moment liggen de mogelijkheden voor realisatie van goede, betaalbare en kleinschalige huisvesting al ruim 1.5 jaar stil o.a. door een door het college opgesteld niet werkbaar en onrealistisch beleid omtrent spuitzones.	In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid.
19.	Er wordt geen ontwikkelperspectief voor de glastuinbouwsector geboden. De Klaver 7 bevat te kleine kavels. Indiener wil concreter schuifruimte opgenomen hebben voor de glastuinbouw. De ruimte die nu in de Omgevingsvisie wordt gegeven is te weinig.	Deze schuifruimte kan gevonden worden in inbreidingsruimte binnen de bestaande glastuinconcentratiegebieden of het projectvestigingsgebied zoals deze vastligt in het kaartmateriaal behorende bij de Omgevingsvisie. Dit op basis van de herbegrenzing voor de glastuinbouw die door de raad in 2023 is vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen.
20.	Waarom wordt de glastuinbouwsector niet betrokken in de energie uitdagingen waar de gemeente voor staat? De glastuinbouw kan een serieuze bijdrage leveren in het oplossen van de netcongestie. Dit blijkt ook uit het rapport van CE Delft, februari 2025. Het is wel zaak dat hiervoor de noodzakelijke ruimtelijke en infrastructurele voorwaarden worden geschapen. Deze zijn nu niet vastgelegd in de Omgevingsvisie.	Dit wordt momenteel uitgewerkt in de uitgangspunten voor het Energieprogramma.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie.

4.58 Zienswijze 58

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener heeft het als negatief ervaren dat in enquêtes en lijstjes met stellingen op een sturende wijze vragen zijn gesteld aan inwoners van de gemeente Horst aan de Maas. Op deze manier worden inwonersgroepen binnen de gemeente (agrarische ondernemers zijn dat immers ook!) tegen elkaar uitgespeeld en verliezen de antwoorden aan waarde. Er was een objectiever beeld verkregen indien gewerkt was met open respectievelijk waardevrije vragen in enquêtes, vragen en discussies. Indiener wil dat de agrarische sector wordt betrokken in overleg met agrarische ondernemers i.p.v. overleg over agrarische ondernemers.	We betreuren het dat u dit zo ervaren heeft. Op een bepaald punt in de participatie zijn we gaan afwegen of we de juiste uitgangspunten die we uit de eerste enquête hebben opgehaald. Dat gebeurt met gesloten vragen. We hebben overleg gevoerd met belangenbehartigers van de agrarische sector en hierop de omgevingsvisie bijgestuurd. Uiteindelijk is leidend wat vastgesteld wordt in de Omgevingsvisie.
2.	Uit de ontwerp-Omgevingsvisie wordt onvoldoende duidelijk hoe de gemeente Horst aan de Maas deze doelstellingen wil gaan bereiken. Opmerkingen als bijvoorbeeld "we stimuleren", "we zetten in op", "we werken toe naar", "nieuwe verdienmodellen helpen agrariërs vooruit" en "we bieden een (?) toekomstperspectief voor agrariërs en daaraan gerelateerde bedrijvigheid" zijn weinig zeggend. Voldoende zicht op de haalbaarheid en betaalbaarheid van doelen en maatregelen en het bieden van een fatsoenlijk verdienmodel en bestaanszekerheid voor de agrarische ondernemers binnen Horst aan de Maas zijn essentieel.	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag 'wie regelt dit'. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid. In het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) liggen de juridisch-planologische regels vast voor functies rondom onder andere bouwen, gebruik, milieu van een bepaalde locatie. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. In dit plan worden zaken op perceelsniveau/ kadastraal niveau vastgelegd.
3.	Als bedrijven op de "verkeerde plek" of in een "gezonde ontwikkelzone" of andere bufferzone liggen is in feite sprake van een sterfhuisconstructie en zijn de ambities in de	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze.

	ontwerp-Omgevingsvisie over een diverse, toekomstbestendige landbouw een lege huls. Onder meer doet dit zich voelen door het hanteren van zones waar functies duidelijker van elkaar worden gescheiden "voor een gezondere leefomgeving voor onze inwoners". De keuze voor een 250-meter zone rondom dorpen waar geen "plannen die schadelijk zijn voor de gezondheid" meer zijn toegestaan, is onvoldoende onderbouwd, niet duidelijk gedefinieerd en te eenzijdig gericht op de agrarische sector, in het bijzonder de intensieve veehouderij. Het stellen van generieke afstanden is problematisch, want dit leidt niet tot maatwerk. Terwijl juist maatwerk de oplossing biedt.	De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.' Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Echter wanneer een nieuw agrarisch bedrijf zich wil (nieuw)vestigen of een bestaande intensieve veehouderij zich wil uitbreiden, dan zijn hiervoor andere gebieden aangewezen, zoals Witveld. Het is niet gewenst om een nieuw agrarisch bedrijf tegen een kern te (nieuw)vestigen. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd. In de praktijk komt dit vaak neer op maatwerk (zoals ook in de zienswijze wordt voorgesteld) welk belang wanneer voorrang krijgt. De vestiging van een zorgboerderij, een bedrijf in een winkelstraat of glastuinbouw-/boomteeltbedrijf in het buitengebied. Iedere vraag vraagt een andere afweging van thema's en belangen en dus een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor een dergelijk project wordt een nieuw proces met eigen procedure gevoerd waar deze belangen met maatwerk verder worden uitgewerkt. Waarbij ook

		tijdig geparticipeerd wordt met belanghebbende partijen.
4.	Gezonde leefomgeving is meer dan enkel de focus op de agrarische sector. Ook aanpak uitstoot Industrie, aanpak uitstoot verkeer, aanpak houtstook bij particulieren etc. zorgt voor een gezonde en veilige omgeving. Hetzelfde geldt voor het niet mogelijk maken van nieuwe woningen of andere gevoelige functies nabij bestaande bedrijven. De visie moet op dit punt breder gericht zijn. De landbouw is een onderdeel van de oplossing, niet de oplossing	We delen de mening dat terugdringen van milieulasten ligt inderdaad niet alleen bij bedrijven. Ook burgers zullen hieraan moeten bijdragen. Op pagina 32 wordt reeds aangegeven dat ook verminderen van fijnstofuitstoot door houtstook een van de zaken is waarop gestuurd kan worden.
5.	In de recent door de gemeente Horst aan de Maas aangescherpte geurverordening staat nergens een straal van 250 meter. De 250 meter zone staat dus haaks op het eigen nieuwe geurbeleid	De geurverordening is vastgesteld onder de oude wet- en regelgeving (Wet geurhinder en veehouderij). De geurverordening moet uiteindelijk verwerkt worden in een omgevingsprogramma of het omgevingsplan om te voldoen aan de eisen die de Omgevingswet hieraan stelt. Wanneer dit gebeurt, moet dit stuk ook aansluiten op het beleid zoals dit vastgelegd is in de Omgevingsvisie.
6.	Waarom gaat gemeente Horst aan de Maas uit van een kernrandgebied van 250 meter, terwijl de provincie uit gaat van 100 meter in de POVI. Dit wordt niet duidelijk in de Omgevingsvisie en beide beleidsstukken staan dus haaks op elkaar.	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.
7.	In de ontwerp-Omgevingsvisie wordt verder ook voorbijgegaan aan de aangescherpte dierwelzijnseisen voor de sectoren pluimvee,	Inbreiding blijft mogelijk volgens de Omgevingsvisie. Echter de combinatie van wetten en regels (verbod op intern salderen om maar wat te noemen), kunnen

	varkens, melkvee en kalveren. Deze bedrijven moeten kunnen ontwikkelen (en mogelijk uitbreiden) om aan deze eisen te kunnen voldoen. Als dit niet langer mogelijk is als gevolg van de Omgevingsvisie dan dwingt de gemeente Horst aan de Maas deze bedrijven feitelijk te stoppen	dit bemoeilijken. Als bedrijven moeten veranderen omdat welzijnseisen dat verplichten staat in beginsel los van deze omgevingsvisie of beleid waarover de gemeente gaat. De gemeente heeft wel de mogelijkheid om in een omgevingsplan ruimte te scheppen om aan welzijnseisen te kunnen voldoen.
8.	Agrariërs conformeren zich aan dat beleid en hebben er alle belang bij dat hun activiteiten geen negatieve gezondheidseffecten hebben op de omgeving c.q. omwonenden. Bovendien werken en wonen zij er zelf met hun gezinnen. Gezondheid van omwonenden mag naar onze mening niet worden gekoppeld aan nabijgelegen veehouderijen. Het VGO-III onderzoek heeft tot nu toe geen causaal verband aangetoond tussen veehouderijen en longaandoeningen bij omwonenden. We zijn het er dan ook niet mee eens dat nieuwe plannen van intensieve veehouderijen en overige bedrijven in de overgangszones kernrandgebied niet of slechts onder extra randvoorwaarden zijn toegestaan. Als de gemeente niet meewerkt aan nieuwe plannen of niet binnen redelijke randvoorwaarden, zullen agrariërs hier niet meer investeren en zullen de bedrijven verloederen, iets wat ongewenst is in deze overgangszones. Zelfs agrariërs die hun bedrijfsvoering willen aanpassen aan wettelijke vereisten of bovenwettelijke eisen (bijv. keurmerk Beter Leven) worden hiermee gedwarsboomd.	Het feit blijft dat – waar en hoe, dit wordt nog verder onderzocht m.b.v. maatwerk – in het verleden gebleken is dat veehouderijen in een kern niet wenselijk zijn. Dit is al lang het geval bij het uitbreiden van een kern met de bijbehorende gewenste functies. Dit komt door de hoge mix van functies in kernrandzones. Een kernrandzone is de overgangszone tussen het bebouwde gebied (de kern van een stad of dorp) en het buitengebied, gekenmerkt door relatief veel bebouwing die dichter op elkaar staat dan in het landelijke gebied. Het doel van een kernrandzone is het geleidelijk laten overgaan van stedelijk naar landelijk gebied en het sturen van ontwikkelingen, waarbij specifieke regels kunnen gelden voor de ontwikkeling van bijvoorbeeld agrarische bedrijven. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst ook andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk zoals in zienswijze 9, punt 1 uiteen wordt gezet. Wat is het doel van de zonering van een kernrandgebied? Het is een waarschuwing: let op in de toekomst (2040) kan het zo zijn dat de kern zich uitbreidt in deze zone. Dit kan knellen met de bestaande functie(s) die al aanwezig is/zijn in deze zone. We achten het dan ook niet wenselijk als gemeente dat bestaande bedrijven zich hier uitbreiden. Dit gaat schuren met elkaar en dit willen we voorkomen. Je krijgt nu de tijd om over de lange termijn na te denken over je bedrijfsvoering. Dit kan ook betekenen dat je wellicht wil omschakelen (VAB-beleid) of juist niet en doorgaan zoals je al je bedrijf voert enzovoort.

9.	Daar komen nog de overgangszones natuurgebied bij zeer kwetsbare natuurgebieden (250 meter) en Natura 2000 gebieden (500 meter) bij. Daarover is in de ontwerp Omgevingsvisie opgenomen dat intensieve veehouderijen binnen deze zones uiterlijk in 2040 hun schadelijke uitstoot sterk moeten verminderen door over te schakelen naar een andere bedrijfsvoering, te verplaatsen of te stoppen.	Dat klopt inderdaad gezien de gebiedsgerichte opgaven die hier spelen is gekozen voor een grotere natuurbuffer. Dit is overigens een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan. Zoals ook beschreven in de Omgevingsvisie worden bestaande rechten van (agrarische) bedrijven gerespecteerd. Dit wil zeggen dat wanneer nu al sprake is van bestaande tuinbouw dat de rechten voor het voeren van dit bedrijf in het betreffende gebied gerespecteerd worden en niet afgepakt.
10.	Verder wordt vermeld dat u in de overgangszones kernrandgebied milieucategorie 1 en 2 wilt handhaven. U verwijst daarbij naar de begrippenlijst. In de begrippenlijst (pag. 110) is onder "Milieucategorie" vermeld: "in de Omgevingswet spreken we niet meer van milieucategorieën maar van activiteiten". Gezien deze passage lijkt het ons niet houdbaar om in de Omgevingsvisie op te nemen dat u in de overgangszones kernrandgebieden milieucategorie 1 en 2 wilt handhaven.	Het begrip milieucategorie is inderdaad onduidelijk. Het begrip milieucategorie is als volgt verduidelijkt in het hoofdstuk 7 ‘Definities’. Onder de Omgevingswet spreken we van milieubelastende activiteiten. Tot het moment dat gemeenten de regels uit de bruidsschat helemaal goed hebben door vertaald en uitgewerkt, wordt gebruik gemaakt van de oude terminologie rondom milieuzonering. Dit betekent dat gesproken wordt van milieucategorie 1, 2, 3.1, 3.2 enzovoort, zoals door de VNG in 2009 is vastgesteld.
11.	Daar komt nog bij dat ook rundveehouderijen op diverse plekken in de ontwerp omgevingsvisie tot intensieve veehouderij worden gerekend. We verwijzen naar pag. 24 en daarnaast naar de begripsbepalingen op pag. 110 waar gesproken wordt over "de intensieve melkveehouderij", waar de melkproductie per koe aanzienlijk is toegenomen door verbeterde voeding, fokprogramma's en managementpraktijken. Melkrundveehouderijen zijn geen intensieve veehouderij maar grondgebonden agrarische bedrijven volgens de gangbare definities zoals die in ruimtelijke plannen worden gehanteerd en het is niet terecht dat zij hier nu onder geschoven worden. De termen en ook de definities zoals opgenomen in de definitielijst bieden derhalve geen duidelijkheid daar waar duidelijkheid cruciaal is.	De aanduidingen voor agrarische bedrijven zijn in de ontwerp omgevingsvisie niet altijd eenduidig gebruikt. We wijzen er echter ook op dat de definities ook landelijk of provinciaal soms worden verward. Naar onze mening schuiven we de melkveehouderijen echter niet per definitie onder de niet grondgebonden agrarische bedrijven zoals de zienswijze lijkt te suggereren. Wij spreken in de definitieve omgevingsvisie in ieder geval bij de veehouderijen van grondgebonden en niet grondgebonden agrarische bedrijven. Het is dus niet zo dat een rundveebedrijf altijd niet grondgebonden is. Vleeskalverhouderijen bijvoorbeeld zijn wat ons betreft over het algemeen niet grondgebonden agrarische bedrijven. Daarnaast zijn ook melkveehouderijen niet per definitie grondgebonden. LTO zegt hier het volgende over: “De melkveehouderij in Nederland is van oorsprong een grondgebonden sector: grasland en koeien in de wei zijn een kenmerkend beeld in het Nederlandse cultuurlandschap. Het grondgebonden karakter van de sector draagt bij aan het sluiten van kringlopen. Vanuit politiek, maatschappij en markt klinkt de

		behoefte om dit te behouden. Grondgebondenheid is daarmee geen doel op zich is, maar een afgeleide van deze maatschappelijke behoefte en de verdere verduurzaming van de melkveehouderij. Niet ieder melkveebedrijf hoeft grondgebonden te zijn in 2025. Wel wordt grondgebondenheid door de sector als geheel nagestreefd. Daarnaast is het nodig dat ieder melkveebedrijf stappen zet naar meer grondgebondenheid op de bouwstenen die te beïnvloeden zijn door henzelf.”
12.	Daarnaast is onduidelijk of binnen de 250 resp. 500 meter zones en zelfs daar buiten ook beperkingen gaan gelden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van akkerbouw-, vollegrondstuinbouw-, fruitteelt-, boomteelt, sierteelt- en glastuinbouwbedrijven. De gemeente geeft immers aan de milieu-impact van bedrijven te willen verkleinen en bij nieuwe ontwikkelingen steeds te willen kijken hoe "we de leefomgeving gezonder en veiliger gaan maken, waarbij we ons richten op luchtkwaliteit, geluidsoverlast, trillingen, bodem- en waterkwaliteit en sociale en fysieke veiligheid".	Verwijzen naar beantwoording 58.3. Het feit dat het gebied in een overgangszone kernrandgebied - waarbij gestuurd wordt op een gezonde leefomgeving - ligt, wil dus niet zeggen dat agrarische bedrijfsvoering onmogelijk is. Het gebied gaat niet op slot voor agrarische activiteiten, maar stelt wel verzwaarde eisen aan met name de niet grondgebonden veehouderij en glastuinbouw in deze kernrandgebieden.
13.	Vastgelegd dient te worden dat uitbreidingen van kernen niet leiden tot het verder opschuiven van de zones alsmede dat alleen rond de kern Horst uitbreiding zal plaatsvinden, zoals toegelicht aan de "tafels" tijdens de participatiebijeenkomst op woensdag 26 maart 2025.	Nee, dit mag niet zomaar. Wanneer een dergelijke zone aangepast moet worden in de kaart, dient de Omgevingsvisie (op onderdelen) gewijzigd te worden, waarbij een nieuwe procedure doorlopen moet worden met een nieuwe ontwerp en vaststellingsfase. Waarbij belanghebbenden opnieuw de mogelijkheid krijgen om hier iets van te vinden.
14.	Bovendien worden deze keuzes gemaakt zonder te onderzoeken wat de (bedrijfs) economische en overige gevolgen daarvan zijn voor de agrariërs in dat gebied. Dit vanuit de gedachte dat bestaande rechten niet worden aangetast. Daarbij wordt aan voorbijgegaan dat een bedrijf dat niet meer mag doorontwikkelen op termijn geen bestaansrecht meer heeft. Bovendien stuurt de gemeente Horst aan de Maas volgens deze ontwerp-Omgevingsvisie op omschakelen, verplaatsen of stoppen van agrariërs die naar uw mening in het verkeerde gebied zijn gevestigd.	Zie beantwoording zienswijze 58, punt 8.
15.	In de toekomst willen we de meest vruchtbare grond blijven gebruiken voor grondgebonden landbouw. Indiener vindt het positief dat de grondgebonden landbouw breed wordt gedragen en in grote delen van de gemeente voldoende ontwikkelingsmogelijkheden behoudt. Hoe wordt hierop gestuurd en/of uitvoering aangegeven? Het is cruciaal dat er transparantie is over deze keuzes en dat vruchtbare landbouwgrond structureel beschermd wordt voor toekomstige generaties. We vragen om een duidelijke onderbouwing en bescherming van deze gronden, opdat zij ook beschikbaar blijven voor	Zie 58.2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. De bedoeling van deze stelling is dat we op bijvoorbeeld de oude veldenlandschappen vollegrondlandbouw de voorkeur geven en hier in het beginsel geen niet grondgebonden bedrijven/activiteiten faciliteren.

	toekomstige generaties en niet onomkeerbaar worden ingezet voor andere doeleinden.	
16.	Daarbij merken we op dat recreatiegebied De Peelbergen op de kaart "Visie op de gebieden" loopt tot aan de noordzijde van de gemeentegrens, waar dit eerst eindigde ter hoogte van de Zwarte Plakweg. Dit gebied is opgenomen als gebied voor intensieve recreatie, hippisch en cultuurhistorisch landschap. Hier liggen goede landbouwgronden die nu verloren gaan voor de landbouw, ook voor de grondgebonden landbouw. Ook uw ambitie om natuurrijke beken en beekdalen, groenblauwe dooradering en andere extra natuurverbindingen en extra natuur te creëren gaat ten koste van het beschikbare areaal vruchtbare landbouwgrond en de hier gevestigde bedrijven	Het gebied van de Peelbergen loopt tot aan de gemeentegrens met Venray. Dit is in huidige visie ook altijd zo geweest. De omgevingsvisie veranderd daar niets aan. Dit doet echter niet per definitie iets af aan de status van de landbouwgronden en de beekdalen bijvoorbeeld. Deze houden gewoon hun status/bestemming. De zonering van de Peelbergen geeft alleen het zoekgebied aan waarbinnen we mee willen werken aan de vestiging van de intensievere toerisme en recreatie.
17.	Er is slechts een minimaal gebied in de gemeente waar u niet grondgebonden landbouw, zoals intensieve veehouderij, glastuinbouw en innovatieve hoogproductieve landbouw geconcentreerd wil zien. Nagenoeg alle tuinbouwbedrijven maar ook akkerbouw- en veehouderijbedrijven streven naar een hoge productie waarbij zo weinig mogelijk emissie optreedt. Deze bedrijven kunnen zich onmogelijk concentreren in het Innovatief economisch cluster Greenport en in LOG Witveld. Hier is simpelweg onvoldoende ruimte.	Hetgeen indiener stelt klopt niet, de Omgevingsvisie biedt op verschillende manieren mogelijkheden voor de agrarische sector. Zie 58.11. en zienswijze 40, punt 1.
18.	Daarnaast wilt u in sommige gebieden enkel inzetten op laagproductieve landbouw. Hier vindt u kennelijk zelfs (reguliere) grondgebonden landbouw niet wenselijk. Laagproductieve landbouw is landbouw met een weinig aantrekkelijk verdienmodel doordat er lage opbrengsten per ha worden behaald	Zie 58.11.
19.	Wij vragen u in het gehele buitengebied agrarisch gebruik als functie te benoemen. Daarbij ligt het voor de hand om in Natuurgebied De Peel en De Peelbuffer de nadruk te leggen op een meer extensief agrarisch gebruik. Gebieden die niet of minder geschikt zijn in de ogen van de gemeente Horst aan de Maas, moeten niet op voorhand worden uitgesloten. Wellicht is het in deze gebieden wenselijk dat er mitigerende maatregelen worden genomen zodat bepaalde functies wel kunnen ontwikkelen, maar sluit geen gebieden uit!	Buiten de kernen worden in beginsel geen vormen van agrarisch gebruik uitgesloten. Het is wel zo dat we gebiedsgericht bekijken welke vormen van landbouw passen in een gebied. Vanaf het begin is helder geweest dat naast de kernen ook overgangsgebieden rondom de kernen zouden komen. In deze overgangszones rond kernen zijn de ontwikkelmogelijkheden in termen van uitbreiding of vormen van landbouw beperkter dan in de rest van het buitengebied. Daarnaast is vanaf het begin helder geweest dat we de landsbouwsector van grote waarde vinden voor onze gemeente die zich moet kunnen blijven ontwikkelen. Hoe deze ontwikkeling (gebiedsgericht) moet gaan plaatsvinden werken we de komende tijd uit in omgevingsprogramma's waarbij we vanzelfsprekende goed kijken en ook gehouden zijn aan de landelijke en provinciale kaders.
20.	Ruimhartig compensatie te bieden aan bedrijven die zijn gevestigd en hebben geïnvesteerd binnen gebieden waar agrarische bedrijven of bepaalde agrarische bedrijven niet meer mogen ontwikkelen.	Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie.

		De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
21.	Als u onder het kopje ‘Ruimte voor glastuinbouw’ met "deze gebieden" bedoelt de huidige glastuinbouwgebieden, dan concludeert indiener dat de glastuinbouw kennelijk genoegen moet nemen met de bestaande ruimte die deze reeds heeft en grotendeels al benut wordt. Doorontwikkeling, groei en nieuw- of hervestiging is binnen deze gebieden nog slechts heel beperkt mogelijk. Het kopje "ruimte voor de glastuinbouw" is in dat geval misplaatst. Ben duidelijk in welk toekomstperspectief deze sector geboden wordt.	De fysieke ruimte voor uitbreiding en nieuwvesting van glastuinbouwbedrijven ligt binnen de glastuinbouwconcentratiegebieden en het projectvestigingsgebied Californië. Uitbreiding buiten deze gebieden is in het huidige beleid ook beperkt. Daar verandert de omgevingsvisie niets aan. Dit op basis van de herbegrenzing voor de glastuinbouw die door de raad in 2023 is vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. .
22.	Er wordt gevraagd om concrete acties rondom het daadwerkelijk komen tot kringlooplandbouw. Wanneer dit niet gebeurt, blijft het alleen bij ambitie en geen uitvoering hiervan. Indiener doet een voorzet in het geven van de volgende definitie van kringlooplandbouw: *landbouw die gebaseerd is op een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat.* De gemeente wordt verzocht dit begrip in hun begrippenlijst op te nemen van de Omgevingsvisie	Zie 58.2. en 11 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma Vitaal buitengebied waar deze zaken in behandeld zullen worden. Voor de discussie rondom definities: Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder

		beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
23.	De verhoging van de waterstand regelt niet de gemeente maar het waterschap. De gemeente moet niet op de stoel van het Waterschap gaan zitten.	De Omgevingswet schrijft in artikel 3.2 en 3.3 voor dat een integrale wijze thema's voor de fysieke leefomgeving moeten worden beschreven, waarbij rekening gehouden moet worden met onder andere het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen. Water maakt hiervan ook een onderdeel uit. Dat neemt niet weg dat met andere partijen samengewerkt moet worden om dergelijke zaken ook gerealiseerd te krijgen.
24.	Verder geeft u aan dat u in deze gebieden het gebruik van blijvend grasland stimuleert. De term "blijvend grasland" werkt beperkend voor agrarisch gebruik. Wij pleiten voor meer flexibiliteit in het gebruik van graslanden, met het oog op duurzame, economische en ecologische doelen. Benoem de voorkeur voor grasland of vergelijkbaar gewas. Vanuit het GLB heeft de Europese Unie sinds 2023 de regels omtrent blijvend grasland minder rigide gemaakt. Dit om meer flexibiliteit toe te staan in gebruik. Er moet om die reden ingezet worden op het behoud van graasdierhouderijen en daarnaast op het gebruik van gronden voor grasland of gelijkwaardig. Dit kan plaatsvinden binnen de gebiedsprocessen.	Blijvend grasland levert ook een bijdrage aan het vasthouden van water en zelfs (bij meer kruidenrijke graslanden) aan het versterken van de biodiversiteit. We blijven daarom blijvend grasland stimuleren. De gemeente gaat niet op de stoel zitten van het Waterschap. Via een gebiedsgerichte aanpak werken we samen met gebiedspartners en stakeholders. Beredeneert vanuit de systeemwerking van het gebied blijkt dat voor sommige delen grasland een goede invulling is van het gebied (rekening houdend met alle opgaves en doelen). Daarom stimuleren we dit. Via de gebiedsgerichte aanpak wordt dit verder uitgewerkt.
25.	De melkrundveehouderij kan een bijdrage kan leveren aan het rekening houden met het bodem- en watersysteem, doordat deze graslanden behouden, hetgeen zorgt voor het vasthouden van (regen)water en minder uitspoeling van nutriënten naar de onderliggende bodemlagen en het grondwater. Ook om deze reden verzoeken wij u het belang van de blijvers binnen de melkrundveehouderij te erkennen en deze sector niet aan te duiden als intensieve melkveehouderij maar als grondgebonden agrarische bedrijf	Zie beantwoording zienswijze 58, punt 24.
26.	Er worden vijf definities (!) voor natuurinclusieve landbouw gebruikt. Weet de gemeente zelf wel wat ze eronder scharen? Wij stellen *nogmaals* voor om de volgende definitie te gebruiken welke ook gebruikt wordt door Stichting Natuurinclusieve Landbouw: *natuurinclusieve landbouw is een economisch rendabel landbouwsysteem dat optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen duurzaam integreert in de bedrijfsvoering (zowel veehouderijsysteem als teeltsysteem) en inclusief zorgt voor ecologische functies en de biodiversiteit op en om het agrarisch bedrijf versterkt.*	Zie 58.11

27.	Indiener staat op zich positief tegenover natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, maar de eenzijdige nadruk op natuurinclusieve landbouw, agrarisch natuurbeheer en teelt van biobased materialen doet geen recht aan het brede palet van agrarische bedrijfsmodellen. Ook intensieve, hoogproductieve en innovatieve landbouw is een manier om in harmonie te komen met het milieu. Dit omdat je juist hiermee de belasting op milieu (water, bodem en lucht) en natuur kunt minimaliseren. Extensivering is niet mogelijk zonder intensivering. De Omgevingsvisie moet hier meer balans in aanbrengen, want het één kan niet zonder het ander. Een van de redenen is dat alternatieve verdienmodellen nog niet economisch rendabel zijn. Je kunt er dus op sturen, maar er moet wel markt voor zijn. Die is er, maar deze loopt erg ver achter met haar vraag en daarmee de rendabiliteit. Zo lang dit het geval is, kun je het geen alternatief met toekomstperspectief noemen.	Dit is ook de reden waarom dit één van de verschillende agrarische bedrijfsfuncties is waar de Omgevingsvisie op stuurt. Wanneer wordt gesteld dat een niche altijd een niche zal blijven, dan blijft dit ook zo. Wel zien we dat een nichemarkt zich vaak ontpopt en doorontwikkeld richting de reguliere markt en iets wel economisch rendabel wordt. Om de toekomst voor de lange termijn zeker te stellen, zullen er veranderingen plaats moeten vinden richting 2040 en wellicht daarna. Hier sorteert de Omgevingsvisie op voor
28.	Bied mogelijkheden voor multifunctionele landbouw, mits niet conflicterend met de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven.	Deze mogelijkheden worden reeds zo genoemd in de Omgevingsvisie.
29.	De gemeente dient rekening te houden met de vraag of systeemherstel redelijkerwijs mogelijk is in diverse gevallen. Verdroging en inklinking kent ook oorzaken die niet het gevolg zijn van lokale activiteiten. Voorbeeld is de bruinkoolwinning in Garzweiler die door het wegpompen van grondwater op grote diepte hier een blijvend effect op heeft. Daarnaast is Nederland een delta van Europa. Toevoer van water uit het achterland is cruciaal om bepaalde watersystemen overeind te houden. Wanneer deze toevoer achterblijft is het een illusie te spreken van systeemherstel op gemeentelijk niveau.	De gemeente houdt hier zeker rekening mee. Punt is dat alle variabele aan verandering onderhevig zijn. Natuurlijk is water aan-en afvoer van belang. Zoals u zelf ook opmerkt is watertoevoer cruciaal. Wij, maar ook de sector zelf merken dat de extremen (droog/nat) en de beschikbaarheid van water, steeds vaker hun “tempel drukken” op het grondgebruik, of anders gezegd de opbrengsten van de gewassen. We zullen meer rekening moeten houden met dergelijke scenario's. Door te werken aan systeem herstel willen we ons minder kwetsbaar maken.
30.	Indiener vindt dat daarnaast ook andere duurzame energiebronnen zoals groen gas en geothermie (aardwarmte) hard nodig zijn om in 2040 klimaatneutraal te kunnen zijn. Deze vinden wij te verkiezen boven een zonneveld dat ten koste gaat van landbouwgrond.	Dit wordt momenteel uitgewerkt in de uitganspunten van het Energieprogramma en het daaropvolgende Energieprogramma.
31.	Verder geeft u aan ruimte te maken voor uitbreiding van het energienetwerk en voor innovaties, zoals het gebruik van waterstof als energiedrager. We vragen u dit ruimer te verwoorden door ook op te nemen dat u ruimte wilt maken voor het gebruiken van het bestaande energienetwerk, door middel van bijv. het invoeden van groen gas op het bestaande aardgasnetwerk. Dit is vele malen sneller, efficiënter en goedkoper dan uitbreiden van netwerken.	Zie 58, punt 30.

32.	Indiener is met diverse Noord-Limburgse gemeentes, waaronder Horst aan de Maas, een convenant aan het opstellen waarbij er naar maatwerk wordt gezocht voor oplossingen daar waar landbouw, burgers en lokale overheden door bestaande regelgeving in de knel komen. Doel hiervan is om weer ruimte te creëren en perspectief voor zowel de landbouw als een veilige leefomgeving voor burgers. Indiener wil graag dat hier melding van gemaakt wordt op pagina 62-63 in de Omgevingsvisie in relatie tot de ontwikkelingen die lopen rondom gewasbeschermingsmiddelen.	Dit betreffen geen diverse, maar twee gemeenten, namelijk Venray en Horst aan de Maas. We nemen de opmerking ter kennisname aan.
33.	U geeft in de ontwerp-Omgevingsvisie aan de kernen uit te breiden met woningen die passen bij de lokale behoefte. Daarnaast bouwt de gemeente "een beetje extra" om de druk van de regio Venlo, Eindhoven en zelfs Arnhem-Nijmegen deels op te vangen. Veel van de bedrijven die zijn gevestigd rond de kernen zijn eerder al uit de kernen verplaatst en dreigen nu opnieuw 'opgeslokt' te worden door de uitbreiding van de dorpen. We vragen de gemeente te bouwen voor de eigen inwoners, niet voor de regio.	Dit is ongelukkig verwoord in de Omgevingsvisie en wordt aangepast. *De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
34.	Er ontbreekt in de ontwerp-Omgevingsvisie een heldere borging van de rechten van deze bedrijven, die nu zijn vastgelegd in omgevingsplan en omgevingsvergunningen.	Zie 58.2. en 58.11.
35.	Indiener gaat in op tekstvoorstellen voor het beleid dat geschreven dient te worden voor de huisvesting van arbeidsmigranten.	We nemen deze opmerking ter harte in de verwerking van het betreffende beleid.
36.	Indiener vraagt om meegenomen te worden in de uitwerking van het integraal veiligheidsplan. Van dit plan dient daarnaast niet enkel veiligheid in de fysieke leefomgeving een plaats te krijgen, maar ook een veilige digitale leefomgeving.	Voor een dergelijk project wordt een nieuw proces met eigen procedure gevoerd waar deze belangen met maatwerk verder worden uitgewerkt. Waarbij ook tijdig geparticipeerd wordt met belanghebbende partijen. Wanneer een thema raakvlak heeft met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in de fysieke leefomgeving in de Omgevingsvisie, dan zal dit thema deel uitmaken van het betreffende programma of beleidsstuk. Wanneer dit niet het geval is, bijvoorbeeld het thema ziet toe op openbare orde en/of veiligheid. Dan valt dit buiten de scope van de Omgevingswet en daarmee automatisch ook de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien.
37.	In het voorkeursscenario voor de Gedeelde Peel wordt beduidend meer rekening gehouden met mogelijkheden om in de bufferzone van	Zie voor het gebruik van de verschillende definities zienswijze 55, punt 22. Het voorkeursscenario voor de Gedeelde Peel wordt op dit moment verder

	Natura 2000-gebied Mariapeel reguliere renderende landbouw te mogen blijven bedrijven. In de ontwerp-Omgevingsvisie wordt het gebied desondanks ingekleurd voor "laagproductieve landbouw", zonder voorbehoud voor een nadere invulling van dit gebied rekening houdend met de definitieve uitkomst van de "Gedeelde Peel". Dit strookt niet met het afgesproken proces van "van onderop opbouwen" en evenmin met de uitkomsten van een uitgevoerde landbouwrapportage die een heel ander resultaat opleverde dan de laagproductieve landbouw die wordt voorzien in de ontwerp-Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie dient in overeenstemming gebracht te worden met dit voorkeursscenario.	uitgewerkt via het de gebiedsgerichte uitwerking Gedeelde Peel. De status hiervan wordt beschreven in hoofdstuk 6.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’
- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.
- In hoofdstuk 6 wordt de relatie tussen de omgevingsvisie en de programmatische uitwerking (thematisch en/of gebiedsgericht verder verhelderd door tekst en toevoeging van het beleidshuis onder de Omgevingswet en de werking hiervan op gemeenteniveau.
- De definitie ‘milieubelastende activiteit’ in het hoofdstuk 7 ‘Definities’ van de Omgevingsvisie is verhelderd.

4.59 Zienswijze 59

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De locatie is gelegen in het landelijke gebied. In het landelijk gebied krijgen agrarische bedrijven de hoofdfunctie volgens de Visie. Gezonde agrarische bedrijven zijn mede afhankelijk van landbouwverwante bedrijven zoals loonwerkbedrijven. In de visie wordt weinig tot geen aandacht besteedt aan de “agrarisch verwante bedrijvigheid” in het buitengebied. De toekomstige ontwikkelruimte voor dit type bedrijven moet duidelijker in de Omgevingsvisie worden uiteengezet.	We delen deze mening daarom hebben we een stuk opgenomen over de mogelijkheden voor solitaire bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas Het volgende stuk is toegevoegd aan paragraaf 3.3.3 het buitengebied en de kernrandzone liggen op di In verse locaties solitaire kleinere bedrijven. Deze bedrijven zijn vaak klein en aan een woonlocatie gekoppeld. Bedrijven zonder veel personeel die een lokale functie hebben door de diensten die ze leveren en de werkgelegenheid die ze geven. Vaak voor mensen in de eigen omgeving. We vinden het belangrijk dat deze bedrijfslocaties kunnen blijven bestaan en zien tegelijkertijd dat door groei van sommige bedrijven de impact groter wordt. Daarom staan we solitaire bedrijfslocaties in de kernrandzone en/of het buitengebied toe mits de impact en omvang binnen bepaalde grenzen blijft. In een omgevingsprogramma of beleid werken we dit de komende tijd verder uit.

2.	In de Omgevingsvisie wordt ook geen aandacht besteed aan vrijkomende agrarische **verwante** bebouwing. Ook hiervoor dient de Omgevingsvisie een belangrijke basis te geven.	We delen deze mening. Het actiepunt onder paragraaf 3.1.7 is verruimd zodat gesproken wordt van vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing en in paragraaf 3.3.3 is het kopje 'Vrijkomende agrarische bebouwing' herschreven naar 'Vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing'. Ook hebben we toegevoegd "alsook vrijgekomen bedrijfsbebouwing" om op strategisch niveau de ruimte te creëren voor een programma dat opgesteld dient te worden rondom het zorgvuldig (ruimte)gebruik rondom (bedrijfs)bebouwing binnen de gemeente. De verdere uitwerking hiervan nemen we mee in het uit te werken beleid voor vrijkomende agrarische erven en bebouwing en daarmee ook voor agrarisch verwante bedrijfsbebouwing. In 2026 werken we het beleid voor Omgevingskwaliteit verder uit. Ook stellen we het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing op en houden we daarbij ook rekening met vrijkomende agrarisch verwante bebouwing. In het omgevingsplan van rechtswege zijn er voor het buitengebied zijn nu ook al voorwaarden geformuleerd waaronder de gemeente wil meewerken aan transformatieverzoeken van initiatiefnemers. De gemeente heeft daarbij eerder een faciliterende dan initiërende rol.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.1.7 en 3.3.3 wordt de terminologie vrijkomende agrarische bebouwing verruimd naar vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing.
- Aan paragraaf 3.3.3 is een bullet toegevoegd: Het vitaal en toekomstbestendig houden van solitaire bedrijfslocaties die op de juiste plek zitten. Deze is verder uitgewerkt onder het gelijknamige kopje en toegevoegd als laatste alinea vóór 3.3.4.

4.60 Zienswijze 60

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Op basis van de onderstaande visiekaart lijkt het bedrijf van indiener in de zogenaamde 'overgangszone kernrandgebied' te vallen. Dit baart ons ernstige zorgen. De gemeente heeft ons verzekerd in een gesprek dat de huidige activiteiten doorgezet kunnen worden. Echter zegt de Omgevingsvisie het volgende: *"We beperken mogelijke negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In de overgangszones kernrandgebied, dus in een straal van 250 meter rond de dorpen, staan we geen nieuwe plannen toe die schadelijk zijn voor de gezondheid."* De term 'mogelijke negatieve gezondheidseffecten' is dermate vaag dat dit haaks lijkt te staan op de eerder gedane	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk.

	toezeggingen. Wij hebben daarbij benadrukt dat Horst aan de Maas een agrarische gemeente is, en dat de bestaande agrarische activiteiten prioriteit dienen te hebben boven nieuwe functies.	
2.	De maatschappelijke discussie over gewasbescherming is de laatste járen sterk gepolariseerd. Daarbij wordt vaak voorbijgegaan aan het feit dat gewasbescherming een middel is, geen doel op zich. In de sector én binnen ons bedrijf zijn volop ontwikkelingen gaande om het gebruik te reduceren, zoals: - inzet van 'groene' middelen, driftreductie en spotsprayers, - toepassing van wiedrobots en laserweeders, -mechanische onkruidbestrijding, - biologische alternatieven zoals aaltjesbestrijding, aangepaste teeltmethoden. Al deze methoden passen wij reeds toe binnen ons bedrijf. Toch ontbreekt in de discussie een realistisch tijdpad dat de ontwikkeling van deze alternatieven koppelt aan daadwerkelijke reductiedoelen. Dit vergroot de zorg van indiener over de mogelijke consequenties van de kernrandzone.	Zaken zoals benoemd door indiener zullen meegenomen worden in de verdere beleidsvorming rondom gewasbescherming. We blijven de tekst over gewasbescherming zoals reeds is opgenomen in de Omgevingsvisie hierbij hanteren: *'Rond dit thema (red. gewasbeschermingsmiddelen, ook wel aangeduid als spuitzonering) is veel beweging door nieuwe uitspraken van rechters en onderzoeksresultaten.* *We volgen deze ontwikkelingen nauw en onderzoeken of de huidige vuistregel van 50 meter aangepast moet worden. Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies. Samen met de agrarische sector zoeken we naar manieren om dat te realiseren.'*
3.	Op de visiekaart lijken er wèl uitzonderingen gemaakt te voor industriegebieden binnen dezelfde zones. Daar ligt geen kernrandzone overheen. Wij pleiten er daarom voor dat ook agrarische bedrijven, zoals de onze, op basis van maatwerk worden beoordeeld.	Dit klopt niet wat indiener zegt, overal wordt 250 meter gehanteerd. Als bedrijventerrein (of glastuinbouw, of intensieve veehouderij) binnen de 250 meter ligt, dan moeten zij voldoen aan de eisen die gesteld worden aan een gezonde leefomgeving, zoals geformuleerd in paragraaf 3.1.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.61 Zienswijze 61

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het "Peellandschap". De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt aangegeven dat deze vorm van landbouw ook economisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma's die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking. Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie:

		- De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
2.	Een gedeelte van indiener is gelegen binnen de zogeheten 'Overgangszone natuurgebied' vanwege de ligging nabij Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel &. Mariapeel. In paragraaf 3.7.3 van de toelichting wordt ingegaan op de overgangszones natuurgebieden. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen. In het geval van het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel gaat het in beginsel om een zone van 500 meter omdat De Peel als extra belangrijk beschouwd wordt.	In de geldende structuurvisie uit 2013 ligt de locatie in 'ontwikkelzone groen' tegen Ecologische Hoofdstructuur. Deze zone is nu vertaald naar; Overgangszone natuurgebied bij Kwetsbare Natuurgebied'. De beleidslijn uit 2013 wordt verder gehanteerd in de huidige Omgevingsvisie die nu voorligt in 2025. Zoals ook beschreven in de Omgevingsvisie worden bestaande rechten van (agrarische) bedrijven gerespecteerd. Dit wil zeggen dat wanneer nu al sprake is van bestaande tuinbouw dat de rechten voor het voeren van dit bedrijf in het betreffende gebied gerespecteerd worden en niet afgepakt. Zie voor de kwestie rondom de 500-meter, de beantwoording van zienswijze 26, punt 3. Deze regel wordt verwijderd uit de Omgevingsvisie.
3.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op	We begrijpen uw zorg. We zullen in de Omgevingsvisie met eenduidige begrippen werken en de definities aanpassen zodat helder is hoe wij naar nieuwe ontwikkelingen kijken. In feite vallen we hiermee terug op het 'klassieke systeem' qua definities en wordt hiermee helder hoe we de melkveehouderij zien binnen de Omgevingsvisie.

	het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Peellandschap, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan.	LTO zegt hier het volgende over: “De melkveehouderij in Nederland is van oorsprong een grondgebonden sector: grasland en koeien in de wei zijn een kenmerkend beeld in het Nederlandse cultuurlandschap. Het grondgebonden karakter van de sector draagt bij aan het sluiten van kringlopen. Vanuit politiek, maatschappij en markt klinkt de behoefte om dit te behouden. Grondgebondenheid is daarmee geen doel op zich is, maar een afgeleide van deze maatschappelijke behoefte en de verdere verduurzaming van de melkveehouderij. Niet ieder melkveebedrijf hoeft grondgebonden te zijn in 2025. Wel wordt grondgebondenheid door de sector als geheel nagestreefd. Daarnaast is het nodig dat ieder melkveebedrijf stappen zet naar meer grondgebondenheid op de bouwstenen die te beïnvloeden zijn door henzelf.” Het streven naar de grondgebondenheid bij melkveehouderijen ondersteunen wij. Zie 61.1.
4.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste ‘verbruiker’ van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema’s die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.
5.	Op de kaarten wordt de locatie van indiener aangeduid als een ‘Historisch ensemble’. In de toelichting wordt vervolgens niet of nauwelijks ingegaan op de gevolgen van het aanbrengen van deze aanduiding. Wat is de reden dat bijvoorbeeld de gehele bebouwing (inclusief locatie indiener) als een historisch ensemble gezien wordt?	De ambities bij de historische ensembles zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 ‘Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed’. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaart ensembles en paragraaf 4.4.2. De betreffende aanduiding is niet nieuw, maar overgenomen uit bestaand beleid.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.62 Zienswijze 62

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Buitendijkse Maasgebied, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan	en zienswijze 58, punt 11 over de discussie rondom definiëring van agrarische bedrijven. In feite vallen we hiermee terug op het ‘klassieke systeem’ qua definiëring en wordt hiermee helder hoe we de melkveehouderij zien binnen de Omgevingsvisie. Bedrijven die doorgaan, willen we ondersteunen — maar alleen als hun ontwikkeling samengaat met een betere milieukwaliteit en/of beter dierenwelzijn én als ze op een toekomstbestendige locaties liggen. Veehouderijen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het sluiten van kringlopen, zowel binnen onze gemeente als in de regio.
2.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste ‘verbruiker’ van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema’s die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.
3.	Bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om te kunnen blijven bestaan. ‘Stilzitten’ is in de	Wij zijn het niet met deze stelling eens. Bedrijven blijven ontwikkelmogelijkheden behouden mits wordt

	huidige tijd geen optie. Het lijkt erop dat met deze omgevingsvisie uiteindelijk bedrijven min of meer op slot gezet worden, dat kan niet de bedoeling zijn.	ontwikkeld volgens deze omgevingsvisie. Daar waar de omgevingsvisie niet concreet genoeg is werken we dit de komende tijd uit in een omgevingsprogramma en/of omgevingsplan.
4.	In hoofdstuk 4 is de “Visiekaart” opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.
- In hoofdstuk 6 wordt toelichting gegeven over de GebiedsGerichte Aanpak (GGA) Gedeelde Peel.

4.63 Zienswijze 63

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het valt indiener op dat vooral gesproken wordt over de primaire sector en weinig tot niet over de bedrijven die daaromheen een cruciale rol vervullen. Onzes inziens zou het totale agro-complex moeten worden benoemd, dus inclusief toelevering, kennisinstellingen en agrotechniek. Het een kan niet zonder het ander en de keten versterkt elkaar. Dit dient beter beschreven worden in hoofdstuk 1, paragraaf 4 en hoofdstuk 2, paragraaf 4.	In paragraaf 3.4 van de Omgevingsvisie wordt ook de sector verwant aan de primaire sector benoemd en wordt hiervoor een strategische hoofdlijn uiteengezet. De samenvattingen houden we omwille van de leesbaarheid zo kort mogelijk.
2.	Het is goed om te vernemen dat de bestaande bedrijventerreinen, waaronder Hoogveld, behouden blijven en gerevitaliseerd worden. Specifiek kijkende naar onze locatie roepen de zogenaamde gezonde ontwikkelzones wel een groot vraagteken op. Immers, specifiek op de plek waar wij gevestigd zijn overlappen de functies bedrijventerrein en gezonde ontwikkelzone elkaar. Zo kan het bijvoorbeeld niet zo zijn dat wij geen kantoor of magazijn meer mogen uitbreiden, omdat we naast onze ligging op een bedrijventerrein ook in een gezonde ontwikkelzone vallen. Indiener ziet de overlap van bedrijventerrein en een kernrandzone als een dubbele agenda, de kernrandzone dient dan ook ter plaatse van de bedrijventerreinen verwijderd te worden.	Wanneer een ondernemer kan aantonen dat sprake is van de revitalisering van een (onderdeel van) het bedrijventerrein in relatie tot zijn of haar locatie dan is uitbreiding onder voorwaarden mogelijk. Onder revitalisering verstaat de omgevingsvisie het beter benutten en opknappen van het bedrijventerrein. Ook wanneer aantoonbaar bijdragen geleverd wordt aan maatschappelijke doelen, krijgen lokale bedrijven de ruimte om door te groeien. Aan welke maatschappelijke doelen gedacht kan worden staat uitgeschreven in de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een dubbele agenda, maar extra aandacht c.q. sturing op een gezondere leefomgeving bij het gedeelte bedrijventerrein dat nabij de kern ligt.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.64 Zienswijze 64

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De percelen/bedrijven van indiener hebben allerlei verschillende bestemmingen in het Ontwerp Omgevingsvisie die niet overeenkomen met het huidige en toekomstige gebruik/bestemming.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	Perceel 1103 is in de visie ingetekend als natuur. Dit betreft deels een landbouwperceel (1,3 ha) dat recent als landbouwgrond (ook voor de waarde van landbouwgrond) van de provincie gekocht is.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel. In het geldende bestemmingsplan is perceel 1103 gedeeltelijk bestemd als ‘Agrarisch’ en gedeeltelijk bestemd als ‘Natuur’. Zoals de Omgevingsvisie ook zegt bestaand (agrarisch) gebruiksrechten worden gehonoreerd. Dáárnáást is het gebied geheel gelegen in Natuur Netwerk Limburg (vroeger Ecologische Hoofdstructuur of de Goudegroene natuurzone). Doordat het gebied (nu al, dus vóór de komst van de Omgevingsvisie) in het Natuur Netwerk Limburg is gelegen dienen wij als gemeente via de instructieregels die de provincie ons oplegt deze Natuur Netwerken Limburg over te nemen in onze Omgevingsvisie. Het (provinciale) doel voor dit gebied op de langere termijn is om het (geheel) om te zetten naar natuur, zodat het Natuur Netwerk Limburg hersteld wordt. Of en wanneer het gebied uiteindelijk omgezet wordt naar natuur hangt af van vele factoren. Mocht dit ter sprake komen dan dient de grondeigenaar als direct belanghebbende in dit traject meegenomen te worden. De provincie is hierin een belangrijke speler.
3.	De intensieve veehouderijbedrijven in de vorm van pluimveebedrijven van indieners zijn niet weergegeven op de kaart van de Omgevingsvisie. Indieners willen toekomstbestendig hun pluimveehouderij kunnen voortzetten in het Maaslandschap.	Bedrijven die doorgaan, willen we ondersteunen — maar alleen als hun ontwikkeling samengaat met een betere milieukwaliteit en/of beter dierenwelzijn én als ze op een toekomstbestendige locaties liggen. Veehouderijen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het sluiten van kringlopen, zowel binnen onze gemeente als in de regio. Een pluimveebedrijf wordt gezien als een intensieve veehouderij. De Omgevingsvisie zegt hierover het volgende: Intensieve veehouderijen zien we als bedrijven die niet grondgebonden zijn, Als ze doorgaan, willen we ondersteunen — maar alleen als hun ontwikkeling samengaat met de doelstellingen uit de visie

		veehouderij. Veehouderijen moeten op toekomstbestendige locaties liggen en de emissies verminderen en/of beter dierenwelzijn nastreven. In een omgevingsprogramma werken we verder uit wat we verstaan onder toekomstbestendige locaties. Als op dit moment wordt voldaan aan wet, -en regeling en geen sprake is van bovenmatige milieubelasting worden bestaande rechten gerespecteerd.
4.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
5.	Indieners willen hun locaties in de toekomst ontwikkelen, daarvoor is het nodig dat we kunnen uitbreiden (c.q nieuwe loodsen/stallen etc.). Uit de concept omgevingsvisie leiden wij af dat dit onmogelijk of lastig wordt. Kunt u aangeven of en hoe wij ons bedrijf kunnen ontwikkelen	De Omgevingsvisie beschrijft de ontwikkelingsmogelijkheden op hoofdlijnen. Uit voorgaande beantwoording van uw zienswijze is de hoofdlijn uiteengezet. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.65 Zienswijze 65

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De in de visie opgenomen 250-meter zones random dorpskernen, waarin het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt beperkt, achten wij als grondgebonden teeltbedrijf te generiek van aard. Wij verzoeken de gemeenteraad om een gedifferentieerde benadering, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van het bedrijf, de toegepaste teeltmethoden en de feitelijke milieubelasting.	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze. Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom

	Wij verzoeken om juridisch verankerd maatwerk en duidelijke toetsingskaders, teneinde rechtszekerheid en continuïteit van onze bedrijfsvoering te waarborgen.	gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf.
2.	Wij erkennen het belang van een robuust water- en bodemsysteem als sturend principe in ruimtelijke ordening. Echter, wij wijzen erop dat generieke beleidsmaatregelen zonder gebiedsspecifieke onderbouwing kunnen leiden tot disproportionele beperkingen. Ons bedrijf infiltreert regenwater op eigen gronden en onttrekt slechts een beperkt volume voor eigen gebruik. Wij verzoeken om expliciete erkenning van dergelijke duurzame praktijken en om structurele betrokkenheid van agrarische ondernemers bij de uitwerking van het omgevingsprogramma ‘Vitaal Platteland'	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma’s, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
3.	Wij ondersteunen de transitie naar een duurzame en innovatieve landbouwsector, mits deze gepaard gaat met realistische overgangstermijnen en adequate financiële ondersteuning. De implementatie van beleidswijzigingen zonder voorafgaande waarborgen voor financieringen uitvoerbaarheid kan leiden tot onoverkomelijke financiële lasten en vormt een bedreiging voor het voortbestaan van familiebedrijven zoals het onze. Wij verzoeken om beleidsruimte voor schaalvergroting en modernisering, binnen de kaders van landschappelijke inpassing en milieubescherming.	Wij steunen het doel dat u omschrijft. Een Omgevingsvisie is een strategisch langetermijnvisie. Dergelijke concrete projecten landen in andere ruimtelijke instrumenten en/of procedures. Met name omgevingsprogramma’s (bijvoorbeeld voor het buitengebied inderdaad) en het gemeentelijk omgevingsplan. Hier worden de concretere maatregelen vastgelegd om daarmee op maatwerk te kunnen sturen waar mogelijk.
4.	De in de conceptvisie voorgestelde maatregelen hebben aanzienlijke financiële consequenties voor agrarische bedrijven, waaronder kostenstijgingen door aanvullende investeringen, opbrengstderving en een structurele waardevermindering van agrarische gronden. Zonder een juridisch geborgd compensatiekader ontstaat een situatie waarin ondernemers onevenredig worden belast, terwijl de maatschappelijke baten collectief zijn. Wij verzoeken de gemeente daarom om: • Een expliciet en afdwingbaar compensatiebeleid op te nemen in het	De Omgevingsvisie is inderdaad niet het ruimtelijk instrument waar nadeelcompensatie (voorheen planschade) geregeld wordt. Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan.

	omgevingsprogramma, inclusief heldere criteria voor toekenning. • Subsidies en fiscale instrumenten beschikbaar te stellen voor verduurzaming, innovatie en landschappelijke inpassing. • Een overgangstermijn van minimaal 10 jaar te hanteren voor ingrijpende maatregelen, zodat bedrijven hun investeringen kunnen afschrijven en zich kunnen aanpassen. • Een onafhankelijke taxatieprocedure te waarborgen bij waardevermindering van gronden of gebouwen, met volledige schadeloosstelling conform het gelijkheidsbeginsel.	De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie. Het compensatiebeleid is al vastgelegd in de Verordening nadeelcompensatie gemeente Horst aan de Maas 2022. Verder dient de gemeentelijke Nota Kostenverhaal betrokken te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wettelijk (landelijk) is vastgelegd dat hierbij een onafhankelijke taxatieprocedure moet plaatsvinden bij diverse nadeelcompensatievraagstukken. Dit is afhankelijk van de exacte vraag. De Omgevingsvisie is geschreven voor 2040 en daarmee een stip op de horizon die stapsgewijs geeffectueerd gaat worden. Of sprake is van overgangsrecht, is afhankelijk van het ruimtelijk instrument. Ieder ruimtelijk instrument heeft zijn eigen juridische grondslag. Voor verduurzamingssubsidies en de mogelijkheden kunt u contact opnemen met het Duurzaam Bouwloket van gemeente Horst aan de Maas. Voor fiscale vragen dient u uw fiscaal adviseur te raadplegen. De Omgevingsvisie ziet enkel toe op het fysiek (publiekrechtelijk) domein.
5.	Indieners verzoeken de gemeente om in de omgevingsvisie expliciet ruimte te bieden voor de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw op agrarische erven, met name voor starterwoningen. Dit sluit aan bij de behoefte aan betaalbare woningen in het buitengebied en draagt bij aan de leefbaarheid van het platteland.	In paragraaf 3.2.4 ‘Juiste woning op de juiste plek’ wordt met name ingegaan op hoe woningbouw in het buitengebied wordt gezien. Voor woningbouw in de kernen of het kernrandgebied geldt ander beleid. We zijn zuinig op de ruimte voor uitbreiding van woningen in het buitengebied, omdat dit een belangrijke rol vervult voor de agrarische sector en als uitloopgebied en voor natuur en landschap. Buiten de overgangszone kernrandgebied staan we geen nieuwe (solitaire) woningen meer toe in het buitengebied. Alleen in specifieke gevallen (bij het oplossen van grote ruimtelijke knelpunten) maken we uitzonderingen, zoals: • Bestaande woningen splitsen. • Tijdelijke (pre-) mantelzorgwoningen/ familiewoningen
6.	Indieners constateren dat de in de ontwerpvisie voorgestelde 250-meter zones rondom dorpskernen onvoldoende wetenschappelijk zijn onderbouwd en niet in lijn zijn met bestaande geurverordeningen en provinciale kaders. Het hanteren van generieke afstandsnormen zonder gebiedsspecifieke analyse leidt tot disproportionele beperkingen voor agrarische bedrijven zoals het onze.	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze. Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.66 Zienswijze 66

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en

		stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient

	Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	inderdaad gewijzigd te worden naar 'De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.' Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	"Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe 'bodem en water mede sturend' toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier

		bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 66, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.

13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	Indiener weet niet wat er nu wel of niet mag op zijn/haar locatie. Het lijkt er enerzijds op dat de locatie een hoge cultuurhistorische waarde heeft terwijl anderzijds sprake is van een duiding op de kaart waarbij de locatie van cliënt in een boomteeltgebied ligt waarbij gedeeltelijk teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan.	Het gebied met (zeer) hoge cultuurhistorische waarden komt overeen met het huidig beleid dat recent is bestendigd in het Programma Erfgoed van gemeente Horst aan de Maas. Het gebied van indiener is aangewezen als een gebied met zeer hoge cultuurhistorische waarden. Deze beleidslijn wordt één op één doorgezet in de Omgevingsvisie. Op basis van de Omgevingsvisie en het programma Erfgoed in combinatie met het geldende Omgevingsplan en/of omgevingsvergunningen dient rekening gehouden te worden met het feit dat deze waarden beschermd moeten worden in een gebied waar boomteelt en teeltondersteunende voorzieningen ook onder voorwaarden zijn toegestaan.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.67 Zienswijze 67

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken

		zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit

		blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven.

	de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	"Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe 'bodem en water mede sturend' toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.

	zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Het gebied van indiener betreft een gebied met hoge cultuurhistorische waarden. De ambities bij het cultuurlandschap zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 ‘Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed’. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaartbijlage cultuurlandschap en paragraaf 4.3. De betreffende aanduiding is niet nieuw. In het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is dit agrarisch met waarde. De beleidslijn voor agrarisch met waarde en hoge cultuurhistorische waarde komen overeen. Er is geen sprake van meer beperkingen ten opzichte van de bestaande situatie.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.

	zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	
15.	In de nieuwe situatie zal de locatie een hoge cultuurhistorische waarde verkrijgen maar de agrarische mogelijkheden lijken te worden behouden. Indien het zo is dat als gevolg van de aanwijzing dat sprake is van een hoge cultuurhistorische waarde, belemmeringen zullen ontstaan voor de bedrijfsvoering van Indiener dan verzet Indiener zich tegen deze aanduiding. Indiener vraag zich overigens af waarom deze aanduiding nu wél op deze grond wordt gelegd en waarom dat voorheen niet zo was. Indiener ziet ook geen onderbouwing in de ontwerp omgevingsvisie waarom de grond van en in de nabijheid van zijn locatie deze aanduiding heeft gekregen.	Zie beantwoording zienswijze 49, punt 15. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.68 Zienswijze 68

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op:

		gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat

		betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven

	diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.

	gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 68, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	In de nieuwe situatie zal de locatie een hoge cultuurhistorische waarde verkrijgen maar de agrarische mogelijkheden lijken te worden behouden. Indien het zo is dat als gevolg van	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen

	de aanwijzing dat sprake is van een hoge cultuurhistorische waarde, belemmeringen zullen ontstaan voor de bedrijfsvoering van Indiener dan verzet Indiener zich tegen deze aanduiding. Indiener vraag zich overigens af waarom deze aanduiding nu wél op deze grond wordt gelegd en waarom dat voorheen niet zo was. Indiener ziet ook geen onderbouwing in de ontwerp omgevingsvisie waarom de grond van en in de nabijheid van zijn locatie deze aanduiding heeft gekregen.	ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.69 Zienswijze 69

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in

		de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere

		rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	"Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe 'bodem en water mede sturend' toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt 'Gewasbeschermingsmiddelen'. Zoals ook

		in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 69, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	In de nieuwe situatie zal de locatie een hoge cultuurhistorische waarde verkrijgen maar de agrarische mogelijkheden lijken te worden behouden. Indien het zo is dat als gevolg van de aanwijzing dat sprake is van een hoge cultuurhistorische waarde, belemmeringen zullen ontstaan voor de bedrijfsvoering van Indiener dan verzet Indiener zich tegen deze	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en

	aanduiding. Indiener vraag zich overigens af waarom deze aanduiding nu wél op deze grond wordt gelegd en waarom dat voorheen niet zo was. Indiener ziet ook geen onderbouwing in de ontwerp omgevingsvisie waarom de grond van en in de nabijheid van zijn locatie deze aanduiding heeft gekregen.	leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. Voor Greenport Venlo zijn de grenzen aangehouden van de intergemeentelijke structuurvisie die door Greenport is opgesteld. De locatie van indiener valt hier niet binnen. Het klopt dat er inderdaad een soort groenbuffer in het Economisch cluster Greenport is opgenomen tegen de grenzen van het gebied. Er worden mogelijkheden onderzocht om de netcongestie tegen te gaan, een van de scenario's die onderzocht wordt is het middenspanningsnet/ hoogspanningsnet.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: 'De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.'
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.70 Zienswijze 70

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op:

		gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit

		hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven

	diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.

	gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 70, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	Volgens de ontwerp omgevingsvisie die nu ter visie ligt krijgt de locatie de aanduiding ‘beekdal’	De basis van de Structuurvisie stamt uit 2013. Sindsdien is de wet- en regelgeving, evenals de

	Deze aanduiding is nieuw t.o.v. de structuurvisie 2019. De ligging in het beekdal zorgt voor een 'nee mits' houding als het gaat om uitbreiding veehouderij. De voorwaarden om tot een uitbreiding te komen zijn dus ten nadele van indiener gewijzigd door de nieuwe aanduiding. Indiener kan zich hier absoluut niet in vinden in alle beperkingen.	jurisprudentie rondom het ontwikkelen van een veehouderij gewijzigd, zowel landelijk, provinciaal alsook gemeentelijk sterk gewijzigd. De aanduiding beekdal is (al jaren) opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie. Deze aanduidingen zijn overgenomen in de Omgevingsvisie. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.

Conclusie: deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: 'De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.'
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.71 Zienswijze 71

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie

		vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1

		digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan.

		De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een

	van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de 'schuifruimte' verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 71, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	Volgens de ontwerp omgevingsvisie krijgt de locatie de nieuwe aanduiding "beekdal'. En er is de duiding van een natuurgebied waarbij het ook mogelijk wordt een hoogspanningsnet in de directe nabijheid van de locatie van cliënt te realiseren. De aanduiding "beekdal'" is nieuw t.o.v. de structuurvisie 2019. De ligging in het beekdal zorgt voor een 'nee mits' houding als het gaat om uitbreidingsmogelijkheden. Bovendien zal de duiding natuurgebied zonder meer consequenties hebben voor het bedrijf van cliënt. Dat geldt ook voor het hoogspanningsnet dat volgens de huidige planologische situatie nog niet op deze locatie aanwezig is	Er worden mogelijkheden onderzocht om de netcongestie tegen te gaan, een van de scenario's die onderzocht wordt is het middenspanningsnet/ hoogspanningsnet. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we

		de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. De Omgevingsvisie is een visie voor de toekomst, 2040 om exact te zijn. Er worden mogelijkheden onderzocht om de netcongestie tegen te gaan, een van de scenario's die onderzocht wordt is het middenspanningsnet/ hoogspanningsnet.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: 'De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.'
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.72 Zienswijze 72

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de

		formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan

		ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.

6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.

	benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 72, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	Volgens de ontwerp omgevingsvisie die nu ter visie ligt krijgt de locatie de aanduiding ‘beekdal’ Deze aanduiding is nieuw t.o.v. de structuurvisie 2019. De ligging in het beekdal zorgt voor een ‘nee mits’ houding als het gaat om uitbreiding veehouderij. De voorwaarden om tot een uitbreiding te komen zijn dus ten nadele van indiener gewijzigd door de nieuwe aanduiding. Indiener kan zich hier absoluut niet in vinden in alle beperkingen.	In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen. Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de

		glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. Zoals in de Omgevingsvisie is vermeld, bestaande rechten worden gehonoreerd. De locatie ligt niet in de aanduiding beekdal. In paragraaf 3.1 is een kaart opgenomen waarop de beekdalen duidelijk zichtbaar zijn. Hieruit blijkt dat de locatie Holstraat buiten het beekdal ligt. De verwarring komt misschien omdat in de totale visiekaart in hoofdstuk 4 delen van de oude maas-arm zichtbaar zijn of dat opeenstapeling van verschillende kleuren een misleidend beeld geeft.

Conclusie: deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: 'De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.'
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.73 Zienswijze 73

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie

		vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1

		digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan.

		De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe intensieve veehouderijen toegestaan. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een

	van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de 'schuifruimte' verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 73, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	De gemeente Horst aan de Maas is positief over boomteelt en het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen. Voor cliënt is echter van groot belang dat hij precies weet waar hij aan toe is. Het mag immers niet zo zijn dat plotsklaps toch beperkingen ontstaan voor cliënt. Omdat het voor cliënt niet mogelijk is om de beschikbare kaarten zorgvuldig te analyseren, verwacht hij een uitnodiging van uw gemeente om samen met u zijn positie en mogelijkheden in kaart te brengen.	De basis van de Structuurvisie stamt uit 2013. Sindsdien is de wet- en regelgeving, evenals de jurisprudentie rondom het ontwikkelen van een veehouderij gewijzigd, zowel landelijk, provinciaal alsook gemeentelijk sterk gewijzigd. De aanduiding beekdal is (al jaren) opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie. Deze aanduidingen zijn overgenomen in de Omgevingsvisie. In de kernrandzone komen de kernen en het land in de toekomst nog meer bij elkaar. We willen ook dat in deze zone de woon- en leefomgeving beter wordt. Dat betekent niet dat functies zich niet verder kunnen ontwikkelen. Wel vragen we bedrijven die bijvoorbeeld geur of fijnstof uitstoten om deze uitstoot te verlagen als ze willen uitbreiden. Zo zorgen we samen voor een steeds gezondere woon, en leefomgeving. De overgangszones kernrandgebied vormen een gebied van ongeveer 250 meter rond de kernen.

		Voor een glastuinbouwlocatie in de kernrandzone blijft hetgeen dat nu mogelijk is ook mogelijk maar de ontwerpvisie is ingericht om in de toekomst andere functies mogelijk te maken. De uitbreiding van glastuinbouw is hierdoor niet mogelijk op deze locatie. Bestaande rechten blijven gerespecteerd en inbreiding of verandering binnen bestaande rechten blijft mogelijk. : De raad heeft in 2023 de herbegrenzing voor de glastuinbouw vastgesteld. De gemeente heeft hiermee de nieuwe contouren vastgesteld gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw in de gemeente. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen in de diverse agrarische sectoren, waaronder de glastuinbouw volgen. Na de vaststelling van de structuurvisie is het bestemmingsplan vastgesteld. Hierin is te lezen dat de locatie van indiener reeds in het beekdal valt, deze beleidslijn wordt dus grotendeels doorgezet. Voor concretere initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan dienst een procedure te worden doorlopen in het geval aan het initiatief medewerking verleend kan worden. Afhankelijk van de aard en de omvang van het initiatief betreft het een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging Omgevingsplan. U kunt hiervoor een informatieverzoek indienen bij de gemeente. Indien het initiatief voorstelbaar wordt geacht kan het initiatief verder worden uitgewerkt op haalbaarheid, waarna eventueel de ruimtelijke procedure kan worden gestart.

Conclusie: deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.74 Zienswijze 74

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In de visie wordt het gebied ook aangeduid als een “overgangszone natuurgebied”. Dit houdt in dat natuurgebieden aan elkaar gaan worden gekoppeld. Maar intensieve landbouw gaat niet goed samen met natuurgebieden. Wij vragen de gemeente om deze natuurzones niet in dit gebied te leggen, zodat de bedrijven hun werk kunnen blijven doen. Ons idee is om de overgangszone in het bos te leggen, aan de andere kant van de Meerlosebaan.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
2.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan

	gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	(voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
3.	De gemeente wil heel groen en duurzaam zijn, maar de plannen zijn moeilijk te realiseren voor de agrarische bedrijven. Bijvoorbeeld, als een bedrijf wil uitbreiden, kunnen de strikte regels het moeilijk maken. We vragen ons af of bedrijven in de toekomst nog wel kunnen blijven groeien. Er wordt ook gesproken over “biobased landbouw” en “natuurinclusieve landbouw”, maar het is onduidelijk hoe deze plannen gefinancierd gaan worden. De gemeente heeft hier nog geen duidelijk antwoord op	In de Omgevingsvisie worden de ambities (de stip op de horizon) vastgelegd. De uitwerking volgt in met name omgevingsprogramma’s en het omgevingsplan. Hiervoor worden weer andere losse ruimtelijke procedures doorlopen. Ook in de procedures worden belanghebbenden meegenomen en/of kunnen ze reageren op deze stukken. Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma’s, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag ‘wie regelt dit’. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. In programma’s wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma’s o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid.
4.	Het omzetten van landbouwgrond naar natuur kost veel geld. De visie zegt niet hoe dit gefinancierd gaat worden, en dat zorgt voor onzekerheid.	De omgevingsvisie zegt ook niet dat de overgangszone omgevormd moet worden naar natuur. Dit is een interpretatie die niet klopt.
5.	Er wordt gesproken over het opwekken van duurzame energie zoals zonne- of windenergie, maar de gemeente maakt daar nog geen concrete keuzes over. Wij vragen om concrete regels voor ondernemer en burger.	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt gewerkt aan een nota van uitgangspunten voor het Energieprogramma. Hierin landen deze concretere regels onder andere.

6.	Deze Omgevingsvisie wordt later verder uitgewerkt in een aantal uitvoeringsprogramma's. Wij maken ons zorgen dat we dan geen invloed meer hebben op de plannen en dat de (negatieve) gevolgen voor ondernemers pas later duidelijk worden.	Zie beantwoording zienswijze 74, punt 3.
7.	In de Provinciale visie is De Hanenberg aangemerkt als Primair Landbouwgebied, wat logisch is, omdat het gebied bedoeld is voor landbouw. Maar in de gemeentelijke visie wordt er een overgangszone natuurgebieden toegevoegd, terwijl landbouw hier de belangrijkste functie is.	Er gelden meer aanduidingen op de locatie van indiener in de provinciale Omgevingsverordening. Er is niet enkel en alleen sprake van primair landbouwgebied. Uw locatie is in de POVI ook gedeeltelijk aangeduid als extensiveringsgebied. Deze gebieden zijn bedoeld als overgangsgebieden naar natuurgebieden. De gemeente neemt deze beleidslijn en bijbehorende vlak 1 op 1 over vanuit de POVI.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.75 Zienswijze 75

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Een deel van het perceel heeft decennialang een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding 'zoekgebied uitbreiding' opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het 'zoekgebied uitbreiding' dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt 'opgeofferd' voor 'rood'.

		Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio's zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2..
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas.

		Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.76 Zienswijze 76

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Een deel van het perceel heeft decennialang een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de

		woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio's zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben

		gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.

4.77 Zienswijze 77

Naam en adres		Datum ontvangst
	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	In de ontwerpomgevingsvisie wordt omschreven dat buiten de overgangszones kernrandgebied geen nieuwe, solitaire woningen meer zullen worden toegestaan. Deze worden slechts mogelijk gemaakt in specifieke gevallen, bijvoorbeeld bij het oplossen van grote ruimtelijke knelpunten. Cliënten merken hierbij op dat in de ontwerpvisie in het midden wordt gelaten wat wordt verstaan onder “grote ruimtelijke knelpunten”. Daardoor is niet vast te stellen of in de toekomst de mogelijkheden behouden blijven om, als compensatie voor het saneren van een agrarische bedrijfslocatie, woningen te realiseren.	Dat klopt, er wordt een zorgvuldigere keuze gemaakt in het toestaan van nieuwe woningen in relatie tot de reeds aanwezige bedrijfsfuncties. Wanneer en of sprake is van een knelpunt – en daarmee eventueel de mogelijkheid tot de bouw van woningen bij het herbestemmen van een agrarische functie, wordt onderzocht in bijvoorbeeld een wijziging van het omgevingsplan. De Omgevingsvisie is hiervoor niet de juiste plek.
2.	Heldere keuzes over hoe om te gaan met het buitengebied ontbreken volgens indiener. Daarnaast wenst cliënt dat u mogelijkheden behoud in het buitengebied woningen te kunnen blijven oprichten. Zeker als het oprichten van deze woningen gepaard gaat met ruimtelijke kwaliteitswinsten die behaald worden door de sanering van agrarische bedrijven, waaronder ook akker- en tuinbouwbedrijven. Ook moet het mogelijk blijven om woningen in bebouwingsclusters en bebouwingslinten te blijven oprichten.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma’s, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.78 Zienswijze 78

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het “Peellandschap”. De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouw economisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	Zie beantwoording 78.3 rondom de definiëring van agrarische bedrijvigheid in de Omgevingsvisie.
2.	Een gedeelte van indiener is gelegen binnen de zogeheten ‘Overgangszone natuurgebied’ vanwege de ligging nabij Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel &. Mariapeel. In paragraaf 3.7.3 van de toelichting wordt ingegaan op de overgangszones natuurgebieden. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.

	In het geval van het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel gaat het in beginsel om een zone van 500 meter omdat De Peel als extra belangrijk beschouwd wordt.	In de geldende structuurvisie uit 2013 ligt de locatie in 'ontwikkelzone groen' tegen Ecologische Hoofdstructuur. Deze zone is nu vertaald naar; Overgangszone natuurgebied bij Kwetsbare Natuurgebied'. De beleidslijn uit 2013 wordt verder gehanteerd in de huidige Omgevingsvisie die nu voorligt in 2025. Zoals ook beschreven in de Omgevingsvisie worden bestaande rechten van (agrarische) bedrijven gerespecteerd. Dat klopt inderdaad gezien de gebiedsgerichte opgaven die hier spelen is gekozen voor een grotere natuurbuffer.
3.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Peellandschap, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. In feite vallen we hiermee terug op het 'klassieke systeem' en wordt hiermee helder hoe we de melkveehouderij zien binnen de Omgevingsvisie.
4.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema's die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit

	grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste 'verbruiker' van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.
5.	Op de kaarten wordt de locatie van indiener aangeduid als een 'Historisch ensemble'. In de toelichting wordt vervolgens niet of nauwelijks ingegaan op de gevolgen van het aanbrengen van deze aanduiding. Wat is de reden dat bijvoorbeeld de gehele bebouwing (inclusief locatie indiener) als een historisch ensemble gezien wordt?	De ambities bij de historische ensembles zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 'Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed'. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaart ensembles en paragraaf 4.4.2. De betreffende aanduiding is niet nieuw, maar overgenomen uit bestaand beleid. Daarbij is de inhoudelijke afweging voor historische ensembles gedaan in het programma Erfgoed dat recentelijk is vastgesteld.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.79 Zienswijze 79

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Meerdere percelen van indieners inclusief de percelen aan de Ulfterhoek, zijn gelegen binnen het gebied dat in de visie is aangemerkt als 'Groene buffer Greenport volgens compensatieplan'. Indieners zijn van mening dat uw gemeente hiermee het omgevingsplan wil aanpassen, zeker nu uit het geldende bestemmingsplan niet valt af te leiden dat daar sprake is van een groene buffer. Deze aanpassing zal gelet op de ligging van de percelen van indieners grote gevolgen voor hun bedrijfsvoering hebben, zoals onder andere een forse waardedaling van hun percelen.	Deze afspraken zijn vastgelegd in de intergemeentelijke Structuurvisie Klavertje 4, welke is vastgesteld is op 11 september 2012. Er is hiermee dus geen sprake van het wijzigen van het Omgevingsplan, maar het bestendigen van een beleidslijn die in 2012 is ingezet op visieniveau en nu doorgezet wordt in de Omgevingsvisie. We delen de mening dat de verbindingen van natuurgebieden ongelukkig op de kaart zijn weergegeven. Het betreft namelijk veelal de natuurgebieden verbinden via de bestaande beekdalen met bijbehorende beken. Deze nuancering wordt integraal doorgevoerd op de kaarten, zodat het duidelijk wordt dat deze strategische beleidslijn met name op de beekdalen en de omliggende gronden richt.
2.	Bepaalde percelen van indieners liggen in de zone 'Verbinden van natuurgebieden'. Door op	Dit beleid is ingezet door de provincie (het verbinden van het Natuur Netwerk Limburg) in de provinciale

	een aantal cruciale locaties natuurverbindingen te realiseren tussen bestaande natuurgebieden, ontwikkelen we een aaneengesloten lokaal natuurnetwerk. Hiervoor leggen we op weg naar 2040 nieuwe natuurverbindingen aan en/of verbeteren we de huidige natuurverbinding tussen de verschillende natuurgebieden.'	Omgevingsverordening. De gemeente neemt deze beleidslijn over.
3.	Vorenstaande betekent dat voor de percelen in deze zone meer de nadruk gelegd gaat worden op natuur. Door de natuurverbindingen en/of het verbeteren van de huidige natuurverbindingen tussen verschillende natuurgebieden ontstaat een forse waardedaling, omdat indieners deze percelen niet meer (volledig) ten behoeve van haar agrarische bedrijfsactiviteiten kunnen benutten. In de visie wordt niet (duidelijk) aangegeven hoe de gemeente met deze waardedaling zal omgaan.	Voor waardedaling en meer specifiek het vraagstuk nadeelcompensatie verwijzen wij u naar het volgende: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
4.	Circa 1,5 jaar geleden inventariseerde uw gemeente hoe de toekomst van de agrarische sector ervoor stond. Deze inventarisatie vond plaats om juist aan de ondernemers in de toekomst een helpende hand uit te steken. In die visie is over het bieden van een helpende hand niets terug te lezen. Daarnaast blijkt ook nergens dat sprake is geweest van een inventarisatie en/of wat de resultaten hiervan zijn geweest	Met de inventarisatie bedoeld indiener waarschijnlijk het keukentafelgesprek dat is gevoerd. Dit gesprek was inderdaad bedoeld als eerste gesprek om richting en gevoel te krijgen bij de toekomstplannen. Deze gesprekken voeren we met alle veehouders in onze gemeenten en hopen die gesprekken dit jaar af te ronden. We gaan de gesprekken analyseren en nemen deze analyse mee de uitvoeringsprogramma's bij de visie veehouderij en als bouwsteen bij de doelstellingen uit de visie veehouderij: - Er moet sprake blijven van een economische gezonde sector - Welke veehouderijen hebben toekomstperspectief als we dit gebiedsgericht benaderen en - De uitstoot van ammoniak, geur en fijn stof in het geheel moet verminderen. Vanaf 2026 moet hier in het uitvoeringsprogramma 2.0 meer duidelijkheid in komen

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Het toekomstig verbinden van natuurgebieden wordt exacter op de kaarten weergegeven in de Omgevingsvisie, zodat helder wordt dat het met name gaat om de beekdalgebieden die de verbinding moeten maken tussen bestaande natuurgebieden.

4.80 Zienswijze 80

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De locatie van indiener is gelegen in de overgangszone kernrandgebied. De functies wonen, groen, sport, bedrijvigheid wringen in de kernrandzone met elkaar. Binnen deze gebieden is van oorsprong nu eenmaal sprake van een mix van functies waarbij door de	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels.

	beperkte onderlinge afstand bijna elke ontwikkeling maatwerk is. Indiener vreest dan ook dat het aanbrengen van de kernrandzone zijn bedrijfsvoering op die locatie wel degelijk gaat beperken omdat de nadruk in deze zones meer en meer gaat verschuiven van agrarisch naar andere functies waaronder met name wonen.	Inbreiding is wel mogelijk wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden voor een gezonde leefomgeving. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk.
2.	Bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om te kunnen blijven bestaan. 'Stilzitten' is in de huidige tijd geen optie. Het lijkt erop dat met deze omgevingsvisie uiteindelijk bedrijven min of meer op slot gezet worden, dat kan niet de bedoeling zijn.	Wij zijn het niet met deze stelling eens. Bedrijven blijven ontwikkelmogelijkheden behouden mits wordt ontwikkeld volgens deze omgevingsvisie. Daar waar de omgevingsvisie niet concreet genoeg is werken we dit de komende tijd uit in een omgevingsprogramma en/of omgevingsplan.
3.	De andere locatie van indiener is gelegen binnen de zogeheten 'Overgangszone natuurgebied' vanwege de ligging nabij het Schuitwater. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen. Indiener verzoekt dan ook om duidelijker aan te geven dat in deze zone agrarische bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderijen, wel bestaansrecht hebben en zich ook kunnen blijven ontwikkelen. Uiteraard passend binnen de wettelijke regels zoals die op dat moment gelden.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
4.	Verder staat er in de omgeving van bedrijf van indiener een pijl die staat voor het 'Verbinden van de natuurgebieden'. Deze pijlen staan op meerdere locaties op de visiekaart weergegeven en lijken willekeurig aangebracht te zijn. Verzoek is om deze pijlen van de visiekaart te verwijderen of om veel duidelijker aan te geven hoe de gemeente deze verbindingen denkt te gaan realiseren en welke consequenties dat dan heeft voor bedrijfslocaties en landbouwpercelen die	Dit beleid is ingezet door de provincie (het verbinden van het Natuur Netwerk Limburg) in de provinciale Omgevingsverordening. De gemeente neemt deze beleidslijn over.

	binnen deze beoogde verbindingszones zijn gelegen. Op deze manier roept het alleen maar vragen op over het hoe en waar de gemeente deze verbindingen gaat aanbrengen.	
5.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van client. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is? Dienen deze bedrijven dan allemaal naar het economisch cluster te verplaatsen wat financieel en ruimtelijk gezien ook niet haalbaar is? De gemeente sluit op deze manier de deur voor hoogproductieve landbouw en biedt geen alternatieve locatie en alternatieve duurzame verdienmodellen zijn er ook niet. In ieder geval zeker niet in die mate. Dat kan niet de bedoeling zijn.	Zie beantwoording zienswijze 80, punt 1 en 2.
6.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.81 Zienswijze 81

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	In de visie wordt water en bodem slechts als "mede sturend" genoemd. Wij pleiten ervoor om deze principes leidend te maken bij ruimtelijke keuzes, conform de handreiking van de Rijksoverheid en de kennisdocumenten van Wageningen UR	We volgen de richtlijn die vanuit het Rijk wordt aangegeven, die is inderdaad herzien van ‘leidend’ naar ‘mede-sturend’
2.	De Omgevingsvisie blijft op dit punt abstract. Wij vragen om: - concreet beleid voor herstel en borging van de basiskwaliteit natuur (BKN); - juridisch vastleggen van Natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Limburg	De natuurgebieden en de te ontwikkelen natuurgebieden liggen reeds vast in de provinciale Omgevingsverordening en de geldende bestemmingsplannen. Daar waar sprake is van nieuwe beleidsontwikkeling, daar zullen nieuwe punten landen in ofwel omgevingsprogramma’s of een wijziging van het omgevingsplan.

	met gebiedsspecifieke beschermingsregels; - aanleg van ecologische corridors en verbindingszones, naar voorbeeld van het Maastrichts Natuur Netwerk.	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
3.	Wij erkennen de noodzaak van extra woningen, maar benadrukken de meerwaarde van verdichting boven uitbreiding in het buitengebied.	Wij erkennen dit ook en hebben het daarom ook zo beschreven in onze Omgevingsvisie.
4.	De visie schetst een "meer natuurinclusieve agrarische sector" zonder concrete doelen. Wij pleiten voor: - gebiedsgerichte afbouw van intensieve veehouderij nabij kwetsbare natuur; - stimulering van kringlooplandbouw, biologische en natuurinclusieve bedrijfsvoering waarbij drainages en sloten worden verwijderd om natuurlijke waterlopen te herstellen, evenals het aanleggen van landschapselementen. - bufferzones van 50 meter zonder bestrijdingsmiddelen of bemesting rondom gevoelige objecten.	Zie 81.2. Wat betreft gewasbeschermingsmiddelen volgen we de landelijke jurisprudentielijn van de Raad van State.
5.	Wij vragen om concretere kaders voor de energietransitie: - prioriteit voor zonne-energie op daken en bedrijventerreinen, pas daarna in open gebied; - implementatie van de BENG-norm voor nieuwbouw en bestaande woningen; - gebruik van materialenpaspoorten en toepassing van circulaire ontwerpprincipes bij gebiedsontwikkeling. - Verplicht EcoCertified label voor zon- en windparken.	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt aan een nota van uitgangspunten voor het uiteindelijke Energieprogramma. Mogelijk wordt de opvolger van het Programma Energiebesparing hieraan toegevoegd.
6.	De visie benadrukt positieve gezondheid, maar zonder concrete borging. Wij pleiten voor: - daadwerkelijke aansluiting bij WHO-normen voor luchtkwaliteit en het Schone Lucht Akkoord; - inperking van geluidsoverlast en aanwijzing van stilte- en donkere gebieden; - consequente toepassing van de GGD-handreiking "Gezonde leefomgeving in het Omgevingsplan".	Zie 81.2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Dit geldt ook voor programma's voor diverse milieuthema's.
7.	Wij benadrukken het belang van een heldere visie op participatie: openheid en eerlijkheid over de mate van invloed van inwoners en maatschappelijke organisaties. Ter inspiratie verwijzen wij naar de aanpak van de gemeente Peel en Maas. Wij vragen de gemeente een	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/

	onafhankelijk monitoringsplatform in te richten waarin jaarlijks natuur, milieu, gezondheid en leefkwaliteit worden geëvalueerd.	Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige

		besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
8.	De Ontwerp Omgevingsvisie vormt een belangrijke stap, maar mist nu nog concrete, meetbare en juridisch verankerde doelen. Wij verzoeken u om bovengenoemde punten te verwerken, zodat de visie daadwerkelijk bijdraagt aan een duurzame, natuurrijke en gezonde toekomst voor inwoners en omgeving	Zie 81.2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.82 Zienswijze 82

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De gemeente Horst aan de Maas beschikt over een uitzonderlijke combinatie van natuur, recreatie en cultuurhistorie. Denk aan de Kasteelse bossen, de Schadijkse bossen, de Maasoevers, en pittoreske dorpen zoals Swolgen, Meterik, Broekhuizen en Broekhuizenvorst. Deze gebieden bieden rust, ruimte en recreatie, en vormen het fundament van onze leefkwaliteit. De ontwerpvisie dreigt deze kwaliteiten aan te tasten door het toewijzen van o.a. ruimte voor bouwplannen.	De kaart behorende bij paragraaf 3.5 heeft de bijzondere plekken zoals genoemd door indiener een bijzondere status gegeven. Daarnaast is per kern een Cultuurhistorisch profiel opgesteld waarbij de waarden benoemd worden die we willen borgen in onze omgevingsvisie. Op deze manier is op diverse manieren op strategisch niveau geborgd dat deze kwaliteiten niet zomaar aangetast worden.
2.	In de visie moet beter respect getoond worden voor boeren, door de volgende punten in de visie op te nemen: - Stimuleert lokale voedselproductie en korte ketens. - Ondersteun boerderijwinkels en directe verkoop. - Versterkt de economische en ecologische rol van boeren in de regio.	De punten die indiener graag in de Omgevingsvisie vermeld wil hebben staan, staan al vermeld in de Omgevingsvisie.
3.	Indiener geeft aan dat de visie ook moet sturen op gezonde voeding (naast de fysieke gezondheid).	De Omgevingsvisie regelt de langetermijnvisie voor het fysiek domein. Het sturen op gezonde voeding door bijvoorbeeld gezonde voedselinitiatieven te organiseren valt buiten de scope van de Omgevingsvisie. Dit zijn zaken die in het sociaal domein opgepakt dienen te worden en bijvoorbeeld in een preventievisie zouden kunnen landen. Voor deze thema's verloopt het een en ander ook vaak via landelijke regelgeving.
4.	Voedselbossen zijn een innovatieve vorm van landbouw die biodiversiteit, productie en recreatie combineert. Het voedselbos van pionier Wouter van Eck in Groesbeek heeft	Hetgeen indiener voorstelt valt onder de term natuurinclusieve landbouw. De Omgevingsvisie biedt daarmee in bepaalde gebieden ruimte voor dergelijke initiatieven.

	meer biodiversiteit opgeleverd dan het nabijgelegen Natura 2000-gebied	
5.	Greenport is een voorbeeld van hoe uit het buitentand geïmporteerde werkgelegenheid en bouwdruk leiden tot landschapsvervuiling, toename vraag naar huisvesting en sociale onrust.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
6.	Zonnevelden op landbouwgrond zijn landschapsvernietiging en ondermijnen de voedselzekerheid. Zorg dat eerst bestaande bebouwing benut wordt voor de plaatsing van zonnepanelen.	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt aan een nota van uitgangspunten voor een Energieprogramma. Mogelijk wordt de opvolger van het Programma Energiebesparing hieraan toegevoegd.
7.	Dorpsgrenzen vervagen, indiener maakt zich zorgen dat het karakter van de dorpen verloren wordt.	Om deze reden is voor ieder dorp een karakteristiek vastgesteld waarmee rekening gehouden dient te worden in verdere ontwikkelingen. Evenals een Programma Erfgoed. In dit programma zijn diverse (cultuurhistorische en/of landschappelijke) waarden benoemd die de gemeente waardevol vindt en waarmee rekening dient te worden gehouden.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.83 Zienswijze 83

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De Omgevingswet stelt participatie en zorgvuldige communicatie met belanghebbenden centraal. Artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit verplicht gemeenten om in het vaststellingsbesluit van de omgevingsvisie te motiveren op welke manier en in welke mate belanghebbenden zijn betrokken Volgens de VNG is participatie geen vrijblijvende optie, maar een wezenlijk onderdeel van zorgvuldige besluitvorming In het geval van de ontwerp-Omgevingsvisie Horst aan de Maas stel ik vast dat de participatie richting direct betrokken bewoners van het buitengebied onvoldoende en niet representatief is verlopen.	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit

		hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
2.	Woningbouw in deze gebieden ondermijnt die brede welvaart en positieve gezondheid die de gemeente zegt te willen beschermen.	De wereld is nu eenmaal in beweging en ontwikkeld zich door. Deze staat niet stil en juist om alle ontwikkelingen zo evenwichtig mogelijk in goede banen te leiden heeft de gemeente de wettelijke plicht om een langetermijnsvisie op te stellen. Een van die ontwikkelingen die doorzet is de verdere toename van de bevolkingsgroei, ook binnen gemeente Horst aan de Maas. Deze zet door en zorgt daarmee op een toenemende druk op de beschikbare ruimte. Dit resulteert erin dat niet enkel volstaan kan worden met inbreiding binnen de kernen, maar dat ook op bepaalde plekken uitbreiding in de vorm van woningbouw noodzakelijk van de kern noodzakelijk is. Hiervoor worden separate procedures doorlopen, met name de omgevingsprogramma’s en de wijziging van het omgevingsplan zijn daarvoor de geëigende ruimtelijke routes. Waarbij sprake moet zijn van een

		evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het aspect ‘gezondheid’ is een van de aspecten die meegewogen wordt in deze afweging.
3.	De gemeente is op grond van de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) verplicht om voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen een ecologische toetsing uit te voeren.	De zienswijze doet vermoeden dat indiener een Omgevingsvisie gelijktrekt met een Omgevingsplan. Dit zijn twee verschillende ruimtelijke instrumenten. Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma’s, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag ‘wie regelt dit’. Deze ruimtelijke instrumenten hebben ook een andere juridische reikwijdte wat betreft de onderzoeksplicht die vastligt in het Aanvullingsbesluit Natuur behorende bij de Omgevingswet voor soorten en gebieden. In het kader van de Omgevingsvisie is een OmgevingsEffectRapportage (OER) opgesteld met een ecologische toets op Omgevingsvisieniveau. Er is dus geen sprake van strijd met de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De natuurbeschermingsplicht wordt serieus genomen door ons.
4.	Geef duidelijk inzicht in welk deel van de geplande woningbouw bedoeld is voor welke doelgroep, hoe het past in het STOMP-principe, hoe belangen worden meegewogen van belanghebbenden in het buitengebied en woningbouw primair te richten op lokale behoeften.	Zoals aangegeven wordt op basis van behoefte maatwerk geleverd in relatie tot het woningbouwvraagstuk. Per initiatief dient verder gemotiveerd en onderbouwd te worden dat er behoefte is in verdere planvorming in bijv. een programma ‘Wonen’ of een herziening van het Omgevingsplan. Hiermee wordt de realisatie overcapaciteit en onomkeerbare aantasting van het landschap voorkomen en is daarmee dus ook niet aan de orde. De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap.

		Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding ‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
5.	Demografische krimp en concentratie van woningbouw en voorzieningen in strijd met lokale behoeften. Uit data van het CBS en eerdere berichtgeving blijkt dat de gemeente Horst aan de Maas te maken heeft met demografische krimp. De demografische ontwikkeling dient beter meegenomen te worden in de Omgevingsvisie, want indiener is van mening dat sprake is van krimp in plaats van groei.	Zie 83.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Momenteel is een volkshuisvestingsprogramma in voorbereiding. Hier ligt een demografisch onderzoek aan ten grondslag, dat laat zien dat met de verschillende invloeden waar we mee te maken hebben, rekening moeten houden met een groeiscenario.
6.	De ontwerp-Omgevingsvisie Horst aan de Maas besteedt onvoldoende aandacht aan de risico’s van wateroverlast bij het aanwijzen van nieuwe woningbouwlocaties in het buitengebied. Uit het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026 blijkt dat de gemeente erkent dat extreme neerslag als gevolg van klimaatverandering toeneemt, en dat bestaande gebieden al kampen met waterproblematiek. Bij het aanwijzen van nieuwe woningbouwlocaties hoort hier echt beter rekening mee gehouden te worden.	Zie 83.3. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Momenteel is een programma Groen Blauw Klimaat in voorbereiding waar deze vraagstukken in worden uitgewerkt.
7.	Volgens het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming moet bij ruimtelijke ontwikkelingen op of nabij voormalige stortlocaties altijd een bodemonderzoek plaatsvinden. Het is dan ook onbegrijpelijk dat dit gebied wordt aangemerkt als zoekgebied	De zienswijze doet vermoeden dat indiener een Omgevingsvisie gelijktrekt met een Omgevingsplan. Dit zijn twee verschillende ruimtelijke instrumenten met een compleet ander los van elkaar staand proces en juridisch reikwijdte, zie ook 83.3.

	voor woningbouw, zonder dat deze risico's expliciet zijn benoemd of afgewogen.	
8.	Indiener bezwaar tegen het aanwijzen van de Donkstraat in Meterik als zoekgebied voor woningbouw binnen de ontwerp-Omgevingsvisie. Deze locatie is naar mijn mening ongeschikt voor woningbouw vanwege intensieve verkeersdruk, gebrekkige verkeersveiligheid, geluidsoverlast en trillingen, onwenselijke functiemenging en het ontbreken van een verkeerskundige onderbouwing.	De zienswijze doet vermoeden dat indiener een Omgevingsvisie gelijktrekt met een Omgevingsplan. Dit zijn twee verschillende ruimtelijke instrumenten met een compleet ander los van elkaar staand proces en juridisch reikwijdte, zie ook 83.3.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.84 Zienswijze 84

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het Schone Lucht Akkoord heeft als doel het fijnstof (PM2,5 en PM10, schadelijk voor de gezondheid) met 50 procent te verminderen ten opzichte van 2016. In 2016 was verwarmen op gas relatief goedkoop maar in 2021 zijn de gasprijzen explosief gestegen, hierdoor is het stoken van hout weer explosief toegenomen. Hout stoken is gezellig, geeft warmte maar is extreem slecht voor de luchtkwaliteit in huis maar ook daarbuiten. Indiener heeft dit met kwantitatief luchtonderzoek verder geïllustreerd en onderbouwd. Er zou naast een spuitzone van 50 meter ook een stookzone van 50 meter verplicht moeten worden. Anders wordt het doel van het SLA, 50% schonere lucht, niet gehaald.	In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid. Er is al rekening gehouden met het sturen op houtstook, wij delen deze mening dus. De gemeente Horst aan de Maas doet mee aan het project grenzeloos meten. Houtstook heeft hierin een prominente plek. Doel van het project is om informatie uit meten te krijgen en handelingsperspectief om negatieve gevolgen zoals die van houtstook te verminderen.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.85 Zienswijze 85

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In hoofdstuk 4 is de "Visiekaart" opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van Indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
2.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat	Bedrijven die doorgaan, willen we ondersteunen — maar alleen als hun ontwikkeling samengaat met een betere milieukwaliteit en/of beter dierenwelzijn én als ze op een toekomstbestendige locaties liggen. Veehouderijen kunnen een belangrijke bijdrage

	binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Buitendijkse Maasgebied, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan	leveren aan het sluiten van kringlopen, zowel binnen onze gemeente als in de regio. Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. In feite vallen we hiermee terug op het ‘klassieke systeem’ en wordt hiermee helder hoe we de melkveehouderij zien binnen de Omgevingsvisie.
3.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema’s die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.

	ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste ‘verbruiker’ van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	
4.	Bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om te kunnen blijven bestaan. ‘Stilzitten’ is in de huidige tijd geen optie. Het lijkt er op dat met deze omgevingsvisie uiteindelijk bedrijven min of meer op slot gezet worden, dat kan niet de bedoeling zijn.	Wij zijn het niet met deze stelling eens. Bedrijven blijven ontwikkelmogelijkheden behouden mits wordt ontwikkeld volgens deze omgevingsvisie. Daar waar de omgevingsvisie niet concreet genoeg is werken we dit de komende tijd uit in een omgevingsprogramma en/of omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.86 Zienswijze 86

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Op pagina 2 van de Omgevingsvisie is het volgende te lezen: "Daarom is het belangrijk om scherpe keuzes te maken." En dat is precies wat er in dezen niet gebeurd. De visie maakt veelvuldig gebruik van open en niet-gedefinieerde termen zoals "gezonde leefomgeving", "kwalitatieve economische groei", "duurzame bedrijventerreinen" en "passende groei". Zonder concrete criteria ontstaat voor ondernemers onduidelijkheid of hun plannen wel of niet passen binnen de visie. O-twee stelt voor om duidelijke definities en toetsingskaders op te nemen, of leg deze ten minste vast in uitvoeringsprogramma's, zodat ondernemers weten waar zij aan toe zijn. Dit ontwerp geeft onvoldoende zekerheid om investeringsbeslissingen op af te wegen en toekomstplannen te realiseren. Daarmee biedt deze visie niet zozeer kansen doch meer beperkingen	Het werken met globale begrippen is inherent aan het karakter van een Omgevingsvisie, een strategische visie op hoofdlijnen. De concrete uitwerking van deze visie volgt in omgevingsprogramma’s en het omgevingsplan. Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma’s, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag ‘wie regelt dit’. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. Dit is voldoende op omgevingsvisie niveau In programma’s wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma’s o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid. In het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) liggen de juridisch-planologische regels vast voor functies rondom onder andere bouwen, gebruik, milieu van een bepaalde locatie. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. In dit plan worden zaken op perceelsniveau/ kadastraal niveau vastgelegd.

		Omgevingsvergunningen worden op basis van het omgevingsplan wel of niet verleend. Bijvoorbeeld voor de bouw van een dakkapel, de aanplant van een bos. Zeer concrete activiteiten dus, waarvoor het college bevoegd is.
2.	De ontwerpvisie reserveert nauwelijks ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen; enkel beperkte mogelijkheden bij De Klaver worden genoemd. Daarmee wordt de toekomstige economische ontwikkelruimte fors ingeperkt. Bovendien worden in overgangszones rond dorpen (250 meter) uitbreidingen en nieuwe vestiging van bedrijven met hogere milieucategorieën uitgesloten. Zulks is niet alleen voorbarig, maar beperkt daadwerkelijk de mogelijkheden van bestaande ondernemingen, die gewoonweg voldoen aan de regels van het milieurecht	Nieuwe bedrijventerreinen worden in Klaver 7 en 11 voorzien. Dit betreffen behoorlijke oppervlakten, waarmee voor de langere termijn kan worden voorzien in de behoefte van het lokale en regionale MKB. We zetten daarmee de reeds eerder ingezette lijn van de structuurvisie voort. Bestaande rechten van ondernemers blijven behouden.
3.	Daarnaast miskent deze bepaling dat een goede ruimtelijke ordening niet uitsluitend wordt bepaald door een abstracte typering van een activiteit, maar door een concrete beoordeling van milieugevolgen (geluid, geur, luchtkwaliteit, verkeersbewegingen). Door bij voorbaat gehele categorieën activiteiten, zoals 'grootschalige logistiek' of 'zware industrie', uit te sluiten, wordt vooruitgelopen op een belangenafweging die pas in het kader van een concreet initiatief kan en moet plaatsvinden.	De gemeente kan in haar omgevingsvisie en in haar omgevingsprogramma's richting geven aan de ontwikkeling en de ordening van haar fysieke leefomgeving. Daarbij houdt zij rekening met het beleid en instructies van andere (hogere) overheden. Een dergelijke lijn kan de gemeente voor haar grondgebied wel vaststellen.
4.	O-twee adviseert dat bestaande bedrijven, los van milieucategorie, zowel op bedrijventerreinen als daarbuiten, op hun huidige locaties de mogelijkheid dienen te behouden om uit te breiden, binnen de bestaande ontwikkelmogelijkheden maar ook met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Het is van belang om bij de beoordeling van uitbreidingsmogelijkheden niet alleen uit te gaan van de bestaande planologische ruimte, maar ook van de dynamiek en ontwikkelbehoefte van bedrijven op langere termijn. Een toekomstgerichte benadering voorkomt dat bedrijven klem komen te zitten en draagt bij aan economische vitaliteit van de gemeente. Daarnaast adviseert O-twee daarnaast om structureel uitbreidingsruimte voor bedrijventerreinen te reserveren, en ook plaats te bieden voor bedrijven in hogere milieucategorieën.	Er is beperkte ruimte. Er dient een afweging moet plaatsvinden van de functies die in een gebied gefaciliteerd kunnen worden. We zetten de lijn uit de structuurvisie met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerreinen voort. We ontwikkelen de Klavers om te kunnen voorzien in de behoefte van het lokale en regionale bedrijfsleven. We werken dit verder uit in een programma Economie. Ondernemers die nu op een locatie planologische uitbreidingsmogelijkheden hebben, kunnen daarvan gebruik (blijven) maken. Bij uitbreidingswensen die niet passen in het omgevingsplan dient aangetoond te worden dat verplaatsing naar een andere locatie op een bedrijventerrein niet mogelijk is. We werken de voorwaarden waaronder een eventuele uitbreiding ter plekke mag uit in het programma Economie.
5.	De visie stelt dat ondernemers moeten verduurzamen en circulair werken, maar biedt geen helder transitiepad of ondersteuningsinstrumenten. Hierdoor ontstaat het risico dat ondernemers geconfronteerd worden met hoge investeringslasten zonder voldoende perspectief. O-twee adviseert om samen met ondernemers een realistisch transitiepad met fasering, stimuleringsmaatregelen en ruimte voor experimenten te ontwikkelen	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt aan de uitgangspunten voor het Energieprogramma, dat later verder uitgewerkt wordt in een Energieprogramma. Mogelijk wordt de opvolger van het Programma Energiebesparing hieraan toegevoegd. Dit gaat niet alleen over energie. Tegelijkertijd is het niet de Horster omgevingsvisie die bedrijven dwingt om hun processen te verduurzamen.

6.	De ontwerpvisie zet sterk in op scheiding van wonen en werken en beperking van milieucategorieën rond dorpen. Daarmee dreigt de vitaliteit van lokale kleinschalige bedrijvigheid in de dorpsranden en centra te worden aangetast. O-twee adviseert om functiemenging (werken aan huis, kleinschalige productie, creatieve sector, dienstverlening) expliciet mogelijk te maken in de dorpen en dorpsranden, zodat ondernemerschap dicht bij inwoners kan blijven bestaan. Ten slotte wordt het door O-twee onwenselijk geacht dat de overheid gaat bepalen op welke economische sectoren de focus moet komen leggen, omdat zulks niet aan de overheid is doch aan de markt.	We onderschrijven dat het kernrandgebied zich kenmerkt door een hoge functiemenging en laten dit ook toe onder voorwaarden dat sprake is van een gezonde leefomgeving. De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
7.	De agrarische sector wordt in de visie neergezet als "toekomstbestendig en circulair". Onduidelijk blijft echter welke bedrijfsvormen ruimte krijgen, welke transities worden verlangd en hoe de gemeente de ondernemers hierin concreet ondersteunt. Indiener adviseert om een duidelijk toekomstperspectief voor agrarische ondernemers en gerelateerde bedrijvigheid te geven, inclusief mogelijkheden voor modernisering, verbreding en functieverandering.	Zie 86.1. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
8.	Indiener adviseert om de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en de logistieke sector als randvoorwaarde te verankeren in de omgevingsvisie en dit concreet vorm te geven in het uitvoeringsprogramma mobiliteit.	Zie 86.1. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Bij nieuwe initiatieven schrijft de Omgevingswet voor dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Bereikbaar, de verkeerskundige ontsluiting en/of afwikkeling, evenals parkeren, van een initiatief maakt hier inderdaad onderdeel uit.
9.	De ontwerpvisie gaat uit van aannames, doch onduidelijk is waar die op zijn gebaseerd. Zo is op pagina 5 te lezen "nieuwe woningen zijn gebouwd op plekken waar mensen prettig en gezond kunnen leven: niet te dicht op drukte of industrie, maar met ruimte voor licht, lucht en groen." Een soortgelijk zin staat op pagina 15, waar is geschreven: "Activiteiten zoals grootschalige logistiek of zware industrie passen niet bij het karakter van een gezonde woonomgeving." Dat doet vermoeden dat leven nabij industrie - en dus bepaalde ondernemingen - niet gezond zouden zijn, terwijl deze ondernemingen reeds	De tekst waarnaar verwezen wordt door indiener wijst op *nieuwe* ontwikkelingen. Daar waar al sprake is van ingebedde rechten daar zal inderdaad op een andere manier gekeken moeten worden, hoe die functies evenwichtig naast elkaar kunnen zitten, wanneer een van deze functies wil (door)ontwikkelen rekening houdend met het feit dat de Omgevingsvisie stuurt op een gezondere leefomgeving.

	planologisch en milieurechtelijk zijn ingebed waarbij telkens is gekeken naar de goede ruimtelijke ordening (thans evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Daar komt bij dat de zogenaamde groene zones c.q. gezonde ontwikkelzones, waar in de visie ook over wordt geschreven, onverlet laat dat op bepaalde locaties waar wellicht plannen zijn voor woningbouw reeds bedrijven zijn gevestigd, die daar hun historie, verdiencapaciteit, uitbreidingsplannen en/of uitbreidingsmogelijkheden hebben. Dat lijkt onvoldoende aandacht te krijgen in de belangenafweging die wordt gemaakt.	

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.87 Zienswijze 87

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In hoofdstuk 4 is de “Visiekaart” opgenomen. Deze is dermate onduidelijk en onoverzichtelijk dat in zijn geheel niet te herleiden is welke visies/aanduidingen op bouwkavels en percelen aangebracht zijn. Het verzoek van Indiener is dan ook om een veel eenduidigere visiekaart uit te werken die ten minste digitaal beschikbaar is op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	De functies wonen, groen, sport, bedrijvigheid wringen in de kernrandzone met elkaar. Binnen deze gebieden is van oorsprong nu eenmaal sprake van een mix van functies waarbij door de beperkte onderlinge afstand bijna elke ontwikkeling maatwerk is. Indiener vreest dan ook dat het aanbrengen van de kernrandzone zijn bedrijfsvoering op die locatie wel degelijk gaat beperken omdat de nadruk in deze zones meer en meer gaat verschuiven van agrarisch naar andere functies waaronder met name wonen.	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Vollegrondsteeltbedrijven of bijvoorbeeld boomtelers kunnen wanneer zij voldoen aan de eisen voor een gezonde leefomgeving ondernemen in het kernrandgebied. In het buitengebied blijven de mogelijkheden zoals ze nu gelden min of meer hetzelfde. Echter zaken van buitenaf zoals de jurisprudentie rondom gewasbeschermingszones, maar ook het strikter worden van het gebruik van (kunst)mest zijn zaken die veelal Europees en landelijk geregeld worden waar we in mee moeten in een bepaalde vorm. Hoe hierin meegegaan moet worden, dat wordt onderzocht in het programma en/of de wijziging van het omgevingsplan. De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande

		kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Het is niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie, goede functie op de goede plek.
3.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van cliënt. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is?	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.88 Zienswijze 88

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener zet uiteen waarom volgens hem geen sprake is van een te weinig systematisch bereik van de burgers bij de Omgevingsvisie. Er dient meer en een gedegen invloed door de burger te kunnen worden ingegeven op de Omgevingsvisie.	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan

		ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.89 Zienswijze 89

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Een deel van het perceel heeft decennialang een woonbestemming binnen het buitengebied en wordt ook als zodanig gebruikt. De aanwijzing van dit gebied als zone voor woningbouw is in strijd met het geldende ruimtelijke beleid en het huidige gebruik. Er is geen sprake van leegstand, functieverlies of herstructureringsnoodzaak die deze herbestemming zou rechtvaardigen.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
2.	De voorgestelde woningbouwontwikkeling zal leiden tot een onherstelbare aantasting van het open, groene karakter van het buitengebied. De rust, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in dit deel van de gemeente zullen hiermee ernstig worden geschaad. Dit tast ook onze woon- en leefkwaliteit direct aan.	De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding

		‘zoekgebied uitbreiding’ opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het ‘zoekgebied uitbreiding’ dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt ‘opgeofferd’ voor ‘rood’. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente. Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de ‘zoekgebieden uitbreiding’ helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Bovendien is het onwenselijk dat Horst aan de Maas in de visie wordt gepositioneerd als forensisch woongebied voor stedelijke regio’s zoals Nijmegen, Eindhoven en Venlo. De zienswijze wordt beargumenteerd met het overbelaste net, CO2-reductiebeleid, strijd duurzame ladder voor verstedelijking, demografische afname bevolkingsgroei.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
4.	Wij zijn als direct belanghebbenden op geen enkel moment actief betrokken bij participatie of overleg over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dit is in strijd met de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, als mede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is

		dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen 'We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen' en 'De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum'.

4.90 Zienswijze 90

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	De aanduidingen die op de percelen liggen zijn niet met elkaar te verenigen. Intensieve, hoogwaardige teelten in het gebied gaan niet samen met het koppelen van natuurgebieden en natuurinclusieve landbouw. Indiener vreest dat binnen deze zone op termijn striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Conform het gemeentelijke TOV-beleid is de locatie namelijk gelegen in een zogenaamde "witte vlek". Dit zijn de gebieden waar juist de ruimte is voor teeltondersteunende voorzieningen. Dit past niet bij een aanduiding als ''overgangszone natuurgebied"	De aanduiding op de visiekaart om hier het dorp te verbinden met de natuurgebieden hoeft geen negatieve effecten op het bedrijf te hebben. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen aan waar een aantrekkelijke verbinding tussen het dorp en de natuur wenselijk is. Dit heeft geen gevolgen voor bestaande rechten van bedrijven. Hetgeen indiener stelt, klopt niet. Volgens het geldende TOV-beleid ligt locatie van indiener niet in een toekomstbestendige locatie (zogenaamde witte vlek). Deze locatie is aangeduid als een waardevol cultuurlandschap. De Omgevingsvisie is hierdoor in overeenstemming met hetgeen in het gemeentelijk beleid staat.
2.	Het is natuurlijk wel zo dat de Omgevingsvisie indirect invloed gaat hebben op bestaande rechten. De visie zal namelijk leiden tot het uitwerken van een aantal programma's die zullen leiden tot beleidsmatige keuzes. Indirect heeft de Omgevingsvisie daarmee wel effect op de bestaande rechten.	In de Omgevingsvisie in paragraaf 1.1 staat daarom ook het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
3.	Uit de Omgevingsvisie valt op te maken dat de gemeente zichzelf wil gaan zien als een "groene" en vrijwel "emissieloze" gemeente. Op het moment dat een bedrijf een ontwikkeling door wil maken, zoals een vergroting van het bouwvlak of het deels wijzigen van het gebruik, zal blijken dat dat in de praktijk niet haalbaar is. Op basis van de "zelfbindendheid" van deze visie voor de gemeente kan de gewenste ontwikkeling van het bedrijf dan niet doorgaan. Dat houdt in dat het bedrijf in de bestaande vorm voortgezet wordt. Vraag is of dit bedrijf dan op termijn nog perspectief heeft om voort te bestaan.	In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
4.	Grote zones worden ingetekend als bufferzone rond natuur, natuurgebieden moeten aan elkaar gekoppeld worden, beekdalen moeten groen ingericht worden. Het omzetten van landbouw naar natuur kost geld. Uit de Omgevingsvisie	Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze

	blijkt niet hoe dit gefinancierd gaat worden. Het maken van een visie is leuk en aardig, maar dient wel realistisch te zijn.	beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
5.	Er is veel te doen over opwekking van duurzame energie. Buiten het benoemen van een zonneveld in de Peelbuffer en dat Greenport een logische plek zou zijn, worden er geen keuzes gemaakt. Die moeten schijnbaar later gemaakt worden in een “Energievisie”. Waarom als gemeente nu niet aangeven wat we willen met wind- en zonnestroom? Geef de inwoner en ondernemer duidelijkheid.	We kiezen ervoor om, naast de bekende grootschalige plekken, de focus te leggen op het energiesysteem als geheel. Hiervoor reserveren we in zijn algemeenheid ruimte, daar waar dat in de uitwerking passend wordt bevonden. Grootschalige opwek is voldoende voorzien met de huidige plannen.
6.	Deze Omgevingsvisie zal een vervolg krijgen in een aantal uitvoeringsprogramma’s. In deze omgevingsvisie wordt een bepaalde koers uitgezet. Deze koers zal nader uitgewerkt worden in de uitvoeringsprogramma’s. Wat daaruit komt moeten we maar gaan zien. Welke mogelijkheden zijn er straks om te reageren op de uitkomsten van deze uitvoeringsprogramma’s? Het zou zomaar kunnen zijn dat hiertegen geen zienswijzen of bezwaar ingediend kunnen worden en dat de ondernemer wel de (negatieve) consequenties gaat ervaren	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma’s, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag ‘wie regelt dit’. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. In programma’s wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma’s o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. In het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) liggen de juridisch-planologische regels vast voor functies rondom onder andere bouwen, gebruik, milieu van een bepaalde locatie. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. In dit plan worden zaken op perceelsniveau/ kadastraal niveau vastgelegd. Ieder instrument heeft zijn eigen procedures waar als burger of bedrijf meegedacht op gereageerd kan worden.
7.	Recent heeft de Provincie Limburg de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie (POVI) bekendgemaakt. In hoeverre is er in de gemeentelijke Omgevingsvisie rekening gehouden met de zoneringen uit de POVI? In de gemeentelijke visie worden er overgangsgebieden toegevoegd, die voor beperkingen zullen leiden in de bedrijfsvoering. Hoe kan het dat de Provincie een behoorlijk andere kijk heeft dan de gemeente?	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze

		gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.91 Zienswijze 91

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Reclamant ervaart echter zeer stroperige vergunningprocedures waarbij we zeer sterk geremd worden in de innovatie in de bedrijfsvoering, daar waar er een gemeentelijke toestemming voor nodig is. Hierdoor loopt reclamant vaak jaren vertraging op. Graag wil reclamant innovatief zijn maar ook heel graag blijven. Innovaties vragen om een faciliterende rol vanuit gemeentelijke zijde. Reclamant treft deze houding op geen enkele wijze aan in deze visie! Het nastreven van bepaalde doelen wordt beoogd met het verbieden van zaken. Hiermee maak je innovatie onmogelijk!	We nemen dit ter kennisneming aan. Dit valt buiten de scope van de Omgevingsvisie.
2.	Wij begrijpen niet waarom hiervoor buffers rond de dorpen dienen te komen liggen. Als ondernemers willen wij op een duurzame wijze kunnen blijven ondernemen met onze intensieve teelten, ook in de voorgenoemde zones. Reclamant wil geen beperkende zones waar op voorhand beperkingen worden opgelegd waarbij e.e.a. nog verder dient te worden uitgewerkt. Deze zones leggen uitsluitend beperkingen op voor het gezamenlijk na te streven doel.	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Vollegrondsteeltbedrijven of bijvoorbeeld boomtelers kunnen wanneer zij voldoen aan de eisen voor een gezonde leefomgeving ondernemen in het kernrandgebied. In het buitengebied blijven de mogelijkheden zoals ze nu gelden min of meer hetzelfde. Echter zaken van buitenaf zoals de jurisprudentie rondom gewasbeschermingszones, maar ook het strikter worden van het gebruik van (kunst)mest zijn zaken die veelal Europees en landelijk geregeld worden waar we in mee moeten in een bepaalde vorm. Hoe hierin meegegaan moet

		worden, dat wordt onderzocht in het programma en/of de wijziging van het omgevingsplan. Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een ‘plannen’ dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau). Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Echter wanneer een nieuw agrarisch bedrijf zich wil (nieuw)vestigen of een bestaande intensieve veehouderij zich wil uitbreiden, dan zijn hiervoor andere gebieden aangewezen, zoals Witveld. Het is niet gewenst om een nieuw agrarisch bedrijf tegen een kern te (nieuw)vestigen. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk.
3.	Reclamant is van mening dat de overheid niet op de stoel van de ondernemer dient te gaan zitten wat betreft het principe ‘bodem- en watermede sturend’ te laten zijn in ontwikkelingen. Ondernemers weten als geen ander wat waar mogelijk is en kunnen hier prima een afweging in maken. Er dient dus geen verbod op ontwikkelingen te zijn in bijvoorbeeld beekdalen daar deze zeer indicatief begrensd zijn en reclamant als geen ander weten wat wel en niet mogelijk is op hun in gebruik zijnde percelen.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.

4.	De Omgevingsvisie spreekt over de huisvesting van arbeidsmigranten. Het bedrijf van reclamant werkt, naast de vaste medewerkers, veel met wisselende groepen arbeidsmigranten welke (short stay) op het bedrijf werkzaam zijn. Medewerkers willen daarbij bij voorkeur op of dicht bij onze bedrijfslocatie gehuisvest worden zodat zij gedurende enkele maanden hun bijdrage kunnen leveren in de bedrijfsvoering zonder lange reisafstanden af te leggen. Zij willen daarbij op een goede wijze gehuisvest worden. Reclamant wil dit graag op een goede wijze doen waarbij, om hiervoor te zorgen, er niet uitsluitend gewerkt kan worden met tijdelijke 10-jaarvergunningen. Dit daar op deze wijze niet geïnvesteerd kan worden in kwalitatieve hoogwaardige huisvesting. We verzoeken u om in de herziening van het beleid voor huisvesting arbeidsmigranten hier nadrukkelijk rekening mee te houden	We nemen dit ter kennisneming aan. Dit valt buiten de scope van de Omgevingsvisie.
3.	Er is in onze ogen geen "goede" of "slechte" landbouwgrond. Elke grond is geschikt voor bepaalde teelten waarbij ondernemers als geen ander hierin een goede afweging kunnen maken. Kortom ga als gemeente niet op de stoel van de ondernemer zitten en schrap deze beperkingen in de bedrijfsvoering.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
4.	Er is nauwelijks aandacht besteed aan de glastuinbouwsector in de omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie moet beter vastgelegd worden dat: - De glastuinbouwsector regionale koppelkansen biedt in de verduurzaming van het regionale energiesysteem - Er moet meer ontwikkelingsruimte voor glastuinbouwbedrijven geboden worden om toekomstbestendig te kunnen ondernemen. - De glastuinbouwsector koploper is in verdere verduurzaming op het gebied van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, energie-innovatie, hightech productiesystemen, robotica. Bied hiervoor de ruimte in de Omgevingsvisie.	Genoemde punten worden nu al beschreven in de Omgevingsvisie en zijn daarmee goed onder de aandacht. Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

5.	Reclamant kan zich niet verenigen met het feit dat deze zone als agrarisch laagproductief is aangegeven. Juist in de kapitaalsintensieve teelten is sprake van grote innovatiekracht waardoor deze zones ook beschikbaar dienen te blijven voor hoogproductieve land- en tuinbouw. Juist hoogproductieve teelten bieden nu reeds, en ook in de toekomst verdere, mogelijkheden om te investeren in innovatieve mechanisatie. Denk daarbij aan onkruidbestrijdingswijzen middels lasers en cameraherkenning. Door toenemend gebruik van GPS-systemen kunnen teelten zeer precies plaatsvinden waardoor er op een zeer milieuvriendelijke wijze met minimale inzet van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen kan worden gewerkt. Juist intensieve teeltsystemen zorgen voor minimale emissies naar bodem- water en lucht. Door precisielandbouw wordt er nauwkeuriger bemest en is er minder tot nagenoeg geen uitspoeling van meststoffen naar het water. Reclamant kan zich geen enkele wijze verenigen met deze aanwijzing van zo'n 2.000 hectare gronden als bufferzone.	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. Buiten de kernen worden in beginsel geen vormen van agrarisch gebruik uitgesloten. Het is wel zo dat we gebiedsgericht bekijken welke vormen van landbouw passen in een gebied. Vanaf het begin is helder geweest dat naast de kernen ook overgangsgebieden rondom de kernen zouden komen. In deze overgangszones rond kernen zijn de ontwikkelmogelijkheden in termen van uitbreiding of vormen van landbouw beperkter dan in de rest van het buitengebied. Daarnaast is vanaf het begin helder geweest dat we de landsbouwsector van grote waarde vinden voor onze gemeente die zich moet kunnen blijven ontwikkelen. Hoe deze ontwikkeling (gebiedsgericht) moet gaan plaatsvinden werken we de komende tijd uit in omgevingsprogramma's waarbij we vanzelfsprekende goed kijken en ook gehouden zijn aan de landelijke en provinciale kaders.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.92 Zienswijze 92

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Belanghebbende is van mening dat de ontwerp omgevingsvisie onvoldoende concreet inzicht biedt in de gevolgen, die de omgevingsvisie kan of zal hebben voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het eigen bedrijf en binnen de huidige bedrijfslocatie. Is deze locatie een toekomstbestendige locatie? De ligging binnen het deelgebied 'veelzijdig zandlandschap' zou dit wel verwachten. Dit deelgebied is aangeduid als een van de meest agrarisch geschikte zones en dus zou het bedrijf van belanghebbende niet belemmerd mogen worden.	Zoals indiener zelf in zijn zienswijze aangeeft ‘de gebruiksmogelijkheden worden nu al steeds meer ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.’ Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
2.	Belanghebbende wenst zijn toekomst op de bestaande locatie verzekerd te hebben en vraagt de gemeente om op korte termijn duidelijkheid hierin te bieden. Belanghebbende roept de gemeente op om hierin duidelijkheid te scheppen en te zorgen voor realistisch en uitvoerbaar flankerend beleid.	De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. Dit is voldoende op visieniveau. Bij nieuwe initiatieven schrijft de Omgevingswet voor dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL|). Dit criterium stuurt op realistisch Concrete zaken worden veelal in het Omgevingsplan vastgelegd.
3.	Daarbij roept belanghebbende de gemeente bovendien op om aan te sluiten bij de normen die vanuit de landelijke overheid en de wet- en regelgeving al (zullen) worden gesteld en niet te zorgen voor strengere normen, om de zittende agrariërs voldoende toekomstperspectief te kunnen bieden.	Zie 92.2. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.93 Zienswijze 93

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener vraagt of een bepaalde planontwikkeling past binnen de Omgevingsvisie en hier medewerking aan verleend kan worden.	Deze vraag is doorgezet aan de afdeling Omgeving om verder in behandeling te nemen. Zij doen de plantoets op basis van de Omgevingsvisie om vervolgens te beoordelen of de betreffende ontwikkeling wel of niet past en hoe hier verder gevolg aan gegeven kan worden door indiener.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.94 Zienswijze 94

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener vraagt waarom het wijzigingsplan voor hun locatie niet goed is overgenomen in www.ruimtelijkeplannen.nl.	Deze vraag is doorgezet aan de afdeling Omgeving om verder in behandeling te nemen. Zij regelen de wijzigingsplan-, bestemmingsplanprocedures en kunnen daarmee een gericht antwoord geven op de vraag. De Omgevingsvisie staat hier geheel los van.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.95 Zienswijze 95

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De zuidzijde van de huiskavel van indiener wordt begrensd door de openbare Laagheideweg en de oostzijde van de huiskavel door de Lorbaan. Het bos in dalenlandschap komt naar verwachting voort uit de ten zuiden gelegen Schadijkse bossen. De Laagheideweg en de Lorbaan vormen echter een 'harde' grens tussen het bosgebied en de landbouwgronden. Het is in zijn geheel niet duidelijk waarom dan toch een gedeelte van de eigendomsgronden van indiener opgenomen zijn onder het bos in dalenlandschap	Een Omgevingsvisie betreft een beleidsdocument dat de ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, zoals vervat in de Omgevingswet. Deze visie dient als kader voor verdere uitwerking in ruimtelijke instrumenten zoals een programma, omgevingsplan en/of omgevingsvergunning. Met name het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen betreffen de ruimtelijke instrumenten waarin de strategische beleidslijn ter uitvoering wordt gebracht en dus ook maatregelen in worden vertaald.
2.	Bedrijven die voorlopig niet meer hoeven te 'bewegen' en hun bedrijfsvoering de komende 10 tot 15 jaar ongewijzigd kunnen voortzetten hebben niet of nauwelijks last van de nieuwe regels (althans, vermeld wordt dat bestaande rechten worden gerespecteerd). Een bedrijf dat zich wel door wil ontwikkelen in eenzelfde gebied krijgt daar mogelijk de kans niet meer toe. Als het bedrijf op basis van de visie van de gemeente niet langer meer als passend te beschouwen is binnen dat gebied dan moet een bedrijf zich verplaatsen, zo komt het over	Met de Omgevingsvisie willen we juist bedrijven stimuleren om zich verder te ontwikkelen, duurzamer en innovatiever. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.
3.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure.

		De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.96 Zienswijze 96

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De schaal van de Schaak maakt het niet wenselijk dat er nieuwe grote agrarische bedrijvigheid wordt ontwikkeld of dat er nog meer paardenmaneges bijkomen. De wegen zijn niet geschikt voor grote hoeveelheden vracht- of landbouwverkeer, de druk op de wegen is al hoog door (landbouw)verkeer van en naar bestaande bedrijven in het gebied en naar de landbouwgronden in het gebied. Dit in combinatie met het gebruik van de wegen in het gebied als doorgaande routes naar o.a. Venray.	Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en daaropvolgend een omgevingsplan. Waarbij sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De vragen die indiener heeft worden bijvoorbeeld onderzocht met verkeerskundig onderzoek in relatie tot de betreffende ontwikkeling die dan voorligt en of de ontwikkeling daarmee passend is in de omgeving.
2.	Om het gebied met de huidige (burger)woningen/voormalige agrarische erven vitaal te houden zonder dat er nieuwe grootschalige agrarische activiteiten ontwikkeld worden is het wenselijk dat het ook in de toekomst mogelijk is om voormalige agrarische woningen te herbestemmen tot burgerwoning of voormalige agrarische woning (voorheen de plattelandswoning) of kleinschalige bedrijfsactiviteiten toe te staan op voormalige agrarische erven. Ook woningsplitsing en het plaatsen van een mantelzorgwoning moet onder dezelfde voorwaarden toegestaan worden aan dergelijke bestemmingen als bij woningen elders. Als voorwaarde kan hierbij gesteld worden dat de activiteiten bijdragen tot verdere vitalisering van het buitengebied, het tegengaan van verrommeling en passend zijn binnen de schaal van de Schaak en bijdraagt aan maatschappelijke opgaven (zoals bijv. woningnood).	We begrijpen uw zorg. Daarom willen we een aantal zaken verder uitwerken in programma's zoals VAB-beleid en dergelijke. We zien dat maatregelen nodig zijn. Zo is al de optie tot (pre-)mantelzorgwonen al vermeld in de Omgevingsvisie, en worden in programma's naar gelang het thema (wonen of bijvoorbeeld vrijkomende agrarische bebouwing) deze zaken verder uitgewerkt. Bij vaststelling van de nieuwe omgevingsvisie kunnen oude agrarische bedrijfswoningen onder voorwaarden omgezet worden naar een burgerwoning. Dit is verduidelijkt in paragraaf 3.2.3 en 3.2.4 behorende bij de omgevingsvisie. Het is overigens niet zo dat we per definitie deze bedrijfswoningen willen omzetten naar burgerwoningen omdat in veel gevallen het wenselijk is om de bedrijfsbestemming te behouden. Dit zal van geval tot geval in individueel gevallen beoordeeld worden. Vanaf 2026 gaan we in omgevingsprogramma's en meer specifiek in dit geval met het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB) dit verder uitwerken. Daarbij staat de provincie Limburg het toevoegen van woningen in het buitengebied niet toe. We willen de karakteristieken van het buitengebied behouden door te sturen op de juiste woning op de plek. Het verleden heeft bewezen dat te gemakkelijk

		woningen verspreid door het buitengebied toegestaan werden en dit knelde met de bestaande functies die er al aanwezig waren. Bovendien blijkt uit het woningbehoefteonderzoek dat we voldoende duurdere grondgebonden woningen in onze bestaande woningvoorraad hebben om aan de vraag te kunnen voldoen. Om deze reden willen we nu strakker sturen op het toestaan van woonfuncties in ons buitengebied. Voor het kernrandgebied hanteren we inderdaad ander beleid. Enerzijds wanneer grote ruimtelijke knelpunten (dit kunnen bijv. grootschalige saneringen, oplossen milieubelasting omgeving zijn) worden opgelost. Anderzijds door woningsplitsing, (pré)mantelzorgwonen, het omzetten van een bestaande bedrijfswoning naar burgerwoning in het kader van VAB-beleid kunnen uitzonderingen op de regel betekenen in het buitengebied en daarmee toch voldoen aan deze behoefte. Op korte termijn starten we met de actualisatie van ons beleid bij vrijkomende agrarische bebouwing. Bij deze vrijkomende agrarische bebouwing liggen in veel gevallen bedrijfswoningen. In de actualisatie van het beleid vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-beleid) werken we verder uit hoe we in de toekomst met deze bedrijfswoningen om willen gaan als het gaat om het wenselijke woon, -en leefklimaat voor deze woningen.
3.	Er wordt in de omgevingsvisie gestuurd op het weren van zwaar vrachtverkeer uit de dorpskern Meterik, echter het zwaar vrachtverkeer kan niet zomaar omgeleid worden naar de wegen in het buitengebied. Veel wegen in het buitengebied zijn niet geschikt voor verder toenemend zwaar vrachtverkeer. Er zijn al dergelijke rijroutes in Meterik aangewezen via wegen (o.a. de Bergsteeg) die daar niet geschikt voor zijn. Dus hoe wil je het verkeer weren als de omliggende wegen ook niet berekend zijn op zwaar vrachtverkeer. De Omgevingsvisie geeft hier geen antwoord op.	Zwaar verkeer, zoals vracht- en agrarisch vervoer, leiden we waar het kan om de kernen heen. Dit is een van de uitgangspunten uit de omgevingsvisie die geldt voor alle kernen. Het verplaatsen van verkeersstromen heeft impact zowel binnen als buiten de kernen. De praktische uitvoering hiervan en de keuzes van routes wordt in nauwe afstemming met de belanghebbenden uitgewerkt in één of meerdere uitvoeringsprogramma's. In het mobiliteitsprogramma zijn hiervoor een aantal maatregelen opgenomen die hier verdere uitwerking aan geven. Hierbij wordt gekeken hoe de belangen van bewoners, agrariërs en vervoerders in balans kunnen worden gebracht. Hierbij heeft verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers de prioriteit.
4.	Uiteraard zal (milieu) regelgeving beperkingen geven aan ontwikkelingen in het buitengebied, echter dit is geen reden om beleid te voeren dat alle niet-agrarische initiatieven doodslaat.	Aangezien de jurisprudentie rondom gewasbeschermingsmiddelen in een rap tempo verandert, maken we daar nu geen keuze in en volgen we de landelijke tendens. Dit staat al uitgeschreven in de Omgevingsvisie. Hiermee zijn we niet meer of minder beperkend dan hetgeen landelijk nu loopt voor niet-agrarische initiatieven. Parallel hieraan willen we dus samen met belanghebbenden aan de slag om een passend antwoord op deze problematiek te geven.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.97 Zienswijze 97

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en

		stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De

	omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.' Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	"Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe 'bodem en water mede sturend' toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op

		enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 97, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid.	Zie punt 4.

	Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	De huidige visie heeft een NEE MITS grondhouding. Het is vervolgens aan de gemeente om de voorwaarden te motiveren. Een kopie van de voorwaarden uit de ontwerp omgevingsvisie kan daarvoor gebruikt worden. De nieuwe omgevingsvisie zal dus tot beperkingen leiden en de locatie zal minder mogelijkheden bieden. Omdat het voor cliënt belangrijk is dat hij ontwikkelmogelijkheden behoudt zal hij graag met u in overleg treden om de huidige mogelijkheden die voor deze locatie aanwezig zijn te behouden.	Zoals indiener zelf in zijn zienswijze aangeeft ‘de gebruiksmogelijkheden worden nu al steeds meer ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.’ Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.98 Zienswijze 98

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Indiener is bang dat hij in de toekomst minder vrijheid heeft om mijn grond te benutten of aan te passen. Ontwikkelingen die ik zou willen overwegen op mijn perceel worden hierdoor vooraf ingeperkt, zonder dat ik nu concreet weet wat wel en niet kan	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma’s, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Het bestemmingsplan ‘Buitengebied Horst aan de Maas’ legt de bestaande situatie vast de locatie heeft de bestemming ‘Wonen’. Daaraan wijzigt de Omgevingsvisie <u>niets</u>, omdat deze regels vastliggen in het *bestemmingsplan* (onder de Omgevingswet is dit het omgevingsplan geworden). Deze bestemmingen blijven gelden en blijven dus hetzelfde. Indiener wordt niet vooraf ingeperkt.
2.	De doelen in de visie worden vertaald in juridisch bindende regels in het toekomstige	Indiener geeft niet aan waar hij op doelt met ‘plannen’. Zoals in de beantwoording van zienswijze

	omgevingsplan. Het risico bestaat dat mijn eigen plannen afhankelijk worden van interpretatie door de gemeente, wat mijn rechtszekerheid aantast.	98, punt 1, toegelicht de bestemming 'Wonen' is en blijft gehandhaafd. De Omgevingsvisie geldt voor nieuwe ontwikkelingen en dus ook initiatieven welke een nieuwe woning willen realiseren. Bestaande woningen daarvoor gelden de reeds verworven bestaande rechten.
3.	De ambitie om functies te mengen in de overgangszones kan ertoe leiden dat er in mijn directe omgeving functies worden toegestaan (zoals recreatie of lichte bedrijvigheid) die mijn huidige woonomgeving veranderen. Indiener is bezorgd dat dit zonder duidelijke inspraakmomenten zal gebeuren, terwijl ik wel gebonden ben aan strengere regels.	Voor een nieuw initiatief wordt een nieuw proces met eigen procedure gevoerd waar belanghebbenden opnieuw inspraak op kunnen leveren. Dit staat geheel los van het proces en de procedure die nu voor de Omgevingsvisie wordt doorlopen.
4.	Indiener vraagt verder om concrete regels, overgangsrecht en rekening te houden met de bestaande functies bij een nieuwe ontwikkeling.	Dergelijke zaken worden allemaal uitgewerkt in een voorstel tot wijziging van het Omgevingsplan (vroeger: bestemmingsplan). De Omgevingsvisie is hiervoor niet het juiste ruimtelijke instrument.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.99 Zienswijze 99

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De positionering van het kindcentrum nabij 't Spansei kan niet in stand kan blijven, de voorgestelde locatie dient aangepast te worden omdat de locatie in strijd is met de waarden die het cultuurhistorisch landschap waarborgt volgens de Omgevingsvisie, evenals het feit dat de Omgevingsvisie stuurt op het sturen op het veiliger maken van schoolroutes (bestaande uit vrij liggende en/of afschermde fietspaden en rustige wegen, zonder landbouw- en vrachtverkeer).	Dergelijke zaken worden allemaal uitgewerkt in een voorstel tot wijziging van het Omgevingsplan (vroeger: bestemmingsplan). De Omgevingsvisie is hiervoor niet het juiste ruimtelijke instrument. De zaken (cultuurhistorie en verkeersafwikkeling/ verkeersveiligheid) die indiener noemt hebben speciale aandacht binnen dit project. Er moet sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties om een procedure (Wijziging van het omgevingsplan) succesvol te kunnen doorlopen.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.100 Zienswijze 100

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Op pagina 19 van de Omgevingsvisie is een plattegrond te vinden waarop de verschillende gebieden en de daarbij behorende functies worden genoemd. De gebieden zijn onzes inziens niet duidelijk afgebakend en begrensd. Wij verzoeken u om deze afbakening c.q. begrenzing duidelijker aan te brengen en duidelijk te maken omdat in de Peelbuffer wel economische activiteiten kunnen plaatsvinden, zoals het opwekken van (duurzame) zonne-energie	De zoekgebieden voor duurzame energie zijn fluïde in de omgevingsvisie opgenomen en gebaseerd op mogelijke koppelkansen die in het gebied liggen m.b.t. afnemers, aansluitingen en infrastructuur. Maar er liggen ook andere opgaven in de gebieden. Door de zoekgebieden op deze manier op te nemen kunnen er beter integrale afwegingen gemaakt worden. Én mogelijk worden de zoekgebieden concreter in programma's of plannen meegenomen.
2.	In paragraaf 3.7.6 wordt vermeld dat de gemeente een energievisie zal opstellen. Wij verzoeken u om hieraan toe te voegen dat tot het moment dat deze is vastgesteld het Besluit	Het staat buiten kijf dat vigerend beleid (KODE) geldig is tot er nieuw beleid is/wordt vastgesteld. Dit hoeft dus niet toegevoegd te worden.

	van de gemeenteraad van de gemeente Horst aan de Maas houdende regels omtrent Kader Opwekking Duurzame Elektriciteit (KODE) van 25-12-2020 geldt en wordt toegepast.	De ambities die genoemd worden met betrekking tot 'water vasthouden' landen niet in duurzaamheidsbeleid, maar wordt verder onderzocht en opgepakt met de Gebiedsgerichte Aanpak Gedeelde Peel.
3.	Omdat in de Omgevingsvisie desondanks de ambitie wordt uitgesproken dat in 2040 100% van de totale verwachte energievraag duurzaam moet worden opgewekt, moet er onzes inziens prioriteit gegeven worden aan de opwek van duurzame energie op de locaties die volgens de Regionale Energiestrategie ("RES N-M Limburg") geschikt worden geacht en waarvan de provincie heeft aangegeven dat deze logisch zijn. Bij de ontwikkeling van de locaties ten behoeve van het opwekken van duurzame energie dient er te worden gestreefd naar het maximaal ondersteunen van de grondwaterafhankelijke natuur en het bevorderen van de biodiversiteit in de Mariapeel. Deze prioritering van opwekking van duurzame energie moet gelden gedurende de periode waarin de transitie naar duurzame energieopwekking plaatsvindt. Hierdoor kan er in de toekomst mogelijk - nadat de exploitatietermijn van de grootschalige opweklocaties is verstreken - ruimte ontstaan voor nieuwe natuur en kan er vervolgens geleund worden op andere innovatieve technieken om het verlies van capaciteit opwek duurzame energie te compenseren.	In paragraaf 3.7.6 wordt gesteld dat we in eerder beleid hebben vastgesteld dat we 30% van de totale energievraag in Horst aan de Maas duurzaam willen opwekken. In paragraaf 6.6 stellen we dat het ons waarschijnlijk niet gaat lukken om in 2050 volledig klimaatneutraal te zijn. In paragraaf 6.6. (en de OER) worden de volgende zinnen aangepast: De gemeente wekt nog te weinig duurzame energie op. In de omgevingsvisie staan geen duidelijke plannen voor grootschalige energieopwekking. Op het gebied van circulaire economie en energiesystemen zijn er veel nieuwe ontwikkelingen. Daarom is het moeilijk te zeggen wat de OER precies over de huidige plannen zegt. Naar: *De gemeente wekt in 2040 voldoende duurzame energie op om aan de RES-doelstelling van duurzame opwek te voldoen. Op het gebied van circulaire economie en energiesystemen zijn er nog veel nieuwe ontwikkelingen te verwachten. Daarom is het moeilijk te zeggen in de OER, boven op de plannen die er al zijn, wat deze plannen voor effect gaan hebben.* In paragraaf 3.7 van de Omgevingsvisie wordt de zin als volgt aangepast 'De gemeente Horst aan de Maas wil in 2040 zoveel als mogelijk klimaatneutraal, klimaatbestendig en natuurinclusief zijn.'
4.	Pagina 86-87: "In eerder beleid hebben we afgesproken dat we in Horst aan de Maas 30% van de totale energievraag duurzaam willen opwekken..." Wij verzoeken u om te verduidelijken dat het hier gaat om 30% van de totale verwachte energievraag in 2030.	In het kader van de voorbereidingen die voor het Energieprogramma worden gedaan is sprake van voortschrijdend inzicht en wordt deze zin geheel verwijderd en gewijzigd naar: *'In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.*' i.p.v. 'in Horst aan de Maas 30% in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.'

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.7 wordt verduidelijkt dat 'De gemeente Horst aan de Maas wil in 2040 zoveel als mogelijk klimaatneutraal, klimaatbestendig en natuurinclusief zijn.'
- In paragraaf 3.7.6 wordt de volgende zin verduidelijkt: *'In 2040 willen we 50% minder energie verbruiken dan in referentiejaar 2017 en we willen 60% van de totale energie opwekken als duurzame elektriciteit.' i.p.v. 'in Horst aan de Maas 30% in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.'*
- In paragraaf 6.6 en de OER wordt het volgende verduidelijkt 'De gemeente wekt in 2040 voldoende duurzame energie op om aan de RES-doelstelling van duurzame opwek te voldoen. Op het gebied van circulaire economie en energiesystemen zijn er nog veel nieuwe ontwikkelingen te verwachten. Daarom is het moeilijk te zeggen in de OER, boven op de plannen die er al zijn, wat deze plannen voor effect gaan hebben.'

4.101 Zienswijze 101

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Langs de Donkstraat bevinden zich diverse leegstaande of in verval rakende bedrijfsgebouwen en kleinere landbouwpercelen. Deze locaties bieden uitstekende kansen voor transformatie naar kleinschalige, betaalbare en duurzame woningbouw. De ligging nabij het nieuwe sportcentrum en sporthal 'De Speulhof' en de aansluiting op Horst aan de Maas (De Afhang) versterken deze potentie. Ik verzoek de gemeente om: • De transformatie van deze percelen actief te stimuleren. • Inbreidingslocaties te prioriteren als uitbreiding binnen het buitengebied van Meterik - Donkstraat en Horst aan de Maas - De Afhang. • De gehele Donkstraat aan te wijzen als toekomstig zoekgebied voor woningbouw aansluitend aan dorpskern Meterik en Horst aan de Maas (De Afhang).	Aan de zuidzijde van Meterik ligt de beekdalaanduiding. Deze aanduiding is overgenomen vanuit het provinciale beleid. Grootschalige woningbouw in beekdalen is vanuit grote opgaven die we hebben niet wenselijk. Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma's, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
2.	De Donkstraat wordt intensief gebruikt door snel en zwaar landbouwverkeer en transport, wat leidt tot overlast, verkeersonveiligheid en schade aan de infrastructuur. Ik verzoek de gemeente om: • Een verkeerscirculatieplan dat zwaar verkeer om de dorpskern en Donkstraat been leidt. • Beperking van transportbewegingen van en naar (voormalige) bedrijfspercelen.	In de Omgevingsvisie is deze actie vervat in "Nader onderzoek landbouw- en vrachtverkeer in de kernen'. Op omgevingsvisieniveau is dit voldoende. Dergelijke zaken (zoals een verkeerscirculatieplan of het toekennen van een verkeersbeperking) worden verder uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan
3.	De aanwezigheid van verouderde niet operationele en in verval rakende champignonkwekerijen en andere leegstaande panden dragen bij aan een rommelig straatbeeld en verminderen de ruimtelijke kwaliteit. Bovendien vormen o.a. daken met asbest op deze gebouwen, bij verder verval, een gezondheidsrisico voor de omgeving voor nu en in de toekomst. Ik verzoek de gemeente om actief het beleid op te pakken in relatie tot het herbestemmen van in verval rakende bedrijfsgebouwen.	We delen deze mening. Het actiepunt onder paragraaf 3.1.7 is verruimd zodat gesproken wordt van vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing en in paragraaf 3.3.3 is het kopje 'Vrijkomende agrarische bebouwing' herschreven naar 'Vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing'. Ook hebben we toegevoegd "alsook vrijgekomen bedrijfsbebouwing" om op strategisch niveau de ruimte te creëren voor een programma dat opgesteld dient te worden rondom het zorgvuldig (ruimte)gebruik rondom (bedrijfs)bebouwing binnen de gemeente. De verdere uitwerking hiervan nemen we mee in het uit te werken beleid voor vrijkomende agrarische erven en bebouwing en daarmee ook voor agrarisch verwante bedrijfsbebouwing.
4.	Periferisch gelegen langs de Donkstraat bevinden zich (landbouw)bedrijven die zijn uitgegroeid tot grootschalige productielocaties, wat leidt tot overlast en aantasting van de leefomgeving. Deze bedrijfsactiviteiten en snelle schaalvergroting passen niet binnen de kleinschalige dorpsstructuur van Meterik.	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Uitbreiding en/of vestiging van deze grootschalige functies in de kernrandzones zien we inderdaad als niet gewenst binnen de kleinschalige dorpsstructuur van de Meterik. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Hetzelfde geldt voor bedrijvigheid met een categorie zwaarder dan milieucategorie 2. Ook hiervan is uitbreiding en vestiging niet gewenst.

5.	De Donkstraat grenst aan waardevolle groene zones die een cruciale rol spelen in het behoud van biodiversiteit, het versterken van klimaatadaptatie en het verhogen van de leefkwaliteit voor bewoners. Daarom verdient natuurbeheer een plek in de omgevingsvisie.	In paragraaf 3.6 wordt uitvoerig ingegaan op deze thema's. Ten zuiden van Meterik zijn de beekdalen, evenals de velden en kampen als landschappelijk kenmerkend aangewezen. Richting het beekdal mag bijvoorbeeld het dorp niet verder uitbreiden i.v.m. het beschermen van de aanwezige waarden.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.1.7 en 3.3.3 wordt de terminologie vrijkomende agrarische bebouwing verruimd naar vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing.

4.102 Zienswijze 102

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Bij deze willen wij bezwaar maken tegen de voorgenomen plannen van de gemeente om in een cirkel van 250 meter rondom de dorpskernen de grond anders te willen gebruiken, dan nu het geval is. Wij denken dat goede landbouwgrond hierdoor verloren gaat. Wij vinden het belangrijk dat de landbouwgrond rondom de kern van Meterik normaal agrarisch gebruikt kan worden. We hebben alle begrip voor mogelijkheden tot woningbouw in deze cirkel omdat we inzien dat woningbouw noodzakelijk is. De behoefte aan woningen blijft.	De Omgevingsvisie geeft veelal de juiste bedrijven op de juiste plek de mogelijkheid de ruimte om zich te ontwikkelingen wanneer zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Een uitzondering hiervoor geldt voor de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Voor deze agrarische takken gelden verzwaarde regels. Vollegrondsteeltbedrijven of bijvoorbeeld boomtelers kunnen wanneer zij voldoen aan de eisen voor een gezonde leefomgeving ondernemen in het kernrandgebied. In het buitengebied blijven de mogelijkheden zoals ze nu gelden min of meer hetzelfde. Echter zaken van buitenaf zoals de jurisprudentie rondom gewasbeschermingszones, maar ook het strikter worden van het gebruik van (kunst)mest zijn zaken die veelal Europees en landelijk geregeld worden waar we in mee moeten in een bepaalde vorm. Hoe hierin meegegaan moet worden, dat wordt onderzocht in het programma en/of de wijziging van het omgevingsplan. Uit de beantwoording van bovenstaande zienswijze volgt dus dat de landbouwgrond normaal agrarisch gebruikt kan worden.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.103 Zienswijze 103

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Over het algemeen is de visie veel te vaag. Het omgevingsplan dat hieruit zal voortkomen gaat ons als agrarisch bedrijf veel beperkingen opleggen. Wat is bijvoorbeeld de definitie van gezond, dit kan op zoveel manieren geïnterpreteerd worden. Dit is één van de vele niet concrete zaken.	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag 'wie regelt dit'. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document

		betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. Op omgevingsvisieniveau is dit voldoende. In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid. In het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) liggen de juridisch-planologische regels vast voor functies rondom onder andere bouwen, gebruik, milieu van een bepaalde locatie. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. In dit plan worden zaken op perceelsniveau/ kadastraal niveau vastgelegd. Omgevingsvergunningen worden op basis van het omgevingsplan wel of niet verleend. Bijvoorbeeld voor de bouw van een dakkapel, de aanplant van een bos. Zeer concrete activiteiten dus, waarvoor het college bevoegd is. U ziet ieder ruimtelijk instrument heeft zijn eigen reikwijdte en is in meer of mindere mate concreet, dit hangt af van de juridische grondslag en daarmee de uitwerking. Een Omgevingsvisie is een strategisch document, geen concreet document.
2.	Geen extra bebouwing in het buitengebied is heel positief. Maar hoe moet indiener de 250 meter-zone lezen? De lezer leest de zonering zo dat het bedrijfsleven in deze zone op slot wordt gezet.	Er is geen sprake van een dermate omvangrijke categorische uitsluiting zoals omschreven wordt in de zienswijze. De gebruiksmogelijkheden worden nu al erg ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten stikstof, geur, water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.' Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen conform de bestaande rechten. Daarnaast is inbreiding binnen deze zone weldegelijk mogelijk voor een intensieve veehouderij. Op deze wijze kan een agrarisch ondernemer toch toekomstbestendig blijven sturen binnen zijn bedrijf. Door middel van een kernrandzone (een straal van 250 meter rondom dorpen) worden geen nieuwe plannen toegestaan die schadelijk zijn voor de gezondheid. Wat voor een 'plannen' dit zijn moet volgen uit planprocedures die concreet doorlopen worden in relatie tot een wijzigings(besluit) voor een Omgevingsplan of een omgevingsprogramma (thematisch of op gebiedsniveau).

		Voor een niet-intensieve veehouder of een niet-glastuinbouwer, dus bijvoorbeeld een boomkweker of een vollegrondsteeltbedrijf is onder de geldende voorwaarden uitbreiding mogelijk binnen de kernrandzone. Echter wanneer een nieuw agrarisch bedrijf zich wil (nieuw)vestigen of een bestaande intensieve veehouderij zich wil uitbreiden, dan zijn hiervoor andere gebieden aangewezen, zoals Witveld. Het is niet gewenst om een nieuw agrarisch bedrijf tegen een kern te (nieuw)vestigen. Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
3.	Toekomstperspectief voor agrariërs. Geef agrariërs de ruimte om te ondernemen. Een 250 meter-zone draagt hier zeker niet aan bij en leidt tot tegenstrijdige uitgangspunten in de Omgevingsvisie.	Zie beantwoording bij 103.2.
4.	De indiener kan zich goed voorstellen dat er een aparte focus gelegd wordt op de Peelbergen wat betreft de versterking van de vrijetijdseconomie. Dit mag alleen niet resulteren in onmogelijkheden voor de bestaande agrarische ondernemers.	Daar waar het landschap ‘toeristisch landschap Peelbergen’ is aangeduid, daar hebben recreatieve ontwikkelingen – rekening houdend met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties – voorrang. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen. Het is niet zo dat met het aanduiden van het gebied Peelbergen gelijk alle andere bestaande activiteiten verboden worden. Het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is hierin leidend. Daaruit volgt dat een groot deel van de percelen als bouwland of weiland gebruikt dient te worden volgens de regels van het bestemmingsplan.
5.	De landbouw- en tuinbouwsector is ook een belangrijke natuurbeheerder. Geef ze daarvoor de ruimte. Zorg dat het buitengebied bereikbaar is en blijft voor deze sector, zodat ze het gebied ook kunnen beheren. Leg dit vast in deze visie.	In de Omgevingsvisie is in paragraaf 3.8 het een en ander vervat aan hoofdlijnen rondom het thema ‘Mobiliteit’. Op omgevingsvisieniveau is dit voldoende. Dergelijke zaken zoals indiener benoemd worden verder uitgewerkt in een programma (mobiliteitsprogramma) en/of het omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.104 Zienswijze 104

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het “Peellandschap”. De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze

	op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouweconomisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma's die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.
2.	Bedrijven die voorlopig niet meer hoeven te 'bewegen' en hun bedrijfsvoering de komende 10 tot 15 jaar ongewijzigd kunnen voortzetten hebben niet of nauwelijks last van de nieuwe regels (althans, vermeld wordt dat bestaande rechten worden gerespecteerd). Een bedrijf dat zich wel door wil ontwikkelen in eenzelfde gebied krijgt daar mogelijk de kans niet meer toe. Als het bedrijf op basis van de visie van de gemeente niet langer meer als passend te beschouwen is binnen dat gebied dan moet een bedrijf zich verplaatsen, zo komt het over	Zie 104.1.

3.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van cliënt. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is?	Zie 104.1.
4.	In de visie ontbreekt een duidelijke uitwerking van de vraag hoe huisvesting van arbeidsmigranten wordt gepositioneerd ten opzichte van bedrijventerreinen en kernen. Het is inderdaad van groot belang dat bedrijven die niet thuishoren op een bedrijventerrein binnen de kernen worden geplaatst, en dat omgekeerd grootschalige woonlocaties op industrieterreinen waar Industrie met een hoge milieubelasting wordt toegestaan worden uitgesloten.	In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid en zit in de planning om een programma voor het landelijk gebied te maken
5.	De indiener kan zich goed voorstellen dat er een aparte focus gelegd wordt op de Peelbergen wat betreft de versterking van de vrijetijdseconomie. Dit mag alleen niet resulteren in onmogelijkheden voor de bestaande agrarische ondernemers.	Daar waar het landschap 'toeristisch landschap Peelbergen' is aangeduid, daar hebben recreatieve ontwikkelingen – rekening houdend met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties – voorrang. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen. Het is niet zo dat met het aanduiden van het gebied Peelbergen gelijk alle andere bestaande activiteiten verboden worden. Het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is hierin leidend. Daaruit volgt dat een groot deel van de percelen als bouwland of weiland gebruikt dient te worden volgens de regels van het bestemmingsplan.
6.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.105 Zienswijze 105

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het “Peellandschap”. De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouweconomisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma’s die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.
2.	Bedrijven die voorlopig niet meer hoeven te ‘bewegen’ en hun bedrijfsvoering de komende 10 tot 15 jaar ongewijzigd kunnen voortzetten hebben niet of nauwelijks last van de nieuwe	Zie 105.1.

	regels (althans, vermeld wordt dat bestaande rechten worden gerespecteerd). Een bedrijf dat zich wel door wil ontwikkelen in eenzelfde gebied krijgt daar mogelijk de kans niet meer toe. Als het bedrijf op basis van de visie van de gemeente niet langer meer als passend te beschouwen is binnen dat gebied dan moet een bedrijf zich verplaatsen, zo komt het over	
3.	Het overwegende merendeel van de bedrijven binnen de gemeente Horst aan de Maas kan op basis van deze definitie onder hoogproductieve landbouw ondergebracht worden, zo ook het bedrijf van cliënt. Dienen dan alle agrarische bedrijven in Horst aan de Maas richting 2040 te extensiveren? Beseft de gemeente zich dat dat in nagenoeg alle gevallen financieel niet haalbaar is?	Zie 105.1.
4.	In de visie ontbreekt een duidelijke uitwerking van de vraag hoe huisvesting van arbeidsmigranten wordt gepositioneerd ten opzichte van bedrijventerreinen en kernen. Het is inderdaad van groot belang dat bedrijven die niet thuishoren op een bedrijventerrein binnen de kernen worden geplaatst, en dat omgekeerd grootschalige woonlocaties op industrieterreinen waar Industrie met een hoge milieubelasting wordt toegestaan worden uitgesloten.	In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid en zit in de planning om een programma voor het landelijk gebied te maken
5.	De indiener kan zich goed voorstellen dat er een aparte focus gelegd wordt op de Peelbergen wat betreft de versterking van de vrijetijdseconomie. Dit mag alleen niet resulteren in onmogelijkheden voor de bestaande agrarische ondernemers.	Daar waar het landschap 'toeristisch landschap Peelbergen' is aangeduid, daar hebben recreatieve ontwikkelingen – rekening houdend met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties – voorrang. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen. Het is niet zo dat met het aanduiden van het gebied Peelbergen gelijk alle andere bestaande activiteiten verboden worden. Het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is hierin leidend. Daaruit volgt dat een groot deel van de percelen als bouwland of weiland gebruikt dient te worden volgens de regels van het bestemmingsplan.
6.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.106 Zienswijze 106

	Samenvatting	Beantwoording
1.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Het perceel van indiener is aangemerkt als 'Groene buffer Greenport volgens compensatieplan'. Indiener wil niet dat het bedrijf beperkt wordt door deze aanduiding die waarschijnlijk voortkomt uit een ontwikkeling van het Greenportterrein kilometers verderop. Als de consequenties wel duidelijk zijn, dan geef dit ook duidelijk aan in de Omgevingsvisie. Dit is voor indiener onduidelijk nu.	Deze afspraken zijn vastgelegd in de intergemeentelijke Structuurvisie Klavertje 4, welke is vastgesteld is op 11 september 2012. Er is hiermee dus geen sprake van het wijzigen van het Omgevingsplan, maar het bestendigen van een beleidslijn die in 2012 is ingezet op visieniveau en nu doorgezet wordt in de Omgevingsvisie. Het landschapsplan is opgenomen in paragraaf 3.7 dat toeziet op onder andere Landschap. Dit plan komt uit de intergemeentelijke structuurvisie Klavertje 4.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.107 Zienswijze 107

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Wij pleiten ervoor om deze overgangszones niet restrictief te benaderen, maar juist als kansrijke zones voor zorgvuldig ingepaste woningbouw. Dit geldt voor álle dorpsranden, mits voldaan wordt aan de gestelde randvoorwaarden. We hebben initiatieven die gericht zijn op gefaseerde realisatie in de periode 2028-2035 en sluiten daarmee aan op de toekomstige behoefte, zonder directe druk op de huidige planvoorraad.	Het kernrandgebied kenmerkt zich door hoge functiemenging en laat woningbouw onder voorwaarden toe als sprake is van een gezonde leefomgeving en geen aantasting van landschappelijke/ cultuurhistorische waarden. Om te afwegen of een dergelijk initiatief past dient voor dergelijke vragen moet een verzoek tot vooroverleg ingediend worden om te laten afwegen wat en of er mogelijkheden (ja/nee) zijn m.b.t. het concreet ruimtelijk ontwikkelen van de voorliggende vraag.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In de kaart behorende bij paragraaf 3.2 evenals de integrale visiekaart in hoofdstuk 4 worden de twee groeikernen beter aangeduid, zodat tekst en kaartmateriaal beter met elkaar overeenstemmen.

4.108 Zienswijze 108

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het “Peellandschap”. De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouweconomisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. - Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. In feite vallen we hiermee terug op het ‘klassieke systeem’ en wordt hiermee helder hoe we de melkveehouderij zien binnen de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenariostudies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma’s die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra

		toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.
2.	Op de kaarten wordt de locatie van indiener aangeduid als een ‘Historisch ensemble’. In de toelichting wordt vervolgens niet of nauwelijks ingegaan op de gevolgen van het aanbrengen van deze aanduiding. Wat is de reden dat bijvoorbeeld de gehele bebouwing (inclusief locatie indiener) als een historisch ensemble gezien wordt?	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
3.	Landbouwgronden van indiener zijn gelegen in het “toeristisch recreatieve cluster de Peelbergen”. De Visie op de gebieden (pagina 95) doet voorkomen dat er in dit gebied alleen ruimte is voor intensieve recreatie en toerisme en hippische activiteiten. De praktijk is dat de landbouwsector (in meerdere vormen) een groot deel van de ruimte in dit gebied beslaat. Wat heeft deze aanduiding voor een gevolg voor de landbouwgronden van indiener?	Zoals is te lezen uit de integrale visiekaart is dit de visie voor de belangrijkste en gewenste functies op gebiedsniveau. Dit wil niet zeggen dat andere functies niet mogelijk, ongewenst en onbelangrijk zijn. Dit is ook de reden dat dit gebied bij het veelzijdig zandlandschap hoort. Zoals de naam zegt, veelzijdig, en herbergt daarmee veel verschillende functies.
4.	In hoofdstuk 3.5 wordt de zonering recreatiegebieden (in ontwikkeling) over de landbouwgronden van cliënt indiener gelegd. In deze zonering wilt u de belangrijkste toeristische en recreatieve trekpleisters van onze gemeente bundelen (rond de Middenpeelweg). U wilt dit gebied in de toekomst verder verbeteren. U geeft echter niet aan wat de aanwijzing van deze zonering op het grondgebied van cliënt verder zal ínhouden. Deze aanduiding is zonder overleg met indiener over zijn percelen heen gelegd, daarom dient deze verwijderd te worden.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
5.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Peellandschap, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen	Zie 108.1.

	ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan	
6.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste 'verbruiker' van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema's die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.109 Zienswijze 109

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Het bedrijf beschikt over meerdere hectares landbouwgrond, waarvan circa 29 hectare dicht tegen dorpskernen ligt en (gedeeltelijk) binnen de voorgestelde 250 meter zone valt. Deze gronden worden verpacht aan agrarische ondernemers. Door de beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal de waarde van deze percelen aanzienlijk dalen, omdat potentiële pachters deze gronden minder rendabel zullen kunnen exploiteren. Hoe tot de 250 meter zone gekomen is, wordt ook nergens goed onderbouwd.	In de Omgevingsvisie staat nergens dat we 250 meter hanteren voor gewasbeschermingsmiddelen. We volgen in deze de jurisprudentie, en dat is al ingewikkeld genoeg. De 250 meter zone is een ontwikkelgebied waar we de gezonde leefomgeving meer nadruk willen geven en ruimte voor woningbouw zoeken. Hoe we dat doen werken we verder uit in omgevingsprogramma's. In de uitwerking blijven we binnen de wettelijke mogelijkheden die wij als gemeente hebben.
2.	De maatregel leidt tot een directe waardevermindering van de percelen binnen de 250 meter zone. Gronden die door de beperking minder aantrekkelijk zijn voor agrarische exploitatie verliezen een aanzienlijk deel van hun marktwaarde. Dit vormt een	Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische

	financieel nadeel voor het bedrijf en een inbreuk op het eigendomsrecht, zonder dat hiervoor compensatie is voorzien. Indiener beroept zich dan ook op een verzoek tot nadeelcompensatie in.	ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
3.	Het volledig uitsluiten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen een straal van 250 meter rondom kernen achten wij disproportioneel.	Dit staat niet in de Omgevingsvisie, in de Omgevingsvisie staat dat we in de kernrandzone sturen op een gezonde leefomgeving. Voor hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen verwijzen we naar pagina 68: hier wordt richting gegeven aan het standpunt 'Gewasbeschermingsmiddelen'. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
4.	In plaats van een generieke uitsluitingsmaatregel kan de gemeente beter inzetten op: - het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken bij pachters, - het gebruik van precisielandbouw, - het ondersteunen van initiatieven voor geïntegreerde gewasbescherming en weerbare teeltsystemen	Daar zijn we het helemaal mee eens. De gemeente is echter niet primair aan zet. Daar waar we dat wel zijn en het binnen onze mogelijkheden ligt, sturen we zeker op de voorgestelde maatregelen.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.110 Zienswijze 110

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Alle gronden van indiener zijn zoals aangegeven gelegen parallel aan de Middenpeelweg en het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel. Dit gebied is aangeduid als het "Peellandschap". De gemeente geeft aan in het peellandschap te streven naar laagproductief agrarisch grondgebruik. In het gehele Peellandschap is op dit moment niet of nauwelijks sprake van deze teelten. In de toelichting wordt ook aangegeven dat deze vorm van landbouw economisch haalbaar moet zijn voor de ondernemer. Er is juist sprake van hoogproductieve landbouw.	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: - De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig.

		- Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma’s die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.
2.	Een gedeelte van indiener is gelegen binnen de zogeheten ‘Overgangszone natuurgebied’ vanwege de ligging nabij Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel &. Mariapeel. In paragraaf 3.7.3 van de toelichting wordt ingegaan op de overgangszones natuurgebieden. De gemeente kiest ervoor om rondom de zeer kwetsbare natuurgebieden een natuurbuffer aan te leggen. In het geval van het Natura 2000-gebied de Deurnsche Peel & Mariapeel gaat het in beginsel om een zone van 500 meter omdat De Peel als extra belangrijk beschouwd wordt.	Zie voor de kwestie rondom de 250-meter, de beantwoording van zienswijze 10, punt 3 en Dit is een voortzetting van de beleidslijn voor de extensiveringsgebieden die reeds zijn vastgelegd in de (nu nog) geldende Structuurvisie 2013, het bestemmingsplan Buitengebied (onherroepelijk per 19 december 2017) in de Omgevingsvisie. Deze beleidslijn schrijft voor dat bestaande rechten worden gerespecteerd, maar uitbreiding niet is toegestaan.
3.	De gemeente heeft tot op heden melkrundveehouderijen niet als intensieve veehouderij beschouwd. Daarmee heeft het aanbrengen van deze aanduiding dus niet direct gevolgen. indiener vreest echter dat binnen deze zone op termijn ook op andere vlakken striktere normen gaan gelden zoals op	Zie 110.1.

	het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Onder laagproductieve landbouw, zoals nagestreefd wordt in het Peellandschap, wordt in de definities verwezen naar een biologische melkveehouderij waarin sommige agrariërs kiezen voor rassen die minder melk produceren, maar beter bestand zijn tegen ziektes en stress, waardoor ze minder afhankelijk zijn van intensieve input. Begrijpt de gemeente dat het een illusie is dat elk melkveebedrijf richting 2040 deze weg is ingeslagen? De zorg van indiener is dat de gemeente toekomstige ontwikkelingen voor melkveehouders die niet grondgebonden zijn en/of biologisch zijn onmogelijk maakt, waardoor de ontwikkeling van de melkveehouderij in Horst aan de Maas stil komt te staan	
4.	Aanvullend op het doel om grasland te behouden wordt in de omgevingsvisie niet de link gelegd dat inherent aan het behoud van grasland, in het bijzonder rondom de natuurgebieden, de gemeente ook het behoud van graasdieren zal moeten stimuleren. Het behoud van grasland rondom natuurgebieden is een illusie zonder het behoud van graasdieren in datzelfde gebied. Dat dient de gemeente Horst aan de Maas ondertussen toch in te zien en dat mag ook in de Omgevingsvisie benoemd worden. Het behoud van grasland is namelijk het meest eenvoudig te realiseren op het moment dat dit gras tot waarde gebracht kan worden. Dat geldt voor zowel regulier als ook extensief beheerd grasland. De melkveehouderij is veruit de grootste ‘verbruiker’ van (natuur)gras. Wil men grasland behouden en dat tot waarde brengen dan heb je in de gemeente Horst aan de Maas dus een gezonde en toekomstbestendige populatie melkveehouders en melkkoeien nodig.	Wij zijn het eens met de stelling dat bij grasland ook graasdieren horen. Dit is één van de thema’s die gebiedsgerichtsgericht worden uitgewerkt. In dit specifieke geval gaat het om de gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel. Zie hoofdstuk 6 voor een nadere duiding over de programma's en de gebiedsgerichte aanpak.
5.	Op de kaarten wordt de locatie van indiener aangeduid als een ‘Historisch ensemble’. In de toelichting wordt vervolgens niet of nauwelijks ingegaan op de gevolgen van het aanbrengen van deze aanduiding. Wat is de reden dat bijvoorbeeld de gehele bebouwing (inclusief locatie indiener) als een historisch ensemble gezien wordt?	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken

		zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.111 Zienswijze 111

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het is natuurlijk wel zo dat de Omgevingsvisie indirect invloed gaat hebben op bestaande rechten. De visie zal namelijk leiden tot het uitwerken van een aantal programma’s die zullen leiden tot beleidsmatige keuzes. De Omgevingsvisie en de diverse op te stellen programma’s zullen leiden tot een nieuw omgevingsplan. Deze zullen regels bevatten. Indirect heeft de Omgevingsvisie daarmee wel effect op de bestaande rechten.	Dat klopt, wanneer een zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wel direct invloed heeft.
2.	Volgens de visiekaart is er ter plaatse sprake van een "overgangszone natuurgebied", hier moeten natuurgebieden De Reulsberg en het Schuitwater aan elkaar gekoppeld worden en wordt het aangeduid als "gebied voor teeltondersteunende voorzieningen”. De aanduidingen die op de percelen liggen zijn niet met elkaar te verenigen. Intensieve, hoogwaardige teelten in het gebied gaan niet samen met het koppelen van natuurgebieden.	Zie voor de kwestie rondom de 250-meter, de beantwoording van zienswijze 10, punt 3 en zienswijze 21, punt 1. Dit is een voortzetting van beleid sinds (in ieder geval) 2013, deze lijn wordt verder bestendigd.
3.	De visiekaart is onduidelijk, het verzoek is om dit overzichtelijker uit te werken. Tenminste digitaal beschikbaar op een kadastrale ondergrond.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
4.	Voor grote delen van het grondgebied van de gemeente is volgens de Omgevingsvisie “biobased landbouw" en “natuurinclusieve landbouw" de toekomst. Praktijk is echter dat er op beperkte schaal diverse initiatieven ondernomen worden, maar dat er tot op heden geen verdienmodel aanwezig is. Zolang er geen structureel/langjarig verdienmodel aanwezig is, komen dit soort initiatieven niet	Er zit een bepaalde opbouw in de Omgevingswet en de ruimtelijke instrumenten die hieruit voortvloeien. Hierbij is vastgelegd wie bevoegd is (wie bepaalt dat) en wat er wordt geregeld (strategisch, tactisch, concreet). De Omgevingsvisie bevat de strategische basis of hoofdlijnen die verder in verschillende details uitgewerkt (bijv. concrete doelen) wordt in o.a. programma’s, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Concrete(re) zaken worden

	van de grond. Hoe wil je dan als gemeente de ondernemers deze richting in sturen	uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. In de Omgevingsvisie worden de ambities (de stip op de horizon) vastgelegd. De uitwerking volgt in met name omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Hiervoor worden weer andere losse ruimtelijke procedures doorlopen. Ook in de procedures worden belanghebbenden meegenomen en/of kunnen ze reageren op deze stukken.
5.	Mijn bedrijf is volgens de visie gesitueerd in het Maasgebied voor zover dat op te maken is uit de kaart. Hier is laagproductieve landbouw mogelijk. Echter, mijn bedrijf is hoogproductief op een geringe oppervlakte. Doordat we op een kleine oppervlakte relatief veel planten produceren, gebruiken we veel minder gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen dan een bedrijf wat laagproductief presteert. Ook hebben we een aantal teeltondersteunende voorzieningen nodig om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nog verder te kunnen verminderen. Door hoogproductief te telen zijn deze voorzieningen economisch te verantwoorden terwijl bij laagproductief telen dit niet meer haalbaar is. Laagproductief en hoogproductief zijn dus containerbegrippen die in deze context geheel niet zijn te verantwoorden. Temeer omdat indiener op deze manier zijn bedrijf niet verder kan verduurzamen door de begrenzing die laagproductieve landbouw oplegt, hoogproductief is ook noodzakelijk. Dit staat haaks op het worden van een emissieloze gemeente in de toekomst.	De locatie van indiener ligt in zijn algemeen in het Maasgebied waar agrarisch laagproductief is voorzien. Echter, naast de kaart die de visie op hoofdlijnen presenteert, geldt ook de integrale visiekaart die een niveau 'dieper' gaat. Deze kaart laat zien dat het onder voorwaarden mogelijk is om boomteelt verder te ontwikkelen. Juist om de redenen die indiener aangeeft, binnen het Maasgebied heeft dit gebied een uitzonderingspositie om toe te kunnen werken naar een duurzamere boomteelt.
6.	Grote zones worden ingetekend als bufferzone rond natuur, natuurgebieden moeten aan elkaar gekoppeld worden. beekdalen moeten groen ingericht worden. Het omzetten van landbouw naar natuur kost geld. Uit de Omgevingsvisie blijkt niet hoe dit gefinancierd gaat worden. Het maken van een visie is leuk en aardig. maar dient wel realistisch te zijn.	De Omgevingsvisie is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Het Omgevingsplan wijzigt niet met de procedure van de Omgevingsvisie. Er is dan ook geen sprake van een herbestemming van uw perceel.
7.	Er is veel te doen over opwekking van duurzame energie. Buiten het benoemen van een zonneveld in de Peelbuffer en dat Greenport een logische plek zou zijn, worden er geen keuzes gemaakt. Die moeten schijnbaar later gemaakt worden in een ''Energievisie''. Waarom als gemeente nu niet aangeven wat we willen met wind- en zonnestroom? Geef de inwoner en ondernemer duidelijkheid. Daarnaast wordt geothermie genoemd als kansrijke vorm van duurzame energie. Initiatieven lopen hiervoor al jaren, een succes is het tot op heden nog niet door alle problematieken.	Parallel aan het proces voor de Omgevingsvisie wordt momenteel gewerkt aan de nota van uitgangspunten voor een Energieprogramma. Dergelijke vragen komen in dit proces aan bod.
8.	Recent heeft de Provincie Limburg de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie (POVI)	De afstanden die de provincie heeft gebruikt in haar ontwerp POVI wijken af van veel reeds vastgestelde

	bekendgemaakt. In hoeverre is er in de gemeentelijke Omgevingsvisie rekening gehouden met de zoneringen uit de POVI? In de gemeentelijke visie worden er overgangsgebieden toegevoegd, die voor beperkingen zullen leiden in de bedrijfsvoering. Hoe kan het dat de Provincie een behoorlijk andere kijk heeft dan de gemeente?	en in ontwerp zijnde omgevingsvisies binnen provincie Limburg. Dit komt doordat provincie Limburg de brede afweging maakt provincie breed. Wij kijken op gemeenteniveau. De kernrandzones zijn een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Wij vinden de provinciale zonering geen recht doen aan de lokale structuur en behoefte van onze gemeente. Daar waar de provinciale zonering niet overeenkomt met de gemeentelijke zonering, hebben verschillende Limburgse gemeenten dan ook gezamenlijk zienswijze ingediend tegen de POVI. Beide documenten binden alleen de opsteller en daar waar je kan afstemmen op elkaar heeft dat natuurlijk de voorkeur. De POVI is niet bindend voor de gemeente, enkel bindend voor de provincie zelf. De POVI wijkt af van bijvoorbeeld landelijk beleid, maar ook van reeds vastgestelde en in ontwerp zijnde omgevingsvisies. De GOVI is enkel bindend voor de gemeente, niet de provincie. Dit betekent dat de gemeente een eigen lokale afweging kan maken die beter bij de Horster maat past dan een POVI. Dit resulteert in een verschil van zonering, in het geval van Horst een kernrandgebied van 250 meter, in plaats van 100 meter.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.112 Zienswijze 112

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Indiener is niet tegen verduurzaming, maar een duurzame veehouderij heeft ook een financiële paragraaf. In de omgevingsvisie wordt hier verder niets over geschreven. Door echter verplichtingen op te leggen die niet door de markt gevraagd worden, is er geen verdienmodel. Dit zou het einde betekenen voor de bedrijven van indiener. Gelet op bovenstaande verzoekt indiener u om de intensieve varkenshouderij ook als een duurzame bedrijfsvoering te benoemen. Ook wordt verzocht om ruimte te geven aan uitbreiding en vergroting van het bouwvlak wanneer voldaan kan worden aan de landelijke milieunormen. Bedrijfslocaties die niet kunnen voldoen aan de toekomstige duurzaamheidseisen, moeten kunnen omschakelen naar andere bedrijfsvormen, niet alleen ambachtelijk of opslag	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. Voor de term ‘hoogproductieve landbouw’ geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan

		ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 ‘Definities’ zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.

4.113 Zienswijze 113

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college.

		De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video's geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom. Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt.

		Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de Omgevingswet.’ Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende “Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed.” Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term ‘planschade’ niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.

6.	“Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een ‘plan’. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma’s. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe ‘bodem en water mede sturend’ toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.

	benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 113, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid. Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	Zie punt 4.
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	Op basis van de ontwerp omgevingsvisie die ter visie ligt, lijkt het erop dat de locatie van indiener tussen een zone met een beekdalgebied en een zone voor een bedrijventerrein komt te liggen waarbij het er zelfs op lijkt dat het de bedoeling is om dit bedrijventerrein door te ontwikkelen in de richting van het bedrijf van indiener.	Dat klopt. Deze afspraken zijn vastgelegd in de intergemeentelijke Structuurvisie Klavertje 4, welke is vastgesteld is op 11 september 2012. Er is hiermee dus geen sprake van het wijzigen van het Omgevingsplan, maar het bestendigen van een beleidslijn die in 2012 is ingezet op visieniveau en nu doorgezet wordt in de Omgevingsvisie.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.114 Zienswijze 114

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Reclamant ervaart echter zeer stroperige vergunningprocedures waarbij we zeer sterk geremd worden in de innovatie in de bedrijfsvoering, daar waar er een gemeentelijke toestemming voor nodig is. Hierdoor loopt reclamant vaak jaren vertraging op. Graag wil	Zoals indiener zelf in zijn zienswijze aangeeft ‘de gebruiksmogelijkheden worden nu al steeds meer ingeperkt vanuit de landelijke politiek (redactionele toevoeging: evenals Europese richtlijnen), en de bescherming van de aspecten water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom

	reclamant innovatief zijn maar ook heel graag blijven. Innovaties vragen om een faciliterende rol vanuit gemeentelijke zijde. Reclamant treft deze houding op geen enkele wijze aan in deze visie! Het nastreven van bepaalde doelen wordt beoogd met het verbieden van zaken. Hiermee maak je innovatie onmogelijk!	spuitzones.' Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
2.	Wij begrijpen niet waarom hiervoor buffers rond de dorpen dienen te komen liggen. Als ondernemers willen wij op een duurzame wijze kunnen blijven ondernemen met onze intensieve teelten, ook in de voorgenoemde zones. Reclamant wil geen beperkende zones waar op voorhand beperkingen worden opgelegd waarbij e.e.a. nog verder dient te worden uitgewerkt. Deze zones leggen uitsluitend beperkingen op voor het gezamenlijk na te streven doel.	Een kernrandzone is de overgangszone tussen het bebouwde gebied (de kern van een stad of dorp) en het buitengebied, gekenmerkt door relatief veel bebouwing die dichter op elkaar staat dan in het landelijke gebied. Het doel van een kernrandzone is het geleidelijk laten overgaan van stedelijk naar landelijk gebied en het sturen van ontwikkelingen, waarbij specifieke regels kunnen gelden voor de ontwikkeling van bijvoorbeeld agrarische bedrijven. De Omgevingsvisie zegt enkel en alleen dat het logisch is om aansluiting te zoeken bij de bestaande kernen met de nieuwbouw van eventuele woningen. Hoe en waar de woningbouw exact plaatsvindt, dat dient verder uitgewerkt te worden in andere ruimtelijke instrumenten, bijvoorbeeld een programma Wonen of een herziening van het Omgevingsplan. Daar gaat de Omgevingsvisie niet over. Er is dus geen sprake van een voorgestelde woningbouwontwikkeling en daarmee ook geen sprake van een onherstelbare aantasting van het open groene karakter van het buitengebied. Er wordt in de kernrandzone mede gestuurd op een gezonde en veilige leefomgeving op negatieve gezondheidseffecten op het gebied van milieu. In deze gebieden wordt gestuurd op groen, ruimte om te bewegen waarbij rekening gehouden wordt met de kenmerken van het kampen en veldenlandschap. De kernrandzones zijn ook een zoek- en ontwikkelgebied voor o.a. woningbouw en menging van functies. Een zone van 100 m is te weinig voor een nieuwe woonwijk, indien gewenst, of om meer functies goed ruimtelijk in te passen. Woningbouw is passend in een gezonde en veilige leefomgeving. Daarnaast is een aanduiding 'zoekgebied uitbreiding' opgenomen in dit overgangsgebied. De Omgevingsvisie zegt over het 'zoekgebied uitbreiding' dat voor nieuwe woningen voorkeur geven aan het verdichten van de bestaande dorpsstructuren. Zodat niet onnodig landschap wordt 'opgeofferd' voor 'rood'. Wanneer verdichten niet zorgt voor voldoende woningen om aan de lokale woningbehoefte te kunnen voldoen, dient gekeken te worden naar uitbreiding van woningbouw tegen de bestaande kernen binnen de gemeente.

		Uitbreiden van woningbouw in de kernrandzone, in het buitengebied, hangt af van het aanbod dat wordt bepaald door demografische veranderingen en de woningbehoefte per dorp. Daarbij moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van woningen over alle kernen binnen gemeente Horst aan de Maas. Ieder geval is dus maatwerk en volgt daarmee zijn eigen procedure. Het is dus niet zo dat de 'zoekgebieden uitbreiding' helemaal volgebouwd worden met woningen. Er wordt maatwerk geleverd daar waar sprake is van een bepaalde woningbehoefte per dorp i.c.m. doelgroep i.c.m. een evenwichtige toedeling van functies aan locatie (artikel 4.1 Omgevingswet).
3.	Reclamant is van mening dat de overheid niet op de stoel van de ondernemer dient te gaan zitten wat betreft het principe 'bodem- en watermede sturend' te laten zijn in ontwikkelingen. Ondernemers weten als geen ander wat waar mogelijk is en kunnen hier prima een afweging in maken. Er dient dus geen verbod op ontwikkelingen te zijn in bijvoorbeeld beekdalen daar deze zeer indicatief begrensd zijn en reclamant als geen ander weten wat wel en niet mogelijk is op hun in gebruik zijnde percelen.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door o.a. het principe bodem- en water mede sturend toe te passen om zo te komen tot een gezondere leefomgeving. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
4.	Reclamant raadt de realisatie van een groot zonneveld in De Peelbuffer sterk af. Er is nu reeds sprake van grond schaarste door grootschalige toeristisch/recreatieve ontwikkelingen i.c.m. Greenport ontwikkelingen in de afgelopen periode. De opwek van duurzame energie dient plaats te vinden op plaatsen waar deze ook gebruikt kan worden. Er zijn bij bedrijven op diverse bedrijfslocaties alsook de Greenport regio nog grootschalige ontwikkelingsmogelijkheden van de opwek van duurzame energie. Reclamant pleit ervoor om uitsluitend te kiezen voor energiesystemen waarbij duurzame opwekking, gebruik, opslag met elkaar zijn verbonden	De keuze voor het zonneveld in de Peelbuffer is al eerder gemaakt en is ook opgenomen in onze opgave voor duurzame opwekking in de RES. Vanuit de Omgevingsvisie zien wij geen reden om deze keuze te herzien. We kiezen bij energie voor het uitwerken van duurzame energiesystemen. Het genoemde zonneveld speelt hierin een rol.
5.	De Omgevingsvisie spreekt over de huisvesting van arbeidsmigranten. Het bedrijf van reclamant werkt, naast de vaste medewerkers, veel met wisselende groepen arbeidsmigranten welke (short stay) op het bedrijf werkzaam zijn. Medewerkers willen daarbij bij voorkeur op of dicht bij onze bedrijfslocatie gehuisvest worden zodat zij gedurende enkele maanden hun bijdrage kunnen leveren in de bedrijfsvoering	We nemen dit ter kennisneming aan. Dit valt buiten de scope van de Omgevingsvisie.

	zonder lange reisafstanden af te leggen. Zij willen daarbij op een goede wijze gehuisvest worden. Reclamant wil dit graag op een goede wijze doen waarbij, om hiervoor te zorgen, er niet uitsluitend gewerkt kan worden met tijdelijke 10-jaarvergunningen. Dit daar op deze wijze niet geïnvesteerd kan worden in kwalitatieve hoogwaardige huisvesting. We verzoeken u om in de herziening van het beleid voor huisvesting arbeidsmigranten hier nadrukkelijk rekening mee te houden	
6.	Er is in onze ogen geen "goede" of "slechte" landbouwgrond. Elke grond is geschikt voor bepaalde teelten waarbij ondernemers als geen ander hierin een goede afweging kunnen maken. Kortom ga als gemeente niet op de stoel van de ondernemer zitten en schrap deze beperkingen in de bedrijfsvoering.	De gemeente heeft als wettelijk verplichte taak om een omgevingsvisie vast te stellen waarin zij strategisch het ruimtelijk beleid voor haar gemeentelijk grondgebied vaststelt, waarbij sprake moet zijn van een integrale benadering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde geldt voor het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Ook in dit ruimtelijke instrument legt de gemeente de regels vast over welk gebruik, bouwen en milieu wel of niet is toegestaan binnen haar grondgebied die doorwerken op de grondeigenaar. In de Omgevingsvisie 2040 wordt aan de wettelijke taak gehoor gegeven door het principe bodem- en water mede sturend toe te passen. Zoals eerder aangegeven worden bestaande rechten gerespecteerd. Daar waar nieuwe ontwikkelingen gewenst zijn, dient dit principe onder andere toegepast te worden.
7.	Er is nauwelijks aandacht besteed aan de glastuinbouwsector in de omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie moet beter vastgelegd worden dat: - De glastuinbouwsector regionale koppelkansen biedt in de verduurzaming van het regionale energiesysteem - Er moet meer ontwikkelingsruimte voor glastuinbouwbedrijven geboden worden om toekomstbestendig te kunnen ondernemen. - De glastuinbouwsector koploper is in verdere verduurzaming op het gebied van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, energie-innovatie, hightech productiesystemen, robotica. Bied hiervoor de ruimte in de Omgevingsvisie.	Genoemde punten worden nu al beschreven in de Omgevingsvisie en zijn daarmee goed onder de aandacht. Deze zienswijze vormt geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.
8.	Reclamant kan zich niet verenigen met het feit dat deze zone als agrarisch laagproductief is aangegeven. Juist in de kapitaalsintensieve teelten is sprake van grote innovatiekracht waardoor deze zones ook beschikbaar dienen te blijven voor hoogproductieve land- en tuinbouw. Juist hoogproductieve teelten bieden nu reeds, en ook in de toekomst verdere, mogelijkheden om te investeren in innovatieve	Er is veel onduidelijkheid over de termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw. De definities worden als volgt aangepast in hoofdstuk 7 van de Omgevingsvisie: De term laagproductieve landbouw komt éénmalige voor in de Omgevingsvisie. We concluderen dat de term meer verward, dan helderheid geeft. Daarom hebben we deze term geschrapt uit de Omgevingsvisie. Daar waar gesproken wordt van

	mechanisatie. Denk daarbij aan onkruidbestrijdingswijzen middels lasers en cameraherkenning. Door toenemend gebruik van GPS-systemen kunnen teelten zeer precies plaatsvinden waardoor er op een zeer milieuvriendelijke wijze met minimale inzet van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen kan worden gewerkt. Juist intensieve teeltsystemen zorgen voor minimale emissies naar bodem- water en lucht. Door precisielandbouw wordt er nauwkeuriger bemest en is er minder tot nagenoeg geen uitspoeling van meststoffen naar het water. Reclamant kan zich geen enkele wijze verenigen met deze aanwijzing van zo'n 2.000 hectare gronden als bufferzone.	natuurinclusieve landbouw, kan laagproductieve landbouw gelezen worden. De term laagproductieve landbouw is daarmee overbodig. Voor de term 'hoogproductieve landbouw' geldt hetzelfde, ook deze term zorgt voor verwarring. Ook deze definitie wordt geschrapt. In feite bedoelen we hiermee het sturen op de verdere verduurzaming van de landbouwsector in de brede zin van het woord. Hierbij kan gedacht worden aan kringlooplandbouw als algeheel systeem. Dit kan ook op maatregel niveau zijn door het stimuleren van driftreducerende spuittechnieken, toepassing van precisielandbouw, het stimuleren van de toepassing van weerbare teeltsystemen, het sturen op emissiearme landbouw. Dit wordt landelijk evenals provinciaal onderschreven wordt en ook verder beleid op gevoerd wordt. De gemeente sluit hier graag op aan. De termen hoogproductieve en laagproductieve landbouw zijn uit de integrale tekst verwijderd. De termen die resteren (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, grondgebonden, niet-grondgebonden) blijven we wel hanteren in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 is een strategische visie voor de gehele gemeente op hoofdlijnen. De onderzoeken die in de gedeelde Peel worden uitgevoerd zijn een uitwerking van deze Omgevingsvisie. De scenario studies en voorkeursvarianten die binnen de gedeelde peel worden uitgevoerd zijn bouwstenen voor de programma's die onder de visie (gebiedsgericht) worden uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 6 van de omgevingsvisie is de relatie tot de Gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel opgenomen. De Gedeelde Peel is een Gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- In paragraaf 3.4 en hoofdstuk 7 'Definities' zijn de termen hoogproductieve landbouw en laagproductieve landbouw geschrapt.
- In hoofdstuk 6 is een extra toelichting opgenomen over de status van een gebiedsgerichte uitwerking.

4.115 Zienswijze 115

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt aangegeven dat Horst aan de Maas ruimte ziet om "een deel van de regionale vraag op te vangen" Deze passage roept bij mij zorgen op. Ik verzoek de gemeente daarom om in de definitieve Omgevingsvisie.	*De druk op de Nederlandse woningmarkt is groot, ook in onze gemeente. In elke dorpskern is er behoefte aan nieuwe woningen. Tegelijkertijd ervaren we dat onze gemeente vanwege de prachtige omgeving en gunstige ligging aantrekkelijk is voor mensen uit de regio. Het aantal inwoners groeit als gevolg van binnenlandse (Woningzoekende uit*

	- expliciet vast te leggen dat de lokale woningbehoefte leidend is en voorrang krijgt boven regionale druk; - duidelijk te maken dat regionale woningbouwopgaven niet automatisch worden overgenomen door Horst aan de Maas; - en te benadrukken dat extra woningbouw slechts kan plaatsvinden indien deze aantoonbaar bijdraagt aan de leefbaarheid en kwaliteit van de eigen kernen.	*Venlo, Eindhoven, Arnhem-Nijmegen) en buitenlandse (denk aan arbeidsmigratie) migratie. Bij het bepalen van de woningbouwopgave houden we hier rekening mee, we willen zorgen dat er genoeg woningen gebouwd worden zodat onze eigen inwoners een plek hebben om te wonen.* Om dit te verduidelijken wordt de Omgevingsvisie aangepast. Het stuk hierboven cursief vermeld vervangt de bestaande tekst in paragraaf 3.1.2.
2.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt gesteld dat arbeidsmigranten van “essentieel belang” zijn voor de lokale economie en een “cruciale rol” vervullen. Deze formuleringen zijn te stellig en wekken een eenzijdig beeld dat niet past bij de doelstellingen van de Omgevingsvisie. Een dergelijke kwalificatie zou, wanneer zij in de visie wordt opgenomen, bindend worden vastgelegd en vormt daarmee een onwenselijke uitgangspositie voor toekomstig beleid.	Er zijn vele onderzoeken die aantonen hoeveel arbeidsmigranten er in onze gemeente en regio werken. Wij hebben altijd erkend dat zonder de arbeidsmigranten de economie niet draaiende te houden is. Ligt bijvoorbeeld vast in onderzoek Decisio, Sociaal Cultureel Planbureau, Rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 en beleidskader 2019
3.	Het stimuleren van innovatie, automatisering en productiviteitsgroei is daarom veel belangrijker dan het bestendigen van afhankelijkheid van arbeidsmigratie. De ambitie in de Omgevingsvisie om te komen tot een duurzame en innovatieve economie staat haaks op het vastleggen van arbeidsmigratie als "essentieel” of “cruciaal”.	Niet alle werkzaamheden zijn te automatiseren. Dit is nog een lange weg. Wel proberen we door samenwerking tussen bedrijfsleven en onderzoeksinstellingen innovatie te bevorderen.
4.	In de visie ontbreekt een duidelijke uitwerking van de vraag hoe huisvesting van arbeidsmigranten wordt gepositioneerd ten opzichte van bedrijventerreinen en kernen. Het is inderdaad van groot belang dat bedrijven die niet thuishoren op een bedrijventerrein binnen de kernen worden geplaatst, en dat omgekeerd grootschalige woonlocaties op industrieterreinen waar Industrie met een hoge milieubelasting wordt toegestaan worden uitgesloten.	In programma’s wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma’s o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid en zit in de planning om een programma voor het landelijk gebied te maken
5.	De gemeente dient rekening te houden met de juridische positie van bewoners. Huisvesters suggereren regelmatig dat arbeidsmigranten onder de noemer tijdelijk geen huurbescherming genieten, terwijl recente jurisprudentie, zoals de uitspraak van arbeidsmigrant Kevin Victor tegen huisvester Otto/Kafra aantoont dat dit wel degelijk het geval is.	De Omgevingsvisie reageert niet op losse uitspraken van ondernemers, bedrijven en burgers maar ziet toe op strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving. Het melden van problemen met verhuurders verloopt via een ander domein.
6.	Ook wijs ik erop dat (uitbreiding van) shortstay-huisvesting (logiesfunctie) ook onbedoelde maatschappelijke neveneffecten kan hebben, zoals een toename van dakloosheid. Dit risico dient in de visie expliciet te worden onderkend en afgewogen.	Het beleid over veiligheid op straat en handhaving van de openbare orde wordt niet beïnvloed door deze omgevingsvisie. Dit verloopt via landelijke regelgeving, en/of de algemene plaatselijke verordening (APV).
7.	Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft vastgesteld dat een toenemende migratie kan leiden tot een lagere sociale cohesie, tot	Het beleid over migratie daar gaat deze omgevingsvisie niet over. Dit zijn zaken die in het sociaal domein opgepakt dienen te worden en

	spanningen tussen bevolkingsgroepen en tot een afname van vertrouwen in de overheid. Dit kan participatie en onderling vertrouwen aantasten, en dat staat haaks op de doelstellingen van een vitale leefgemeenschap zoals beoogd in de Omgevingsvisie.	bijvoorbeeld in een preventievisie zouden kunnen landen. Voor deze thema's verloopt het een en ander ook vaak via landelijke regelgeving.
8.	De ontwerp Omgevingsvisie stelt dat de gemeente inzet op "kwalitatieve economische groei" en tegelijkertijd dat arbeidsmigranten "essentieel en cruciaal" zijn voor de lokale economie. Deze uitspraken zijn tegenstrijdig en roepen fundamentele vragen op. Indien de gemeente daadwerkelijk kiest voor kwalitatieve groei, dient zij duidelijke kaders te stellen voor het soort bedrijven dat zich kan vestigen en voor de manier waarop werkgelegenheid wordt gecreëerd. Bedrijven die structureel afhankelijk zijn van grote aantallen arbeidsmigranten passen niet bij een strategie gericht op duurzame kwaliteit. In de Omgevingsvisie dient helder gesteld te worden dat innovatie, automatisering en productiviteitsgroei de primaire motoren zijn voor een duurzame lokale economie en niet de afhankelijkheid van arbeidsmigranten.	Er zijn verschillende ruimtelijke instrumenten. In hoofdlijnen betreffen dit de Omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en omgevingsvergunningen. In deze ruimtelijke instrumenten worden diverse zaken op diverse manieren geregeld. Afhankelijk van het karakter van het document is de gemeenteraad of het college bevoegd – in antwoord op de vraag 'wie regelt dit'. De omgevingsvisie betreft de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hiervoor is de gemeenteraad bevoegd. Aangezien het een hoofdlijnen document betreft, is daarom ook het kaartmateriaal op hoofdlijnen. In programma's wordt het beleid uit de Omgevingsvisie concreter gemaakt en vertaald naar de korte en middellange termijn. Zoals volgt uit de Omgevingsvisie gaan en/of worden meerdere programma's o.b.v. de omgevingsvisie voorbereid. Zo wordt bijvoorbeeld een programma voor huisvesting arbeidsmigranten en een volkshuisvestingprogramma voorbereid. In dit programma voor arbeidsmigranten landen dergelijke uitgangspunten zoals vermeld in de zienswijze.
9.	Het verleden leert dat ambities om bedrijventerreinen te richten op agro en agri niet altijd zijn waargemaakt; de praktijk laat juist een sterke toename van distributiebedrijven en logistiek zien. Zonder concrete borging in de Omgevingsvisie bestaat het risico dat de huidige intenties opnieuw niet worden waargemaakt. De visie dient daarom heldere criteria te bevatten: welke bedrijven horen bij kwalitatieve economische groei en welke niet?	Zie 115.8.
10.	De verwijzing naar de "strategische inzet van de klavers 7 en 11 in de regio" is bovendien onduidelijk en te cryptisch geformuleerd. Er ontbreekt een uitleg wat met deze strategie wordt bedoeld, welke rol de regio speelt en welke consequenties dit heeft voor lokale bedrijven en omwonenden. Daarbij is opmerkelijk dat zowel de aangenomen motie over Klaver 7, met daarin vier verschillende ontwikkelscenario's, als het door inwoners en maatschappelijke organisaties aangedragen alternatieve plan voor een kleinere ontwikkeling van Klaver 7 "Ten Oosten van Sevenum", niet in de visie zijn verwerkt. Dit alternatieve plan is breed gedragen door buurtbewoners, Groengroep Sevenum, Behoud	Zie 115.8. De strategie voor de ontwikkeling van Klaver 7 is nog onderwerp van gesprek tussen aandeelhouders van de gebiedsontwikkeling en het college/raad van de gemeente Horst aan de Maas. Hierover zal een afzonderlijk besluit plaatsvinden in de vorm van een ontwerp-omgevingsplan.

	de Parel, de Dassenwerkgroep Limburg en de Milieufederatie Limburg. Het voorziet in 30 hectare ruimte voor lokale ondernemers, een groene buffer van 100 meter, het behoud van natuur, landbouwgrond en de aanwezige dassenburcht. Dat dit participatief tot stand gekomen plan volledig buiten beschouwing is gelaten, staat haaks op de ambitie van de gemeente om samen met de samenleving richting te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling. De Omgevingsvisie 2040 is juist het moment om zowel de scenario's uit de motie als dit breed gedragen alternatief integraal mee te wegen en de begrenzing van Greenport Klaver 7 opnieuw te bezien.	
11.	De passages over "grotere kavels" en "schuifruimte voor bedrijven" zijn eveneens te vaag. Wat wordt verstaan onder grotere kavels, wat zijn de criteria, en welke kaders gelden daarbij? Zonder duidelijke definities blijven deze termen inhoudsloos en kunnen zij in de praktijk leiden tot ongewenste ontwikkelingen en overlast voor omwonenden. In de huidige formulering voelt dit eerder als een cliffhanger dan als een visie en dreigt de gemeente de uiteindelijke keuzes feitelijk door te schuiven naar een volgende generatie, in plaats van nu duidelijk richting te geven en grenzen te stellen	Zie 115.8. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
12.	Het is positief dat de visie noemt dat bedrijven die veel externe arbeidskrachten nodig hebben beperkt moeten worden. Toch ontbreekt een concrete invulling: hoe gaat de gemeente dit daadwerkelijk sturen?	Zie beantwoording zienswijze 115, punt 4 en zienswijze 8. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan.
13.	Een ander punt van zorg is dat de visie stelt dat "groei nodig is om onze lokale economie sterk te houden en bedrijventerreinen duurzamer te maken". Deze redenering is niet onderbouwd. Oneindige economische groei is niet mogelijk in een eindige leefomgeving. Duurzaamheid vraagt juist om storing op innovatie, efficiënt gebruik van middelen, circulaire principes en beperking van externe arbeid, niet om ongerichte uitbreiding. Het is bovendien inconsistent dat de visie zeer strenge duurzaamheidsopgaven oplegt aan de landbouw, maar Industrie en distributie op Greenport nauwelijks kritisch beschouwt, terwijl ook daar sprake is van grote emissies en effecten op leefomgeving door bijvoorbeeld fijnstof van uitlaatgassen, slijtage van banden/remmen en verkeersdruk en dienen dezelfde aandacht en normstelling te krijgen. Ook het Ontwerpprincipe 1 "niet afwentelen" meet consequent worden toegepast op alle sectoren en niet enkel op de landbouw.	Zie 115.8. Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan. Binnen de kernrandzone geldt dat bedrijven met een te hoge milieucategorie niet wenselijk zijn in de kernrandzone.
14.	De ontwerp Omgevingsvisie stelt dat Horst aan de Maas in 2040 klimaatneutraal zal zijn, terwijl in eerdere beleidsstukken (zoals KODE) nog werd uitgegaan van 2050. Deze vervroeging van het doel met tien jaar is niet onderbouwd	2050 is inderdaad het juiste jaar voor wat betreft klimaatneutraal. 2040 is de doelstelling van de glastuinbouwsector.

	en roept vragen op over de haalbaarheid. Het stellen van onrealistische of onhaalbare doelen werkt contraproductief en kan het vertrouwen van inwoners in gemeentelijk beleid ondermijnen. Ik verzoek daarom om de ambitie te baseren op een realistische analyse en haalbare tijdshorizon.	
15.	Ook wordt in de visie gesteld dat "in Horst aan de Maas 30% van de totale energievraag duurzaam moet worden opgewekt". Onduidelijk blijft waar de gemeente nu staat ten opzichte van dit doel en hoe de huidige voortgang is. Zonder nulmeting en inzicht in de stand van zaken ontbreekt een realistisch vertrekpunt.	Dit wordt verduidelijkt in de Omgevingsvisie in paragraaf 3.7.6 naar het volgende: 'in Horst aan de Maas 30% van de totale verwachte energievraag, in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.'
16.	Verder wordt gesproken over "energiesystemen waarbij duurzame opwekking, gebruik, opslag en omschakeling met elkaar verbonden zijn", met Greenport als "logische plek om te starten". Deze formulering is onvoldoende duidelijk. Wat betekent "starten" concreet? Welke projecten worden voorzien, welke impact hebben deze op de omgeving, en hoe wordt draagvlak geborgd? Zeker in gebieden zoals Sevenum, die reeds tors hebben ingeleverd op landschappelijke openheid en omgevingskwaliteit, is verdere aantasting door windturbines of grootschalige zonneparken zonder breed draagvlak onwenselijk	We delen de mening dat terugdringen van milieulasten ligt inderdaad niet alleen bij bedrijven. Ook burgers zullen hieraan moeten bijdragen. Op pagina 32 is al aangegeven dat ook verminderen van fijnstofuitstoot door houtstook een van de zaken is waarop gestuurd kan worden.
17.	De visie stelt bovendien dat de gemeente "nog te weinig energie opwekt". Ook hier ontbreekt de onderbouwing; waarop is dit oordeel gebaseerd, en hoe is dit afgezet tegen landelijke of regionale doelstellingen? Heldere en controleerbare maatstaven ontbreken.	Uit het DASHBOARD - Doelstellingen gemeenten en regio's - Horst aan de Maas volgt dat we op 13% van de 30% zitten.
18.	In de ontwerp Omgevingsvisie wordt op de kaart van pagina 51 een groot gebied aangeduid als "innovatief economisch cluster Greenport". Dit betreft onder meer het gebied waar ik woon. Het is onduidelijk waarom dit gebied nu ineens volledig onder deze duiding valt en of dit betekent dat hier toekomstige industriële ontwikkeling wordt voorzien. Greenport is op dit moment immers geen innovatief cluster, maar bestaat grotendeels uit grootschalige distributiebedrijven met een hoge afhankelijkheid van arbeidsmigranten. Het benoemen van dit gebied als "innovatief economisch cluster" wekt een onjuist beeld en schept ongewenste verwachtingen. Als inwoner van dit "gebied" ervaar ik de aanduiding 'innovatief economisch cluster' als misleidend en als extra druk op de leefomgeving; deze emotie dient serieus meegewogen te worden.	De naam 'Innovatief economisch cluster Greenport' voor dit gebied is integraal door de Omgevingsvisie gewijzigd naar 'Greenport Venlo' om verwarring te voorkomen. Dit is ook de naam zoals deze intergemeentelijk gehanteerd wordt.
19.	Daarnaast wordt op de kaart op pagina 51 geen natuur weergegeven tussen Sevenum en Greenport, terwijl deze buffer op pagina 79 wel is opgenomen. Dit leidt tot verwarring en dient in alle kaarten eenduidig en volledig te worden weergegeven, inclusief groene buffers en landschappelijke waarden.	De Omgevingsvisie geeft per thema de belangrijkste strategische beleidslijnen. De kaart waar indiener naar verwijst gaat over het thema 'Economie'. De landschappelijke kenmerken en (strategische) ontwikkelingen zijn vastgelegd in paragraaf 3.6. In deze kaart is ook het landschapsplan voor de Greenport opgenomen.

20.	Op pagina 49 wordt het noordoosten van Sevenum aangeduid als “minder waardevol gebied”. Dit is een kwalificatie die voor inwoners die daar wonen onjuist en kwetsend overkomt. Voor bewoners is dit gebied juist van grote waarde, zeker gezien de druk die zij al ervaren door de aanwezigheid van Greenport. Het is belangrijk dat de Omgevingsvisie zorgvuldig formuleert en geen negatieve waarderingen toekent aan gebieden waar mensen wonen en hun leefomgeving koesteren.	We delen deze mening, daarom is het stuk tekst ‘waardoor die delen minder waardevol zijn.’ verwijderd bij het cultuurhistorisch kompas voor Sevenum.

Conclusie: de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.
- Paragraaf 3.1.2: De Omgevingsvisie wordt aangepast door het stuk *cursief* vermeld in de beantwoordingskolom wordt toegevoegd tussen ‘We bouwen ook een beetje extra om de druk van de regio Eindhoven en Nijmegen deels op te vangen’ en ‘De meest groei komt in en rondom de kern Horst en Sevenum’.
- Op pagina 52 is het stuk tekst ‘waardoor die delen minder waardevol zijn.’ verwijderd bij het cultuurhistorisch kompas voor Sevenum.
- In paragraaf 3.7.6 wordt de volgende zin verduidelijkt: *‘in Horst aan de Maas 30% van de totale verwachte energievraag, in 2030, duurzaam moet worden opgewekt.’*
- De naam ‘Innovatief economisch cluster Greenport’ voor dit gebied is gewijzigd naar ‘Greenport Venlo’ in de gehele Omgevingsvisie om verwarring te voorkomen.

4.116 Zienswijze 116

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indieners zijn benieuwd hoe de Commissie Ruimtelijke kwaliteit gereageerd heeft op de voorliggende visie. Dit vinden we nergens terug. In het Programma Erfgoed wordt melding gemaakt dat er op meerdere momenten binnen de CRK is gesproken hierover en dat er een mondeling Advies is afgegeven. De CRK is toch het onafhankelijk adviesorgaan dat het college van B en W van de gemeente Horst aan de Maas adviseert op gebied van omgevingskwaliteit en monumentenzorg in brede zin. Indiener ziet graag - een heldere en uitgebreide omschrijving van de begrippen cultuur en erfgoed. - voor borging en monitoring, - voor meer aandacht voor immaterieel erfgoed en voor het toevoegen van bijv. lokale muziek aan dit immaterieel erfgoed, - voor de rol van de gemeente, maar zeker ook onze eigen rol als organisaties het gaat om erfgoededucatie, het bereiken van scholen en een breder publieksbereik door concreet acties op het gebied van het behoud van erfgoed te organiseren en daadwerkelijk te realiseren. - Voor de extra aandacht voor kwetsbare erfgoedelementen en landschappen voor meer participatie en vroegtijdigere actievere rol voor het opgerichte gemeentelijke Erfgoedplatform	Hetgeen u naar verwijst, dient te landen in een programma, interne werkafspraken of het Omgevingsplan. Dit is een ander ruimtelijk instrument, namelijk de Omgevingsvisie en regelt het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen. De Omgevingsvisie regelt de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in de *fysieke* leefomgeving. Immaterieel erfgoed maakt hier geen onderdeel van uit. De Omgevingsvisie betreft de basis voor het Programma Erfgoed (geldend vanaf 25 juli 2025, zie Programma Erfgoed Horst aan de Maas) en het Omgevingsplan. Dit programma is dus al in werking.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.117 Zienswijze 117

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Het digitaal beschikbare kaartmateriaal is onvoldoende van kwaliteit waardoor, bij het gebruik van de verschillende beschikbare kaartlagen, kleuren vervormen en kleuren ontstaan die helemaal niet in de legenda voorkomen. Namens indiener vraag ik dringend uw aandacht hiervoor en indiener is van mening dat u beter kaartmateriaal beschikbaar zal moeten stellen in een nieuwe ronde en daarbij Indiener opnieuw de gelegenheid moet bieden om de positie van zijn bedrijf en de gevolgen van uw visie voor de toekomst van het bedrijf zorgvuldig te kunnen beoordelen.	De Omgevingsvisie (voorheen structuurvisie) is een ander ruimtelijk instrument dan het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Er is géén sprake van een wijzigingsbesluit voor het omgevingsplan (op perceelsniveau) (voorheen bestemmingsplanwijziging), maar een integrale herziening voor de Omgevingsvisie op strategisch niveau. Dit zijn twee losse ruimtelijke instrumenten met ieder hun eigen proces en procedure. De visiekaart is bedoeld om globaal en algemeen te zijn. De grenzen van gebieden en zones zijn globaal. In het DSO zullen (op termijn) gebieden (let op: gebieden, geen percelen) exact worden gepubliceerd waarbij we in de praktijk, bij grensgevallen, gekeken zal worden wat het meest logisch is om beleidsmatig als basis te gebruiken.
2.	Indiener begrijpt niet waarom op 24 september 2025 een informatieavond informeert vanuit de gemeenteraad op 24 september 2025. Volgens indiener hanteert de gemeente niet de juiste volgorde bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het zou bestuurlijk zorgvuldig zijn om eerst de informatieavond te organiseren en daarna een ontwerp ter visie te leggen. Ook om deze reden is Indiener van mening dat een nieuw ontwerp ter visie hoort te worden gelegd. Deze gang van zaken is bestuurlijk niet zorgvuldig en in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur die u als overheid in acht dient te nemen.	Wij hebben in het voorjaar 2025 een verdere verdiepingsslag aangebracht in het participatieproces. In maart 2025 was er de mogelijkheid om digitaal inzage te hebben en te reageren op de concept omgevingsvisie. Op 3 juli 2025 hebben we een digitale informatieavond gehouden om de aanpassingen die in de ontwerp omgevingsvisie waren opgenomen. Het ontwerp heeft gedurende 10 weken ter inzage gelegen. Er is weldegelijk sprake van een zorgvuldig proces rondom de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De avond van 24 september 2025 is van en voor de gemeenteraad, puur om te horen wat er leeft en om een eigen beeld te vormen. In de communicatie vooraf en ook tijdens de avond is duidelijk gemaakt dat deze avond geen onderdeel vormt van de formele zienswijzeprocedure die onder ‘de hoede is’ van het college. De inspraakavonden waren een van de middelen en momenten die we als gemeente in hebben gezet om de afgelopen jaren input op te halen onder inwoners zoals u ook op de video’s geplaatst op https://horstaandemaas2040.nl/ Tijdens de verschillende dorpsavonden die in maart zijn georganiseerd zijn er veel open discussies gevoerd. Op dat moment in het proces was er nog meer ruimte voor participatie. Een belangrijk element in goede participatie is dat na een aantal gespreksrondes toegewerkt wordt naar een eindresultaat en de discussie wordt afgesloten. Dan volgt een afwegende fase, hebben we alles goed begrepen en opgeschreven. De terugkoppelsessie is dan ook bedoeld om toe te lichten welke ideeën en opmerkingen er zijn opgehaald bij inwoners en stakeholders. Wij koppelen graag terug welke afweging en keuzes er zijn gemaakt, en waarom.

		Ook is hier de gelegenheid om vragen te stellen. Zodat men de een goed beeld heeft over de toekomstige inrichting van Horst aan de Maas. Naast de kwantitatieve toets die we eerder hebben gedaan hebben we deze kwalitatieve gesprekken georganiseerd om een beeld te krijgen van de belangen, behoeftes en wensen die spelen bij burgers, bedrijven en belanghebbenden, om op grond hiervan, vanuit het algemeen belang, te kunnen afwegen en kiezen. Naast de ruim 300 inwoners die we tijdens de avonden hebben gesproken hebben we ook 90 stakeholders gesproken en zijn we naar scholen gegaan. Voor wat betreft de opkomst en wat de representativiteit hiervan is verwijs ik u graag naar de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Waaruit blijkt dat dit voor 95% een betrouwbaar beeld geeft: Aan de raadpleging Omgevingsvisie Horst a/d Maas hebben 1.649 inwoners deelgenomen. Dat lijkt inderdaad weinig als je kijkt naar 42.000 inwoners in de gemeente, maar onderzoekstechnisch gezien is het een fors aantal. Gegeven deze respons en populatiegrootte is de foutmarge 2.4%, bij 95% betrouwbaarheid, dat betekent dat als we vinden dat 60% ergens voór is, dan ligt het werkelijke percentage in de hele gemeente waarschijnlijk tussen de 57.6% en 62.4%. Er is uitgebreid participatie geweest in het voortraject (uitgangspuntennotitie), naar aanleiding van het concept koers document (met belangenbehartigers van het bedrijfsleven en de agrarische sector, extra bijeenkomt voor bedrijven i.s.m. O2) en bij de toetsing van de concept omgevingsvisie. We hebben 5 avonden (op locatie verspreid over heel Horst) en 1 digitale participatieavond georganiseerd en hieraan ook veel publiciteit aan gegeven. Op de website konden mensen ook vragen en opmerkingen kwijt. Wij zijn dan ook van mening dat we voldoende hebben gedaan om participatie mogelijk te maken. Er is dus voldaan aan de participatieverplichting zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet, alsmede het zorgvuldigheidsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Er is sprake van zeer zorgvuldige besluitvorming rondom het proces dat doorlopen is (en wordt) voor de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.
3.	In het ontwerp van de omgevingsvisie is vermeld dat deze visie een onderdeel is van de Omgevingswet. Dat is niet juist. Een omgevingsvisie is gebaseerd op de Omgevingswet. Ook is ten onrechte in de	Het klopt inderdaad dat de omgevingsvisie *geen* onderdeel is van de Omgevingswet. Dit dient inderdaad gewijzigd te worden naar ‘De Omgevingsvisie is een uitvloeisel van de

	omgevingsvisie vermeld dat de visie voor inwoners en ondernemers geen directe invloed heeft. Ook dit is niet juist. Immers, juist bij de uitvoering van toekomstplannen van een ondernemer heeft de toekomstvisie wél belangrijke gevolgen voor ondernemers. Er is dan wel geen sprake van een rechtstreeks bindend kader, uw gemeente zal de visie echter gaan vertalen in het omgevingsplan en in beleid. Op deze manier is wél sprake van een bindend kader voor belanghebbenden	Omgevingswet.' Dit wordt aangepast op pagina 5 van de Omgevingsvisie. Wanneer één zin verder gelezen wordt, staat er het volgende "Op toekomstplannen van inwoners en ondernemers heeft de omgevingsvisie wel invloed." Hiermee is het onzes inziens voldoende onderschreven dat in bepaalde omstandigheden de Omgevingsvisie wèl direct invloed heeft.
4.	Indiener is van mening dat de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven omdat sprake van strijd met diverse algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Indiener is van mening dat de gemeente Horst aan de Maas de resultaten die de gemeente wil bereiken in kaart brengt maar vervolgens onvoldoende aandacht besteedt aan de wijze waarop deze resultaten worden bereikt en welke middelen worden ingezet.	Er wordt niet gemotiveerd hoe, waar en waarom strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ook wordt niet gemotiveerd of aangegeven waarom de ontwerpdocumenten niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. In tegenstelling tot hetgeen indiener aangeeft, zorgt deze herstructurering in het beleidshuis voor overzicht en helderheid en daarmee een betere rechtszekerheid en tegengaan van willekeur vanuit het betreffende bestuursorgaan richting een burger.
5.	Ook is onvoldoende aandacht besteed aan de ernstige financieel nadelige gevolgen voor Indiener wanneer zonder financieel flankerend beleid maatregelen worden genomen zonder rekening te houden met de belanghebbenden, waaronder cliënt, die al vele járen met zijn bedrijf in het gebied is gevestigd.	In paragraaf 7.4 is ingegaan op het kostenverhaal. Wat betreft nadeelcompensatie: Onder de Omgevingswet bestaat de term 'planschade' niet meer. Dit heet voortaan nadeelcompensatie. De wetgever heeft voorzien in diverse bepalingen m.b.t. nadeelcompensatie bij planologische ontwikkelingen zoals bij een wijziging van het omgevingsplan. De omgevingsvisie is niet het middel om schaderegelingen te ontwerpen. Nadeelcompensatie maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie.
6.	"Het gedachtengoed van positieve gezondheid is gebaseerd op hoe iemand hun eigen gezondheid beleeft'. Zeker nu het volgens de gemeente zo is dat deze begrippen de basis zijn voor alle keuzes die gemaakt zullen worden, is het belangrijk dat deze begrippen duidelijker worden omschreven in het plan.	Indiener gaat ervan uit dat het hier gaat om een 'plan'. Wij interpreteren dit in deze context niet als Omgevingsplan (bestemmingsplan). Uitwerking van zaken in de Omgevingsvisie wordt gedaan in omgevingsprogramma's. Waar nodig hebben we begrippen beter gedefinieerd. Zie ook punt 4 voor de verandering van het beleidshuis en haar ruimtelijke instrumenten.
7.	Het is echter niet duidelijk wélke kwaliteit de gemeente wenst te realiseren, binnen welke termijn en op welke manier. Er is sprake van rechtsonzekerheid.	De Omgevingsvisie is opgesteld voor 2040. Dit betreft de termijn, 15 jaar. Daar waar de gemeente bevoegd kan zijn, heeft gemeente Horst aan de Maas in haar Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente het principe 'bodem en water mede sturend' toepast wanneer een nieuwe functie met haar ruimtegebruik aansluit op de natuurlijke kenmerken van het bodem- en watersysteem. Dit principe wordt vervolgens uitgewerkt in de concrete ontwerpprincipes en vier bouwstenen op pagina 85 en 86. Hiermee wordt op enerzijds op een strategische wijze met handvaten

		voor het vervolg in concrete uitvoering geborgd dat verdere verontreiniging wordt voorkomen. Er is hiermee geen sprake van rechtsonzekerheid.
8.	Indiener is van mening dat de gemeente onvoldoende onderbouwt wat er zal gebeuren met bestaande bedrijvigheid in deze kernrandzones. Het benoemen van een kernrandzone in een omgevingsvisie kan gevolgen hebben voor de waarde van de bedrijven die zijn gesitueerd in de kernrandzone. Deze bedrijven zullen minder goed verkoopbaar zijn. Voorts is niet duidelijk of de gemeente een financieel flankerend beleid heeft voor bedrijven waarvoor beperkingen zullen gaan ontstaan omdat de bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden	Zoals duidelijk wordt uit de Omgevingsvisie blijven bestaande rechten gewoon bestaan voor agrarische bedrijven. Wanneer bijvoorbeeld een intensieve veehouderij in 250 meter van een dorpskern ligt, dan mag deze blijven ondernemen volgens de bestaande rechten. Daarbij is het mogelijk om binnen de bestaande rechten in te breiden, waardoor bijvoorbeeld verduurzamingskwesties of het verlagen van milieu-uitstoot nog steeds doorgevoerd kan worden door de betreffende veehouderij.
9.	In de visie is niet uitgewerkt hoe omgegaan wordt met gewasbeschermingsmiddelen.	Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
10.	Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente “schuifruimte” wil voor het uitbreiden van bedrijven om innovatieve en duurzame ontwikkeling van bedrijven mogelijk te maken. De gemeente geeft echter niet aan op welke wijze de gemeente dit wil bereiken. Indiener is van mening dat wanneer een doel wordt benoemd in een omgevingsvisie dat dan ook moet worden aangegeven op welke wijze dit doel zal worden bereikt	Zie punt 4 Dergelijke zaken worden uitgewerkt in een programma en/of het omgevingsplan, zo ook een programma voor bedrijvigheid, waarin de revitalisering evenals de ‘schuifruimte’ verder vorm wordt gegeven.
11.	De gemeente wil hierbij sturend optreden via het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van het landschap en de gemeente wil sturend optreden door te bepalen welke landbouwvormen goed passen in een gebied. De criteria daarvoor zijn echter niet benoemd. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid voor de toekomst.	Zie beantwoording zienswijze 117, punt 7.
12.	Versterken groen-blauwstructuren binnen en buiten de kernen, en vooral rond natuur(gebieden) Indiener hecht er waarde aan dat bij de uitvoering van dit beleid aandacht wordt besteed aan de mogelijke gevolgen voor zijn specifieke situatie.	Er wordt niet nader gemotiveerd, welke mogelijke gevolgen voor welke specifieke situatie. We kunnen hier dan ook geen uitspraak over doen.
13.	Een omgevingsvisie hoort zonder meer een fasering te bevatten zodat de belanghebbenden weten wat zij en op welk moment zij de uitvoering van de omgevingsvisie kunnen verwachten. Immers, de visie zal worden vertaald in een omgevingsplan en in beleid.	Zie punt 4

	Niet duidelijk is waanneer dit zal gebeuren. De omgevingsvisie is dus niet concreet.	
14.	Indiener is van mening dat wanneer de omgevingsvisie wordt gewijzigd ook de effectrapportage moet worden aangepast. Zeker nu de omgevingsvisie naar mening van Indiener moet worden aangepast, behoudt hij zich de rechten voor om, na aanpassing van de omgevingsvisie, te reageren op de Omgevingseffectrapportage.	Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen het bestuursorgaan dat de visie heeft opgesteld. Dit is dus niet mogelijk.
15.	In de nieuwe situatie zal de locatie een hoge cultuurhistorische waarde verkrijgen maar de agrarische mogelijkheden lijken te worden behouden. Indien het zo is dat als gevolg van de aanwijzing dat sprake is van een hoge cultuurhistorische waarde, belemmeringen zullen ontstaan voor de bedrijfsvoering van cliënt dan verzet cliënt zich tegen deze aanduiding. Indiener vraag zich overigens af waarom deze aanduiding nu wél op deze grond wordt gelegd en waarom dat voorheen niet zo was. Indiener ziet ook geen onderbouwing in de ontwerp omgevingsvisie waarom de grond van en in de nabijheid van zijn locatie deze aanduiding heeft gekregen. Indiener ziet voorts dat er kennelijk nog een toekomstig tracé wordt gepland voor energievoorziening door Delta Rhine. Indiener vraag zich af of het nog mogelijk is om dit tracé te verschuiven omdat hij niet wil dat hierdoor problemen of beperkingen zullen ontstaan voor zijn bedrijfsvoering.	Het gebied van indiener betreft een gebied met hoge cultuurhistorische waarden. De ambities bij het cultuurlandschap zijn terug te vinden in paragraaf 3.6 ‘Identiteit door herkenbare landschappen en erfgoed’. De wijze waarop we hier invulling en uitvoering aan geven is terug te vinden in het vastgestelde Programma Erfgoed, kaartbijlage cultuurlandschap en paragraaf 4.3. De betreffende aanduiding is niet nieuw. In het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is dit agrarisch met waarde. De beleidslijn voor agrarisch met waarde en hoge cultuurhistorische waarde komen overeen. Er is geen sprake van meer beperkingen ten opzichte van de bestaande situatie. De Delta Rhine Corridor is een plan dat op Rijksniveau georganiseerd wordt. De gemeente dient hiermee via instructieregels verplicht rekening te houden.

Conclusie: deze zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Op pagina 5 van de Omgevingsvisie wordt het volgende gewijzigd: ‘De Omgevingsvisie is een <u>uitvloeisel</u> van de Omgevingswet.’
- In de Omgevingsvisie op pagina 8 wordt verwezen naar een schema hoe het participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit schema is per abuis weggevallen. Dit schema wordt alsnog teruggeplaatst in de Omgevingsvisie op pagina 8.

4.118 Zienswijze 118

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Vanuit stedenbouwkundig oogpunt én door toezeggingen van de gemeente, mogelijkheden onderzocht voor woningbouw- of maatschappelijke vastgoedontwikkeling. De aankoopwaarde van het perceel is mede op dat ontwikkelperspectief afgestemd. Een aanwijzing of aanduiding in de ontwerpvisie als ‘beken en beekdalen’, alsmede als overgangszone kernrandgebied, en de daaruit voortvloeiende consequenties raakt daarom direct de eigendomspositie en de waarde van het perceel.	De beleidslijn zoals reeds geldende Structuurvisie 2013, Provinciale Omgevingsverordening Limburg ingezet, wordt voor dit gebied in feite doorgezet in de Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040. Er wordt sinds 2013 gestuurd op het versterken van de aanwezige beken met aandacht voor natuur. Het ‘niet uitbreiden vanwege waarden van het dorp’ sluit aan op de beleidslijn die sinds 2013 is ingezet en nu bestendigd wordt.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.119 Zienswijze 119

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Ik maak bezwaar op alle dingen die U wilt gaan veranderen / aanpassen via uw ontwerp Omgevingsvisie en Omgevingseffecten rapportage (ontwerp omgevingsvisie 2040 Horst aan de Maas), welke negatieve/nadelige gevolgen/ consequenties kunnen hebben op mijn bedrijfsvoering.	De Omgevingswet schrijft in artikel 3.2 en 3.3 voor dat een integrale wijze thema's voor de fysieke leefomgeving moeten worden beschreven, waarbij rekening gehouden moet worden met onder andere het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen. Een van de kernbegrippen binnen de Omgevingswet betreft 'de evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (voorheen: een goede ruimtelijke ordening). Dit betekent dat alle thema's, belangen evenwichtig moeten worden afgewogen. Concreet komt dit er op neer dat dus ook duidelijk gemaakt moet worden in verdere plan- en beleidsvorming waar wel/niet ruimte geboden wordt voor extensieve en intensieve vormen van landbouw, waarbij voldaan moet worden aan geldende wet- en regelgeving.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

4.120 Zienswijze 120

	Samenvatting	Beantwoording
1.	In de Omgevingsvisie is opgenomen dat uitbreiding van de bestaande bedrijven niet is toegestaan. Concreet lijkt dit te betekenen voor de bedrijfsvoering van cliënten dat zij op de betreffende locatie niet meer kunnen uitbreiden, terwijl deze ambitie in de toekomst wellicht wel bestaat. Door het beleid zodanig te formuleren, worden de bestaande functies, hier het bedrijf van cliënten, wel degelijk belemmerd in de bedrijfsvoering.	De Omgevingswet schrijft in artikel 3.2 en 3.3 voor dat een integrale wijze thema's voor de fysieke leefomgeving moeten worden beschreven, waarbij rekening gehouden moet worden met onder andere het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen. Een van de kernbegrippen binnen de Omgevingswet betreft 'de evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (voorheen: een goede ruimtelijke ordening). Dit betekent dat alle thema's, belangen evenwichtig moeten worden afgewogen. Concreet komt dit erop neer dat dus ook duidelijk gemaakt moet worden in verdere plan- en beleidsvorming waar wel/niet ruimte geboden wordt voor extensieve en intensieve vormen van landbouw, waarbij voldaan moet worden aan geldende wet- en regelgeving. Inbreiding is wel mogelijk onder voorwaarden, juist om voor te kunnen blijven sorteren op zaken zoals dierenwelzijnseisen die onder andere in het Beter Leven Keurmerk vervat zijn.
2.	Vervolgens wordt aangegeven dat bestaande bedrijven niet mogen uitbreiden. Het is echter onduidelijk of dit alleen geldt voor bestaande intensieve veehouderijen, of bestaande bedrijven in zijn algemeenheid. Mede door het feit dat wordt aangegeven dat in het buitengebied wel andere functies mogelijk gemaakt moeten worden, zoals zorg. Het is	De tekst slaat op de voorgaande zin, welke toeziet op intensieve veehouderijen. Met bestaande bedrijven worden dus intensieve veehouderijen bedoeld. Om dit te verduidelijken is de term 'bestaande bedrijven' veranderd in 'intensieve veehouderijen' op pagina 28 van de Omgevingsvisie.

	voor cliënten niet helder of alleen de intensieve veehouderij niet uitgebreid mag worden, of ook de zorgboerderij niet. Voor zowel de intensieve veehouderij, als de zorgboerderij zou dit een beperking opleveren	Als dit betekent dat met bijvoorbeeld legkippen uitgebreid moet worden om de zorgboerderij te kunnen exploiteren, dan laat de Omgevingsvisie dit niet toe. Als de nevenactiviteit in de vorm van zorgboerderij wil uitbreiden met enige vorm van dagbesteding dan is dit wel mogelijk, rekening houdend met de voorwaarden die gesteld worden aan een gezonde leefomgeving in het kernrandgebied en de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
3.	Bovendien is onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige belangenafweging. De belangen van cliënten, die indringend worden beperkt in de bedrijfsvoering en de toekomstige mogelijkheden, zijn onvoldoende onderkend en meegewogen in de besluitvorming. Dit leidt tot een onterecht ingrijpen in hun belangen zonder dat adequaat rekening is gehouden met de daadwerkelijke impact van de omgevingsvisie op hun situatie.	Een Omgevingsvisie betreft een beleidsdocument dat de ambities en doelen van de gemeenteraad voor de lange termijn op hoofdlijnen integraal vastlegt, zoals vervat in de Omgevingswet. Deze visie dient als kader voor verdere uitwerking in ruimtelijke instrumenten zoals een programma, omgevingsplan en/of omgevingsvergunning. Met name het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen betreffen de ruimtelijke instrumenten waarin de strategische beleidslijn ter uitvoering wordt gebracht en dus ook maatregelen in worden vertaald. Op pagina 68 wordt richting gegeven aan het standpunt ‘Gewasbeschermingsmiddelen’. Zoals ook in de Omgevingsvisie vermeld, willen wij als gemeente niet te ver vooruitlopen op uitspraken van rechters en onderzoek dat loopt rondom gewasbeschermingsmiddelen. We sluiten nu aan bij de landelijke beleidslijn en moedigen ondernemers evenals innovaties aan daar waar het mogelijk is. Wanneer de landelijke beleidslijn noopt tot verandering dan zullen wij hier in de uitvoering van plannen rekening houden in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
4.	Beperking van de uitbreiding van bestaande bedrijven levert voor cliënten zodanig nadelige gevolgen op, dat dit niet in verhouding is tot het daarmee te dienen doel, waardoor er sprake is van strijd met artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Dat er geen nieuwe intensieve veehouderijen gevestigd mogen worden, in het kader van de gezondheid is begrijpelijk. Echter, de gevolgen van de bestaande bedrijven, zowel de intensieve veehouderij, als de zorgboerderij, niet mogen uitbreiden, zijn te groot	De gebruiksmogelijkheden worden nu al steeds meer ingeperkt vanuit de Europese en landelijke politiek, en de bescherming van de aspecten water, bodem, gezondheid, alsook de rechtspraak rondom spuitzones.’ Gemeente Horst aan de Maas probeert waar mogelijk voor de agrarische bedrijven in het veelzijdig landschap mee te denken onder die voorwaarden, maar daar waar het niet mogelijk is, stellen we dit ook duidelijk. Juist om valse verwachtingen te voorkomen richting agrarische ondernemers in relatie tot de beperkingen die van vele hoeken nu voor de veehouderij worden opgelegd.
5.	Deze beperking is daarbij opgenomen voor alle bestaande bedrijven, in alle kernrandgebieden. Daarbij is geen rekening gehouden met het soort bedrijf, en de verschillen tussen de bedrijven. 'Zorg' is tevens een functie, welke wel gewenst is in het kader van het kernrandgebied	Er zit een duidelijk onderscheid tussen – kort samengevat- 3.2 Woon- en voorzieningen functies 3.3 Economische functies (niet agrarische bedrijvigheid 3.4 Agrarische functies 3.5 Recreatieve functies 3.6 Landschappelijke en cultuurhistorische functies 3.7 Groene en duurzaamheidsfuncties 3.8 Mobiliteitsfuncties. Dus om op basis van één zin te stellen dat alle bedrijven niet kunnen uitbreiden is nogal rigoureus

		aangezien er gedifferentieerd is per functie per paragraaf. Zoals in zienswijze 120, punt 2 gemotiveerd; met alle bedrijven worden de intensieve veehouderijen bedoeld, dit zal worden verduidelijkt.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Op pagina 28 van de Omgevingsvisie is de term ‘bestaande bedrijven’ veranderd in ‘intensieve veehouderijen’.

5. Wettelijk vooroverleg bestuursorganen en reacties ketenpartners

5.1 Wettelijk vooroverleg partij 1

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Indiener heeft met grote interesse, aandacht en plezier de Omgevingsvisie gelezen. De volgende uitgangspunten van de gemeente worden onderschreven door de indiener: • De gemeente maakt "bodem én water mede sturend" voor alle ruimtelijke keuzes; • De gemeente hanteert zes ontwerpprincipes (niet afwentelen, sponswerking, rekening houden met extremen, adaptief inrichten, systeemherstel, natuurinclusief bouwen) die rechtstreeks aansluiten bij het Waterbeheerprogramma 2022-2027 van het waterschap; • De vier "Bouwstenen voor water en klimaat" (natuurlijk water, passende bescherming, schoon water, voldoende water) zijn overgenomen; • Er worden specifieke zones gereserveerd voor hoogwaterveiligheid aan de Maas, waterberging in beekdalen en natte natuur-/buffer-gebieden; • De uitvoering wordt concreet gekoppeld aan bestaande samenwerking met het waterschap, bijv. het gezamenlijke beek(herstel)programma (Grote- en Kleine Molenbeek e.a.); • Erkent Waterschap als volwaardige partner bij bovenlokale trajecten zoals de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES-NML); Er wordt dan ook geen aanleiding gezien om een zienswijze in te dienen.	We waarderen de reactie en zullen de genoemde uitgangspunten verder meenemen in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie in andere ruimtelijke instrumenten zoals programma's en het Omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

5.2 Wettelijk vooroverleg partij 2

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Veiligheid wordt in de samenvatting van het hoofdrapport summier omschreven in relatie tot het hoofdrapport van de concept omgevingsvisie. Het is logisch om net als in het hoofdrapport een doorverwijzing naar de kernwaarden veiligheid en het provinciaal risicoprofiel hierin te maken. Dit is namelijk de basis voor de duiding en sturing op veiligheid.	De samenvatting op hoofdlijnen is voor het grote publiek bedoeld om snel inzicht te krijgen in de belangrijkste keuzes die gemaakt worden in de Omgevingsvisie. Het besluit gaat over de toelichting en uitwerking Omgevingsvisie die ook als zodanig in het DSO is opgenomen.

2.	Het aspect ‘Veiligheid’ is onvoldoende uitgewerkt in de Omgevingseffectrapportage op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Zo wordt er onvoldoende ingegaan op de veiligheidsrisico’s (buisleidingstraat, transport van gevaarlijke stoffen Middenpeelweg) in relatie tot de ontwikkelingen rondom Toverland. De integrale benadering van het aspect ‘Veiligheid’ dient al te beginnen in de Omgevingseffectrapportage behorende bij de Omgevingsvisie.	In de Foto van de Leefomgeving (bijlage 1 van het OER) is aangegeven waarom voor veiligheid alleen het “gevoel van onveiligheid” wordt meegenomen in de verdere beoordeling. Hier zijn ook recente gegevens voor beschikbaar. Daarnaast is aan de hand van de risicokaart (zie ook figuur 4-8 van de Foto van de Leefomgeving een inschatting gemaakt van de mogelijke veranderingen op dit vlak. Daarbij is ook de buisleidingstraat nabij Toverland betrokken. Maar ook andere ontwikkelingen binnen de gemeente. Hiermee is onzes inziens de integrale benadering van het aspect “veiligheid” inderdaad reeds begonnen in het OER en de Omgevingsvisie.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

5.3 Wettelijk vooroverleg partij 3

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Wij vragen u om in de Omgevingsvisie expliciet te benoemen dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De stations kunnen niet op een willekeurige locatie worden geplaatst; maar is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.	Onder paragraaf 3.7.6 Duurzaam energiesysteem met opwek, gebruik, opslag en omslag gecombineerd, onder het kopje ‘Acties richting een duurzaam energiesysteem’ is het volgende punt toegevoegd: - We houden rekening met het feit dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De plaatsing van deze stations is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.’

Conclusie: De zienswijze leidt wel tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Onder paragraaf 3.7.6, het kopje ‘Acties richting een duurzaam energiesysteem’ is het volgende punt toegevoegd: We houden rekening met het feit dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De plaatsing van deze stations is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.

5.4 Wettelijk vooroverleg partij 4

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Rondom de hoofdspoorweginfrastructuur (HSWI) ligt een beperkingengebied (Omgevingsbesluit, artikel 3.5), ongeveer tot 11 meter buiten de HSWI, Doel van dit beperkingengebied is om het huidig functioneren en de veiligheid rondom het spoornetwerk zeker te stellen. Daarom is het bouwen in dit gebied vergunning plichtig. Meer informatie over het indienen van aanvragen of het doen van meldingen onder de Omgevingswet vindt u op onze website Daarnaast vraagt Indiener u om de instructieregel uit artikel 5.163 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bij de uitwerking van de visie in omgevingsplannen te respecteren. Deze regel vraagt dat u in een omgevingsplan dat van toepassing is op de HSWI in beheer bij	De strategische hoofdlijnen rondom Omgevingsveiligheid (waaronder deze rondom het spoor) zijn vastgelegd. De verdere uitwerking rondom dit thema volgt inderdaad in bijvoorbeeld een programma Omgevingsveiligheid of het Omgevingsplan, waarbij wij de wet- en regelgeving zoals die volgt uit de Omgevingswet of een van de AMvB’s die hieronder valt.

	ProRail geen regels mogen worden gesteld die het gebruik, de instandhouding, de verbetering or de vernieuwing van die infrastructuur belemmeren.	
2.	Op p.16 staat dat beoogd wordt het OV-knooppunt random het station Horst-Sevenum te versterken door een omgeving voor wonen, werken en leren verder te ontwikkelen. ProRail steunt de ontwikkeling van woon-werk/leergebieden rondom stations, in het kader van de nabijheid (duurzame bereikbaarheid).	We waarderen de reactie en zullen de genoemde uitgangspunten verder meenemen in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie in andere ruimtelijke instrumenten zoals programma's en het Omgevingsplan.
3.	Ten westen van het station zijn ook twee woningbouwlocaties (kaart op p.31: Griendtsveen, America) aangewezen, die grenzen aan het spoor. Indiener hanteert voor de ontwikkeling van functies naast het spoor een afweegkader, zodat functies elkaar niet hinderen en waar mogelijk versterken.	We zullen ten behoeve de strategische beleidslijn 'voldoende afstand houden van de spoorlijn' dit afweegkader meenemen in onze afwegingen.
4.	Voor de andere ontwikkelgebieden (kaart op pagina 31) die niet nabij het spoor liggen vragen wij u om deze te voorzien van loop- en fietsverbindingen naar het station (met name: Horst. Meterik, Hegelsom, Kronenberg, Sevenum, Melderslo).	Dit hebben we al aangegeven in paragraaf 3.8 Omgevingsvisie, we delen deze mening dus met u.
5.	Op de kaart op pagina 51 is te zien dat het "Toeristisch landschap de Peelbergen" aan weerszijden van het spoor ligt. Niet duidelijk is of de gemeente extra overwegen rondom dit gebied beoogt. Het verzoek is om dit te duiden in de visie.	Daar waar het landschap 'toeristisch landschap Peelbergen' is aangeduid, daar hebben recreatieve ontwikkelingen – rekening houdend met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties – voorrang. Mocht de situatie zich voordoen dat een recreatieve ontwikkeling zich wil vestigen nabij het spoor dan zullen wij vanzelfsprekend tijdig met u als belanghebbende partij vroegtijdig in de planvorming contact opnemen om de kansen, evenals de beperkingen, inzichtelijk te maken.
6.	Het spoornetwerk maakt gebruik van elektriciteit dat via onderstations, relaiskasten, ondergrondse infrastructuur en bovenleidingen naar de trein en stations wordt geleid. Het functioneren van deze voorzieningen mag niet worden beïnvloed door ontwikkelingen in de omgeving. Dit geldt ook voor het overbouwen, onderbouwen of overkragen van deze voorzieningen. Uit onderzoek blijkt dat zicht op de hoofdingang de beste manier is om het station te vinden. Zichtlijnen naar het station spelen daar een belangrijke rol in en ProRail wil graag dal binnen de planontwikkelingen de zichtlijnen geborgd blijven	Dergelijke zaken landen niet in de Omgevingsvisie, maar in de uitvoerende fase die landt in het Omgevingsplan. We nemen dit ter kennisgeving aan.
7.	Bij het ontwikkelen in de nabijheid van het spoornetwerk, is het voor een goede leefomgeving belangrijk dat eventuele nadelige effecten van het gebruik van het spoor op een zorgvuldige wijze worden gemitigeerd Bij de uitwerking van uw visie naar omgevingsplannen, vraagt ProRail aandacht voor de volgende aspecten	Dergelijke zaken landen niet in de Omgevingsvisie, maar in de uitvoerende fase die landt in het Omgevingsplan. We nemen dit ter kennisgeving aan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

5.5 Wettelijk vooroverleg partij 5

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Wij kunnen ons vinden in de kaart met gezonde ontwikkelzones. De opgave ten aanzien van woningbouw is groot in Horst aan de Maas; niet alleen door de lokale woningdruk (met name door onder andere de huisvesting van arbeidsmigranten), maar zeker ook regionaal is die druk voelbaar. U maakt in uw Omgevingsvisie heldere keuzes in hoe de woningbouwopgave handen en voeten moet krijgen de komende jaren. Met name de keuze voor een evenwichtige verdeling van woningen over de kernen lijkt ons een goed streven gezien de thema's leefbaarheid en vitaliteit. Het streven om de juiste woning op de juiste plek te realiseren is goed, maar zal een hele opgave zijn. Woningsplitsing is één van de mogelijkheden die kunnen bijdragen aan het woningaanbod. Dit vraagt wel om een goed beleid rondom woningsplitsing. Met betrekking tot de grote woningbouwopgave in relatie tot de kaart "gezonde ontwikkelzones" vragen wij ons af of een 'straatje erbij' of ontwikkelingen in het verwevingsgebied, voldoende soelaas bieden om uw hele ambitie/behoefte ten aanzien van woningbouw te realiseren.	Met inbreiding en 'straatje erbij' kan onze volledige woningbouwopgave tot 2040 inderdaad niet gerealiseerd worden. Daarom nemen we in de Omgevingsvisie een gebied op waar ontwikkeling met woningbouw -in combinatie met onderwijs en bedrijvigheid- op grotere schaal mogelijk is. Dit gebied is gelegen tussen de groeikernen Horst en Sevenum, in en nabij de stationsomgeving. Dit is al in tekst opgenomen in de Omgevingsvisie maar wordt ook op de kaart toegevoegd. Rondom alle overige kernen zullen we altijd een zorgvuldige afweging maken welke waarden beschermd moeten worden en waar met een goede landschappelijke inpassing woningbouw wel mogelijk gemaakt kan worden. Dit werken we uit in het programma Ruimtelijke kwaliteit.
2.	U heeft bijzondere aandacht voor (de huisvesting van) arbeidsmigranten. Uw beleid ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten wordt momenteel herzien. We worden graag op de hoogte gehouden van dit proces. Daarbij geven wij mee dat we als provincie aandacht vragen, conform de provinciale Integrale Aanpak Arbeidsmigratie Limburg 2025-2027 Waardig Wonen en Werken, voor de kwaliteit van huisvesting voor arbeidsmigranten.	We zijn het eens met de Provincie dat ook bij short stay huisvesting van arbeidsmigranten er een goede woon- en leefomgeving moet zijn. Wij zetten erop in dat arbeidsmigranten die ervoor kiezen om zich permanent te vestigen in onze gemeente, in een reguliere woning in onze kernen kunnen wonen. Voor arbeidsmigranten die hier tijdelijk verblijven, met als doel om weer terug te gaan naar land van herkomst, zetten we in op kwalitatief goede tijdelijke huisvesting in een fijne woon- en leefomgeving dicht bij de bedrijven waar ze werken.
3.	Op pagina 58 wordt gesproken over het onderzoeken van mogelijkheden voor 'straatje erbij' voor bedrijventerreinen. Met andere woorden: het onderzoeken van beperkte uitbreiding(en) aan de randen van bestaande bedrijventerreinen. Op pagina 59 staat echter dat nieuwe uitbreiding van bedrijventerreinen op uw grondgebied straks is afgerond met de ontwikkeling van Greenport (Klaver 7 en 11). De twee passages op pagina 58 en 59 lijken hiermee met elkaar in tegenspraak.	Wij gaan niet actief bedrijventerreinen uitbreiden of plekken hiervoor aanwijzen. Echter, daar waar mogelijk, pakken we ontwikkelkansen die op ons pad komen. Volgens ons zijn de opmerkingen hiermee niet in tegenspraak.
4.	Op pagina 55 geeft u aan dat u in de regio pleit voor kavels op Klaver 7 die qua grootte beter passen bij bedrijven die belangrijk zijn voor de lokale werkgelegenheid en economie. Uw pleidooi is ons bekend. Wij benadrukken echter het belang van de beschikbaarheid van een strategische voorraad bedrijventerrein voor de	We handhaven ons gemeentelijk standpunt. Dit hebben we nogmaals verwoord in de brief die verstuurd is op 24 september 2025 vanuit het college over de wijze van ontwikkelen van Klaver 7.

	vestigingsmogelijkheden van grootschalige bedrijven binnen Limburg. Dit geldt in het bijzonder voor de daartoe aangewezen locaties, zoals dat in dit geval aan de orde is voor Klaver 7 binnen het masterplan Gebiedsontwikkeling Klavertje 4/ Greenport Venlo. Over de voorraden vindt in regionaal verband uitvoerige afstemming plaats.	
5.	Onduidelijk is waarom op de overzichtskaart van paragraaf 3.7, het Natuurnetwerk Limburg (NNL) is onderverdeeld in 'zeer kwetsbaar' (Schuitwater) en 'overige natuur'. Onduidelijk is waarom dit onderscheid is aangebracht. Voor het gehele NNL geldt namelijk een 'nee, tenzij'-regime omdat het gehele NNL-gebied zeer kwetsbaar is en niet aangetast dient te worden. We begrijpen overigens dat het Natura 2000-gebied wel een aparte aanduiding heeft gekregen. We zien dat alleen de Natura 2000-gebieden een bufferzone kennen op de overzichtskaart van paragraaf 3.7. We geven u in overweging om ook voor de grotere NNL-gebieden zo'n (eventueel minder brede) bufferzone op te nemen. Vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving dienen NNL-gebieden namelijk beschermd te worden tegen negatieve effecten, en dus ook voor negatieve effecten van buiten een NNL-gebied.	Dit klopt inderdaad de gebieden 'zeer kwetsbaar' en 'overige natuur' worden samengebracht onder de noemer Natuur Netwerk Limburg. Dit wordt aangepast in de kaarten in de Omgevingsvisie waar deze laag getoond wordt. Dit betekent ook dat het 'overgangsgebied kwetsbare natuur' herbenoemd wordt naar 'bufferzone natuur'.
6.	We zijn verheugd om te zien dat er vanuit het OV-Knooppunt rond het station Horst-Sevenum gekeken wordt naar een ontwikkeling die ondersteunend en versterkend is voor zowel het mobiliteitsaanbod als de bereikbaarheid. Deze denkwijze kan ons helpen om brede welvaart, duurzame mobiliteit en de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen te bevorderen. De aandacht voor fietsen en wandelen als voorkeursmodaliteiten stemt ons positief en past binnen onze ambitie om gezonde en actieve mobiliteit te stimuleren, waarbij de meest duurzame, minst ruimtelijk impactvolle mobiliteit zo goed als mogelijk gestimuleerd worden. Uw visie om keuzes te maken voor specifieke locaties of clusters waar bepaalde activiteiten plaats kunnen vinden juichen wij toe en we vragen u om in een zo vroeg mogelijk stadium (met ons en andere relevante partners) na te denken over de bereikbaarheid van deze clusters, ook in relatie tot bijvoorbeeld openbaar vervoer. Het onderwerp deelmobiliteit komt niet sterk terug in uw visie. Mogelijk liggen daar in de toekomst wel kansen	Wij zijn ook verheugd over dit OV-Knooppunt, om deze reden heeft dit gebied een speciale status in de gemeentelijke Omgevingsvisie. Om deze beleidsdoelen te kunnen realiseren hebben wij een wijzigingsvoorstel voorbereid richting de provincie om deze status ook te bestendigen in de POVI die nu in voorbereiding is. We willen dit gebied versterken door in te zetten op wonen, werken en onderwijs rondom het OV-knooppunt. Dit is reeds in tekst opgenomen in de omgevingsvisie, maar zullen we ook op de kaarten duidelijker verbeelden.
7.	U spreekt op pagina 69 over het bundelen van extensief toerisme rond De Peelbergen. We vragen ons – gelet op het kaartje op pagina 18/19 en de beschrijving van dit gebied in relatie tot de reeds aanwezige concentratie van	Dit klopt, we passen extensief aan naar intensief op de betreffende plek op pagina 73 van de Omgevingsvisie.

	dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen – af, of hier niet ‘intensief toerisme’ is bedoeld.	
8.	Wat wij echter missen in de Omgevingsvisie is hoe er uitvoering zal worden gegeven aan de kwaliteitsambities. Er wordt op diverse plekken geschreven dat er wordt gewerkt aan programma’s. Betekent dit ook dat er een programma voor landschap komt? En hoe gaat u deze ontwikkeling stimuleren en faciliteren en wie gaat er toetsen op de ruimtelijke kwaliteit van initiatieven? Wij gaan hierover graag het gesprek met u aan.	Er wordt een programma uitgewerkt waaronder Landschap in zal landen. De vragen die gesteld worden, nemen we ter harte bij de verdere uitwerking van dit programma.
9.	In paragraaf 5.2 van het Omgevingseffectrapport is een beoordelingstabel voor landschappelijke diversiteit opgenomen, waar ook aandacht is voor rust en stilte. U zou in deze paragraaf de stiltegebieden kunnen benoemen als onderdeel van de huidige situatie zoals die beschreven wordt. Vervolgens zou dit een vertaling kunnen krijgen in paragraaf 6.3 van de Omgevingsvisie (gezonde en veilige leefomgeving).	De stiltegebieden hebben te weinig relatie met de landschappelijke diversiteit in de gemeente om dit mee te nemen. Op basis van deze keuze hebben we eerder besloten om deze gebieden niet mee te nemen in het OER.
10.	In onze ogen is een adequate energievoorziening randvoorwaardelijk voor veel maatschappelijk gewenste opgaven. Met de huidige netcongestie en de transitie naar een niet-fossiel energiesysteem is een adequate energievoorziening niet meer vanzelfsprekend. We geven u in overweging om in paragraaf 2.4 het komen tot een adequate energievoorziening ook als kernkeuze te benoemen en aan te geven hoe u de energiebelangen afweegt ten opzichte van andere ruimtevragers. Verwijzend naar onze Energievisie, het pMIEK, de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg, alsmede de investeringsplannen van de netbeheerders, adviseren we u om in uw visie ook uitspraken te doen over hoe u binnen het ruimtelijke spoor inzet op energiebesparing, de verzwaring van de 150 kV-verbinding Horst-Venray, de gewenste uitbreidingen van de bestaande hoogspanningsstations in uw gemeente (Stations Horst en Californië), de kansen die het landelijke waterstofnetwerk en de Delta Rhine Corridor biedt, een toelichting op de alternatieve ligging van de buisleidingenstrook aangrenzend aan Toverland (ook in relatie tot veiligheid), uw visie op (grootschalige) batterijopslag, uw omgang met windenergie, het stimuleren van treden 1 tot en met 3 van de zonneladder en de concrete waterstofinitiatieven binnen uw gemeente.	We zijn het met u eens dat een adequate energievoorziening randvoorwaardelijk is voor de maatschappelijk gewenste opgaven. Juist om deze reden hebben we energie niet als kernkeuze benoemd. Het is vergelijkbaar met water- en bodem sturend als principe, je moet er bij alle beleidskeuzes in de visie rekening mee houden.
11.	We zijn benieuwd naar de invulling van het programma Erfgoed en Landschap en hoe deze integrale aanpak wordt vormgegeven; wanneer zijn de programma’s opgesteld en wat wordt bedoeld met een volledig overzicht van	De Omgevingsvisie betreft de basis voor het Programma Erfgoed (geldend vanaf 25 juli 2025, zie Programma Erfgoed Horst aan de Maas) en het Omgevingsplan. Dit programma is dus reeds in werking. Voorafgaand aan het opstellen van dit

	het erfgoed in de gemeente als start van het programma?	programma is een inventarisatie en waardering van het erfgoed in Horst aan de Maas uitgevoerd. Op termijn wordt erfgoed samen met andere bouwstenen voor kwaliteit, zoals landschap, samengevoegd in één programma. Deze ontwikkeling is gestart.
12.	Ten aanzien van Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) staat te lezen op pagina 56: "Daarnaast mag elk vrijgekomen erf in het landelijk gebied worden benut voor een bedrijfsmatige of recreatieve functie". De vraag is of dat wenselijk is. In de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg zetten we juist in op het binnen de landbouw houden van de percelen. We willen voorkomen dat er 'mini bedrijventerreinen' ontstaan in het buitengebied. Ook als de nieuwe functie geen negatief effect heeft op de omliggende agrarische bedrijvigheid. De ruimte voor ontwikkeling van VAB's binnen de kernrandzone is groot volgens de Omgevingsvisie. Het ontwikkelen van bedrijvigheid in VAB's in de kernrandzone kan een oplossing bieden voor de behoefte aan kleinschalige bedrijfslocatie voor mensgerichte bedrijven. Wel is het zaak dat de kwaliteit niet uit het oog wordt verloren. Een erf is al snel groter dan 1 ha. Een ontwikkeling van een mini bedrijventerrein lijkt ons niet wenselijk. Het reguliere beeld van loodsen en bestrating voegt geen kwaliteit toe. Indien dit kleinschalig gebeurt, onder architectuur en met voldoende groen dan kan het een aanwinst zijn voor de kernrand.	We nemen deze opmerking ter harte bij de verdere uitwerking van het programma dat hierop toe ziet. We passen de omgevingsvisie op dit punt aan door toe te voegen dat we in het VAB-beleid gaan uitwerken welke mogelijkheden we bieden vrijkomende agrarische erven of bebouwing.
13.	Op pagina 31 lijken gezonde(re) ontwikkelzones te overlappen met de Maas. Wij nemen aan dat dit enkel een visualisatie is en niet daadwerkelijk een ontwikkeling om te bouwen. Op pagina 68 staat dat er ruimte is voor boomteelt en dat bomen een rol spelen bij klimaatadaptatie. We begrijpen dat bomen in de bebouwde omgeving zorgen voor schaduw en daarmee een natuurlijke bijdrage leveren aan de aanpak van hittestress. Maar wij vragen ons af hoe boomteelt sec een rol speelt op het gebied van klimaatadaptatie.	De boomteelt kweekt onder andere de bomen, struiken en planten die nu in toenemende mate door gemeenten worden aangeplant in de openbare ruimte om water beter op te kunnen vangen, hitte stress te verminderen en een algehele verbetering van het leefklimaat te bewerkstelligen.
14.	Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg gaat in Noord- en Midden-Limburg aan de slag met een gebiedsaanpak voor wateroverlast. De eerste oriënterende gesprekken hebben inmiddels plaatsgevonden. Onduidelijk is of en hoe er rekening wordt gehouden met de resultaten van de gebiedsaanpak in (de uitwerking van) uw Omgevingsvisie.	We nemen deze opmerking ter harte bij de verdere uitwerking van het programma dat hierop toe ziet.
15.	Op pagina 80 gaat u uit van het principe 'niet alles kan overal'. Weet dat de Provincie Limburg en het Waterschap Limburg samen een onderlegger Water en Bodem hebben ontwikkeld. Deze kan door u gebruikt worden	Een aantal door u genoemde zaken werken we verder uit in omgevingsprogramma's. Wat betreft de landbouw zien we een periode van transitie op ons afkomen waar niet één oplossing alle uitdagingen aanpakt.

	om toekomstbestendige keuzes te maken – ook met het oog op klimaat – om te bepalen wat het beste op welke plek kan. Op pagina 81 benoemt en beschrijft u enkele ontwerpprincipes. We vinden het erg sterk dat deze principes expliciet in de Omgevingsvisie worden benoemd. Wel vragen we ons af hoe het ontwerpprincipe 1 in de praktijk wordt getoetst. In paragraaf 6.4 beschrijft u hoe de kwaliteit van het landschap en van bodem en water verbetert. Om hier iets over te kunnen zeggen, dan wel te sturen op verbetering zou er eerst moeten worden gemonitord wat de kwaliteit nu is. We vragen ons af of er plannen zijn om dit te doen. Verder staat in deze paragraaf dat het belangrijk is om meer variatie in de landbouw te stimuleren. Onduidelijk is wat u hiermee bedoelt. Doelt u op meer verschillende gewassen, meer natuurinclusieve landbouw, grondgebonden landbouw, kringlooplandbouw, hoogproductieve landbouw of anderszins? Wij geven u in overweging de genoemde variatie toe te lichten.	

Conclusie: de zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- De term ‘extensief’ wordt gewijzigd in ‘intensief’ op pagina 73 bij het punt dat toeziet op recreatief gebied De Peelbergen.
- De gebieden ‘zeer kwetsbaar’ en ‘overige natuur’ worden samengebracht onder de noemer Natuur Netwerk Limburg. Dit wordt aangepast in de kaarten in de Omgevingsvisie waar deze laag getoond wordt. Dit betekent ook dat het ‘overgangsgebied kwetsbare natuur’ herbenoemd wordt naar ‘bufferzone natuur’ in het betreffende kaartmateriaal en de bijbehorende tekst.
- Ter plaatse van de laatste alinea pagina 59 na “daarom bieden we” wordt “daar waar mogelijk” toegevoegd.
- Ter plaatse van de eerste alinea pagina 60 wordt de zin “Daarnaast mag elk vrijgekomen…recreatieve functie” vervangen door “We gaan in het op te stellen VAB-beleid uitwerken welke mogelijkheden we bieden bij vrijkomende agrarische erven of bebouwing”.

5.6 Wettelijk vooroverleg partij 6

	Samenvatting	**Beantwoording**
1.	Wij verzoeken u bij grote infrastructurele projecten zoals woningbouw, windenergie, warmtenetten of ander soortgelijke projecten in de toekomst indiener zo vroeg mogelijk te betrekken om vertraging in het planproces door deze afstemming te beperken en daarnaast de veiligheid van het hoogspanningsnet en de omgeving te waarborgen.	We waarderen de reactie en zullen indiener waar noodzakelijk vroegtijdig verder meenemen in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie in andere ruimtelijke instrumenten zoals programma’s en het Omgevingsplan.

Conclusie: de zienswijze leidt <u>niet</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

5.7 Wettelijk vooroverleg partij 7

	Samenvatting	Beantwoording
1.	Op de kaart op pagina 58/59 van de toelichting en uitwerking, zijn de grondwaterbeschermingsgebieden Grubbenvorst en Breehei ingetekend. Op deze kaart ontbreekt het waterwingebied van winplaats Grubbenvorst en de Boringvrije zone Venloschol. Het verzoek van WML is om eveneens het waterwingebied en de Boringvrije zone Venloschol toe te voegen aan deze kaart. Elk gebied heeft namelijk zijn eigen aandachtspunten en bijbehorende regels en voorschriften vanuit de Omgevingsverordening Limburg en zijn van invloed op de (on)mogelijkheden voor andere ruimtelijke ontwikkelingen te denken aan o.a. energietransitie.	In bijlage 1 van het OER, pagina 5-6 wordt de volgende tekst toegevoegd ‘In de gemeente is het waterwingebied Grubbenvorst aanwezig met het daarbij behorende grondwaterbeschermingsgebied. Verder ligt een deel van het grondwaterbeschermingsgebied Breehei in de gemeente Horst aan de Maas. Het waterwingebied Breehei ligt in de gemeente Venray. Ook een groot gedeelte van de Boringsvrije zone Venloschol is binnen de gemeente Horst aan de Maas gelegen. Ter bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening stelt de Provincie regels in haar Omgevingsverordening.’
2.	Graag ziet WML, in zowel de Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 als ook in de Toelichting en uitwerking Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040 terugkomen dat de bronnen en infrastructuur worden beschermd en welke ambitie de gemeente Horst aan de Maas heeft vanuit de gemeentelijke zorgplicht en de NOVI waarin een duurzame drinkwatervoorziening als nationaal belang is opgenomen.	We nemen de opmerking ter harte bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie in de (diverse) Omgevingsprogramma(‘s).
3.	WML vraagt daarom aandacht voor de ondergrondse ordening, mede vanwege de energietransitie en woningbouw in uw gemeente, thermische beïnvloeding tussen kabels en leidingen, ongewenste opwarming van de boven- en ondergrond en het vrijwaren van beheer en onderhoudsstroken voor drinkwaterleidingen	Onder paragraaf 3.7.6 Duurzaam energiesysteem met opwek, gebruik, opslag en omslag gecombineerd, onder het kopje ‘Acties richting een duurzaam energiesysteem’ is het volgende punt toegevoegd: We houden rekening met het feit dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De plaatsing van deze stations is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.’
4.	Op pagina 97/98 van de OmgvingsEffectRapportage (OER) worden de beschermingszones voor de drinkwatervoorziening en de keuze die wordt gemaakt benoemd. Het verzoek van indiener is om de tekst boven figuur 5-6 aan te passen zodat de verschillende beschermingsgebieden duidelijk worden benoemd en de Boringvrije zone Venloschol wordt toegevoegd aan de kaart. Met de volgende tekst: In de gemeente is het waterwingebied Grubbenvorst aanwezig met het daarbij behorende grondwaterbeschermingsgebied. Verder ligt een deel van het grondwaterbeschermingsgebied Breehei in de gemeente Horst aan de Maas. Het waterwingebied Breehei ligt in de gemeente Venray. Ook een groot gedeelte van de Boringsvrije zone Venloschol is binnen de gemeente Horst aan de Maas gelegen. Ter	De voorgestelde tekst is overgenomen in het OER in het tekstblok dat tussen figuur 5-5 en figuur 5-6 staat.

	bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening stelt de Provincie regels in haar Omgevingsverordening.	

Conclusie: De zienswijze leidt <u>wel</u> tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

- Onder paragraaf 3.7.6, het kopje ‘Acties richting een duurzaam energiesysteem’ is het volgende punt toegevoegd: We houden rekening met het feit dat fysieke ruimte nodig is voor meerdere kleinere en grote elektriciteitsstations voor de verdeling van elektriciteit, en voor kabels in de (drukke) ondergrond. De plaatsing van deze stations is afhankelijk van het aanwezige netwerk en de plaatselijke behoefte.
- Bijlage 1 van het OER, pagina 5-6 wordt de volgende tekst toegevoegd ‘In de gemeente is het waterwingebied Grubbenvorst aanwezig met het daarbij behorende grondwaterbeschermingsgebied. Verder ligt een deel van het grondwaterbeschermingsgebied Breehei in de gemeente Horst aan de Maas. Het waterwingebied Breehei ligt in de gemeente Venray. Ook een groot gedeelte van de Boringsvrije zone Venloschol is binnen de gemeente Horst aan de Maas gelegen. Ter bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening stelt de Provincie regels in haar Omgevingsverordening.’

Het tekstblok tussen figuur 5-5 en figuur 5-6 is aangevuld met de voorgestelde tekst over de Boringsvrije zone/ grondwaterbeschermingsgebied.